

HOW TO SPEAK PALI.

BY

LEDI PANDITA

SAYA U MAUNG GYI.

လယ်တီပဏ္ဍိတ-ဆရာဦးမောင်ကြီး

ရေးသား စီရင်အပ်သော

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်။

အလွယ်တကူ။ သင်ယူ လေ့လာတော်မူကြရန်။

အခန်းပေါင်းများစွာတို့ဖြင့်။ သန့်ရှင်းစွာ

ရေးသားထားပါသည်။

ကြီးကြပ်ပြင်ဆင်သူ

ပါဠိဆရာ-မောင်ခံထွန်း။

ဒဂုန်ပုံနှိပ်တိုက်။

၃၂-လမ်း။ တိုက်နံပါတ် ၁၂။

မုန်ကုန်မြို့။

အင်း-၂။

နိဒါန်း။

ပါဠိစကားသင်-စာအုပ်ကို ရေးရခြင်း၏ အကြောင်း
သော်ကား။ မြန်မာပြည်မှာ။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး ထွန်း
ကားသဖြင့်။ ဘုရားရှင်၏ စကားတော်ဖြစ်သော ပါဠိဘာသာ
များလည်း ထွန်းကားလျက်ရှိပေသည်။

ပါဠိဘာသာစကားသည်။ ဘုရားရှင်တို့ ပြောဆိုလေ့ရှိ
သော ဘာသာစကားမျိုး။ ရူပါဝစရ ဗြဟ္မာကြီးတို့ ပြော
ဆိုလေ့ရှိသော ဘာသာစကားမျိုး။ ကမ္ဘာဦးသူ ကမ္ဘာဦးသား
တို့ ပြောဆိုလေ့ရှိသော ဘာသာစကားမျိုးဖြစ်၏ဟူ၍။ ကျမ်း
ဂန်တို့၌ အထင်အရှား ပြဆိုလျက်ရှိပေသည်။

အဋ္ဌကထာဆရာ၊ ဋီကာဆရာ၊ မှစ၍။ အလေးပြုလောက်
သော။ ဆရာကြီးတို့သည်လည်း။ ကျမ်းဂန်များကို ရေးသား
ကြရာ။ ပါဠိဘာသာဖြင့်သာလျှင် ရေးသားတော် မူလေ့ရှိကြ
သည်။ ။ သာသနာတော် ကျမ်းဂန်ဟူသမျှတို့သည်လည်း။
ပါဠိဘာသာဖြင့်သာလျှင် တည်ရှိကြလေကုန် သောကြောင့်။
ထိုပါဠိဘာသာကို။ သာသနာ့ဘာသာ ဟူ၍လည်း ခေါ်ဆို
ထိုက်ပေသည်။ ။ ဘာသာတကာတို့တွင်။ ပါဠိဘာသာကို
အမြတ်ဆုံးဘာသာ၊ မူလစာသာ၊ ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သရတ်ကြ
ကုန်၏။

မြန်မာပြည်မှာ။ ပါဠိဘာသာထွန်းကား၍ နေသည်မှာ။ နှစ်
ကာလအတော်ပင်ကြာခဲ့သော်လည်း။ ပါဠိဘာသာအားဖြင့်
စကားပြောဆိုရေးကိစ္စတွင် အသုံးပြု၍။ ပြောဆိုကြသည်မှာ
လွန်စွာနည်းပါးပေသည်။ ။ ကျမ်းဂန်များကို ပါဠိဘာသာ
အားဖြင့် ရေးသားတော်မူလေ့ရှိကြပါ၏။ သို့ရာတွင် ပါဠိ
စကားကိုမူကား ပြောဆိုလေ့မရှိခဲ့ကြကုန်။

နိဒါန်း။

အချို့အချို့ကုန်သော။ ရဟန်းတော်၊ ဆရာတော်မြတ် ဘုရားကြီးတို့သည်။ အဋ္ဌကထာ၊ ဇိကာ၊ နှင့်ဓာကုသော ဝိဇ္ဇာ ကတ်သုံးပုံကို။ အလုံးစုံတတ်မြောက်တော်မူကြကုန်၏။ ကျမ်းဂန်များကို ပါဠိဘာသာအားဖြင့် ရေးသားတော် မူခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကြကုန်၏။ သို့ရာတွင်။ စကားပြောမှုအရာတွင်။ ပါဠိဘာသာဖြင့်။ လေ့လာခြင်းပြုတော်မူကြသောကြောင့်။ ပါဠိဘာသာဖြင့်ပြောဆိုရာတွင်။ များစွာနှုတ်သွက်ခြင်း ရှိတော် မူကြကုန်။ သို့ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကို။ ပါဠိဘာသာ မကျွမ်းကျင်ဟူ၍ အပြစ်တင်ထိုက်သည်မဟုတ်ချေ။

စကားဆိုသည်မှာ။ အလေ့အကျင့်သာလျှင်။ ပခါနဖြစ် သောကြောင့်။ ပြောနေကျ၊ ဆိုနေကျ၊ အလေ့ရှိမှ။ နှုတ်သွက် သွက်နှင့် ပြောဆိုနိုင်သော အရာမျိုးဖြစ်ပေသည်။

သီဟိုဠ်ကျွန်း၌မူကား။ ပါဠိဘာသာကို။ စကားပြောဆိုမှု အရာတွင်။ အလေ့အလာ ပြုလေ့ရှိကြသောကြောင့်။ သီဟိုဠ် ရဟန်းတော်များသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့်။ ပါဠိစကားကို။ နှုတ်သွက်သွက်နှင့် ပြောဆိုတော်မူနိုင်ကြပေသည်။

ကျွန်ုပ်သည်။ ၁၂၆၄-ခုနှစ်တွင်။ ကျေးဇူးရှင် မဟာ ဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော် ဘုရားကြီး အထံတော်၌ နေစဉ် အခါ။ အရှင်သီရိဓမ္မ မည်သော ကျမ်းဂန်တတ်။ သီဟိုဠ် ရဟန်းတော်ကို မိတ်ဆွေပြုကာ။ ပါဠိဘာသာကို အလေ့ အ လာပြုလုပ်၍ပြောဆိုခဲ့သဖြင့်။ ပါဠိစကားကို။ နှုတ်သွက်သွက် နှင့် ပြောဆိုနိုင်ခွင့်ကို ရရှိခဲ့သဖြင့်။ ထို အရှင်သီရိဓမ္မအား အမြဲပင် ကျေးဇူးတင်လျက်ရှိပေသည်။

နိဒါန်း။

ပါဠိဘာသာသည်။ လွန်စွာပြည့်စုံသော ဘာသာမြတ် ကြီးဖြစ်သောကြောင့်။ ပြောသိုသမျှအလုံးစုံကို။ အကုန်ပြော နိုင်သောအခွင့်ရှိပေသည်။ ၊ တို့တို့နှင့် အဓိပ္ပာယ်ကျယ်ဝန်း စွာသော ဘာသာထူး ဘာသာမြတ် ဖြစ်ပေသဖြင့်။ စကား ပြောဆိုရာတို့၌ အသုံးအစွဲပြုရန်။ အလွန်သင့်မြတ်လှပေသည်။

ပါဠိဘာသာ၌။ အမြစ်မူလသာဘွယ် ဖြစ်သော။ (ခါတု) ခါတ်များရှိခဲ့လေရာ။ ထိုခါတ်တို့ကို အရင်းခံထားပြီးလျှင်။ စကားအသစ်အသစ်တို့ကိုလည်း။ မဆုံးနိုင်အောင် ချဲ့ထွင် ပြောဆိုနိုင်သောဂုဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံပေသည်။ ပါဠိဘာသာ ကို ကောင်းစွာတတ်ကျွမ်း၍လာပါလျှင်။ ထိုအကြောင်းအရာ တို့ကို ကောင်းစွာသိနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

ဘာသာကိုစုံစမ်းသော။ ပညာရှိအမျိုးမျိုး တို့ကလည်း။ ပါဠိဘာသာ၏ မွန်မြတ်ကြောင်း။ ပြည့်စုံကြောင်းကို သိကြ သဖြင့်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ။ ထိုပါဠိဘာသာကို များစွာလေ့ကျင့်၍ လာကြလေပြီ။

မြန်မာပြည်၌။ ယူနီဘာစိတီစသော။ ပညာသင်ကျောင်း များကလည်း။ ပါဠိဘာသာကို။ အရေးတယူ အလေးမူကြပြီး လျှင်။ အတန်းကြီးသော ကျောင်းသားတို့အား သင်ကြား လျက်ရှိလေပြီ။

ထို့ပြင် စာပြန်ပွဲတို့၌လည်း။ ပါဠိမှ မြန်မာပြန်ဆိုစေခြင်း။ မြန်မာမှပါဠိပြန်ဆိုစေခြင်းများကိုလည်း။ ဖွင့်လှစ်၍ထားလေ ရာ။ မြန်မာပြည်မှာ။ ပါဠိပညာ တိုးပွားကြောင်းပင် ဖြစ်ပေ သည်။

နိဒါန်း။

ဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်း အရာများကို။ ထောက်ထား ဆင်ခြင်ပြီးလျှင်။ မြန်မာပြည်တွင်။ ပါဠိစကားပြောဆိုမှုကို အလေ့အလာ ပြုစေချင်သောဆန္ဒ။ စာပေးစာယူမှစ၍။ မိတ်ဆွေအချင်းချင်းစာရေးကြရာ၌လည်း။ ပါဠိဘာသာကို စွမ်းနိုင်သမျှ အသုံးပြုစေလိုသောဆန္ဒ။ မြန်မာပြည်မှာ ပါဠိပညာတိုးပွားစေလိုသောဆန္ဒ။ ဤဆန္ဒများကိုအရင်းခံထားပြီးလျှင်။ ဤ“ပါဠိစကားသင်” စာအုပ်ကို ရေးသားရေးခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤပါဠိစကားသင် စာအုပ်ကို။ ရေးသားရာ၌။ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများဖြင့်။ ငှေးဦးစွာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့်။ ပါဠိစကားတလုံးစီတလုံးစီ။ တန်း၍တော်ပြပါသည်။ ထိုနောက်။ ထိုပါဠိစကားတို့ကို။ ဝါကျအဖွဲ့ ပြုလုပ်ပြီးလျှင်။ စကားသုံးကို။ ကြိယာ၊ ကာရက၊ အစုံဖြင့်တော်ပြပါသည်။

ရှည်လျားသော စကားဝါကျပေါင်း များစွာတို့ကို ရေးသားပြောဆိုနိုင်ကြစေရန်။ သိရှိသည့်ဗေဒမိမင်း၏ ဝတ္ထုသွားကိုလည်း ရေးသားတော်ပြထားပါသည်။

ဤပါဠိစကားသင် စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြင့်။ ပါဠိစကားပြောပုံ အလုံးစုံပြည့်စုံပြီဟူ၍ ဝန်ခံနိုင်ပါ။ ပါဠိဘာသာဆိုသည်မှာ။ လွန်စွာ ကျယ်ဝန်းထွယ်ထွယ်ဖြင့်။ အခက်ပေါင်းများစွာ ဖွဲ့၍ စာအုပ်အတွဲပေါင်းများစွာ ရေးသားဖြည့်စွဲရန်အကြောင်းရှိပါသည်။

ယခုအခါ။ နမူနာအဖြစ်ဖြင့် ပထမ ရေးထုတ်အပ်သော။ “ပါဠိစကားသင်စာအုပ်” ကိုလေ့ကျင့်တော်မူကြသောအခါ။

နိဒါန်း။

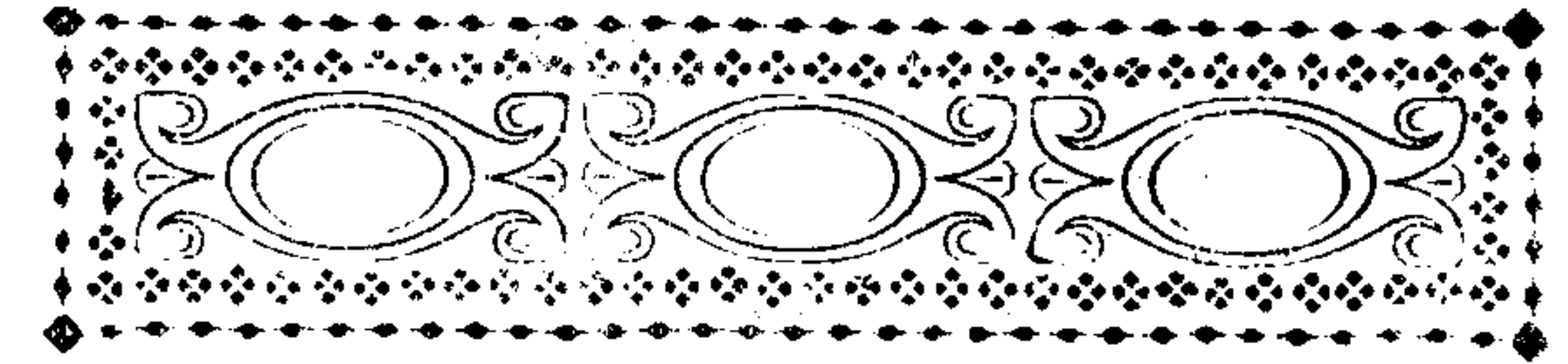
ပါဠိပညာတိုးပွား၍ အကျိုးများသည်ဟု ထင်ရှားသဖြင့်။ ပါဠိပညာကိုလိုလားသောပုဂ္ဂိုလ်အများတို့က။ တိုက်တွန်းတော်မူကြပါလျှင်။ နောက်ဆက်အတွဲများကိုလည်း။ ဆက်လက်၍ ရေးထုတ်ရန်ရည်ရွယ်လျက်ရှိပါသည်။ ။ သို့ရာတွင် “ပါဠိစာရေးသင်” စာအုပ်ကိုမူကား။ ရေးထုတ်ရန် အသင့်ရှိပေပြီ။

ဤပါဠိစကားသင် စာအုပ်ကို အမြဲလက်ကိုင် ထား၍။ လေ့လာ သင်ကြားတော်မူကြပါလျှင်။ ပါဠိဘာသာစကားကို နှုတ်သွက်သွက် ပြောဆိုနိုင်ခြင်း။ ပါဠိဘာသာဖြင့် စာရေးသားနိုင်ခြင်း။ စာပြန်ပွဲတို့၌ ဘာသာပြန်အခက်ကို။ မပင်မပန်း ဖြေဆိုအောင်မြင်နိုင်ခြင်းမှစ၍။ ပါဠိနှင့်ဆိုင်ရာတွင်။ များစွာ အကျိုးရှိပေလိမ့်မည်ဟူ၍ ထင်မြင်မိပါသတည်း။

လယ်တီ-ပဏ္ဍိတ

ဆရာ-ဦးမောင်ကြီး။

၁၂၀၀-ခု။ ပထမဝါဆိုလပြည့်နေ့။

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်။

နိဗ္ဗာန်တရားတရားတရား အရဟတတရား

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဇနာခရိယာ

- (၁) ဘဂဝန္တံ တိဝံသမိ။
ဝါဟာရိန္တေယျ သာဠတံ။
ပေါရိမာဂဓေယျာသံ။
ဓမ္မသံဃာဉ္စ သာဒရံ။ ။
- (၂) ဣယံတိဝေဝရံ ဂုဏာဓာရံ။
မမ မာဂဓ ဇာနဒံ။
ဝန္တေ တိက္ခာတိတိက္ခံ တံ။
မာဒိဗ္ဗိ ပဏ္ဍိတကံရံ။ ။
- (၃) ဝိသုဒ္ဓါစာရ ယေရဉ္စ။
မမ သက္ကဋ္ဌ ဇာနဒံ။
ဝန္တေ တိရုတိတိရံ တံ။
ဝိတိပဿန္တိ စေတသံ။ ။

၂ ပါဠိစကားသင်စာအုပ်။

- (၄) ပါဠိယာ ကထနတ္ထာယ။
ဗဟူနံ ပါဠိဗောဓိနိံ။
ဗဟူဟိ ယာစိတော လိခံ။
ပါဠိဗျပသ သူစကံ။

(၁) အဟံ။လယ်တိပဏ္ဍိတ။ နာမသမုတ်။ အက္ခန္တိပံ သည်။ ဝါစာစိန္တေယျသညတံ။ မိန့်မြွက်ဟောကြား။ စကား တော်အရပ်ရပ်၌။ မကြံ့သည်အပ်။ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ဝါစာ အစိန္တေယျဂုဏ်ထူးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပေသော။ ပေါရိ မာဂခ သမ္ဘာသံ။ ဘိုင်းကြီးပြည်ကြီးတို့၏အလေ့အလာ။ လွန် စွာယဉ်ကျေးသော မဂခဘာသာဖြင့်။ သာယာနာပျော်ဘွယ် ရှိအောင် ဟောကြားမိန့်မြွက်တော်မူလေ့ရှိပေသော။ ဘဂ ဝန္တံ။ ဘုန်းဘော်ခြောက်စုံ။ ဂုဏ်တော်သခင်။ ဘုရားရှင်ကို။ သာဒရံ။ သဒ္ဓါအစဉ်း။ မနောမြူးလျက်။ အထူးရိုသေစွာ။ အ တိဝန္ဓာမိ။ စကြဝဠာ။ ကမ္ဘာမြေမိ။ ဖြန်းဖြန်းကြိုးမျှ။ တန်ခိုး တော်အဖုံဖုံ။ ဂုဏ်တော်အရပ်ရပ်ကို။ ရည်မှတ်ရှိကြိုးလျက်။ ရှိခိုးဦးနှိုက်ပါ၏ဘုရား။ ဓမ္မဉ္စ။ အမြတ်သယ်တော်။ တရားတော် အပေါင်းကို၎င်း။ သံသဉ္စ။ သိသဝန္တံ။ အရိယာသခင်။ အရှင် သင်္ဘာတော်အပေါင်းကို၎င်း။ သာဒရံ။ သဒ္ဓါထက်မြက်။ နှစ် သက်စေတနာ။ ကြည်ညိုစွာ။ အတိဝန္ဓာမိ။ ခြောက်ပါးကိုးပါး ဂုဏ်တော်များကို။ ရှေ့သွားအာရုံ။ ဝုပုံမြတ်နိုး။ ဦးနှိုက်လျှိုး၍။ ရှိ ခိုးပူဇော်ပါ၏ဘုရား။

(၂) မမ။ လယ်တိပဏ္ဍိတ။ နာမသမုတ်။ အက္ခန္တိပံ အား။ မာဂခဇာနဒံ။ မာဂခဘာသာ၌။ လိမ္မာကျွမ်းကျင်။ အ

မြင်ချင်းနင်း။ ဥာဏ်အလင်းကို။ ထံရင်းစက်မှောင်။ ရောင်သည် ကစ။ ယနေ့ကျအောင်။ နိဗ္ဗမပြတ်။ ပေးသနားတော်မူတတ် ပေထသော။ မာဒိဓိ။ ပညာမှေးမှိန်။ အရှိန်သေးကွေး။ အက္ခန္တိပံ ကဲ့သို့သော သတ္တဝါကလေးကိုပင်သော်လည်း။ ပဏ္ဍိတက် ရံ။ ပဏ္ဍိတဆင့်။ အတန်းမြင့်အောင်။ ချီးမြှင့်ပြုပြင်တော်မူပေ တတ်ထသော။ ဂုဏာခာရံ။ သီလဖြေထု။ မေရုသမာဓိနိ။ ဇရိဇိနိ ပညာ။ အစဖြာသည့်။ များစွာသိန်းသောင်း။ ဂုဏ်ကျေးဇူး တော်အပေါင်းတို့၏ တည်ရာလည်းဖြစ်တော်မူပေသော။ တိက္ခာတိဘိက္ခံ ထက်မြက်သောသူများတို့ထက်။ ထွန်ဖျား သိပ်နင်း မှန်ကင်းတံခွန်။ ချွန်ထက်ချွန်၍။ အလွန်အကြူး။ အ ထူးထက်မြက်သော ဥာဏ်တော်သခင်လည်း ဖြစ်တော်မူပေ ထသော။ တံလယ်တံထေရံ။ ထိုကျေးဇူးရှင်လယ်တိပဏ္ဍိတ ရာ တော်မြတ်ဘုရားကြီးကို။ သာဒရံ။ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး။ သုံးပါးမ လပ်။ လေးမြတ်ကြည်သာ။ ရိုသေစွာ။ ဝန္ဓေ-ဝန္ဓာမိ။ ဂုဏ်တော် အလုံး။ သိမ်းကြီးစေ့စေ့။ တမြေမြေလျှင်။ အောက်မေ့သော အား ထိပ်ထက်ထား၍။ ညွတ်တွင်းသဒ္ဓါ။ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

(၃) မမ။ လယ်တိပဏ္ဍိတ။ နာမသမုတ်။ အက္ခန္တိပံ အား။ သက္ကဋဇာနဒံ။ သင်သကဋိနှင့်ဘာသာ၌။ လိမ္မာကျွမ်းကျင်။ အ မြင်ချင်းနင်း။ ဥာဏ်အလင်းကို။ ထံရင်းစက်မှောက်။ ရောက် သည်ကစ။ ခုတ်င်ကျအောင်။ နိဗ္ဗမပြတ်။ ပေးသနားတော်မူ တတ်ပေထသော။ ထိရာဘိထိရံ။ သမာဓိမဏ္ဍိတ်။ ခံနိုင်တည် ကြည်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်။ ငိုခိုခိုခိုခိုတော်မူပေထသော။ ဝိတိယသဒ္ဓိစေတသံ။ အမြဲနှစ်သိမ့်သောစိတ်နှလုံးတော်။ အ မြ ငြိမ်းချမ်းသော စိတ်နှလုံးတော်လည်းရှိတော် မူပေထသော။

တံဒိသုဒ္ဓါစာရထေရေ။ ဝိသုဒ္ဓါစာရကဝိဒေ မဟာဓမ္မရာဒာ
ဓိရာဇဂုရုသွန်းထုခပ်နှိပ်။ စံဆိပ်တော်သခင်။ ကျေးဇူးရှင်
ဖြစ်တော်မူသော မဟာဝိသုဒ္ဓါနုမဆရာတော်ဘုရားကြီး ကို
လည်း၊ ဝန္ဓေ-ဝန္ဓာမိဂုဏ်တော်အလုံး။ သိမ်းကြိုးစေ့စေ့။ တဖြေ
မြေ့လျှင်။ အောက်မေ့သောအား။ ထိပ်ထက်ထား၍။ ညွတ်
တွားသဒ္ဓါ။ ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။

(၄) ဗဟူဟိ။ ပါဠိဘာသာကို လွယ်စွာပြောဆိုနိုင်ရန်။
ရည်သန်ရွယ်ချောင်းကြွကုန်သော။ မိတ်ဆွေပေါင်းများစွာ တို့
သည်။ ယာဝိတော။ ရေးပါရေးပါ။ အခါခါ တောင်းပန်အပ်
သည်ဖြစ်၍။ ဝါ။ တောင်းပန်အပ်လေသောကြောင့်။ ဗဟူနံ။ ရ
ဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို ထိထိုများတောင်း။ ဖုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း
တို့အား။ ပါဠိယာ။ မဂခတိုင်းအလေ့။ သိမ်မွေ့စွာတို့။ ပါဠိရိုး
ရာ။ မြတ်ဘာသာဖြင့်။ ကဒနတ္ထာယ။ ချင်းနှိုးရောနှောဆို
ပြောဆက်ဆံနေစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဗဟူနံ။ များစွာသောသူအ
ပေါင်းတို့၏။ ပါဠိဗေဒမိနိ။ ပါဠိဉာဏ်ကိုထက်သန်ပွင့်လင်းစေ
နိုင်ထသော။ ပါဠိဗျပထသုစကံ။ ပါဠိဘာသာအားဖြင့် စကား
ပြောပုံ နည်းလမ်းကို။ သင်ခဏ်းစာသတ္တဝယ်။ အလွယ်နှင့်
တတ်မြောက်အောင် ပြနိုင်သော (ဤပါဠိစကားသင်စာအုပ်)
ကို။ အဘိ။ လယ်တီပဏ္ဍိတ။ နာမသမုတ်။ အက္ခရ်သညာ။ လိခ
လိခိယာမိ။ နည်းပြသက်သက်။ အခြောက်ညှန်ကြား။ အကျဉ်း
အားဖြင့်။ ရေးသားစီစဉ်ပေးအံ့သတည်း။

ဓကောမပြီး၏။

အခဏ်း-၁။

သင်္ချာများကိုရေးတွက်ခေါ်ဝေါ်ပုံ။

ကော(တစ်) ၊ ဇိ(နှစ်) ၊ တိ(သုံး) ၊ စတု(လေး) ၊ ပဉ္စ(ငါး)
ဆ(ခြောက်) ၊ သတ္တ(ခုနစ်) ၊ အဠ(ရှစ်) ၊ နဝ(ကိုး) ၊ ဒသ
(တဆယ်)။

(ဇွာထဝေးချက်၊ ။ - ဤလက္ခဏာဖြင့်ပြုရာ တို့၌ တပုဒ်စီ
ဖြစ်၍ သဘောကျရာနှင့် ကျက်မှတ်သုံးစွဲရန် - ၂-ပုဒ်၊ ၃-ပုဒ် စ
သည် ထည့်သွင်း၍ပြပါသည်။)

ကောဒသ, ကောရသ,	ဆဲ့တစ်
ဇ္ဇါဒသ, ဗဒရသ,	ဆဲ့နှစ်
တေရသ, တေဠသ,	ဆဲ့သုံး
စုဒ္ဓသ, စတုဒ္ဓသ,	ဆဲ့လေး
ပဒ္ဒရသ, ပဉ္စဒသ,	ဆဲ့ငါး
သောဠသ	ဆဲ့ခြောက်
သတ္တရသ	ဆဲ့ခုနစ်
အဠာရသ	ဆဲ့ရှစ်
ကောနဝိသ	ဆဲ့ကိုး (တရယုတ်နှစ် ဆယ်)
ဝိသ, ဝိသတိ,	နှစ်ဆယ်
တိသ, တိသတိ,	သုံးဆယ်
စက္ကာလိသ, တာလိသ,	လေးဆယ်
ပညာသ, ပဉ္စာသ,	ငါးဆယ်

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်၊

သဋ္ဌိ	ခြောက်ဆယ်
သတ္တတိ	ခုနစ်ဆယ်
အသိတိ	ရှစ်ဆယ်
နဂုတိ	ကိုးဆယ်
ဧကုနသတ	ကိုးဆယ်ကိုး

(တရုယုတ်တရော)

(ဇွာဝေဝေးချက်။ ပါဠိတာဝါသန္တိ ဆဲ့ကိုး နှစ်ဆဲ့ကိုး(ပ)ကိုး ဆယ်ကိုး။ ဤသို့သောအရာတို့၌ “ဧကုန” သဒ္ဓါထည့်၍ တရုယုတ်နှစ်ဆယ်၊ တရုယုတ်သုံးဆယ်၊ (ပ)တရုယုတ်ကိုးဆယ်၊ တရုယုတ်တရော၊ စသောအားဖြင့်အသုံးပြုစေခြင်းဖြစ်သည်။)

သတ	တရော
သဟဿ	တထောင်
ဒသသဟဿ၊ နဟုတ၊	တသောင်း
ဒသသတသဟဿ၊ လက္ခ၊	တသိန်း
သတလက္ခ	တသန်း
ဧကောဒ္ဓိ	ကုဗေ
အသင်္ချေယျ	မရေမတွက်နိုင်

ပထမ	ရှေးဦးစွာ
ဒုတိယ	နှစ်ခုမြောက်
တတိယ	သုံးခုမြောက်
စတုတ္ထ	လေးခုမြောက်
ပဉ္စမ	ငါးခုမြောက်

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်၊

ဆဋ္ဌ၊ ဆဋ္ဌမ၊	ခြောက်ခုမြောက်
သတ္တမ	ခုနစ်ခုမြောက်
အဋ္ဌမ	ရှစ်ခုမြောက်
နဝမ	ကိုးခုမြောက်
ဒသမ	ဆယ်ခုမြောက်
ဧကောဒသမ	ဆဲ့တရုယုတ်
ဒွါဒသမ	ဆဲ့နှစ်ခုမြောက်
တေရသမ	ဆဲ့သုံးခုမြောက်
ရဒ္ဒသမ	ဆဲ့လေးခုမြောက်
ပဉ္စရသမ	ဆဲ့ငါးခုမြောက်
သောဠသမ	ဆဲ့ခြောက်ခုမြောက်
သတ္တခုသမ	ဆဲ့ခုနစ်ခုမြောက်
အဋ္ဌာရသမ	ဆဲ့ရှစ်ခုမြောက်
ဧကုနဝိသတိမ	ဆဲ့ကိုးခုမြောက်
ဝိသတိမ	နှစ်ဆယ်မြောက်
တိသတိမ	သုံးဆယ်မြောက်
စတ္တာလိသမ	လေးဆယ်မြောက်
ပညာသမ	ငါးဆယ်မြောက်

ဧကက္ခတ္တံ၊ ဧကဝါရံ၊ သင်္ကံ၊	တကြိမ်
ဒွိက္ခတ္တံ၊ ဒွိဝါရံ၊	နှစ်ကြိမ်
တိက္ခတ္တံ၊ တိဝါရံ၊	သုံးကြိမ်
စတုက္ခတ္တံ၊ စတုဝါရံ၊	လေးကြိမ်
ပဉ္စက္ခတ္တံ၊ ပဉ္စဝါရံ၊	ငါးကြိမ်

၈ ပါဠိစကားသင်စာအုပ်။

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်။ ၉

ဆက္ခတ္တံ၊ ဆဝါရံ၊	ခြောက်ကြိမ်။
သတ္တက္ခတ္တံ၊ သတ္တဝါရံ၊	ခုနစ်ကြိမ်
အဋ္ဌက္ခတ္တံ၊ အဋ္ဌဝါရံ၊	ရှစ်ကြိမ်
နဝက္ခတ္တံ၊ နဝဝါရံ၊	ကိုးကြိမ်
ဒသက္ခတ္တံ၊ ဒသဝါရံ၊	ဆယ်ကြိမ်
ဝိသတိက္ခတ္တံ၊ ဝိသတိဝါရံ၊	အကြိမ်နှစ်ဆယ်
အသိတိက္ခတ္တံ၊ အသိတိဝါရံ၊	အကြိမ်ရှစ်ဆယ်။
သဘက္ခတ္တံ၊ သဘဝါရံ၊	အကြိမ်တရာ
သဟဿက္ခတ္တံ၊ သဟဿဝါရံ၊	အကြိမ်တထောင်
အနကဝါရံ၊ အနေကက္ခတ္တံ၊ အသင်္ကံ၊ ဗဟုက္ခတ္တံ၊ အကြိမ်	ပေါင်းများစွာ
ကတိက္ခတ္တံ၊	ဘယ်နှစ်ကြိမ်နည်း။

(မြတ်ချက်၊ ဤသင်္ချာအရာ၌။ သတ္တ၊ သဒ္ဓါ၊ ငှေ့၊ ပုရဏ၊ သင်္ချာသဒ္ဓါတို့၌။ “မ” ပစ္စည်းကိုသာသုံးရသည်။ ထို“မ” ပစ္စည်းပါလျှင်၊ ထို“မ” နှင့်တွဲသောသင်္ချာတရားကိုသာရ၏။ ဥပမာ “ဝိသတိမ” ဆိုသျှင်။ နှစ်ဆယ်မြောက်အတန်း၌တည် ရှိသည်ကိုသာ ယူရသည်။ နှစ်ဆယ်လုံးကို မယူရချေ။)

ဒိယဗု	စာခုခွဲ
အဘတိယ၊ အဘတေယျ၊	နှစ်ခုခွဲ
အဗုဗု	သုံးခုခွဲ
ကေဒါ	စာရံသောအခါ
ယုဂဇ၊ ယုဂ၊	အပုံ
ဥာယ၊ န္ဒယ၊ န္ဒု၊	နှစ်ခုအပေါင်း၊ တပုံ။
	တရှင်း၊ နှစ်ခုတွဲ

တယ	သုံးခုအပေါင်း
ဒိဂုဏ	နှစ်ခုဖြင့်မြောက်ခြင်း
ဒိဂုဏိတ	နှစ်ခုဖြင့်မြောက်အပ်သော
စတုဂ္ဂုဏ	လေးခုဖြင့်မြောက်ခြင်း
ဒိဘာဂ	နှစ်ခုဖြင့်စားခြင်း
စတုတ္ထာဂ	လေးခုဖြင့်စားခြင်း
လဒ္ဓ	လန်တင်သော ဂဏန်း။
	-ရလဒ်
သေသ	အကြွင်း
သုည	အကြွင်းဂဏန်းမရှိ
မိဿက	နှောက်နိုး၊ ပေါင်းကိန်း
အဓိက	ငိုလွန်သည်။ အငိုအလွန်။
အနေကဓာ	တပါးမကများလှစွာ

ထိုသင်္ချာနှင့်ဆိုင်သောပါဠိဘိက္ခုဝေပစ်များ။
 ဣမသိန္ဒိယေ ပဉ္စဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။
 ဤတဒ္ဓကကမ္ဘာ၌ ဘုရားငါးဆူတို့ ပွင့်ကြကုန်၏။

ကဿပေါနာမဘဂဝါ နိသတသဟဿာယုက ကာ
 လေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။
 ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် အသက်နှစ်သောင်းတမ်း
 ခေတ်၌ ပွင့်တော်မူ၏။

အဋ္ဌာကံ ဝေါတမောနာမဘဂဝါ အသိတိ ဝသဒိ
 ကော။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဂေါတမမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် သက်တော်ရှစ်ဆယ် ရှိတော်မူ၏။

ဂေါတမောဘဂဝါ ပထမံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တနသုတ္တံ ဒေသေသိ။

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစက္ကံသုတ်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။

သဗ္ဗာနိပိတ္တာနိ ဧကေနုနုဂုတိ ဟောန္တိ။

အလုံးစုံသောပိတ်တို့သည် တရုယုတ်ကိုးဆယ်ရှိကုန်၏။

သိပ္ပါနိ အဋ္ဌာရဿ၊ ရောဂါစအဋ္ဌနဂုတိ။ မနုဿာဇာတိယော ဧကောဓိကသတံဟောန္တိ။

အဘတ်တို့သည် ဆွဲရှက်ပါးရှိကုန်၏။ ရောဂါတို့သည် ကိုးဆွဲရှက်ပါးရှိကုန်၏။ လူမျိုးတို့သည် တရုဘာပါးရှိကုန်၏။

အဟံ ရန်ကုန်နဂရေ ပဉ္စဝိသဘိမမဂ္ဂေ စတုစက္ကာလိယ အင်္ဂကိတေ ဂေဟေ ဒုတိယတလေ ဝဿမိ။

ကျွန်ုပ်သည် ရန်ကုန်မြို့ နှစ်ဆွဲငါးဆွဲမြောက်သောလမ်းလေးဆွဲလေးနံပါတ်အိမ် ဒုတိယအထပ်၌ နေပါသည်။

အဟံ ဣမသ္မိဝံသေ “ပထမပြန်” ပုစ္ဆာယော ဝိဿန္တန္တော သဗ္ဗပထမံ ဇယံ လဘာမိ။

ကျွန်ုပ်သည် ယခုနှစ်၌ ပထမပြန်ပုစ္ဆာတို့ကို ဖြေဆိုရာ အလုံးစုံဖြေဆိုသူတို့ထက် ပထမတန်းအောင်ခြင်းကို ရပါသည်။

ဧသောပန မောင်ညွန့်နာမကုမာရော ဘိ၊အေ၊ပုစ္ဆာယော ဝိဿန္တန္တော ဒုတိယဋ္ဌာနေ ဇယံ လဘာမိ။

မောင်ညွန့် မောင်သော ထိုသူငယ်သည်ကား ဘိ၊အေ၊ပုစ္ဆာတို့ကိုဖြေဆိုရာ ဒုတိယတန်း၌ အောင်ခြင်းကိုရ၏။

အဟံ ဧကေန ဂူပိယေန ကိဏန္တော အဋ္ဌသတ္တတိ ဇန္တိရမလာနိ လဘာမိ။

ကျွန်ုပ်သည် ငွေတကျပ်ဖြင့်ဝယ်ရာ (၇၀)ခုနှစ်ရှစ်ဆွဲလုံးသော သမ္ဘာရာသီးတို့ကို ရပါ၏။

ဣမသ္မိံ ဝိဝဋ္ဌဌာယိကပ္ပေ စတုသဋ္ဌိအန္တရကပ္ပိ သံဝိဇ္ဇန္တိ။

ဝိဝဋ္ဌဌာယိခေါ်သော ဤကမ္ဘာကြီး၌ အန္တရကပ်ခြောက်ဆယ့်လေးကပ်ရှိကုန်၏။

မမ ပိတာ ဣမသ္မိံဒိနေ အဘတေယျာဘိက္ခုသတာနိ ဘောဇေတိ။

ကျွန်ုပ်၏ဘခင်သည် ယနေ့ နှစ်ခုငါးဆယ့်သောရဟန်းတော်တို့ကို ဆွမ်းကျွေး၏။

ကဿကော ဂေါဏယုဂေန ခေတ္တေ ကသတိ။ တောင်သူသလ်သမားသည် နွားတရှင်းဖြင့် လယ်ကို ထွန်၏။

ရွှေတိဂုန်စေတီယဿ မဟုဿဝကရေဏကာလေ မနုဿာ ဗွယံဗွယံ(ဒွန္ဒုဒွန္ဒု)ကတ္တာ ဝစ္ဆန္တိ။

ရွှေတိဂုန်စေတီပွဲတော်ကြီးကျင်းပသောအခါ လူတို့သည် အစုံအစုံတွဲ၍ သွားကြကုန်၏။

ဣမသ္မိံ မြန်မာရဋ္ဌေ တိံသလက္ခာမိကသတလက္ခမတ္တာ မနုဿာ ဝသန္တိ။

ဤမြန်မာနိုင်ငံတော်၌ အသိန်းတရားသုံးဆယ်မျှ လောကံ သောလူတို့သည် နေကုန်၏။ (အသိန်းတရားသုံးဆယ် ဆိုသည်မှာ ဆွဲသုံးသန်း၊ တကုဋေသုံးသန်းဖြစ်သည်။)

တိက္ခဝေါပန မြန်မာရဋ္ဌေ သတသဟာသာမတ္တာ ဟောန္တိ။ ရဟန်းတော်တို့သည်ကား မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ တထိန်းမျှ ရှိ တော်မူကြကုန်၏။

တိရုတ္တဝနာပန အသန္တေယျာ။

တိရုတ္တဝန်တို့သည်ကား မရေတွက်နိုင်အောင် များ ကုန်၏။

ပဉ္စသင်္ချံ မူလံကတွာ စတုဂ္ဂဏေကတေ ဝိသတိသင်္ချာ ဟောတိ။

ငါးသင်္ချာကန်တည်၍ လေးခုဖြင့် မြှောက်သည် ရှိသော် နှစ်ဆယ်ဖြစ်၏။

တိံသသင်္ချံ မူလံကတွာ ဆတာဂေကတေ သုညံ ဟော တိ။ စတုဘာဂေကတေ ဗွိသေသော ဟောတိ။

သုံးဆယ်သင်္ချာကန်တည်၍ မြှောက်ခုဖြင့် စားသည် ရှိ သော် အကြွင်းမရှိသည့်၏။ လေးခုဖြင့်စားသည်ရှိသော် နှစ်ခု ကြွင်း၏။

အဟံ ဗွိက္ခတ္တံ၊ လင်္ကာဒိပံ အဂမာသိ။
ကျွန်ုပ်သည် နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် သိဟိန္ဒုက္ခန်းသို့ သွားပါပြီ။
ဒိနေဒိနေ ရုတနတ္တယဿ ဂုဏံ အနုဿရိတွာ သယာဟိ။
နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ရုတနာသုံးပါးအပေါင်း၏ ဂုဏ်ကျေး ဇူးကို အောက်မေ့၍ အိပ်ပါလော။

အဟံ ရွှေတိဂုန်စေတီပွဲတော်ကြီး တိက္ခတ္တံ၊ ပဒက္ခိတံ ကတွာ ဝန္တိဿာမိ။
ကျွန်ုပ်သည် ရွှေတိဂုန်စေတီတော်သို့သွား၍ သုံးကြိမ် တိုင်တိုင် လက်ျာရစ်ထည့်၍ ရှိခိုးပါအံ့။

တံ ရန်ကုန်နဂရံ ကတိက္ခတ္တံ၊ ဂတပုဗ္ဗေသိ။
သင်သည် ရန်ကုန်မြို့သို့ တယ်နှစ်ကြိမ်ရောက်ဘူးသလဲ။

အဟံ သင်္ကိပိ နဂတပုဗ္ဗေ။
ကျွန်ုပ်သည် တကြိမ်မျှ မရောက်ဘူးပါ။

ဒုစ္စရိတံ သင်္ကိပိ နမရိတဗ္ဗံ။
မကောင်းသောအကျင့်ကို တကြိမ်မျှ မကျင့်ထိုက်။

သုစရိတံပန အနေကက္ခတ္တံ၊ စရိတဗ္ဗံ။
ကောင်းသောအကျင့်ကိုမူကား အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ကျင့် ထိုက်ပေ၏။

စဘုသင်္ချံ ပဉ္စသင်္ချာယ ဝိဿကံကတေ နဝသင်္ချာ ဟောတိ။

လေးခုသင်္ချာကို ငါးခုသင်္ချာနှင့် ပေါင်းအပ်သည် ရှိသော် ကိုးခုသင်္ချာ ဖြစ်၏။

သံညံ သုညန မိဿကံကာတေပိ ကာခိသင်္ချာ နဟောတိ။
သုညကို သုညဖြင့် ပေါင်းအပ်သော်လည်း တစုံတခုသော သင်္ချာမျှ မဖြစ်လာချေ။

သုညံ ဂုဏံကာသံ မိဿကံကာသံ ဘာဂံကာသံ နသက္ကာတိ။ သုညံ သုညံယေဝ နဂဏနံ။

သုညကို မြောက်ခြင်းငှါ ပေါင်းခြင်းငှါ စားခြင်းငှါ မ တတ်နိုင်။ သုညသည် သုညသာတည်း။ ဂဏန်းမဟုတ်။

ဧကဒါဟံ မန္တလေးနဂရံ ဂစ္ဆိံ။ တဒါ အနေကော စေတိ ယေ အဘိဝန္တံ။

တရံသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် မန္တလေးမြို့သို့ သွား၏။ ထိုအခါ အလွန်များစွာသော စေတီတော်တို့ကို ရှိခိုးခဲ့၏။

ဂဏနိဇ္ဇာနာမ အဋ္ဌာရသသိပ္ပေသု ဧကဝိဇ္ဇာ ဟောတိ။ ဂဏန်းအတတ်မည်သည်ကား။ တဆဲ့ရှစ်ပါးသော အ တတ်မျိုးတို့တွင် အတတ်မျိုးတခု ဖြစ်ပေ၏။

(ဓမ္မစာရေးချက်။ ဤ“ပါဠိစကားသင်”စာအုပ်၌။ ပါဠိ ဝါကျများကို။ နည်းရရုံမျှသာ ပြဆိုပါသည်။ ။ အကျယ် ချဲ့၍ ရေးသားနေလျှင်။ အခဏ. တခဏ. မှာပင် များစွာကျယ် ဝန်းရန်ရှိပေသည်။ ။ နည်းပြကို တွေ့မြင်လျှင်။ မိမိတို့ဉာဏ် သွားတော်မူသောအတိုင်း ချဲ့ထွင်နိုင်ပါသည်။)

အခဏ်း- ၂။

အဝေးချိန်များ။

ဂုဠာ, အမာသက,	ရွေး (ချင်ရွေး တရွေး။
မာသက	ဝဲ (တဝဲ)
ပါဒ, ငတုမာသက,	တမတ် (၄-ဝဲ)
ဒွိပါဒ, အဋ္ဌမာသက,	ငါးမူး (၈-ဝဲ)
ကဟာပဏ	ကျပ် (တကျပ်သား)
ပလ	၄-ကျပ်သား (ပိုလ်ခေါ်သည်။)
ပဉ္စကဟာပဏ	ငါးကျပ်သား။
ဒသကဟာပဏ	တဆယ်သား။
ဝိသ, ဝိသ,	ဝိသာ (တဝိသာ။
	ထိုတဝိသာ၌ ပိုလ်နှစ်ဆယ်
	ရှိသည်။ ထိုကြောင့် ဝိသဟုခေါ်သည်။
ဒသဝိသ	ခွက်တဆယ်။
သတဝိသ	ခွက်တရာ။
တူလာ	ချိန်ခွင်။
ပမာဏ, မာန,	ချိန်တွယ်ခြင်း။
ဂရုက	လေးသည်။
လဟုက	ပေါ့သည်။
တူလာဇိဝှါ	ချိန်ခွင်သျှာ။
တူလာကောဋီ	ချိန်ခွင်အစွန်း။

ထိုနှင်းဆိုင်သောပါဠိဘိက္ခုနား။

ဂုဏ္ဍာမတ္တံ ဝဇီရံ အနေကကဟာပဏန္တံ ဟောတိ။
တရှေးသားမျှလောက်သောစိန်သည်။ အသပြာပေါင်း
များစွာအတိုးထိုက်၏။

အတိတေ ဧကော ကကဗ္ဗကော အနုမာသံမတ္တံ
သုဝဏ္ဏံ လာဘိတွာ အတိမာနော အဟောသိ။

ရှေးအခါ ပုသင်တကောင်သည် တဝဲဝက် (တရှေး)မျှ
သောရွှေကို ရသောကြောင့် အလွန်မာန်တက်ကြွလေ၏။

ယောဘိက္ခု ပါဒံဝါ ပါဒါရဟံဝါ အတိရေကပါဒံဝါ
ထေယျာဗိတ္တေန အဝဟရေယျ ပါရာဇိကော ဟောတိ။

အကြင်ရဟန်းသည် ရွှေတမတ်ကို၎င်း ရွှေတမတ်ထိုက်
သောပစ္စည်းကို၎င်း ရွှေတမတ်ထက်ပိုမို၍ အတိုးတန်သော
ပစ္စည်းကို၎င်း ခိုးလိုသောစိတ်ဖြင့်ခိုးသွင် ပါရာဇိကကျ၏။

- သုဝဏ္ဏောကိရ ဇဝံဝဒတိ။
- န ဒုက္ခံ အဂ္ဂိနာ ဒဗံ။
- န ဒုက္ခံ လောဟ တာဠနံ။
- တံ မေ ဒုက္ခံ တံ လန္ဓာမိ။
- ဂုဏ္ဍာယ သမတူလနံ။ ။
- ရွှေက ဤသို့ဆိုသတဲ့။

၁၆။ ဖြင့်မြှောက်၍ အရေကျသည်ကို ဆင်းရဲဟု မထင်ပါ။
သံတူနှင့်ထူသည်ကိုလည်း ဆင်းရဲဟုမထင်ပါ အဘက်မ
တန်သော ရွှေးနှင့်အတူထား၍ ချိန်စက်ခြင်းကို။ ဆင်းရဲသည်

ဟု ထင်ပါ၏ ထိုသို့ရွေးနှင့်စက်၍ ချိန်သည်ကို ရှက်လည်း
ရှက်ပါ၏။

ဧက ကဟာပဏမတ္တံ သုဝဏ္ဏံ တိ သရူပိယေန ဝိတ္တိကာမိ။
တကျပ်သားမျှသောရွှေကို သုံးဆယ်သောငွေဖြင့်ရောင်း၏။

ဗိသပမာဏံ သက္ကရုံဒ္ဓါဒသမာသကေန ဟိရညေန ကိကာမိ။
တဝိသာအချိန်ရှိသော သကြားကို ငွေ-၁၂-၀ ဖြင့်
ဝယ်၏။

ယဿ ကာယော တူလာမာနေန အတိဂရုကောပိ။ တဿ
ပညာပမာဏံ သဗ္ဗဟုကံ ဟောတိ။

အကြင်သူ၏ကိုယ်သည် ချိန်ခွင်အလေးချိန်အားဖြင့် အ
လွန်လေးသော်လည်း။ ထိုသူ၏ ပညာအလေးချိန်သည်ကား
လွန်စွာပေး၏။

သစေ ဧကောတူလာကောဒို့ ဥန္နမတိ။ ဧကော ဩနမတိ။
ချိန်ခွင် အစွန်းတာဘက်သည် အကယ်၍ မြင့်နေပါသွင်၊
တာဘက်အစွန်းသည်နိမ့်လေ၏။ (တာဘက်မြင့် တာဘက်နိမ့် ဆို
လို၏။)

မနုဿာ တူလသမာ ကုသလကောဒို့ အကုသလကောဒို့
ဝသေန ဒွိကုဋိယော။ သစေ ကုသလကောဒို့ ဥန္နမတိ အကု
သလကောဒို့ ဩနမတိ။ သစေအကုသလကောဒို့ ဥန္နမတိ။
ကုသလကောဒို့ ဩနမတိ။

လူတို့သည် ချိန်ခွင်နှင့်တူကုန်၏။ ကုသိုလ်အစွန်း အ
ကုသိုလ်အစွန်းအားဖြင့်။ အစွန်းနှစ်စွန်းရှိ၏။ ကုသိုလ်အစွန်း
No-3

ဘက်ကမြင့်လျှင်။ အကုသိုလ် အစွန်းဘက်က နိဗ္ဗာန်။ အကုသိုလ်အစွန်းဘက်က မြင့်လျှင်။ ကုသိုလ်အစွန်းဘက်က နိဗ္ဗာန်။

အခန်း- ၃။

အချဉ်းစာစာချဉ်း။

ပသတ	တလက်ဆွမ်း။ (လက်ထကော်)။
ပတ္တ	တစလယ်။
စွိပတ္တ	တခွက်။
အဠက	တပြည်။
ဒေါဏ	တစိပ်။
စွိဒေါဏ	တခွဲ။
မာနိကာ	တတင်း။
ခါရိ	လေးတင်း။ တတို။
ဝါဟ	ခါရိနှစ်ဆယ်) ဖွည်းတစီး တိုက်။)

ထိုနှိုင်းဆိုင်သောပါဠိဝါကျချဉ်း။

သီလတိယော ဂေဟေဂေဟေ ပသတမတ္တံ တဏှာလံ လဒ္ဓံ သက္ကာန္တိ။

သီလရှင်တို့သည်။ အိမ်တိုင်းအိမ်တိုင်း၌ တလက်ဆွမ်း မျှသော ဆန်ကို ရနိုင်ကြကုန်၏။

သော ပတ္တမတ္တတဏှာလံ ပစိတွာ သဗ္ဗိတြိဒနံ မဂ္ဂ ဗျဉ္ဇနနသဟ တုဇ္ဇတိ။

ထိုသူသည် တစလယ်မျှသော ဆန်ကိုချက် ပြီးလျှင်။ အလုံး စုံသော ထမင်းကို ပဲနောက်ဟင်းနှင့်တကွ စားလေ၏။

ပသတမတ္တံပိ ဒိန္နံ တီဟိ ပုဗ္ဗ မဂ္ဂ ပရစေနာဟိ သဗ္ဗန္ဓေ သတိ မဟာဗြဟ္မာ ဟောတိ။

တလက်ဆွမ်းမျှ လှူအပ်သောဒါနသည်။ မလှူခင် လှူဆဲ လှူပြီးစောစောသုံးတန်နှင့်ပြည့်စုံသည်ရှိသော် ကြီးမြတ်သော အကျိုးကိုပေးနိုင်၏။

ဣမသ္မိံဝသော မမ ခေတ္တတော သဟဿမာနိကာပ္ပမာ ဏာနိ ညောနိ လဘာမိ။

ယခုနှစ်၌ ကျွန်ုပ်၏ လယ်မှ အတင်းတထောင်မျှလောက် သော စပါးတို့ကို ရပါ၏။

မြန်မာရဋ္ဌေ ကေစိဒေဝန္တာ ခေတ္တသာမိနော အနုသံ ဝတ္ထရံ သတသဟဿမာနိကာပ္ပမာဏာနိ ညောနိ လဘန္တိ။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ အချို့ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော လယ် ပိုင်ရှင်တို့သည်။ နှစ်တိုင်းနှစ်တိုင်း အတင်း တထိန်းမျှသော စပါးတို့ကို ရကြကုန်၏။

သဟဿမာနိကာ ညောနိ ပညာသဝါဟာ ဟောန္တိ။ စပါးအတင်းတထောင်တို့သည်။ ဝါဟပေါင်း ငါးဆယ် ရှိကုန်၏။ (ဖွည်းပေါင်းငါးဆယ်တို့ဖြင့်တိုက်အင်ကုန်၏။)

ပုဗ္ဗေ ကလိင်္ဂပေါဓိနာမ စက္ခုဝတ္ထိရာဇာ မဟာပေါဓိ
မဏ္ဍံ သဗ္ဗိဝါဟာသဟဿေဟိ ပုဗ္ဗေ ပုဗ္ဗေသိ။

ရှေးအခါ ကလိင်္ဂပေါဓိမည်သော စက္ခုဝတေးမင်းသည်
မဟာပေါဓိမဏ္ဍိုင်ကို ဝါဟာခြောက်သောင်းရှိသော ပန်းတို့
ဖြင့် ပူဇော်လေ၏။

သဗ္ဗိဝါဟာသဟဿပုဗ္ဗိနိ မာနိကာယ န္ဒါဒယလက္ခ
ပမာဏာနိ ဟောန္တိ။

ဝါဟာခြောက်သောင်းသော ပန်းတို့သည်၊ တင်းပေါင်း
အားဖြင့် တသန်းနှစ်သိန်းရှိကုန်၏။

အဟံ စစ်ကိုင်းနာမပဗ္ဗတေ ဝသန္တာနံ အာရညိက
ဘိက္ခုနံ ပဉ္စသတမာနိကာပ္ပမာဏာနိ တဏှာလသနိ အဒါသိ။

ကျွန်ုပ်သည် စစ်ကိုင်းတောင်၌ သီတင်း သုံးတော်မူကြ
ကုန်သော တောနေရဟန်းတော်တို့အား ဆန်အတင်းငါးရာ
တို့ကို ယူခဲ့ပါပြီ။

အခန်း-၄။

အတိုင်းအတာများ။

အင်္ဂုလ	လက်သစ်၊ (တလက်မလည်းဆို နိုင်၏။)
မုဋ္ဌိ	တရက်။
ဝိဒတ္ထိ	အထွာ၊ တထွာ။
ဟတ္ထ၊ ရတန၊ ဒွိတေန	အတောင်၊ (တတောင်။) တကိုက်၊ (နှစ်တောင်။)

ပဋိ အတာ၊ တတာ၊ (တတာလျှင်-၇
တောင်ရှိ၏။)

ဥသတ တဥသတာ၊ (တာနှစ်ဆယ်။)
ဂါဝုတ ဂါဝုတ်၊ (တဂါဝုတ်လျှင်ဥသတ
နှစ်ဆယ်။)

ယောဇန ယူဇနာ၊ (တယူဇနာလျှင်-၄-ဂါ
ဝုတ်ရှိ၏။)

ကောသ ကောသ၊ (တကောသလျှင် လေး
တောင်၊ တာပေါင်း-၅၀၀-ရှိ၏။
အတောင်ပေါင်း-၂၀၀၀-ရှိ၏။)

အဗ္ဘန္တရ အဗ္ဘန္တရတရ၊ (အတောင် နှစ်ဆဲ့
ရှစ်တောင်ရှိသည်။)

ဗျာမ အလံ၊ (တလံလျှင် လေးတောင်
ရှိသည်။)

ပေါရိသ တသု၊ (တသုလျှင် ငါးတောင်
ရှိသည်။)

အာယာမ အနံ၊
ဝိတ္တာရ အလျား၊

မဇ္ဈ၊ မဇ္ဈိမ၊ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၊ ဗဟို။

ဥပိ အမြင့်၊
နိစ အနိမ့်၊

အာရက၊ အာရာ၊ နုရ၊ ဝေးသည်။
သဒိပ နီးသည်။
သန္တိက၊ အန္တိက၊ အထံ၊ ထံရင်းအနီး။

ထိုနှင့်ဆိုင်သောပါဠိခါကျများ။

ဘက်ဝတော ကောသာ ယာဝပရိနိဗ္ဗာနာ နှင့်လောဝ ဟောန္တိ၊
မြတ်စွာဘုရား၏ ဆံတော် တို့သည်။ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသည်
တိုင်အောင် လက်နှစ်သစ် အမြဲရှိကုန်၏။

ဥစ္စယာ ကေကေပဗ္ဗံ ကေရုဗ္ဗိမတ္တံ ဟောတိ။
ကြံ၏ အဆစ်တခုတခုသည် တမံကဲမှုရှိ၏။

သုဂတဿ ဝိဒတ္ထိ မဇ္ဈိမပုရိသဝိဒတ္ထိယာ တိဝိဒတ္ထိပမာ
ဏာ ဟောတိ။ ပကတိပုရိသဝိဒတ္ထိယာ အနေသဟာ စတု
ဝိဒတ္ထိကာ ဟောတိ။

မြတ်စွာဘုရား၏ အထွာတော်သည် မဇ္ဈိမပုရိသခေါ်
သောသုတို့၏အထွာဖြင့် သုံးထွာရှိ၏။ ယခုပကတိလူတို့၏
အထွာအားဖြင့် လေးထွာခွဲရှိ၏။

ဒွိဝိဒတ္ထိ ကေရတနံ ဟောတိ။
နှစ်ထွာသည် တတောင်ဖြစ်၏။

ပုရိသဿကာယော စတုရတနော ဟောတိ။ သော
ဗျာမောတိ ဝုဇ္ဇတိ။

ယောကျ်ား၏ တိုယ်သည် လေးတောင်ရှိ၏။ ထိုလေး
တောင်ကို တလံဟုဆိုအပ်၏။

ယဿကာယပ္ပမာဏော ဗျာမေန သမေတိ။ သော နိဂြောဓ
ပရိမဏ္ဍာလောတိ ဝုဇ္ဇတိ။

အကြင်သူ၏ နယ် ခင်ပမာဏသည် အလံနှင့်မျှ၏။ ထို
သူကို ပညောင်ပင် ကဲ့သို့ အဝန်းညီညွတ်သောသူ ဟူ၍
ဆိုအပ်၏။

ဒွိရတနပ္ပမာဏံ ကောသေယျဝတ္ထံ ပဉ္စကဟာပဏန္ဒြိကံ
ဟောတိ။

တကိုက်မျှသောဝိုးထည်အဝတ်သည် ငွေငါးကျပ်ထိုက်
၏။

ဒွိမုဗ္ဗိ ဒွါဒသဂုံလံ ဟောတိ။
နှစ်မံကဲသည် ၁၂-လက်မရှိ၏။

မမ ဂေဟေ ပညတ္တော ကောဇဝေါ အာယာမေ အဠ
ရတနော ဝိည္ဇာရေန ဒွါဒသရတနော ဟောတိ။

ကျွန်ုပ်အိမ်၌ ခင်းထားအပ်သောကော်ဇောသည် အနံ့ရှစ်
တောင် အသျှားဆဲနှစ်တောင်ရှိ၏။

ပေါမိပညဂေါ ရဒ္ဒသ ဟတ္ထုဗ္ဗေဝေါ။
ပေါ?ပင်ရွှေပညင်သည် ဆဲ့လေးတောင်မြင့်၏။

ရန်ကုန်နဂရတော ဟံသာဝတီနဂရံ ဒွိယောဇနပ္ပမာဏံ
အတ္ထိ န မညာမိ။

ရန်ကုန်မြို့နဲ့နဲ့ရဲ့မြို့သည်နှစ်ယူဇနာအတိုင်းအရှည်ရှိသည်
ဟူ၍ ထင်ပါ၏။

ဇေတုတ္တရနဂရတော ဝက်ပဗ္ဗတံ သမ္ဘိယောဇနာနိ
ဟောန္တိ။

ဇေတုတ္တရာမြို့တော်ကြီးမှ ဝက်ပါတောင်သို့တိုင်အောင်
ယူဇနာ ခြောက်ဆယ်ရှိကုန်၏။

ပျဉ်းမနားနဂရတော ကောကောသပ္ပမာနေ ဝနပ္ပဒေသေ
ဗဟူ အာရညဝိဟာရာ သန္တိ။

ပျဉ်းမနားမြို့မှ တကောသမ္ပလောကံသော တောအရပ်၌
များစွာကုန်သော တောရကျောင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။

ဘဂဝါ ကပိလဝတ္ထုနဂရံ ဝစ္ဆန္တော ကေသ္မိဒိနေ ဇက
ယောဇနပ္ပမာဏေန မဂ္ဂေန ဝစ္ဆတိ။

မြတ်စွာဘုရားသည် ကပ္ပိလဝတ်နေပြည်တော်သို့ ကြွ
တော်မူသောအခါ တနေ့လျှင် တယူဇနာမျှသောခရီးဖြင့် ကြွ
တော်မူသည်။

ရန်ကုန်နဂရတော မန္တလေးနဂရံ အတိဒီဗော အဂ္ဂိရထ
မဂ္ဂေါ အတ္ထိ၊ သောမဂ္ဂေါ တိသယောဇန ပ္ပမာဏာတိ မ
ညာမိ။

ရန်ကုန်မြို့မှ မန္တလေးမြို့သို့တိုင်အောင် အလွန်ရှည်လျား
သော မီးရထားလမ်းကြီးရှိ၏။ ထိုလမ်း ကြီးသည် ယူဇနာ
သုံးဆယ်ပမာဏရှိမည်ဟု ထင်ပါ၏။

ကေဝိမနုဿာ ကောဟေန ဒွိယောဇနမဂ္ဂံ ဝန္တံ
သက္ကောန္တိ။

အချို့သောသူတို့သည် တရက်ထည်းဖြင့် နှစ်ယူဇနာရှိ
သောခရီးကို သွားနိုင်ကြကုန်၏။

စောရိံ ဂဟေတွာ သတပေါရိသံ နရကံ ပါတေသိ။
ခိုးသူကိုသမ်း၍ အသူတရာနက်သော ချောက်ထဲသို့
ချကြ၏။

မဟာဗောဓိရက္ခော ယာဝအဂ္ဂါ သတဟတ္ထော ဟောတိ။
မဟာဗောဓိဝင်သည် အညွန့်အပျားသို့ တိုင်အောင်
အထောင်တရာမြင့်၏။

မေရုရာဇော ဘူမိမဏ္ဍလတော စတုရာသီတိ သဟဿ
ယောဇန ဥစ္စော ဟောတိ။

မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည် မြေအပြင်မှ ယူဇနာရှစ်သောင်း
လေးထောင်မြင့်၏။

တိမိရမန္တော ပဉ္စယောဇနသတာယာမော။
တိမိရမည်သောငါးကြီးသည် ယူဇနာငါးရာ ရှည်လျား၏။

ဣဒါနိ ရန်ကုန်နဂရေ ဣဋ္ဌကာလယာ စတုဘူမိက
ပဉ္စဘူမိကဝသေန အတိဥစ္စာ ဟောန္တိ။

ယခုအခါ ရန်ကုန်မြို့၌ အုတ်တိုက်တို့သည် လေးထပ်
ငါးထပ်အားဖြင့် လွန်စွာမြင့်ကုန်၏။

မန္တလေးနဂရဿ သမိပေ ဒက္ခိဏဒေသေ အမရပူရံ
နာမ နဂရံ အတ္ထိ။

မန္တလေးမြို့၏အနီး တောင်အရပ်၌ အမရပူရမည်သော
မြို့ရှိ၏။

မြန်မာဓမ္မတော အမေရိကရဋ္ဌံ အတိဒုရံ။
မြန်မာနိုင်ငံမှ အမေရိကတိုင်းသည် အလွန်ဝေး၏။

ကိန္နုတိဋ္ဌထ အာရကာ။
 အဘယံကြောင့် အဝေးကြီးက မျက်နေကြသလဲ။
 အာစရိယာဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဠာဗြာတိ။
 ဆရာ၏အထံ၌ အတတ်ကို သင်၏။

ရန်ကုန်နဂရံသာ မဇ္ဈေ ဆူးလေစေတီယံ တိဋ္ဌတိ။
 ရန်ကုန်မြို့၏အလယ်၌ ဆူးလေစေတီတော် တည်ရှိ၏။

သူရိယော မဇ္ဈန္တိကေ တိဋ္ဌတိ။
 နေမွန်းတည့်၏။

အစကား-၅။

အချိန် ကာလများ။

ကေစ္ဆရ	လက်ပျောက်တတီး(လက်၊ ပစ်တထွက်လည်းခေါ်၏။)
ကေဝိဇ္ဇုပ္ပါဒ	လျှပ်တပြက်။
ကေနိမ္မိသန	မျက်စိတခြိတ်။
ခဏ	မျက်စိဆယ်ခြိတ်ခန့်ကာလ။
လယ	ခဏပေါင်းတဆယ်။
ရဟတ္တ	လယပေါင်းတဆယ်။
ကေဗဒ္ဓိကာ	တနာရီ။
စက္ကစာဝန, စက္ကစလန,	စက္ကန့်(တစက္ကန့်)
သဗ္ဗိစက္ကစလန	မိနစ်(တမိနစ်)

ဇကပ္ပဟာရ	တပဟိုက်။
ဒိဝဿ, ဒိန, အဟာ,	နေ့(တနေ့)
ရတ္တိ, နိဿာ, ရုဇနီ,	ညဉ့်(တညဉ့်)
အဟောရတ္တ	နေ့ညဉ့်။
ယာမ	ယာမ်(နေ့ယာမ်, ညဉ့်ယာမ်)
ပုဂ္ဂိမယာမ	ညဉ့်ဦးယာမ်။
မဇ္ဈိမယာမ	ညဉ့်အလယ်သန်းခေါင်ယာမ်
ပစ္ဆိမယာမ	မိုးဦး သောက် ယာမ်(မိုးဦး လင်းလှသောအချိန်)
အရုဏဂ္ဂမန	အရုဏ်တက်။
ပဘာတ, ဝိဘာတ, ပစ္စုသ,	မိုးဦးလင်းချိန်။
ပုဗ္ဗဏှ	နံနက်ချိန်။
မဇ္ဈိန, မဇ္ဈိန္တိက,	မွန်းတည့်။
ဝိကာလ	မွန်းလွဲအချိန်။
သာယန္တ	ညနေချမ်း။
သဗ္ဗျာ	ဆည်းဈော။
နိဝီထိ, အစုရတ္တ, မဟာနိဿာ,	ညဉ့်သန်းခေါင်။
ပုဏ္ဏမာသိ, ပုဏ္ဏမဒိန, ပန္နရသိ,	လပြည့်နေ့။
အမာဝါသိ	လကွယ်နေ့။
သုက္ကပက္ခ, ဇုဏှပက္ခ,	လဆန်းပက္ခ။
ကာဠပက္ခ	လဆုတ်ပက္ခ။
မာသ	လ(တလ)
အစုမာသ	လခွဲ။
သံဝစ္ဆရ, ဝဿ, သရဒ, ဟာယန, နှစ်။	(တနှစ်)

၁၂ ရာသီ။

ရမ္မက,ပိတ္တ,	တန်ကူးလ။
ဝေသာခ	ကဆုန်လ။
ဇေဋ္ဌ	နယုန်လ။
အာသဋ္ဌ	ဝါဆိုလ။
သာဝန	ဝါခေါင်လ။
ပေါဋ္ဌပါဒ	တော်သလင်းလ။
အသာယုဒ	သီတင်းကျွတ်လ။
ကတ္တိက	တန်ဆောင်မုန်းလ။
မာဂသိရ	နတ်တော်လ။
ဗုဒ္ဓ	ပြာသိုလ။
မာဃ	တပို့တွဲလ။
ဗဂ္ဂုန	တပေါင်းလ။

ဥတုသုံးပါး။

ဟေမန္တ	ဆောင်းဥတု။
ဂိမ္မာန	နွေဥတု။
ဝဿာန,ဝဿန္တ,	မိုးဇင်းဥတု။
ဥတ္တရာယန	ဥတ္တရာယဉ်။ (နေမင်း မြောက်လမ်းသို့သွားခြင်း)
ဒက္ခိဏာယန	ဒက္ခိဏာယဉ်။ (နေမင်း တောင်လမ်းသို့သွားခြင်း)

ရုနစ်နေ့များ။

သုရိယဝါရ	တနင်္ဂနွေနေ့။
----------	---------------

ဝန္ဒဝါရ	တနင်းလာနေ့။
မင်္ဂလာဝါရ,အင်္ဂါဝါရ,	အင်္ဂါနေ့။
ဗုဒ္ဓဝါရ	ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။
ဂုရုဝါရ	ကြာသပတေးနေ့။
သက္ကဝါရ	သောကြာနေ့။
သောရိဝါရ,သနေစရ,	စနေနေ့။
သောဟ္တာဏု,ရာဟုဝါရ,	ရာဟုနေ့ (ရာဟုအချိန်)
ကာလ,သမယ,	အချိန်အခါ။
အဒ္ဓါန	ရှည်သောကာလ(အမွန်)
ကေသိကာလေ,ကေဒါ,	တရံတခါ၌။
ကဒါ,ကုဒါ,	အဘယ်အခါ၌။
ကုဟိဋ္ဌနံ,ကုဒါစနံ,	တရံတခါမျှ။
သဗ္ဗဒါ,သဒါ,	အခါစပ်သိမ်း။
အဇ္ဇ,အဇ္ဈ,	ယခုနေ့၌။
ဣဒါနိ	ယခုအခါ၌။
သဇ္ဇ,သဇ္ဈ,	ယခုချက်ချင်း-(လတ်တလော)
အပရဇ္ဈ	တပါးသောနေ့၌။
ယဟိ	အကြင်အခါ၌။
တဟိ,တဒါ,	ထိုအခါ၌။
သုဝေ,သွေ,	နက်ဖြန်ခါ။
ပရသွေ,ပရသုဝေ,	သတက်ခါ။
ဟိယျော	ယမန်နေ့။(မနေ့က)
ပရဟိယျော	တမြန်နေ့။

အတိတ်	လွန်လေပြီးသောအခါ။(အတိတ်)
အနာဂတ	လာလတ် သောအခါ(အနာဂတ်)
ပစ္စုပ္ပန်,ဝတ္တမာန,	မျက်မှောက်ပစ္စုပ္ပန်အခါ
ပစ္စက္ခ	မျက်မှောက်
ပရောက္ခ	မျက်ကွယ်
ဒိနေဒိနေ,ဒိဝသေဒိဝသေ,	နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း
ပတိဒိနံ,အနူဒိနံ,	နေ့စဉ်
အနူဗုမာသံ	လခွဲတိုင်း
မာသေမာသေ	လတိုင်းလတိုင်း
အနူသံဝတ္ထရံ,အနူဝဿံ,	နှစ်စဉ်
အန္တရန္တရာ	ကြီးကြားကြီးကြား၊တခါ
	တနေ့
ပုန	တတန်
ပုနပုနံ	အဖန်ဖန်
တုဝဋ်,သီစံ,တုရံ,သတတံ,တုရိတတုရိတံ,	လျှင်မြန်စွာ
	(အလျှင် အမြန် အဆော
	တလျှင်)
စိရံ	ကြာမြင့်စွာ
သဏိကံ	ဖြည်းဖြည်း
မန္တံ	ဖြည်းညှင်းသက်သာစွာ
ဒန္တံ	နို့ သည်။နှေးသည်
ကပ္ပက္ခယ	ကမ္ဘာပျက်ခြင်း
သံဝဋ်	ကမ္ဘာပျက်နေဆဲအချိန်

သံဝဋ်ဌာယီ	ပျက်ပြီးအတိုင်း တည်နေ
	ဆဲအချိန်
ဝိဝဋ်	ကမ္ဘာတည်နေဆဲအချိန်
ဝိဝဋ်ဌာယီ	ကမ္ဘာတည်ပြီးသော အ
	တိုင်း တည်နေသောအချိန်
အန္တရကပ္ပ	အန္တရကပ်
အာယုကပ္ပ	အသက်တမ်း

အချိန်ကာလနှင့်ဆိုင်သော ပါဠိစကားများ။

ဧကန္တရက္ခဏေ ကောဒိသတသဟဿပုမာဏာ နာမ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈန္တိ။
 လက်ပျောက်တတီးအချိန်၌ ကုဇေတသိန်းမျှလောက် ကုန်သော နမ်တရားတို့သည် ပျက်စီးကြကုန်၏။

ယာဝဗျာတိ နိဗ္ဗိသတိ။တကြာပီ ရာသာတိဗ္ဗယော။
 အကြင်မျှမျက်တောင်ခင်၏။ အကြင်မျှမျက်စိမှိတ်၏။ ထို မျက်တောင်တခပ် မျက်စိတ်တမှိတ်အတွင်းမှာပင်။(လူတို့၏) အရွယ်သည်။တိုးတောင်းဆုတ်ယုတ်၍ သွားလေ၏။

ဝိယမိတ္တ မဟုတ္တံ အာဂမေဟိ။
 အိုချစ်ဆွေ လျှပ်ပစ်ပေါင်း အချိန်တထောင်ခန့်လောက် ဆိုင်းပါအုံး။

ပုရေ မြန်မာဇာတိကမနုဿသင်္ဂေတေန ဧကရတ္ထိဒိနံ သဗ္ဗိဗဒ္ဓိကာပ္ပမာဏံ ဟေတိ။

ရှေးအခါ မြန်မာအမျိုးဖြစ်သောလူတို့၏ အမှတ်သင်္ကေတအားဖြင့် တညဉ့်နှင့်တနေ့သည် နာရီပေါင်း ခြောက်ဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။

ကေသ္မိဒိနေ မတုပ္ပဟာရာ တထာဇကရတ္တိယံ။
တနေ့၌ လေးပဟိုက်ရှိ၏။ ထိုအတူ တညဉ့်၌လည်း လေးပဟိုက်ရှိ၏။

ဥရောပိကမနုဿာနံ သင်္ကေတဝသေန ဧကရတ္တိဒိနံ မတုပိသတိ ဗာဒိကာပ္ပမာဏံဟောတိ။

ဥရောပတိုက်သားတို့၏ အမှတ်သင်္ကေတအားဖြင့် တညဉ့်နှင့်တနေ့သည် ၂၄-နာရီ ရှိ၏။

ဥရောပိကမနုဿာ ဗာဒိကာဘဏ္ဍာ ကတွာ နာနာရဋ္ဌေသုပိတ္တိဏန္တိ။

ဥရောပတိုက်သားတို့သည် နာရီခေါ်သော ဘဏ္ဍာကို ပြုလုပ်ကြပြီးလျှင် နိုင်ငံအမျိုးမျိုးတို့၌ ရောင်းကြကုန်၏။

တေသံ ဗာဒိကာဘဏ္ဍေ တိသဟာဿဆသတက္ကေပလနာနိ ဧကဗာဒိကာ ဟောတိ။

ထိုဥရောပတိုက်သားတို့၏ နာရီဘဏ္ဍာ၌ စက္ကန့်ပေါင်း သုံးထောင်ခြောက်ရာတို့သည် တနာရီဖြစ်၏။

အဟံ မြန်မာသင်္ကေတဝသေန စက္ကာထိသာဓိကဒ္ဓိသတေကသဟာဿေ မာဗာမာဿာ ဇုဏ္ဍပက္ခေ နဝမဒိဝသေဂူရုဝါရေ ပုဗ္ဗဏ္ဍကေပ္ပဟာရေ ပိဇာတော ဟောမိ။

ကျွန်ုပ်သည် မြန်မာတို့အမှတ်ထားသော သက္ကရာဇ်ဖြင့် ၁၂၄၀-ပြည့် တပို့တွဲလဆန်း-၆-ရက် ကြာသပတေးနေ့ နံနက် တချက်တိးအချိန်၌ သွားမြင်ပါသည်။

တဿ သိရိ ဇုဏ္ဍပက္ခေ စန္ဒောပိယ ဒိနေဒိနေ ဝဇုတိ။
ထိုသူ၏ ကြက်သရေသည် လဆန်းပက္ခ၌ လမင်းကဲ့သို့ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း တိုး၍နေ၏။

ပါသဿအဟိဂိကဿ သိရိပန ကာဠပက္ခေ စန္ဒောပိယ ဒိနေဒိနေ ဟာယတိ။

အရှက်မရှိသောသူမိတ်၏ ကြက်သရေသည်ကား လဆုတ်ပက္ခ၌ လကဲ့သို့ နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ဆုတ်ယုတ်၍ နေ၏။

ကာကောလူကာ နိစ္စဝေရိနော သောန္တိ။ ကာကာ ဒိဝါပိရန္တိ ဥလူကာ ရတ္တိယံ ပိရန္တိ။

ကျီးနှင့်ခင်ပုပ် (ဇီးကွက်၊ မီးတုတ်) တို့သည် အမြဲရန်သူ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ကျီးတို့သည် နေ့အခါ၌ ထည့်လည်ကြကုန်၏။ ခင်ပုပ်တို့သည် ညဉ့်အခါ၌ ထည့်လည်ကြကုန်၏။

သူရိယော ဒိဝါ အသဟာယော ဧကောဝ ဒိဗ္ဗတိ။ စန္ဒောပန ရတ္တိယံ ဗဟူနံ သဟာယာနံ မဇ္ဈေ သိရိယာ ပိဇ္ဇောတတိ။

နေသည် နေ့အခါ အဘော်သဟဲမရှိဘဲ ထရုတည်း ထွန်းပ၏။ လသည်ကား ညဉ့်အခါ များစွာသော အဘော်သဟဲတို့၏အလယ်၌ ကြက်သရေဖြင့် ထွန်းပ၏။

စောရာ ပုဗ္ဗလာစ ရတ္တိံ ဥလူကာဝိယ နန္ဒန္တိ။
ခိုးသူတို့သည်၎င်း။ ယောကျ်ားအတွက် လေဘ်လည်သော
မိန်းမတို့သည်၎င်း။ ခင်ပုပ်တို့ကဲ့သို့ ညဉ့်အချိန်ကို နှစ်သက်
ကြကုန်၏။

ရန်ကုန်နဂရေ ယေတုယေျန မနုဿာ ရတ္တိယာ ပုရိမ
ယာမေ ပန္တိမယာမေစ နတာဝသုပန္တိ။
ရန်ကုန်မြို့၌ လူတို့သည် များသောအားဖြင့် ညဉ့်ဦးယာဝ်
သန်းခေါင်ယာဝ်၌ မအိပ်ကြသေးကုန်။

ဘဂဝါ ပစ္စုသကာလေ ဝေနေယျဇနေ နိစ္စံဩလောကေထိ။
မြတ်စွာဘုရားသည် မိဗန်းသောက်ယာဝ်အခါ၌ ကျွတ်
ထိုက်သောသတ္တဝါတို့ကို အမြဲကြည့်ရှုတော်မူ၏။

ရတ္တိယံ အာကာသော နာနာရတနခဗိတဝိတာနံပိယ
ဟောတိ။ သီတဝါဘာစ ဝါယန္တိ။ ဇုဏ္ဍာစ မနောရမာ
ဟောတိ။

ညဉ့်အခါ၌ ကောင်းကင်သည်။ ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်
ချယ်စီအပ်သောပိတာနံမျက်နှာကြက်နှင့်တူ၏။ အေးမြသော
လေတို့သည်လည်း။ တိုက်ခပ်ကြကုန်၏။ လရောင်သည်လည်း
အလွန်နှလုံးမွေ့လျော်သွယ်၍ရှိ၏။

နတွေဝ သုပိတံဟောတိ။
ရတ္တိ နက္ခတ္တမာလိနိ။
ပဒိုဇဂ္ဂိတု မေဝေသာ။
ရတ္တိဟောတိ ဝိဇာနတံ။

နက္ခတ်တည်းဟူသော ပန်းကုံးပန်းနွယ်ဖြင့် ဆန်းကြယ်
သောညဉ့်သည် အိပ်ခြင်းငြိုးဖြစ်လာသည့်မဟုတ်။ ထိုညဉ့်
သည် ပညာရှိသောသူတို့၏ နိုးနိုးကြားကြား ကြိုးစားအား
ထုတ်ခြင်းအဖို့ငြိသာလျှင် ဖြစ်လာ၏။

ဟာယတေဝ ဝယောဝဇ္ဇော။
အဟောရတ္တာန မစ္စယေ။

နေ့ညဉ့်တွေ ကုန်ဆုံးကွယ်လွန်လေသည်ရှိသော် အရှယ်
နှင့်အဆင်းသည်လည်း ဆုတ်ယုတ်လေ၏။

ပဒုမာနိ ဒိနေ သူရိယရံသိယာ ပုဗ္ဗန္တိ။ ကုမုဒါနိပန ရတ္တိ
ယံ စန္ဒာလောကေန ပုဗ္ဗန္တိ။

ပဒုမာကြာတို့သည် နေ့အခါ နေရောင်ခြည်ဖြင့် ပွင့်ကြ
ကုန်၏။ ကုမုဒါကြာဖြူပန်းတို့သည်ကား ညဉ့်အခါ လရောင်
ဖြင့် ပွင့်ကြကုန်၏။

အရုဏုဂ္ဂမဝေလာယံ ဘိက္ခု။ ဘောဇနံ ဘုဇ္ဇန္တိ။ ဝိကာ
လေ နဘုဇ္ဇန္တိ။

အရုဏ်တက်ချိန်၌ ရဟန်းတို့သည် ဆွမ်းဘုဉ်း ပေးကြ
ကုန်၏။ မွန်းလွဲသောအခါ ဘုဉ်းပေးတော်မမူကြကုန်။

ဥပေါသထိကေနပိ ဝိကာလေ ဘောဇနံ နဘုဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ပုန
အရုဏုဂ္ဂမေယေဝ ဘုဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

ဥပုသ်စောင့်သုံးသောသူသည်လည်း မွန်းလွဲအခါ ဘော
ဇဉ်ကို မစားအပ်။ နောက်တဖန် အရုဏ်တက်သောအချိန်၌
သာ စားအပ်၏။

ရွှေတိဂုန်စေတီယဿ အရုဏဂ္ဂမဘောဇနံ ဒေန္တိ။
 ရွှေဒဂုန် စေတီတော်ကြီးအား အရုဏ်တက် ဆွမ်းကို
 ယူဒါန်းကြကုန်၏။

အဟံ ရန်ကုန်နဂရတော အဇ္ဈ ဝုဗ္ဗဏှ ဘဗာဒိကာယံ
 အဂ္ဂိရထေန ဂစ္ဆန္တော။ သာယနေ တောင်ငူနဂရံ ပတော
 မန္တလေးနဂရံပန သွေ ဝုဗ္ဗဏှ အဗ္ဗာဒိကာယံ ပါဝု
 ဏိဿာမိ။

ကျွန်ုပ်သည် ရန်ကုန်မြို့မှ ယနေ့နံနက် ခြောက်နာရီအချိန်
 မီးရထားဖြင့် သွားသည်ရှိသော်။ ညနေချမ်းအချိန် တောင်ငူ
 မြို့သို့ရောက်၍။ မန္တလေးမြို့သို့ကား နက်ဖြန်နံနက် ရှစ်နာရီအ
 ချိန်ဆိုက်ရောက်ပါလိတံ့။

မဇ္ဈိကာလေ ရန်ကုန်နဂရတော အဂ္ဂိရထေန နိက္ခန္တော
 အစုရတ္တေ ရမည်းသင်းနဂရံ သမ္ပတ္တော။

မွန်းတည့်အချိန် ရန်ကုန်မြို့မှ ထွက်သွားသည်ရှိသော်
 သန်းခေါင်အချိန် ရမည်းသင်းမြို့သို့ ဆိုက်ရောက်၏။

(ဓမ္မစရုဏ်။ ။ ဆိုခဲ့သော နာရီအချိန်မှာ ဥရောပနာရီ
 အချိန်ဖြစ်ပေသည်။)

သဗ္ဗျာကာလေ ဖိထုနကမ္ဘံ နကာတဗ္ဗန္တိ ပေါရာဏာ
 ဝဒန္တိ။

ဆည်းဈာအချိန်၌ မေထုန်မှုကို မပြုအပ်ဟု ရှေးယူကြီး
 များ ပြောဆိုကြသည်။

(ဓမ္မစရုဏ်။ ။ ဆည်းဈာအချိန်သုံးပါးရှိသည်။ (၁)နံနက်
 နေထွက်။ (၂)နေ့လည်မွန်းတည့်။ (၃)ညနေ-နေဝင်ချိန်။)

ပုဏ္ဏမဒိနေ စန္ဒော ပရိမဏှလော ဟောတိ။ အမာဝါသိ
 ယံ စန္ဒော နဒိဇ္ဇော။ ပုဏ္ဏမဒိနံ ဥတ္တမဒိနန္တိ ဝေါဟရိံသု။

လပြည့်နေ့၌ လမင်းသည် ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်ဝန်း၏။
 လကွယ်နေ့၌ လကိုမမြင်အပ်။ လပြည့်နေ့ကို နေ့ထူးနေ့မြတ်
 ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြကုန်၏။

မာသေမာသေ ပထမဒိဝသေ အဟံ အဗ္ဗတိက္ခဝေါ
 ဘောဇေမိ။

လတိုင်းလတိုင်း ပထမ(ရွှန်းတရက်)နေ့၌ ကျွန်ုပ်သည်
 ရှစ်ပါးသောရဟန်းတို့ကို ဆွမ်းကျွေး၏။

မာသေမာသေ နာရီနံ ဥတုပုပ္ဖံပုပ္ဖတိ။ သောဣတ္ထိနံ ဓမ္မတာ။
 လတိုင်းလတိုင်း မိန်းမတို့၏ ဥတုပန်းသည် ပွင့်၏။ ဤသို့
 ပွင့်ခြင်းသည် မိန်းမတို့၏ ဓမ္မတာဖြစ်၏။

တဿ သန္ဓေသပဏ္ဍိ အန္ဓစုမာသံ မုဒ္ဒါဝိတံ။
 ထိုသူ၏ သတင်းစာကို လခွဲတိုင်း ပုံနှိပ်အပ်၏။

အနုသံဝစ္ဆရံ အဿယုဇမာသ ဖဂ္ဂုဏာမာသေ ရွှေတိဂုန်
 စေတီယဿ မဟုဿဂေါ တဝတိ။

နှစ်စဉ်တိုင်း သီတင်းကျွတ်လနှင့် တပေါင်းလ၌ ရွှေဒဂုန်
 ပွဲတော်ကြီး ဖြစ်၏။

ဆွဲနှစ်ခုဘီနှင့်ဆိုင်သောပါဠိပါကျချား။

စိတ္တမာသေ နာဂပုပ္ဖါနိ အဿနပုပ္ဖါနိစ ပုပ္ဖန္တိ။ သက်န္တ
 ဥဿဂေါဝိ တဝတိ။ တဒါ မနုဿာ အညမညံ ဥဒကောန
 သိဉ္ဇမာနာ ကိဇ္ဇန္တိ။

တန်ကူးလ၌ကံ ကော်ပန်းနှင့်ဝိတောက်ပန်းတို့သည် ပွင့်ကြကုန်၏။ သကြာနဲ့ပွဲတော်လည်းဖြစ်၏။ ထိုအခါ လူတို့သည် အချင်းချင်း ရေဖြင့်ပက်ဖျန်းကြလျက် ကစားရှူးထူး ကြကုန်၏။

ဝေသာခမာသေ အတိဥဏှံ ဟောတိ။ တသ္မိံမာသေ ဗောဓိဓုက္ခံ ဥဒကေန ပူဇေန္တိ။

ကဆုန်လ၌ လွန်စွာပူ၏။ ထိုလ၌ ဗောဓိညောင်ပင်ကို ရေဖြင့် ပူဇော်ကြကုန်၏။

အမှောက် ဘဂဝါ ဝေသာခပုဏ္ဏမဒိဝသေ သုက္ကဝါရေ ဝိဇာယိ။ ဗုဓဝါရေ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တောသိ။ အင်္ဂါရေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ တသ္မာ တသ္မိံဒိနေ ရတနတ္တယေ ပဿန္နာ မနုဿာ ဘဂဝန္တံ အနုဿာရိတွာ ကိဗ္ဗိဝိကမ္ပံ အကရောန္တာ ဒါနသီလေဟိ အဘိရမန္တာ ဝသန္တိ။

ကျွန်ုပ်တို့၏ မြတ်စွာဘုရားသည် ကဆုန်လပြည့်သောကြာနေ့၌ ဘွားမြင်တော်မူ၏။ ကဆုန်လပြည့်ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၌ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူ၏။ ကဆုန်လပြည့်အင်္ဂါနေ့၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူ၏။ ထိုကြောင့် ထိုကဆုန်လပြည့်နေ့၌ ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုသော လူအများတို့သည် တစုံတခုသော အလုပ်ကိုမျှ မလုပ်ကြကုန်ဘဲ။ ဣဒါနိးခြင်း သီလစောင့်ခြင်းတို့ဖြင့် ဖွေလျော်၍ နေကြကုန်၏။

ဣမသ္မိံ မြန်မာရဋ္ဌေ ဟောဗြိမဒေသေ ဝေသာခမာသ ကာဠုပက္ခတော ပဋ္ဌာယ ယာဝအာယယုဇမာသံ မေဗော အနုဒိနံ ဝဿတိ။

ဤမြန်မာနိုင်ငံတော် အောက်ပိုင်း၌ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ကစ၍ သီတင်းကျွတ်လတိုင်အောင် နေ့စဉ် မိဗန်းရွာ၏။

ဇေဋ္ဌမာသေ ယူဓိကာနိ ပုပ္ဖန္တိ။ ပရိယတ္တိပုစ္ဆာပိဿန္တနာ သင်္ခါတော မဟုဿဝေါပိ ဘဂဝတိ။

နယုန်လ၌ စံပယ်ပန်းတို့သည် ပွင့်ကုန်၏။ ပရိယတ်မေးအဖြေဟုဆိုအပ်သော စာပြန်ပွဲတော်ကြီးလည်း ဖြစ်၏။

အမှောက် ဘဂဝါ အာသဠမာသပုဏ္ဏမဒိနေ ဂုရုဝါရေ ပဋိသန္တိ ဂဏှိ။ စန္ဒဝါရေ အဘိနိက္ခမိ။ သောရိဝါရေ ဓမ္မစက္က ပဝတ္တနသုတ္တံ ပဉ္စဝဂ္ဂိနံ ကထေသိ။

ကျွန်ုပ်တို့၏ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါဆိုလပြည့် ကြာသပတေးနေ့၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေတော်မူ၏။ ဝါဆိုလပြည့်တနင်းလာနေ့၌ တောထွက်တော်မူ၏။ ဝါဆိုလပြည့် စနေနေ့၌ ဓမ္မစက္ကတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။

အာသဠမာသေ ပုန္နာဂပုပ္ဖာနိ ပုပ္ဖန္တိ။ ဘိက္ခုပိ ဥပသမ္ပဒကမ္ပံ ကရေန္တိ။ ဝဿန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ။

ဝါဆိုလ၌ ပုန်းညက်ပန်းတို့သည် ပွင့်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့လည်း ရဟန်းခံမှုကို ပြုကြကုန်၏။ ဝါလည်းဆိုကြကုန်၏။

အာသဠ ပုဏ္ဏမဒိနေ သူရိယော ဥတ္တရာယန ကောဋိယံ တိဋ္ဌတိ။

ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌ နေမင်းသည် (ဥတ္တရာယဉ်ခေါ်သော) မြောက်လမ်းအစွန်း၌တည်၏။

သာဝဏမာသေ မနုဿာ သဿာကဒါနာနိ ဒေန္တိ။ ဧရာ
ဝတီနဒီပိ ကာကပေယျ ဥဒကေဟိ ပုဏ္ဏာ ဟောတိ။

ဝါခေါင်လ၌ လူတို့သည် စာရေးတံအလှူတို့ကို လှူဒါန်း
ကြကုန်၏။ ဧရာဝတီမြစ်သည်လည်း ကမ်းပါးမှငွေ့၍ ကျီး
သောက်၍ မြိလောက်အောင် ရေတို့ဖြင့် ပြည့်လေ၏။

ပေါဋ္ဌပါဒမာသေ ဧရာဝတီသလ္လဝတီနဒီသု နာဝါသာာ
မဟာဟောတိ။

တော်သလင်းလ၌ ဧရာဝတီမြစ် သလ္လဝတီ မြစ်တို့၌။
ကြီးစွာသော ငွေပွဲသဘင်ဖြစ်၏။

ပေါဋ္ဌပါဒမာသေ မေဗောဝိ ထောကံ ထောကံ ဝဿတိ။
ဟိမံပိ ထောကံထောကံ ပတတိ။

တော်သလင်းလ၌ မိဗန်းလည်း နဲနဲရွာ၏။ ဆီးနှင်းလဲနဲနဲကျ၏။
“တော်သလင်း။ ဆီးနှင်းတလိုက်။ မိဗန်းတဖြိုက်”

အဿယုဇမာသေ ပဒုမာဒိ နာနာဝါရိဇပုပ္ဖါနိ ပုပ္ဖန္တိ။
မဟာပဒိပမဟောဝိ သကလမြန်မာရဋ္ဌေ ဘဝတိ။ ဘိက္ခု၊ ပိ
ဝဿံဂုဋ္ဌာ ဒိသောဒိသံ ပိစရန္တိ။

ထီဘင်းကျောက်လ၌ ပဒုမာကြာပန်းအစရှိကုန်သော ရေ၌
ဖြစ်သော ပန်းအမျိုးမျိုးတို့သည် ပွင့်ကြကုန်၏။ ကြီးစွာသော
ဆီးပွဲသည်လည်း မြန်မာတနိုင်ငံလုံး၌ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတော်တို့
သည်လည်း ဝါကပ်ခြင်းမှ ထွက်ကြကုန်၍ ထိုထိုဤဤမှည့်
လည်တော်မူကြကုန်၏။

ကတ္တိကမာသေ ကထိနဒါနံ ဒေန္တိ။ ကောသာဒုကီပုပ္ဖါနိ
စ ပုပ္ဖန္တိ။ စန္ဒကီရဏောဝိ အဓိကတရံ ပိဇ္ဇောတမာနော
ဟောတိ။ ဟိမံပိ ပတတိ။ ဥတ္တရဝါတောဝိ ဝါယတိ။

တန်ဆောင်မုန်းလ၌ ကထိနအလှူကို လှူကြကုန်၏။ ခဲ
ပန်းတို့လည်း ပွင့်ကြကုန်၏။ လရောင်သည်လည်း အတိုင်း
ထက်အလွန် ထွန်းလင်း၏။ ဆီးနှင်းလည်းကျ၏။ မြောက်လေ
လည်း လာ၏။

ပုဗ္ဗေ ဣန္ဒြိယရဋ္ဌေ မဟာကတ္တိကသဘံ အကံသု။
ရှေးအခါ ဣန္ဒြိယတိုင်း၌ တန်ဆောင်မုန်းလ ပွဲသဘင်
ကြီးကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

မြန်မာရဋ္ဌေ ကတ္တိကမာသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝဇေဋ္ဌ
မာသာ အာဝါဟမင်္ဂလံ ကရောန္တိ။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ တန်ဆောင်မုန်းလမှစ၍ နယုန်လ တိုင်
အောင်လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းမင်္ဂလာကုန် ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

မာဂထိရမာသေ ဗိဿဏုဒေဝမဟော ဘဝတိ။ ဒေဝ
ပုပ္ဖါနိစ ပုပ္ဖန္တိ။ ခေတ္တေသု ပိဘယောစ ပက္ကာ ဟောန္တိ။
နတ္တောလ၌ ဗိဿဏုဒေဝနတ်ပွဲကြီးဖြစ်၏။ (နတ်ပန်းခေါ်သော)
သဇင်ပန်းတို့လည်း ပွင့်ကြကုန်၏။ လယ်တို့၌ စပါးတို့လည်း
မှည့်ကြကုန်၏။

ဗုဿမာသေ နိလဝလ္လိပုပ္ဖါနိ ပုပ္ဖန္တိ။ သေနာဗျူဟံပိ
ကရောန္တိ။ မြန်မာရာဇာနောင် အလင်္ကာတေ အဿဟတ္ထိနော
ဥဒိက္ခန္တိ။

ပြာသိုလ၌ ခွါညိုပန်းတို့သည် ပွင့်ကြကုန်၏။ စစ်ဆင်စစ် တက်ခြင်းများကိုလည်း ပြုကြ ကုန်၏။ မြန်မာမင်းတို့သည် လည်း။ တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော မြင်းတော် ဆင်တော်တို့ ကို ရှုစားတော်မူကြကုန်၏။

ဗုဒ္ဓာမာသေ အတိတ်တလံ ဟောတိ။ တသ္မာမနုဿာ ဥဏှံ ဣစ္ဆန္တာ အဂ္ဂိဿ သဒိပေ တိဋ္ဌန္တိ။

ပြာသိုလ၌ အလွန်အေး၏။ ထိုကြောင့် လူတို့သည် အပူကို အလိုရှိကြကုန်သောကြောင့် မီး၏အနီး၌ ထိုင်နေကြကုန်၏။

ဗုဒ္ဓာမာသပုဏ္ဏမဒိနေ အုရိယော ဒက္ခိဏာယန ကောဋီ ယံ တိဋ္ဌတိ။

ပြာသိုလပြည့်နေ၌ နေမင်းသည်(ဒက္ခိဏာယဉ်ခေါ်သော) တောင်လမ်းအစွန်း၌တည်၏။

မာဃာမာသေ တုလရုက္ခာ ပုဗ္ဗန္တိ။ ပုန္တာလာစ မရရရသံ မနုဿာနံ ဒေန္တိ။ ပုစိမန္ဒရုက္ခာစ နဝပတ္တာနိ ဓာရေန္တိ။ မနုဿာပိယာဂုဒ္ဓါနံဒေန္တိ။ အဝသိဋ္ဌမေဗောပိ ထနယန္တော အတိဝဿတိ။ ပဒရဖလာနိပိ ပက္ကာနိ ဟောန္တိ။

တပို့တွဲလ၌ ပေါက်လဲပင်တို့သည် ပွင့်ကြကုန်၏။ ထန်းဖို ပင်တို့သည်လည်း ချိုမြိန်သောအရေကို လူတို့အား ပေးကြ ကုန်၏။ တမာပင်တို့သည်လည်း အရွက်နုကို ဆောင်ကြကုန် ၏။ လူတို့သည်လည်း ယာဂုအလျှက်ကို လှူကြကုန်၏။ ကျွင်းကျန် သောရိပ်သည်လည်း ငြိမ်းဟိန်းရှာသွန်း၏။ ဇီးသီးတို့လည်း မှည့်ကြကုန်၏။

- (၁) “တပို့တွဲ။ ပေါက်လဲပင်ကင်း။ ထန်းမေ့နင်း”။
- (၂) “တပို့တွဲ။ နွေရွာလိုက်။ ကျန်ရိပ်ကွင်း”။
- (၃) “တပို့တွဲ။ ထမနဲတလုပ်။ နှပ်တရှုပ်”။
- (၄) “ဇီးဝမ်းပေါက်ပြု။ တပို့တွဲ”။

ဗဂ္ဂုဏမာသေ သုရတိဂန္ဓိကာ ပုဗ္ဗန္တိ။ ဝနေသု ဗဟူ ရုက္ခာ နဝပတ္တေဟိ သောဘန္တိ။ ဒက္ခိဏာတောပိ ဝါတော ဝါယတိ။

တပေါင်းလ၌ သရဖီပန်းတို့သည် ပွင့်ကြကုန်၏။ တော တခွင်တို့၌ များစွာသောသစ်ပင်အပေါင်းတို့သည် ရွက်နုရွက် သစ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်၏။ တောင်အရပ်မှ လေလည်းလာ ၏။

ဗဂ္ဂုဏမာသေ ဝါဠုကပိဋ္ဌေ ဝါဠုကစေတိယာနိ ကတွာ ပုဗ္ဗေန္တိ။

တပေါင်းလ၌ သဲသောင်ပြင်၌ သဲပုံစေတီတို့ကို ပြုလုပ် ချီပူဇော်ကြကုန်၏။

ဗဂ္ဂုဏမာသော ဂိဗ္ဗာနံ ပထမောဟောတိ။ တသ္မိံပထမ ဂိဗ္ဗေ နာနာပုပ္ဖါနိစ ပုဗ္ဗန္တိ။ သဗ္ဗဝနမဏ္ဍလံ ဝိစိတ္တံ ဒဿနိယံ မနောရမံ ဟောတိ။

တပေါင်းလသည် နွေလတို့၏ အဦးအစဖြစ်၏။ ထိုနွေဦး ၌ ပန်းအမျိုးမျိုးတို့လည်း ပွင့်ကြကုန်၏။ အလုံးစုံသော တော အပြင်သည် ဆန်းကြယ်၏။ ရှုချင်ဘွယ်ရှိ၏။ နှလုံးမွေ့လျော် ဘွယ်ရှိ၏။ (အခါလည်းကောင်း-လတပေါင်း။)

ဂိဗ္ဗေ သူရိယသန္တာပေန အဘိဘူတာ မနုဿာ ဝိဇနိဟိ
အတ္တနောကာယံ ဝိဇယန္တိ။

ခွေအခါ၌ နေပူရှိန်ဖြင့် နှိပ်စက်အင်ကုန်သော လူတို့
သည် ယပ်တောင်တို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ခပ်ကြကုန်၏။

ဝသန္တသမယေ ကဒိပိဥဏှံ ကဒိစိသီတံ ဟောတိ။
ဓိဗ်းအခါ တရံတခါပူ၏။ တရံတခါအေး၏။

ဟေမန္တေ သိဘာဘိဘူတာ မနုဿာ ဥဏှာမယကမ္မ
လာနိ ပါရုပိတွာ သယန္တိ။

ဆောင်းအခါ အအေးနှိပ်စက်ကုန်သောလူတို့သည် သား
မွေးကမ္မလာတို့ကို ခြံ၍ အိပ်ကြကုန်၏။

ယဿာနာရိယာ ကာယော ဂိဗ္ဗေ သီတလော။ ဟေမန္တေ
ဥဏှာ ဟောတိ။ သာနာရိ သာမာတိ ဝုစ္စတိ။

အကြင်မိန်းမ၏ကိုယ်သည် ခွေအခါ အေး၏။ ဆောင်း
အခါ နွေး၏။ ထိုမိန်းမကို “သာမာ” ဟူ၍ ဆိုအင်၏။

ကူပေါဒကံ ဝဋုန္တယာ။
သာမာတီ ဣဋ္ဌကာလယံ။
သီတကာလေ ဘဝေဥဏှံ။
ဥဏှကာလေစ သီတလံ။

(၁) ဗွင်းခေ၊ (၂) ပညောင်ပင်ရိပ်။ (၃) သာမာ
ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသောမိန်းမ။ (၄) အုတ်တိုက်။ ဤလေးပါး
သည် ဆောင်းအခါ နွေး၏။ ခွေအခါ အေး၏။

စိတ္တမာသ၊ သာဝဏမာသ၊ မာဝသီရမာသေသု ဂုရုဝါရ
သောရိဝါရာ အနိဋ္ဌာ အမင်္ဂသိကာတိ ဝဒန္တိ။ ။ ဝေသာခ၊
ပေါဋ္ဌပါဒ၊ ဗုဿမာသေသု ဗုဒ္ဓဝါရသုက္ကဝါရာ အနိဋ္ဌာ၊ ဇေဋ္ဌ၊
အသယုဇ၊ မာဗာမာသေသု သူရိယဝါရစန္ဒဝါရာ အနိဋ္ဌာ။
အာသဋ္ဌ၊ ကတ္တိက၊ ဗဂ္ဂုဏမာသေသု အင်္ဂါရ(သောဗ္ဗာဏ)
ရာဟုဝါရာ အနိဋ္ဌာတိ ဝဒန္တိ။

တန်ကူးလ၊ ဝါခေါင်လ၊ နက္ကောလ၊ တို့၌ ကြာသပတေးနေ့
စနေနေ့တို့သည် မကောင်းကုန် မင်္ဂလာမရှိကုန်ဟူ၍ ဆိုကြ
ကုန်၏။ ကဆုန်၊ တော်သလင်း၊ ပြာသိုလတို့၌ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့
သောကြာနေ့တို့သည် မကောင်းကုန်။ နယုန်၊ သီတင်းကျွတ်၊
တပို့တွဲလတို့၌ တနင်္ဂနွေနေ့တို့သည် မကောင်းကုန်။ ဝါဆို၊
တန်ဆောင်မုန်း၊ တပေါင်းလတို့၌ အင်္ဂါ နေ့ ရာဟုနေ့တို့သည်
မကောင်းကုန်ဟူ၍ ဆိုကြကုန်သည်။

အင်္ဂါရေ ဝိဇာတာ မနုဿာ ယေဘူယေန သူရာတိက္ခ
သဘာဝါ သိဟသဒိသာတိ ဝဒန္တိ။

အင်္ဂါနေ့၌ ဘွားမြင်သောသူတို့သည် များသောအားဖြင့်
ရဲရင့်ကုန်၏။ ထက်မြက်သောသဘောရှိကုန်၏။ ခြင်္သေ့နှင့်တူ
ကုန်၏ဟု ဆိုကြကုန်သည်။

ဂုရုဝါရေ ဝိဇာတာ မနုဿာ ယေဘူယေန မုဒုကာ
ပိယသမ္ဘာသာ၊ ဒက္ခာ၊ ဝိညုနောတိ ဝဒန္တိ။

ကြာသပတေးနေ့၌ ဘွားမြင်သောသူတို့သည် များသော အားဖြင့် နှည့်သိမ်မွေ့ကုန်၏။ ချစ်ဘွယ်သောစကားကို ဆို တတ်ကုန်၏။ လိမ္မာကုန်၏။ ပညာရှိကုန်၏ဟူ၍ ဆိုကြကုန် သည်။

ယေသံဒမ္ပတိနံ ပထမံ သောရိဝါရေ ဝိတာဝါ ပုတ္တောဝါ ဝိစာတော။ တေ ဒမ္ပတိ ဒုက္ခဘာဂိနောတိ ဝဒန္တိ။

အကြင်လင်မယားတို့အား ရှေးဦးစွာစနေနေ့၌ သွေးသော် ၎င်း သားသော်၎င်း ဘွားမြင်၏။ ထိုလင်မယားတို့သည် ဆင်း ရဲကုန်၏ဟူ၍ ဆိုကြကုန်သည်။

သူရိယဝါရေ ဒက္ခိဏအနုဒိသံ ဂစ္ဆန္တိ သာ ဘယံ ဇာတံတိ ဝဒန္တိ။

တနင်္ဂနွေနေ့၌ အနောက်တောင်ထောင့်အရပ်သို့ သွား သောသူအား ဘေးဖြစ်တတ်သည်ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ဂုရုဝါရေ ဒက္ခိဏဒိသံ ဂစ္ဆန္တိ သာ လာဘော ဟောတိ တိ ဝဒန္တိ။

ကြာသပတေးနေ့၌ စောင်အရပ်သို့ သွားသောသူအား လာဘ်ရ၏ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ကေဒါ ဓမ္မရာဇာ ဓန္ဒထေရံ ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ္တံ ဘဏာပေသိ။ တရံသောအခါ၌ ဖြတ်စွာဘုရားသည် ဓန္ဒထေရ်ကို ဗောဇ္ဈင်သုတ်ကို ရွတ်စေတော်မူ၏။

ကဒါဟံ စစ်ကိုင်းပဗ္ဗတံ ဂစ္ဆံ ကေဝိဿာ ဂုဟာပုပံ ဧကော ဝသိတ္တာ ကသိဏာဘာဝနံ ဘာဝေယျာမိ။

ကျွန်ုပ်သည် ဘယ်အခါ၌ စစ်ကိုင်းတောင်သို့သွား၍ တခု သောဂူအတွင်း၌ တကိုယ်ထည်းနေ ပြီးလျှင် ကသိုဏ်းဘာ ဝနာကို ပွားများရပါအံ့နည်း။

အဟံ ကုဒါစနံ ဗာလံ နပသောယျာမိ။ သဗ္ဗဒါ ပဏ္ဍိတ ပုဂ္ဂလေဟိ သံဝသေယျာမိ။

ကျွန်ုပ်သည် တရံတခါမျှ သူ့ရိုက်ကို မထွေလိုပါ။ အခါ ခပ်သိမ်း ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ် တို့နှင့်သာ ပေါင်းသင်းကာ နေရ လို၏။

အန္တဝါ သုဝေဝါ ပံရသုဝေဝါ အဟံ မရိဿာမိတိ နဇာ နာမိ။

ယနေ့၌၎င်း နက်ဖြန်၌၎င်း သဘာက်၌၎င်း ကျွန်ုပ် သေရ လိမ့်မည်ဟူ၍ မသိနိုင်ပါ။

သဇ္ဈာသီဗံ အဟံ မန္တလေးနဂရံ ဂစ္ဆာမိ။ ယခုအလျင်အမြန် ကျွန်ုပ် မန္တလေးမြို့သို့ သွားမည်။

သဇ္ဈာ ခိရံ ဝိဘဿ ဗလံ ဟောတိ။ ယခုချက်ချင်း ညှစ်အပ်သော နို့ရေကို သောက်သော သူအား အားရှိ၏။

ယဟိံ မမမိတ္တော အာဂစ္ဆတိ။ တဟိံ အဟံ တေန သဟ ဥယျာနံ ဂစ္ဆံ ရမိဿာမိ။

အကြင်အခါ ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေလာ၏။ ထိုအခါ ထိုမိတ် ဆွေနှင့်အတူ ဥယျာဉ်သို့သွား၍ မွေထျော်ပါမည်။

မမ မိတ္တော ဟိယော မန္တလေးနဂရံ အဂ္ဂိရထေန
ဂစ္ဆိ။ အဇ္ဇ သမ္ပတ္တော။ သုဝေ မေမြို့ နဂရံ ဂင်္ဂေသတိ။ ပရသုဝေ
ပစ္စာ ဂမိသတိ။

ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေသည် မန္တလေးမြို့သို့ မီးရထားဖြင့်
သွားပြီ။ ယနေ့ ဆိုက်ရောက်ပြီ။ နက်ဖြန် မေမြို့သို့ သွားလတံ့။
သာဘက်ခါ ပြန်ချလာလိမ့်မည်။

သော ပရဟိယော မယာသဟ ရွေတိဂုန်စေတိယင်္ဂံ
ဂစ္ဆံ ဥပေါသထံ ဥပဝသိ။ ဓမ္မိဗ အသောသိ။

ထိုသူသည် တပြန်နေ့က ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ ရွှေဒဂုန်စေတီ
ယင်ပြင်သို့သွား၍ ဥပုသ်စောင့်သည်။ တရားကိုလည်း နာ
သည်။

အတိတေ အမှာကံ ဘဂဝါ ဝေသာ န္တရရာဇာ အဟောသိ။
ရှေးအခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာ န္တရာ
မင်းကြီး ဖြစ်တော်မူ၏။

အနာဂတေ နာဂရက္ခမူလေ အရိမေတ္တေယျောနာမဘဂဝါ
ဥပ္ပဇ္ဇိသတိ။

နောင်အခါ ကံဂေါပင်ရင်း၌ အရိမေတ္တေယျမည်သော
ဘုရားသည် ဖြစ်တော်မူလတံ့။

အတိတံ နာနုသောစာမိ။
နပ္ပဇ္ဇေပိ နာဂတံ။
ပစ္စုပ္ပန်န ယာပေမိ။
တေနဝဇ္ဇော ပသီဒတိ။

ကျွန်ုပ်သည် လွန်ပြီးသည်ကိုလည်း မပိုးရိမ်။ လာလတံ့
ကိုလည်း မမျှော်လင့်မတောင့်တ။ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သမျှနှင့် မှ
တရောင်ရဲ၏။ ထိုကြောင့် (ကျွန်ုပ်၏) အဆင်းသည် ကြည်လင်
နုပျို၏။

ယော ပစ္စက္ခေ ဂုဏံ ထောမေတိ။ ပရောက္ခေ ဒေါသံ
ဘာသတိ။ သော အမိတ္တောနာမ။

အကြင်သူသည် မျက်မှောက်၌ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုချီးမွမ်း
၏။ မျက်ကွယ်၌ အပြစ်ကို ပြော၏။ ထိုသူသည် မိတ်ဆွေ
မဟုတ်။

တုဝဇ္ဇံခေါ အယုပုတ္တ အာဂစ္ဆေ ယျာသိ။
အိုအရှင် မြန်မြန်ကြီး ပြန်ကြွတော်မူခဲ့ပါ။
အသော တုရိတံ ဂစ္ဆတိ။ ဟတ္ထိ သဏိကံ ဂစ္ဆတိ။
ဗျဇ္ဇော မန္တမန္တံ ဂစ္ဆတိ။

မြင်းသည် လျင်မြန်စွာသွား၏။ ဆင်သည် ဖြည်းဖြည်းသွား
၏။ ကျားသည် ညှဉ်းညှဉ်းသာသာ သွား၏။

အတိတေကိရ ရာဇက္ခမ္ဘောနာမ ပုရိသော အလသော
ဟုတွာ ဧကသ္မိဒိနေ ဧကဂိုလမတ္တံ ဂစ္ဆတိ။

ရှေးအခါ ရာဇက္ခမ္ဘမည်သော ယောကျ်ားသည် ပျင်း
သည်ဖြစ်၍ တနေ့၌ တလက်မခန့်သာ သွားသတံ့။

ယော သီဃကာလေ ဒန္တံ ကရောဘိ။ ဒန္တကာလေ သီဃံ
ကရောဘိ။ တဿ ဟိတသိဒ္ဓိ နဟောဘိ။

အကြင်သူသည် အမြန်ပြုသင့်သောကာလ၌ နှေးနှေးပြု
၏။ နှေးနှေးပြုသင့်သောကာလ၌ မြန်မြန်ပြု၏။ ထိုသူအား အ
ကျိုးပြီးစီးခြင်း မဖြစ်နိုင်။

ယော သစေယာသာမုဋ္ဌံ သကိံ သူရံ ပိဝတိ။ သော ပုန
နပိဝတိဘိ အဓိဋ္ဌာနံ ကာတဗ္ဗံ။

အကြင်သူသည် မိုက်မှားသည့်အတွက် အကယ်၍ အ
ရက်ကို တကြိမ်သောက်၏။ ထိုသူသည် တဖန်နောက်ထပ်
မသောက်ပါဟူ၍ ဆောက်တည်ချက်ကို ပြုအင်၏။

ပုံညံ့ ပုနပျုနံ ကာတဗ္ဗံ။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို အကြိမ်ကြိမ် ပြုထိုက်၏။

အပူညံ့ သကိံဝ ကာရောမိဘိ နကတ္တဗ္ဗံ။ အပူညော
သကိံကတေ ပုနပျုနံ ကာတံ ဝိန္တာ ဟောတိ။

မကောင်းမှုကို တကြိမ်ထဲပြုစမ်းဟု မပြုလုပ်ပါနှင့်။ မ
ကောင်းမှုကို တကြိမ်ပြုမိသည်ရှိသော်။ အဖန်ဖန် ပြုခြင်းငှါ
အကြံဖြစ်ပေါ်တတ်ပါသည်။

အယံ ဝိဝနုဋ္ဌာယိ ဘဒ္ဒကပ္ပေါနာမ ဣမသ္မိံဘဒ္ဒကပ္ပေ
ပဉ္စဗဒ္ဓါ ဥပ္ပဗုဒ္ဓိ။

ဤဝိဝနုဋ္ဌာယိကပ်သည် ဘဒ္ဒကမ္ဘာမည်၏။ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ
၌ ဘုရားငါးဆူတို့သည် ပွင့်တော်မူကြကုန်၏။

ဣဒါနိ အမှာကံ အာယုကပ္ပေါ အသိတိမတ္တောဟောတိ။

ယခုအခါ ကျွန်ုပ်တို့၏ အသက်တမ်းသည် ရှစ်ဆယ်မျှ
သာရှိ၏။

မယံန ဘောန္တော အပ္ပါယုကာပိသမာနာ တဏှာစောဒိ
ယမာနာ ပဉ္စဟိကာမဂုဏဟိ ကိဋ္ဌန္တာ အဘိရမန္တာ
ဝသာမ။

အို-မိတ်ဆွေတို့ ကျွန်ုပ်တို့သည် အသက်တိုကြကုန်
သော်လည်း တဏှာတိုက်တွန်းအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ကာမ
ဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကစားပွဲတူးကာ အလွန်ပျော်ရွှင်စွာ
နေကြကုန်သည် မဟုတ်ကုန်လော။

အခန်း ၆။

ဇူ၏ကိတ်အင်္ဂါများ။

သိသ	ဦးခေါင်း။
ကောသ	ခပ်ပင်။
မုဒ္ဓါ	ဦးထိပ်။
ဓိဋ္ဌိဗ္ဗ	ခပ်ထုံး။
နဋ္ဌာဗု	နဖူး။
ဘမုက	မျက်တောင်။
ဇက္ခ၊ အက္ခိ၊ နေတ္တ၊ နယန၊ လောစန၊	မျက်စိ။
ဂဏှ၊ ကပေါလ၊	ပါးစောင်၊ ပါးအို။
သောတ	နား။
ကဏှ	နားရှက်။
နာသာ	နှာခေါင်း။
နာသာဝါဗု	နှာခေါင်းပေါက်။

မုခ	မျက်နှာ။ပစပ်။
အာနုနု	မျက်နှာ။
ဒိန္တ	သွား။
ဇိဝှါ	လျှာ။
တြဋ္ဌ	နှုတ်ခမ်း။
ဟနူ	မေး။
ဂိဝါ	လည်ပင်း။
ဥရ	ရင်။
ထန,ပယောဓရ,	သားဖြတ်။
ထည	နှို့ရည်။
ဝိဋ္ဌိ	ကြော။
ဟတ္ထ	လက်။

(ဒက္ခိဏဟတ္ထ,လက်ျာလက်၊ဝါမဟတ္ထ,လက်ဝဲလက်)

ဗါဟု	လက်ခုံး။
အင်္ဂုလိ	လက်ချောင်း။
အင်္ဂုဋ္ဌ	လက်မ။
တန္တုနိ	လက်ညှိုး။
မန္တိမ	လက်လယ်။
နာမိကာ	လက်ချူကြွယ်။
ကနိဋ္ဌာ	လက်သန်း။
ရဋ္ဌိ	လက်သီးဆုပ်။
နခါ	ခြေသည်းလက်သည်း။
ဥရ	ရင်ဘတ်။

ဥဒရ,ကုဏ္ဍိ,	ဝမ်း။
ကဋ္ဌိ,တနူမဏ္ဍ,	ခါး။
နာဘိ	ချက်။
နိတဗ္ဗ	တင်ပါး။
ဥရ	ပေါင်။
ဇာဏု	ဒူးဆစ်။
ဇပိာ	ခြေသလုံး။ခြင်းခေါင်း။
ဂေါဗ္ဗက	ခြေဖျက်။ခြေမျက်စိ။
ပါဒ,စရဏ,	ခြေ။
ဗျာမ	ထလံ။
ပေါရိသ	တသူ။လက်ချပ်တဖေါင်။
သရီရ,ကာယ,ဒေဟ,တနူ,ဗောဋ္ဌိ,	ကိုယ်။
တိလက	မှည့် (မဲ့)

ထိုကိစ္စကဏ္ဍယနှင့်စပ်ဆိုင်သောအသုံးများသောအချို့ကြိယာများ။

ပဿတိ	မြင်၏။
သုဏာတိ	ကြား၏။
ဃာယတိ	နမ်း၏။
ရမ္ပတိ	နမ်းရင်၏။
သာယတိ,လေဟတိ,	လျက်၏။
ခါဒတိ	ဝါး၍စား၏။
တုဗ္ဗတိ	သုံးဆောင်၏။စား၏။ခံစား၏။
ဇိဗန္ဓတိ	စားလို၏။

ပိဝတိ	သောက်၏။
ပိပါသတိ	သောက်သို၏။
ပိလတိ	မျို၏။
ရောဒတိ, ရုန္ဒတိ,	ငို၏။
ဟသတိ	ရယ်၏။
မောဒတိ	ဝမ်းမြောက်၏။ မွေ့လျော်၏။
ကိဠတိ	ကစား၏။
တုဿတိ	နှစ်သက်၏။
နန္ဒတိ	နှစ်သက်၏။
ဗုသတိ	ထွေထွေ၏။
ဝေဒေတိ	ခံစား၏။
သယတိ, သုပတိ,	အိပ်၏။
နိထိဒတိ	ထိုင်နေ၏။
ထိဠတိ	မုတ်၏။
ဂစ္ဆတိ	သွား၏။
ဝါဝတိ, ပလာယတိ,	ပြေး၏။
သက္ကောတိ	စွမ်းနိုင်၏။
ဩလောကေတိ	ကြည့်၏။
သောဘတိ	တင့်တယ်၏။
ဘာသတိ, ကထေတိ,	ပြောဆို၏။
ပါဠေတိ	ဘတ်၏။ ရွတ်ဆို၏။
ဒေသေတိ	ဟောကြား၏။
ဥဂ္ဂဏ္ဍာတိ	သင်ကြား၏။
ဝဒတိ	ဆို၏။

သေတိ, ပရိယေသတိ, ဂဝေသတိ,	ရှာဖွေ၏။
ဣစ္ဆတိ	အလိုရှိ၏။
အထက်၌ပါရှိသောကြီးယာဘို့နှင့်သက်ဆိုင်သော အချို့နာမ်များ။	
ရူပ, ဝဏ္ဏ,	အဆင်း။
သဒ္ဓ	အသံ။
ဂန္ဓ	အနံ့။
ရသ	အရသာ။
အန္တ	အစာ။
အာဟာရ	အစာအာဟာရ။
ဩဒန	ထမင်း။
သုပ	ဟင်း။
ပါန	အပျော်။
ပါဏိယ, ဥဒက, တောယ, ဝါရိ, ရေ၊	
သုရာ	သေအရက်။
နေ	ဥစ္စာ။
ညေ	စပါး။

စကားပြောပုံစံကျမ်းများ။

တဿ ဝိသံ သောဘတိ။
 ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းသည် တင့်တယ်၏။
 ဝိသမ္ပိ ကေသာ ဒိဃာစ နိလာစ ဟောန္တိ။

ဦးခေါင်း၌ ခပ်ပင်တို့သည် ဂှည်လည်း ဂှည်ကုန်၏။
ညိုလည်း ညိုမှောင်ကုန်၏။

နလာဇေ တိလကံ အတ္ထိ။

နဖူး၌ မှဲရှိ၏။

ဘမုကံ စာလေတိ။

မျက်တောင်ကို ထွင်စေ၏။မျက်စိပစ်၏။

စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ။

မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်၏။

ကညာယ အက္ခိ မိဂက္ခိဝိယ ပဿန္တိ ဘဝတိ။

သတို့သမီး၏ မျက်စိသည် သမင်မျက်စိကဲ့သို့ ကြည်လင်၏။

သောတေန သဒ္ဓံ သုကာတိ။

နားဖြင့် အသံကို ကြား၏။

ယုဝတိယာ ကဏ္ဍေ ဝဇီရကုဏ္ဍလံ ဝိဇ္ဇောတတိ။

မိန်းမပျို၏နား၌ စိန်နားရောင်းသည် တလျှင်လျှင် ထွန်းပ၏။

တုင်နာသာ ကညာ သောဘတိ။

နှာခေါင်းမြင့်၍ ချွန်သောသတို့သမီးသည် တင့်တယ်၏။

ဗာနေန ဝန္တံ ဗာယတိ။

နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ကို နှမ်း၏။

တဿ မုခံ ပုဏ္ဏစန္ဒသဒိသံ။

ထိုသူ၏ မျက်နှာသည် လပြည့်ဝန်းနှင့် တူ၏။

မုခေန ဝါစံ ဘာသတိ။

ခံတွင်းဖြင့် စကားပြော၏။

တဿ ဒန္တာ ဝဇီရံဝိယ အတိသုက္ကာ။

ထိုသူ၏သွားများသည် စိန်ကဲ့သို့ အလွန်ဖြူကုန်၏။

ဇိဝှါယ ရသံ သာယတိ။

လျှာဖြင့် အရသာကို လျက်၏။

တဿ ဩဠံ ဗိမ္ဗပက္ကံဝ ရတ္တံ ဟောတိ။

ထိုသူ၏နှုတ်ခမ်းသည် ကျီးအာသီးမှည့်ကဲ့သို့ နီ၏။

သိဟဟန ဘဂဝါ အဟောသိ။

မြတ်စွာဘုရားသည် ခြင်္သေ့မင်း၏မေးနှင့်တူသော မေး ဂှိတော်မူ၏။

ဂိဝါယံ ဂဟေတွာ အပကာနတိ။

လည်ပင်း၌ ကိုင်၍ တွန်းလှဲလိုက်၏။

တဿ ဥရသ္မိံ သလ္လံ ဝိဇ္ဈတိ။

ထိုသူ၏ရင်၌ မြားစူးလေ၏။

နာရိ ထနတာရိ ဟောတိ။

မိန်းမသည် သားမြတ်တည်းဟူသောဝန်ကိုဆောင်ရ၏။

မာတာ ပုတ္တံ ထံညံ ပါယေသိ။

မိခင်သည် သားကို နို့တိုက်၏။

ပိဋိယံ ပဟာရံ ဒေတိ။
ကြောင့် ရိုက်ဒဏ်ကို ပေး၏။

ဟတ္ထေန ကမ္မံ ကရေတိ။
လက်ဖြင့် အလုပ်ကို ပြုလုပ်၏။

ပိတာ ပုတ္တဿ ဒက္ခိဏဟတ္ထေ အတ္တနော ဝါမ
ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ စေတိယံ ဒသေတိ။
ဘခင်သည် သား၏ညာလက်ကို မိမိ၏လက်ဝဲလက်
ဖြင့်ကိုင်၍ စေတီတော်ကို ညွှန်ပြလေသည်။

တဿ ဗာဟု သိပာဗာဟုပိယ ထဒ္ဓေါ ဟောတိ။
ထိုသူ၏လက်ရုံးသည် ခြင်္သေ့၏လက်ရုံးကဲ့သို့ သန်မာ
သည်။

တဿ အဂုံလိယော ဒီဃာ ဟောန္တိ။
ထိုသူ၏ လက်ချောင်းတို့သည် ရှည်ကုန်၏။

သော ဟတ္ထမုဋ္ဌိံ ဒသေတိ။
ထိုသူသည် လက်သီးဆုပ်ကို ပြ၏။

သော အာစရိယမုဋ္ဌိံ ဥဂ္ဂဏှာတိ။
ထိုသူသည် ဆရာ့လက်ဆုပ်ဖြစ်သော ရှုဗြဟ္မာအပ်သည့်
ပညာကို သင်ကြား၏။

တဿ နခါ တမ္ပသဒိသာ။
ထိုသူ၏လက်သည်းခြေသည်းတို့သည် ချိပ်ရေအသွေး
ကဲ့သို့ တွေးတွေးနိမြန်းကုန်၏။

တဿ ဥဒေရ ခါဒိတအန္တံ အဖိဗ္ဗိန္တံ ဟောတိ။
ထိုသူ၏ ဝမ်း၌ စားအပ်သောထမင်းသည် အစာမကျေ
ဖြစ်သည်။

ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိယံ ပဒိုသန္တိံ ဂဏှာတိ။
ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော် ဝမ်း၌ ပဒိုသန္ဓေ စွဲယူလေ၏။
ကဋံ စာလေတိ။
ခါးကိုထုပ်၏။ခါးကော့၏။

တနုမဇ္ဈာ ကညာ ဒိဏဉာရာ သောဘတိ။
ခါးသေး၍ ရင်ချိုသောသတို့သမီးသည် တင့်တယ်၏။

တဿ နာဘိ ကိဇက္ခသဒိသာ။
ထိုသူ၏ချက်သည် ကြာပန်း၏ ဗဟိုချက်နှင့်တူ၏။

နာဂနာသုရူ ပတာဝတိ မြိတာနနေန ဩလောကေတိ။
ဆင်နှာမောင်းကဲ့သို့ သွယ်ပြောင်းသော ပေါင်ရှိသော
ပတာဝတိမင်းသမီးသည် ပြီးသောမျက်နှာဖြင့် ကြည့်၏။

ဇာဏုယာ နိဟစ္စ ဝန္တတိ။
နူးထောက်၍ ရှိခိုးသည်။

ဘဂဝတော ဇဗာ ဇေဏိဇဗာသဒိသာ။
မြတ်စွာဘုရား၏ သလုံးမြင်းခေါင်းတော်သည် ဇေဏိ
သား၏ သလုံးမြင်းခေါင်းနှင့်တူ၏။

တဿ ဇဗာ ပိဟိသိသဏှသဒိသာ။
ထိုသူ၏ခြေသလုံးသည် စပါးဖုံးနှင့် တူ၏။

နဒိယာ ဂေါပကမတ္တံ ဥဒကံ သန္ဓတိ။
မြစ်၌ ခြေဖမ္မက်လောက်ရှိသောရေသည် စီးနေ၏။

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်။
ခြေဖြင့် နှေးနှေး သွား၏။

ဘဂဝတော ကာယော ဒုတ္တိံ သမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ
ဒိဿန္တိ။ ဒေဟဇ္ဈတိပိ ပဇ္ဇလတိ။

မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ သုံးဆွဲ နှစ်ပါးသော
ယောကျာ်းမြတ်လက္ခဏာတို့သည် ထင်ကုန်၏။ ကိုယ်တော်
ရောင်သည်လည်း တပြောင်ပြောင်ထွန်းပ၏။

တဿ ကာယော တေဇောဓါတု ဝိကုပ္ပတိ။
ထိုသူ၏ကိုယ်၌ တေဇောဓါတ်သည် ဘောက်ပြန်ချောက်
ချား၏။

ပုရိသော သိဗံ ဓါဝတိ။
ယောကျာ်းသည် သျှင်စွာပြေး၏။

ခါပိတ္တာ ဝိဿမိတုံ တိဋ္ဌတိ။
ပြေးပြီး၍ အပန်းဖြေခြင်းငှါ ရပ်နေ၏။

သာနာရိ သယနေ သယတိ။
ထိုမိန်းမသည် အိပ်ရာ၌ အိပ်နေ၏။

ဒါရကော မာတုအကော် သုပတိ။
သူငယ်သည် မိခင်၏ရင်ခွင်၌ အိပ်၏။

သုသု ထညံ အပိပိတ္တာ ရောဒတိ။
သူငယ်သည် နို့မဖို့ရ၍ ငိုသည်။

ဒဟရော စန္ဒံ ဒိသ္မာ ဟသတိ။
သူငယ်သည် လက်မြင်၍ ရှင်သည်။

ပါလကော သူရိယသန္တာပေ နိသိဒတိ။
သူငယ်အဓိကံကလေးသည် နေပူထဲ၌ ထိုင်နေ၏။

တေ ဥယျာနေ မောဒန္တိ။
ထိုသူတို့သည် ဥယျာဉ်ထဲ၌ ပျော်မွေ့ကြကုန်၏။

ဥဒကေ နာဝါယ ကိဇ္ဇန္တိ။
ရေထဲ၌ ငွေဖြင့် ကစားကြကုန်၏။

သမဏာ အရညေ ရမန္တိ။
ရဟန်းတို့သည် တော၌ မွေ့လျော်ကြကုန်၏။

ပုထုဇ္ဇနာ ကာမဘောဂေန နသန္တုဿန္တိ။
ပုထုဇဉ်တို့သည် ကာမဂုဏ်ခံစားခြင်းဖြင့် တင်းမတ်
နိုင်ကြကုန်။

ယုဝတီ ဝဇိရကဇူကံ လာပိတ္တာ တုဿတိ။
မိန်းမပျိုသည် စိန်လက်ကောက်ကိုရ၍ နှစ်သက်၏။

သော ဒိနေဒိနေ သူရံ ပိပိတ္တာ မဇ္ဇတိ။
ထိုသူသည် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း သေရည် သေရက်ကို
ဘောက်၍ မူးယစ်၏။

သော တသိတော ဟုတွာ ပိပါသတိ။
 ထိုသူသည် ရေတော်သည်ဖြစ်၍ သောက်လို၏။
 အဟံ၊ ဘတ္တံ ဘုဇ္ဇာမိ။
 ကျွန်ုပ် ထမင်းကို စား၏။
 သော ဇိဗာတ္ထာယ ဇိဗာတ္ထတိ။
 ထိုသူသည် မွတ်သိပ် ဆာလောင်ခြင်းကြောင့် စားလို
 ၏။
 အဟံ အဘိဓမ္မပေါတ္ထကံ ပါဠေမိ။
 ကျွန်ုပ်သည် အဘိဓမ္မာစာအုပ်ကို ဘတ်၏။
 ဗုဒ္ဓေါ ပါဠိဘာသာယာ တိက္ခန္နံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။
 မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား ပါဠိဘာသာဖြင့်
 တရားဟောတော်မူ၏။
 တံ ဗျာကရဏံ ဥဂ္ဂဏှာဟိ။
 သင်သည် သဒ္ဓါကျမ်းကို သင်ယူပါလော။
 တံ ပါဠိဘာသာယာ ကထေဟိ။
 သင်သည် ပါဠိဘာသာဖြင့် ပြောဆိုပါလော။
 သော ပါဠိယာ ကထာသဗ္ဗာပံ ကာတုံ သက္ကောတိ။
 ထိုသူသည် ပါဠိဘာသာဖြင့် စကားပြောဆိုမှုကို ပြု
 ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။
 တေ ကမ္မံ ကတွာ ခနံ ပရိယေသန္တိ။

ထိုသူတို့သည် အလုပ်ကိုလုပ်၍ ဥစ္စာကို ရှာဖွေကြ
 ကုန်၏။
 မနုဿံ ဂုဏံ ဣစ္ဆန္တိ။
 လူတို့သည် ဂုဏ်ကို အလိုရှိကြကုန်၏။
 သော ဗဟုသုတံ အဘိနန္ဒတိ။
 ထိုသူသည် အကြားအမြင်များခြင်းကို အလွန်လိုသား
 ၏။
 သရီရံ ခဏဝိဒ္ဓံတိ။ ဂုဏာ ကပ္ပန္တဗ္ဗာယိနော။
 ကိုယ်ကောင်သည် ခဏချာသာတည်၏။ ဂုဏ်တို့သည်
 ကမ္ဘာပျက်သည်တိုင်အောင် တည်ကုန်၏။

အခန်း ၇။

ခေါင်းနှင့်ဆိုင်သောပါဠိဘာသာများ။

ဂေဟ	အိမ်။
ဣဋ္ဌကဂေဟ	အုတ်တိုက်။
ထမ္ဘ	တိုင်။
ဆဒနံ, ဆန္ဒ, ပဋိစ္ဆာဒနံ,	အမိုး။
ပါကာရ	တံတိုင်း။
ဝန္တ	တိုက်ခန်း။
ဘိတ္တိ	နံရံ။
ကဗု	ဗျာ၊ သင်ဖြူး။
သယနံ, သေယျ,	အိပ်ရာ။

အာသန	နေရာ။
ဗိမ္ဗောဟန	ခေါင်းအုံး။
တုလသယန, တုလောနဒ္ဓသယန,	လဲမွှေရာ။
မဇ္ဇ, မဇ္ဇက,	ညောင်းစောင်း။ ကခုင်။
မကာသကုဋီ	ချင်ထောင်။
မကာသပါကာဓု	ချင်ထောင်။
ဒွါရ	တံခါး။
ဝါတာပန	ဂြိုဟင်းပေါက်။
ကဝါဠ	တံခါးရှက်။
စမ္ပပသိဗ္ဗက, ဘတ္တဘ,	သားရေအိတ်။
မဇ္ဈုသာ	သေတ္တာ။
ဖလိကပဒီပေယျ	ဖလ်မီးအိတ်။
ပဒိပ	သီမီး။
အဂ္ဂိမဇ္ဈုသာ	မီးခြစ်။
ဗိဇနိ, တာလဝဏ္ဍ,	ယပ်တောင်။
အာဒါသ	မှန်။
သုဂန္ဓတေလ	နံ့သာထိ။
သုဂန္ဓောဒက	ရေမွှေး။
ဟတ္ထဟာရဝတ္ထ	လက်ကိုင်ပုဝါ။
ဗာဒ္ဒိကာ, ကာလပကာသနီ,	နာရီ။
ကာလရက္ခိနီ, ကာလရက္ခာ, ဟာရဗဒ္ဒိကာ, အိပ်ဆောင်နာရီ။	
ဟေမဇ္ဈု	ရွှေကြိုး။
ဥပဘောဂ	အတွင်းအသုံးအဆောင်။
ပရိဘောဂ	အပအသုံးအဆောင်။

ကောင်းပြောရန်ဝါကျများ။

သော မမ ဂေဟံ အာဂစ္ဆတိ။
ထိုသူသည် ကျွန်ုပ်အိမ်သို့ လာသည်။

မမ နွေ့ဣဉ္ဇကဂေဟာ ဗာဠိသဉ္ဇသေ အတ္ထိ။
ကျွန်ုပ်၏ အုတ်တိုက်နှစ်လုံးတို့သည်- ၂၂-လမ်းမှာ ရှိကြ
ကုန်၏။

ဣဒါနိ ရန်ကုန်နဂရေ ဣဉ္ဇကဂေဟာဝ ဗဟူတရား
ဟောန္တိ။

ယခုအခါ ရန်ကုန်မြို့၌ အုတ်တိုက်အိမ်တို့သာလျှင် များ
ထွတ်ကုန်၏။

ဂေဟသဝသတ္တာ အယောမယာ။
အိမ်တိုင်တို့သည် သံဖြင့်ပြီးကုန်၏။

ဂေဟဆဒနံ လောဟာဓါတုယာ ကဓီယတိ။
အိမ်အရိုးကို သံခါတ်တမျိုးဖြင့် (သွတ်ဖြင့်) ပြုလုပ်အပ်
၏။

ဂေဟသသ သာမန္တာ ပါကာရော ဣဉ္ဇကာမယော ဥစ္စော
စ ဟောတိ။

အိမ်၏ထက်စန်းကျင်မှ ဝင်းတံတိုင်းသည် အုတ်ဖြင့်
ပြီး၏(အုတ်ဖြင့်ပြုလုပ်အပ်၏)ဖြင့်လည်းဖြင့်၏။

မမ ဂေဟဂဗ္ဘေ သယနံ ဝိစိတ္တံ ဟောတိ။
ကျွနု်ပ်အိမ်ခန်း၌ အိပ်ရာသည် လွန်စွာဆန်းကြယ်၏။

သယနသီသေ ဧွမိဓမ္မောဟနာနိ သန္တိ။
အိပ်ရာခေါင်းရင်း၌ ခေါင်းအုံးနှစ်လုံး ရှိကုန်၏။

ဧကံဓိဓမ္မောဟနံ တုလောနန္တံ ဧကံဝါဘဓိဓမ္မောဟနံ ဟော
တိ။
ခေါင်းအုံးတလုံးသည် လဲခေါင်းအုံးဖြစ်၍ တလုံးမှာ လေ
ခေါင်းအုံးဖြစ်လေသည်။

မဇ္ဇကဥပရိ တုလောနန္ဒသယနံ ပညာယတိ။
ကခုင်၏ အထက်၌ လဲဓမ္မရောကို ခင်းထားအပ်၏။

မကာသကုဋိံ ဗန္ဓိတွာ တဿအန္တရေ အဟံ သယာမိ။
ချင်ထောင်ကိုထောင်၍ ထိုချင်ထောင်တွင်း၌ ကျွနု်ပ်
အိပ်သည်။

သော န္ဒါရံ ဝိဒဟိတွာ အာသနေ နိသီဒတိ။
ထိုသူသည် တံခါးကိုပိတ်၍ နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။

ဧကော န္ဒါရံ ဝိဒဟတိ။ ဧကော ဝိဝရတိ။
သူတယောက်သည် တံခါးကိုပိတ်၏။ သူတယောက်
သည် တံခါးကိုတွင်၏။

ဝါတာပနံ ဝိဝရိတွာ မန္ဒုဝါတံ ကာယေန ဝဏ္ဏာတိ။
လေသာဂြူတင်းပေါက်ကို ဘွင့်၍ လေပြည်ကော်ညှင်း
ကို ကိုယ်ဖြင့် ခံနေ၏။

ဒါရကော ကဝါဠု နိဿာယ တိဋ္ဌတိ။
သူငယ်သည် တံခါးရှက်ကို မှိ၍နေ၏။

သော အဂ္ဂိရထမှာ ဩရဟိတွာ စမ္ပပသိဗ္ဗကံ ဝဟေတွာ
ဂေဟံ ဝစ္ဆတိ။

ထိုသူသည် မီးရထားမှ သက်ဆင်း၍ သားရေအိတ်
ကိုကိုင်ပြီးလျှင် အိမ်သို့သွားလေ၏။

တဿ ဂေဟဂဗ္ဘေ အယောမဇ္ဈုသယံ ဝဇိရမုဒ္ဓိကံ
ဋ္ဌပေတိ။

ထိုသူ၏ အိမ်ခန်းထဲ၌ သံသေတ္တာထဲမှာ စိန်လက်စွပ်ကို
ထား၏။

သော အဂ္ဂိမဇ္ဈုသယံ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ ပဒီပံ က
ရောတိ။

ထိုသူသည် မီးခြစ်၍ မီးထွန်း၏။

တဿ ဂေဟပရေ ဖလိကပဒီပေယျံ ဩလမ္ပတိ။
ထိုသူ၏ အိမ်မှူးခန်း၌ ဖလ်မီးအိမ်ကို ဆွဲ၍ထား၏။

ပုဗ္ဗေ မြေဗုဒ္ဓေ မဇ္ဈိသာ ဒါရုနာ ကရိယတိ။
ရှေးအခါ မြန်မာနိုင်ငံ၌ သေတ္တာကို သစ်သားဖြင့် ပြု
လုပ်အပ်လေ၏။

ဣဒါနိ မြေဗုဒ္ဓေ အယောမယမဇ္ဈိသမေဝ ယောဘူယေန
ကရောန္တိ။

ယခုအခါ သံဖြင့်ပြီးသော သေတ္တာကိုသာ များသော
အားဖြင့် ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

သာကုမာရီ အာဒါသမဏ္ဍလေ မုခနိမိတ္တံ ဩလော
ကေတိ။

ထိုမိန်းမပျိုသည် မှန်ထဲ၌ မျက်နှာရိပ်ကို ကြည့်၏။

ဂေဟတိတ္ထိယံ မဟာဒါသံ ဥသဗ္ဗိတွာ ဌပေထိ။
အိမ်နံရံ၌ ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်ကြိုးကို ထောင်၍ထား၏။

သာကညာ သုဂန္ဓောဒကေန ဟတ္ထဟာရိဝတ္ထံ သိဉ္စတိ။
ထိုကညာပျိုသည် ရေမွှေးဖြင့် လက်ကိုင်ပုဝါကို ဆွတ်
ဖျန်းလေ၏။

နလာဠိ သုဂန္ဓတေလေန တေမေတိ။
နဖူးကို နံ့သာဆီဖြင့် စိမ့်ပိုစေ၏ (တို့၏။)

ဘရိယာ သပတိံ ဗိဇနိယာ ဗိဇယန္တိ တိဋ္ဌတိ။
မယားသည် မိမိ၏လင်ကို ယပ်တောင်ဖြင့် ယင်လေ
ခပ်လျက် ထိုင်နေ၏။

မမ ပုတ္တော သဘာဂိနိယာ သဒ္ဓိံ ကဇေ ကိဇ္ဇန္တော
နိသီဒတိ။

ကျွန်ုပ်၏သားသည် သူ၏နှမငယ်နှင့် အတူစာကွ ဖျာ
ပေါ်မှာ ကစားလျက်နေ၏။

ဣဋ္ဌကာဘိတ္ထိယံ စာဒိကံ ဩလဋ္ဌိတွာ ဌပေတိ။
အုတ်နံရံ၌ နာရီကို ဆွဲ၍ထား၏။

သော ဟာရုဗာဠိကံ ဂတဂတဌာနံ ဟရိတွာ ဂစ္ဆတိ။
ထိုသူသည် အိတ်ဆောင်နာရီကို သွားလေရာရာ ဌာန
သို့ ယူဆောင်၍ သွား၏။

တဿ ဟာရုဗာဠိကာ ဝဇိရုရဇ္ဈယာ ဗန္ဓိယတိ။
ထိုသူ၏ အိတ်ဆောင်နာရီကို စိန်ကြိုးဖြင့် ဘွဲ့အပ်၏။

သေဋ္ဌိနော ဂေဟံ ဥပဘောဂပရိဘောဂါနံ သံပုဏ္ဏံ
ဟောတိ။

သူဌေး၏ အိမ်သည် အတွင်းအသုံးအဆောင် အပအ
ဆုံးအဆောင်တို့ဖြင့် ပြည့်၍နေ၏။

အခန်း-၈။

စရိဆောင်နှင့်ဆိုင်သောပါဠိစကားများ။

မဟာနယ	စရိဆောင်၊ မီးဖိုချောင်။
ဥဒ္ဓန	ခုံလောက်၊ ဖိုခနောက်။
ဣန္ဒန	မီးစာ၊ ထင်း။

ကဋ္ဌ	ထင်း။
ဘသ္မာ,ဆာရိကာ,	ပြာ။
မထိ	မီးသွေး။
ဥက္ခလိ,ထာလိ,	ထမင်းအိုး။
အာစာမ	ထမင်းချိုး။
ကပါလ	အိုးကင်း၊ဒယ်အိုး။
ဗျဉ္ဇန	ဟင်းလျာ။
မံသ	အသား။
သုပါခါရ	ပန်းကန်။
ဒဗ္ဗိ	ယောက်မ။
ကဋ္ဌဆိ၊	ဖွန်း၊ရောက်ချို။
ပတ္တ	ခွက်။
ဘောဇနာခါရ	စားပွဲချုံ။
ဥဒကထုမ္မ	ရေတံခေါင်း။
ဟတ္ထပုဗ္ဗန	လက်သုတ်ပုဝါ။
ရဏ္ဏ	ဆပ်ပြာမှုန့်။
တေလဗ္ဗနရာဂ,ဟတ္ထပဂ,	လက်နှီး။
ဝါတံသ	မီးမြှေး(မီးပလွေ)မီးဘရော
အဂ္ဂိ,အနုလ,	မီး။
ဗာဒု,သပ္ပိ,	ထောပတ်။
တေလ	ခဲ၊နှမ်းခဲ။
သာသပတေလ	မုံညှင်းခဲ။
သုကရတေလ	ဝက်ခဲ။
သုကရမံသ	ဝက်သား။

ဂေါမံသ	နွားသား။
ကုက္ကုဋ္ဌမံသ	ကြက်သား။
အဇမံသ	ဆိတ်သား။
ဇ္ဇေကမံသ	သိုးသား။
မစ္ဆိ	ငါး။
လသုဏ	ကြက်သွန်။
အ လုဝ	အာလူး။
လောဏ	ဆား။
မရိစ	ဌာပ်သီး။
တဏှုလ	ဆန်။
ကဏက	ဆန်ကွဲ။
ယဝ	ဂျုံ။
ကိဗ္ဗိက,ဗိလင်္ဂ,	ပုန်းရည်။
တက္က	ရက်တက်ရည်၊ဒိန်ရည်။
ပုဝ	မုံ။
ခဇ္ဇက	ခဲဘွယ်။
(ခဲဘွယ်ဆိုသည်မှာ သွားဖြင့် ကိုက်ခဲ၍ စားရသော အစာမျိုးကိုဆိုသည်။)	
တိလ	နှမ်း။
မာသ	ပဲကြီး။
မုဂ္ဂ	ပဲနောက်။
အဏ္ဏ	ဥ။
ဒဗိ	ဒိန်ခဲ၊နို့ချဉ်ခဲ။
ဒုဒ္ဓ,ဂေါဗိဒု,	နွားနို့။

နောနိတ၊နဝနိတ၊	ဆီဦး။မလိုင်။
ဘတ္တ၊ဩဒန၊	ထမင်း။
ယာဂု	ယာဂု။
ဘောဇန	ဘောဇဉ်။
သုဒ	ထမင်းဟင်းချက်သွားစဖိုသည်။
သုပကာရ	ထမင်းဟင်းချက်သွားစဖိုသည်။
မံသစ္ဆေဒန	သားလှီးခါး။
သတ္တ	ခါး။
ဆူရိက	ခါးငယ်။
ကုဒါရိ	ခါးမ၊
ဖရသု	ပေါက်ဆိန်။

ပါဠိစကားဖြောင့်ပုံဝါကျများ။

သုဒေါ မဟာနသေ ဘတ္တံ ပစတိ။
စဖိုသည်သည် စဖိုဆောင်၌ ထမင်းချက်၏။

တိဏ္ဏံ ဥဒ္ဓနာနံ ဥပရိ ဥက္ခလိံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။
ခုံလောက်သုံးလုံးတို့၏ အထက်၌ ထမင်းအိုးကို ထည့်

၏။

အဂ္ဂိဇ္ဈန္ဒနံ ပဒ္ဓိစ္စ ဥဇ္ဈလတိ။
မီးသည် ထင်းမီးစာကိုစွဲ၍ တောက်လောင်၏။

သုက္ခကဋ္ဌံ သိဗံ အဂ္ဂိံ သမုဋ္ဌာပေတိ။
ခြောက်သောထင်းသည် မီးကိုလျှင်မြန်စွာ တောက်စေ၏။

ရန်ကုန်နဂရေ ယေဘူယျေန မသိဇ္ဈန္ဒနေန ဘတ္တံ ပစန္တိ။
ရန်ကုန်မြို့၌ များသောအားဖြင့် မီးသွေးမီးစာဖြင့် ထမင်း
ချက်ကြကုန်၏။

ဥဏ္ဍာသာရိကာယံ ကုက္ကုဋ္ဌဏ္ဍံ ပါစေတိ။
ပြာပူထဲ၌ ကြက်ဥကို ကျက်စေ၏။

ဟံသဏ္ဍံ အယောကပါလေ တေလေန ပါစေတိ။
ဝမ်းဘဲဥကို သံအိုးကင်း၌ ဆီဖြင့်ချက်ကျော်၏။

ဥက္ခလိယံ အာစာမော တိဋ္ဌတိ။
ထမင်းအိုး၌ ထမင်းချိုး ထည့်၏။

ဘသ္မံ ဥဒ္ဓရတိ။
ပြာကို ထုတ်ပစ်၏။

သုပကာရော အာပဏံ ဂတိံ ဗျဉ္ဇနံ ကိနာတိ။
ထမင်းဟင်းချက်သွားသည် ဈေးသို့သွား၍ ဟင်းချက်
ရန် ဟင်းထျာများကို ဝယ်၏။

သော မစ္ဆမံသံ နဘုဉ္ဇတိ။
ထိုသူသည် အမဲသားငါးကို မစားချေ။

သုပါဝါရမိ သူပံ ပက္ခိပတိ။
ပန်းကန်ထဲ၌ ဟင်းကို ထည့်၏။

ဒဗ္ဗိ သူပရသံ နဇာနာတိ။
ယောက်မသည် ဟင်း၏အရသာကို မသိ။

ဒဗ္ဗိနာ သူပံ မန္တေတိ။
ယောက်မဖြင့် ဟင်းကို မွေ့၏။

ကုဗ္ဗိနာ သူပံ ပိဝတိ။
ဇွန်းဖြင့် ဟင်းကို သောက်၏။

ဘတ္တံ ပတ္တေ ပက္ခိပိတ္တာ ဘုဗ္ဗတိ။
ထမင်းကို ခွက်၌ ထည့်၍ စား၏။

ဘောဇနာခါဓုဿ ဝိပိတ္တဘောဇနံ အဘိသင်္ခရေတိ။
စားပွဲခုံထက်၌ ဆန်းကြယ်သောဘောဇဉ်ကို ပြင်ဆင်
၍ထား၏။

ဘတ္တံ ဘုတ္တာ ဥဒကာတုမ္ပတော ပါဏံယံ ပိဝတိ။
ထမင်းစားပြီးသော် ရေတံခေါင်းမှ ရေကိုသောက်၏။

ဟတ္ထံ ခေါပိတ္တာ ဟတ္ထပုဗ္ဗနေန ပုဗ္ဗတိ။
လက်ဆေးပြီးသော် လက်သုတ်ပုဝါဖြင့် သုတ်၏။

စုဇ္ဈေန တေလဉ္စနရာဂံ ခေါဝတိ။
ဆပ်ပြာမှုန့်ဖြင့် လက်နှိုးကို ဖွတ်လျှော်၏။

ဟတ္ထပဂေန ထာလိံ ဂဏှာတိ။
လက်နှိုးဖြင့် ထမင်းအိုးကို ကိုင်၏။

ဝါတဝံသေန အဂ္ဂိံ ခမေတိ။
ဖီးပလွေဖြင့် ဖီးကို မှုတ်၏။

ဘတ္တံ ဗာဇေန သိဗ္ဗတိ။
ထမင်းကို ထောပတ်ဖြင့် သွန်းလောင်း၏။

ဗာဇုဘတ္တံ အဇမံသသုပေန ဘုဗ္ဗတိ။
ထောပတ်ထမင်းကို ဆိတ်သားဟင်းနှင့် စား၏။

ဒိနေဒိနေ မံသောဒနံ ဘုဗ္ဗိတုံ နသက္ကောမိ။
နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း သားဖြမ်းထမင်း (ဒံပေါက်) ကို မစား
နိုင်ပါ။

ဧကေ သူကာရမံသံ နဘုဗ္ဗန္တိ။
အချိုသောသူတို့သည် ဝက်သားကို မစားကုန်။

ဧကေ ဂေါမံသံ နဘုဗ္ဗန္တိ။
အချိုသောသူတို့သည် နွားသားကို မစားကုန်။

ဇ္ဇေကံ ဟတ္တံာ မံသံ ပစတိ။
သိုးကိုသတ်၍ အသားကို ချက်၏။

ကုက္ကုဇုမံသံ ရောဂံ ဥပ္ပါဒေတိ။
ကြက်သားသည် ရောဂါကို ဖြစ်စေတတ်၏။

ဟံသမံသံ တက္ကေန ပစတိ။
ဝမ်းဘဲသားကို ခိန့်ရည်နှင့် ချက်၏။

သုပေသုပေ လသုဏံ ပက္ခိပတိ။
ဟင်းတိုင်းဟင်းတိုင်း ကြက်သွန်ကို ခပ်၏။

သော မရိစာကိဏ္ဍံ သူပံ နဘုဗ္ဗတိ။
ထိုသူသည် ငြိုဟ်သီးပါသောဟင်းကို မစား။

အလောဏိကံ ဘောဇနံ ရသသမ္ပန္နံ နဟောတိ။
ဆားမပါသော ဘောဇဉ်သည် အသောနှင့် မပြည့်စုံ။

မြေဓူရဋ္ဌေ တဏှုလံ သုန္ဒရတရံ ဟောတိ။
မြန်မာပြည်၌ ဆန်သည် အလွန်ကောင်း၏။

ဒလိဒ္ဓေါ ကဏကံ ပစိတွာ ဗိလင်္ဂေန ဘုဇ္ဇတိ။
သူဆင်းရဲသည် ဆန်ကွဲကိုချက်၍ ပုံးရည်နှင့်စား၏။

ဣန္ဒြိယရဋ္ဌေ ဥရောပရဋ္ဌေစ ယေဘူယျေန ယဝဘော
ဇနံ ဘုဇ္ဇန္တိ။

ဣန္ဒြိယတိုင်း၌၎င်း ဥရောပတိုက်၌၎င်း များသောအား
ဖြင့် ဂျုံဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သော အစာဘောဇဉ်ကို စားကြကုန်
၏။

ဒါရကော ပုဝံ အသဘာမာနော ဘူသံ ရောဒတိ။
သူယော်သည် မုံ့ကိုမရသောကြောင့် ပြင်းစွာပို၏။

ခဇ္ဇကံ ခါဒိတွာ ဂိလတိ။
ခဲဘွယ်ကို ဝါး၍စား၍ မျို၏။

အာလုဝံ အဇမံသေန ပစတိ။
အာလူးကို ဆိတ်သားနှင့် ချက်၏။

ကပါလေ တိလံ ဘဇ္ဇတိ။
အိုးကင်း၌ နှမ်းကို ထွေ့၏။

မာသသုပံ ဝါတံ ဝဇေတိ။
ဝဲကြီးဟင်းသည် လေကို ပွစေ၏။

သော မဂ္ဂသုပေန ယာပေဇ္ဇော အရညေ ဝသတိ။
ထိုသူသည် ဝဲနောက်ဟင်းဖြင့် မျှတလျှက် တောမှာ
နေ၏။

ကစ္ဆပဏှံ ဘုဇ္ဇိတွာ နာဂုနိ ရုဇန္တိ။
လိပ်ဥကို စား၍ အကြောတို့သည် ကျင်နာကုန်ခဲကုန်၏။

ကုဒါရိယာ ကဋ္ဌံ ဆိန္ဒတိ။
ခါးမဖြင့် ထင်းကို ဖြတ်၏။

ဖရသုနာ ဒါရုံ ဘိန္ဒတိ။
ပေါက်ဆိန်ဖြင့် သစ်တုံးကို ခွဲ၏။

မံသစ္ဆေဒနေန မစ္ဆိံ ဆိန္ဒတိ။
သားလှီးခါးဖြင့် ငါးကို ခုတ်ဖြတ်၏။

ဂေါခိရံ ပိဝိတွာ အဝသေသံ ဒမိံ ကရောတိ။
ခွားနှိုက်သောက်ပြီး၍ အကြွင်းကို နို့ချဉ်ဒိန်ခဲ ပြုလုပ်၏။

နောနိတေန ဩဒနံ ဘုဇ္ဇတိ။
မလိုင်နှင့် ထမင်းကို စား၏။

အခန်း-၉။

ရဟန်းသဟာဓရထာနာသဗ္ဗိးဝါးဝါးနှင့်သက်ဆိုင်သော
ပါဠိစကားများ။

ဒိဟာရ၊ ဥပဿယ၊ သေနာသန၊ ကျောင်း။

စီဝရ,ကာသာယ,	သင်္ကန်း။
ပိဏ္ဍပါတ	ဆွမ်း။
ဘေသဇ္ဇ,ဂိလိနပရိက္ခာရ,ဩသဓ,	ဆေး။
တိက္ခ,ယတိ,သမဏ,	ရဟန်း။
ဥပဇ္ဈာယ	ဥပဇ္ဈာယ်။
သာမဏေရ	သာမဏေ။
ကပ္ပိယကာရက	ကျောင်းကပ္ပိယ။
ဥပါသက	ရတနာသုံးပါး၌ ဆည်းကပ်သောသူ။ဥပါသကာ။
ဒါယက,ဒါနပတိ,	အလှူဒါယကာ။ အလှူရှင်။
အာယသ္မာ,ဘဒ္ဒန္တ,	အရှင်။
ဘန္တေ,အာရုသော,	ရဟန်းတို့ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုသောအာလုပ်စကား။
ပါရာဇိက	သာသနာတော်မှရှုံးသည်။
အာပတ္တိ	အာပတ်။
အန္တရဝါသက	သင်းပိုင်။
ဥတ္တရာသံဃ	ဧကစိ။
သံဃာဋီ,ဒုပဇ္ဇစီဝရ,	သင်္ကန်းကြီး။ ဒုကုဋီ။
တိစီဝရ	တိစီဝရိကံ။ သင်္ကန်း-၃-ထည်။
ပတ္တ	သပိတ်။
ပတ္တာခါန	သပိတ်ချေ။
ပတ္တပိခါန	သပိတ်ဖုံး။
ပတ္တတ္ထပိကာ	သပိတ်အိတ်။
ဝါသိ	ဝဲကွပ်။ သင်ရန်း။

ဓမ္မကရဏ,ပရိသာဝန,	ရေစစ်။ ခံမကရိဏ်။
သုဗိ	အပ်။
မုခပုဉ္ဇန	မျက်နှာသုတ်ပုဝါ။
ဝသပိကာသာဋီက	မိလ်းရေခံသင်္ကန်း။
အံသကုဒ္ဓ	အံသကုဒ္ဓိ။
ဧကံသ	ဖခုံးတဘက်။
ဒဏ္ဍ	တောင်ငွေ။
ဂဏ္ဍ	ခေါင်းလောင်း။
ဓမ္မာသန,ဓမ္မပလ္လင်္က,	တရားဟောပလ္လင်။
ပလ္လင်္က	ထက်ဝယ် ဘွဲ့ခွေထိုင်နေခြင်း။ တင်ပလ္လင်ခွေခြင်း။
	ပလ္လင်။
နိသီဒန	နိသီဒင်။ နေရာခင်း။
ပါဒပုဉ္ဇန	ခြေသုတ်ပုဝါ။ ခြေသုတ်ကြိုးဝန်း။
အပ္ပဗ္ဗန	ခြေနယ်သီ။
ကသာဝ	ဖန်ရည်။ ပိန္နဲရည်စသည်။
အသနသာလာ,ဘောဇနသာလာ,	ဆွမ်းစားကျောင်း။
ဓဇ္ဇမလ္လက	ထွေးခံ။
ဝစ္စကုဋီ	ကျင်ကြီးအိမ်။
ပသာဝကုဋီ	ကျင်ငယ်အိမ်။
ဒန္တပေါဟဏ,ဒန္တကဋ္ဌ,	ဒန်ပူ။
မထဟရဏကဋ္ဌ	ကနုတံ။
ကသိဏမဏ္ဍလ	ကသိုဏ်းဝန်း။

စေတီယ	စေတီ။
ထူပ	ပထိုး။
ဗိမ္ဗု၊ ဗုဒ္ဓဗိမ္ဗု၊	ဘုရားဆင်းတု။
သံဃာ	ရဟန်း သင်္ဃာ (၄=ပါး ထက်များလျှင်။ သံဃာ ခေါ်သည်။)
ပဝါရဏ	ပါဝါရဏာပြုခြင်း။ ဘိတ် မန်ခြင်း။
ဥပေါသထဒိဝသ	ဥပုသ်နေ့။
ပါတိမောက္ခ၊ ဒွေသ	ပါတိမောက်ပြုခြင်း။
ကထိန	ကထိန်။
ဝဿ	ရိပ်းတွင်း။ ဝါတွင်း။
ဝဿပနာယိက	ဝါဆိုသည်။
ဝဿံဂုတ္တ	ဝါကပ်ဆိုပြီးသော။
သမဇ္ဇနိ	တံမျက်။
သိမ	သိမ်။
မာဠ	တံဆောင်း။
ပါသာဒ	ပြာသာဒ်။
ယောပါဏ	စောင်တန်း။ လှေခါး။
ဗောဓိရုက္ခ	ဗောဓိပင်။
ဒါဠာခါတု	စွယ်တော်ခါတ်။
သရီရခါတု	သရီရခါတ်တော်။
ဥဏ္ဍလောမ	ဥဏ္ဍလုံမွေ့ရှင်တော်။
ဗုဒ္ဓပါဒလဉ္ဇန၊ ပါဒစေတီယ၊	ခြေတော်ရာ။ စက်တော်ရာ။
တိပိဋက	ပိဋကတ်သုံးပုံ။

ဂန္ထိ	ကျင်း။
ပါဠိ၊ ပါဝစန၊ ဗုဒ္ဓဝစန၊	ပါဠိတော်။ ဘုရားစကားတော်။
အဋ္ဌကထာ	ပါဠိတော်အတွင်း။
ဋီကာ	အဋ္ဌကထာအတွင်း။
အနုဋီကာ	ဋီကာ ၏ နောက် ဆက် တွဲ အတွင်း။
ဂဏ္ဍိဋ္ဌာန	ခဲရာခဲဆစ်။
ပုစ္ဆိ၊ ဝဉ္ဇာ၊	အမေး။
ဝိသုဒ္ဓိနာ	အဖြေ။
သာကတ္ထိ	ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်း။
စောဒနာ	သဘော မကြေနပ်၍ စောဒ နာတက်ခြင်း။
ဥပါဟန၊ ပါဒုက၊ စရုဏဒါသိ၊	ထိနပ်။
ဆတ္တ	ထီး။
ဂိလာန	နာသော။
အာဂန္တုက	ဧည့်သည်။ အာဂန္တု။
အာဝါသိက	အရောက်ပိုင်။
ဝတ္ထ	ကျင့်ဝတ်။
ဓုတင်	ဓုတင်-၁၃-ပါး။
ဂုဗာ၊ လေဏာ၊	ဂူ၊ သိုဏ်။
ကမ္မဋ္ဌာန	ကမ္မဋ္ဌာန်း။
သမထ	သမထဘာဝနာ။ (ထိုသမထ ဘာဝနာ သည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်နှင့်ဆိုင်၏။)

၈၂

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်။

ဝိပဿနာ

ဝိပဿနာဘာဝနာ။ (ထိုဝိပဿနာ ဘာဝနာသည်။ ရုပ်နာမ် တရားတို့ကို လက္ခဏာရေး သုံးပါးဖြင့် ရှုခြင်း ပေတည်း)

ဈာန

ဈာန။

အဘိညာ

အဘိညာဉ်။

မဂ္ဂ

မဂ်လေးပါး။

ဖလ

ဖိုလ်လေးပါး။

ပုထုဇ္ဇန

ပုထုဇနပုဂ္ဂိုလ်။

သေက္ခ

သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်-၇-ပါး။

အရဟန္တ

ရဟန္တာ။

နိဗ္ဗာန၊ ဓမ္မ၊ အမတ၊ သီဝ၊ နိရောဓ၊

နိဗ္ဗာန်။

ဂရုဘဏ္ဍ

ဂရုဘဏ်။

လဟုဘဏ္ဍ

လဟုဘဏ်။

ရတနာသုံးပါးနှင့်ဆိုင်သောဝါကျကောင်းများ။

ဘိက္ခု၊ ဝိဟာရတော နိက္ခမိတွာ ဝိဇ္ဇာယ ဂါမိ

အာဂစ္ဆတိ။

ရဟန်းသည် ကျောင်းမှထွက်၍ ဆွမ်းအယိုငှါ ရွာသို့ကြွလာ၏။

သော ဂါမန္တေ စိဝရံ ပါရုဗ်တွာ သဏိကံ ဂစ္ဆတိ။ ထိုရဟန်းသည် ရွာတွင်း၌ သင်္ကန်းတံ့ရုံ၍ ငြည်းငြည်း သာသာ ကြွတော်မူ၏။

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်။

၈၃

ဝိဇ္ဇာပါတပနိက္ခန္ဓော အသနသာလာယံ" ဝိဇ္ဇာပါတံ ဘုဇ္ဇတိ။

ဆွမ်းခံရှာမှ တဲနဲ့ပြီးသော် ဆွမ်းစားကျောင်း၌ ဆွမ်းတုဉ်းပေးတော်မူ၏။

ပတ္တံ ခေါဒိတွာ သေနာသနဝတ္တံ ကရောတိ။ သပိတ်ကို ဆေးပြီး၍ ကျောင်းဝတ်ကို ပြု၏။

သာမဏေရော ဥပဇ္ဈာယ သန္တိကာ ဒဿသီလံ သမာဒိယတိ။

သာမဏေသည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ အထံမှ ဆယ်ပါးသီလကို ဆောက်တည်လေ၏။

ကပ္ပိယကာရကော ဘိက္ခုနံ ကိစ္စာကိစ္စံ ကပ္ပိယံ ကရောတိ။

ကျောင်းကပ္ပိယသည် ရဟန်းတို့၏ ကိစ္စကြီးငယ်ကို အပ်အောင် ပြု၏။

ဥပါသကော ဥပါသိကံ အာမေန္တေတွာ ဝိဟာရံ အဂမာယံ။

ဥပါသကာယောက်ျားသည် ဥပါသိကာမကို တိုင်ပင်၍ ကျောင်းသို့သွားလေ၏။

ဒါယကော သံဃာဿ စတုပ္ပစ္စယံ ဒေတိ။

အပ္ပူတာကာသည် သင်္ဘောတော်မြတ်အား ပစ္စည်းလေးပါးကို ဝှူ၏။

အာဂစ္ဆတု အာယသ္မာ အမှာကံ ဂေဟံ ဝိဇ္ဇာပါတာ
ဘုဗ္ဗနုတ္တယ။

အရှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အိင်သို့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး
ခြင်းငှါ ကြွတော်မူပါ။

ဣမံဝိဟာရံ အာယသ္မတော ဒဗ္ဗိ။
ဤကျောင်းကို အရှင်ဘုရားအား ယူပါ၏။

အဟံ ဘန္တေ ဣမသ္မိံအာရာမေ ဝသိတုံ ဣစ္ဆာမိ။
အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် ဤကျောင်းအရပ်၌
နေလိုပါ၏။

သစေ တံ အာရုသော ပါတိမောက္ခံ ဝါရဂ္ဂတံ ကဓေ
ယျာသိပသိတုံ သက္ကုဏေယျာသိ။

ငါ့ရှင် သင်သည် အကယ်၍ ပါတိမောက္ခံကို နှုတ်တက်
ဆောင်ရွက်မှုကို ပြုနိုင်သည်ဖြစ်အံ့ နေခြင်းငှါ တတ်ကောင်း
ပါ၏။

အလံ အာရုသော ဝသိတုံ ဣမသ္မိံ ဟိ အာရာမေ ဗဟု
သမဏာ ဝသန္တိ။

ငါ့ရှင် နေခြင်းငှါမသင့်။ အကြောင်းမူကား ဤကျောင်း
တိုက်အရပ်၌ များစွာသောရဟန်းတို့ နေလျက် ရှိကြကုန်
၏။

ပါရာဇိကော ပုဂ္ဂလော ပုနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတုံ နအရဟတိ။

ပါရာဇိက ကုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သာသနာတော်၌
တာဝန်ပြန်၍ ရဟန်းပြုခြင်းငှါ မထိုက်။

ရုဒ္ဓကာပတ္တိံ အာပန္နော ဒေသနာကဗ္ဗေန အနာပတ္တိ
ဟောတိ။

အာပတ်ငယ် သင့်သောရဟန်းသည် ဒေသနာ ကြားသ
ဖြင့် အာပတ်ကင်းလွတ်၏။

သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ ပါစိတ္တိယအာပတ္တိံ အာပန္နော
ဟောတိ။

သိလျက် မမှန်ပြောဆိုသောရဟန်းသည် ပါစိတ်အာပတ်
သင့်၏။

အန္တရဝါသကံ နိဝါသေတွာ ဥတ္တရသင်္ဂံ ပါရူပတိ။
သင်းပိုင်ကိုဝတ်၍ ဧကစီကို ရုံ၏။

သံဃာ၌ ဧကံသေ ဌပေတိ။
သင်္ကန်းကြီးကို ပခုံးတဘက်၌ တင်ထား၏။

သောတိက္ခု ယာဝဇိဝံ တိစိဝရေန ယာပေတိ။
ထိုရဟန်းသည် တသက်ပတ်လုံး သင်္ကန်းသုံးထည်ဖြင့်
ရှုထ၍နေ၏။

တိက္ခု ပုဗ္ဗဏှသမယေ ပတ္တစိဝရမာဒါယ ဝိဇ္ဇာယ
ဂါမံ ပါဝိသိ။

ရဟန်းသည် နံနက်အခါ၌ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်
ယူ၍ ဆွမ်းအလှူငှါ ရွာသို့ ဝင်တော်မူလေ၏။

အယောပတ္တံ ပတ္တတ္ထိကာယံ ပက္ခိပိတွာ ပတ္တိပိခါ
နေန ပံဇေသိ။

သံသပိတ်ကို သပိတ်အိပ်၌ ထည့်၍ သပိတ်ဖုံးဖြင့် ဖုံး
ပိတ်လေ၏။

သပိဏ္ဍပါတံ ပတ္တံ ပတ္တာခါရေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။
ဆွမ်းနှင့်တကွသော သပိတ်ကို သပိတ်ခြေ၌ ထည့်
ထား၏။

ဝါသိယာ ကောသန္တေဒနံ ကရောတိ။
သင်ရန်းဖြင့် ဆံပင်ရိတ်ခြင်းကို ပြု၏။

သုပိယာ စိဝရံ သိဇ္ဇတိ။
အပ်ဖြင့် သင်္ကန်းကို ချုပ်၏။

ပုဗ္ဗဏှေ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ မုခံ ခေါပိတွာ မုခပုဗ္ဗနေန
ပုဗ္ဗတိ။

နံနက်အခါ ဒန်ပူကိုစား၍ မျက်နှာသစ်ပြီးလျှင် မျက်နှာ
သုတ်ပုဝါဖြင့် သုတ်၏။

ဘဂဝါ ဘိက္ခုနံ ဝသယိကာသာဒိကံ အနုဇာနာတိ။
မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား ဝိသုဒ္ဓိရေးခံသင်္ကန်း
ကို ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

အံသကုဉ္စ ဗဒ္ဓိတွာ တဿဥပရိ စိဝရံ ပါရုပတိ။
အံသကိုဉ်ကို ဘွဲ့၍ ထိုအထက်၌ သင်္ကန်းကို ရံ့၏။

ဂိလာနုဘိက္ခူ ဒဏ္ဍံ ဩရုဗ္ဗ ဝစ္ဆတိ။
နာသောရဟန်းသည် တောင်တူးကို ထောက်၍ သွား၏။

စေတီယင်္ဂဏေ ဝဏ္ဍံ ဃာဇ္ဇေသိ။
စေတီယင်ပြင်၌ ခေါင်းလောင်းကို ထိုးခတ်၏။

ဝဏ္ဏသဒ္ဓံ သုတွာ သုနခါ ကေတော ရဝံ ကရောန္တိ။
ခေါင်းလောင်းသံကို ကြား၍ ခွေးတို့သည် တပြိုင်နက်
အသံကို ပြုကြကုန်၏။ (အူကြကုန်၏။)

ကောပိရိ ဣသိနော ပဿာဝကုဒ္ဓိဋ္ဌာနေ မုတ္တံ ပိပိတွာ
ဝတ္တံ ခါရေတိ။

သမင်မတကောင်သည် ရသေ့၏ ပဿာဝကုဒ္ဓိ၌ ကျင်
ငယ်ရေကို သောက်မိ၍ ကိုဝန်ဆောင်ရလေ၏။

ပရိသာဝနေ သိပ္ပိတွာ အစ္စ္စောဒကံ ပိဝတိ။
ရေစက်ဖြင့် စက်ပြီးလျှင် ကြည်လင်သောရေကို သောက်၏။

ယောဂီသမဏော ဩဒါတကသိဏံ ပမုခေ ဋ္ဌပေတွာ
ကသိဏနိဒတ္တံ ဝဏ္ဍာတိ။

ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သော ရဟန်းသည် ပြုသောဩဒါတ
ကသိဏန်းကို ရှေ့သား၍ ကသိဏနိဒိတ်ကို ယူ၏။

စေတီယင်္ဂဏေ ပုဗ္ဗသန္တရဏံ အတ္ထရိတွာ သုဂန္ဓေ
ဒကံ ပရိပ္ပောသေတိ။

စေတီယင်ပြင်၌ ပန်းမွေရာအခင်းကို ဖြန့်ခင်းပြီးလျှင်
ရေမွှေးဖြင့် ဆွတ်ပျန်း၏။

ဒုဗ္ဗဂါမဏိရာဇာ ဒန္တိလေ ဇိနိတွာ ဟောမမာသာနာမ
မဟာစေတီယံ အကာသိ။

ဒုဗ္ဗဂါမဏိမင်းကြီးသည် ကျေးကုသားတို့ကို အောင်
မြင်တော်မူပြီး၍ ဟောမမာသာမည်သော မဟာစေတီကြီး
ကို တည်တော်မူ၏။

ဓမ္မာသနေ ပလ္လင်္ဂံ အာဘူဇိတွာ ဓမ္မကထိကော ဓမ္မ
ကထေတိ။

ဓမ္မကတိကပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားဟောပလ္လင်၌ ထက်
ဝယ်ဘွဲ့ခွေ၍ (တင်ပလ္လင်ခွေ၍) တရားကိုဟော၏။

အပ္ပရာဇိတ ပလ္လင်္ဂေ ဗောဓိသက္ကော သဗ္ဗညူတံ
ပက္ကော။

သူတပါးတို့မအောင်နိုင်သော အပ္ပရာဇိတပလ္လင်၌ ဘုရား
လောင်းသည် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။

ပါဒံ ဝေါဝိတွာ ပါဒပုဗ္ဗနေ ပုဗ္ဗိတွာ နိသီဒနေ နိသီ
ဒတိ။

ခြေကိုဆေး၍ ခြေသုတ်ပုဝါဖြင့် သုတ်ပြီးလျှင် နိသီဒင်
အခင်းအပေါ်၌ ထိုင်နေ၏။

ဂမိကော ဘိက္ခု အပ္ပဗ္ဗနေ ပါဒံ မဒ္ဒတိ။
ခရီးသွားသော ရဟန်းသည် ခြေနယ်ဆီဖြင့် ခြေကို နှိပ်
နယ်၏။

ကာသာဝေန စိဝရံ ရုဗ္ဗတိ။
ဖနိရေဖြင့် သင်္ကန်းကို ဆိုး၏။

ခေဠမလ္လကေ ခေဠံ နိဗ္ဗာတတိ။
ထွေးခံထဲ၌ တံထွေးကို ထွေး၏။

ဝစ္စကုဋိယံ ကာယဂတာသတိံ အနုဿရတိ။
ကျင်ကြီးစွန့်ရာ ဖြစ်သည့် ဝစ္စကုဋိအိမ်၌ ကာယဂတာ
သတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်၏။

ဒေဝါနံ ဝိယတိသော ထူပါရာမစေတီယံ အကာသိ။
ဒေဝါနံဝိယတိသာမင်းသည် ထူပါရုံစေတီကို တည်၏။

မြေရဋ္ဌေ ဟံသာဝတီသေဝီဘာသာမိနာမရာဇာ ဝဲရူး
နဂရေ မဟာစေတီယံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

မြန်မာပြည်၌ ဟံသာဝတီဆင်ဖြူရှင်မည်သောမင်းသည်
ဝဲရူးမြို့၌ မဟာစေတီကြီးကို တည်တော်မူ၏။ (သေဝီ
ဘာဆင်ဖြူ။ ။သေတ-ဣာပုဒ်ဖြတ်။ ။သေဝီဘာသာမိ
ဆင်ဖြူရှင်။)

ပုဗ္ဗေ စန္ဒသူရိယရာဇာ ပုဒ္ဓဗိဗ္ဗံ တမ္ပတိပုနာ ကာရာ
ပေသိ။သော မဟာမုနိနာမ အဟောသိ။

ရှေးအခါ စန္ဒသူရိယမင်းသည် ကြေးနီဖြင့် ဘုရားရှင်
ဆင်းတုကို ပြုစေတော်မူ၏။ ထိုဆင်းတုထော်သည် မဟာ
မြတ်မုနိမည်၏။

ပဉ္စမသင်္ဂီတိကာရရာဇာ မဟာဗုဒ္ဓဗိမ္ဗိံ သေတသိလာယ
ကာရာပေသိ။

ပဉ္စမသင်္ဂီယနာတင် မင်းတရားကြီးသည် တရားဆင်း
တုတော်ကြီးကို စကျင်ကျောက်ဖြူဖြင့် ပြုစေတော်မူ၏။

တိကုမ္ဘစေတီယံ ခါတုပ္ပဒိပေဟိ ပူဇေန္တိ။
ရွှေဒုန်စေတီတော်ကြီးကို ခါတ်မီးတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြ
ကုန်၏။

သံဃော ဥပေါသထဒိဝသေ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသတိ။
သံဃာတော်သည် ဥပုသ်နေ့၌ ပါတိမောက်ပြု၏။

ဘိက္ခု၊ ဝဿုပနာယိကဒိဝသေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆန္တိ။
ရဟန်းတို့သည် ဝါဆိုသောနေ့၌ ဝါဆို ကပ်ကြကုန်၏။

ဝဿံဂုတ္တော သံဃော ပဝါရဏံ ကရောတိ။
ဝါဆိုပြီးသော သံဃာတော်သည် ပဝါရဏာကို ပြု၏။

ကထိနစိဝရံ ဝဿံဂုတ္တသံဃဿ ဒါတဗ္ဗံ။
ကထိနသင်္ကန်းကို ဝါကျွတ် ပြီးသော ရဟန်းသံဃာ
အား လှူဒါန်းအပ်၏။

သော စေတိယင်္ဂဏေ သမဇ္ဇနိယာ သမဇ္ဇတိ။
ထိုသူသည် စေတိယင်ပြင်၌ တမျက်ထွည်းခပ်၏။

သံဃော သိမာယံ ဥပသမ္ပဒကမ္ဘံ ကရောတိ။
ရဟန်းသံဃာတော်သည် သိမ်အပြင်၌ ရဟန်းခံသော
ဥပသမ္ပဒကံကို ပြု၏။

ဝိဟာရသမိပေ သိမ်ံ သမ္မနတိ။
ကျောင်းအနီး၌ သိမ်ကို သမုတ်၏။

ပုရာဏသိမ်ံ သမူဟနတိ။
ရှေးသိမ်ဟောင်းကို နှုတ်ပင်၏။

ဥဒကသိမာယံ သံဃော ဥပေါသထံ ကရောတိ။
ရေထိမ်၌ သံဃာတော်သည် ဥပုသ်ပြု၏။

သော တိကုမ္ဘစေတီယေ ဝိဝိတ္တံမာဠံ ကရောတိ။
ထိုသူသည် ရွှေဒုန်စေတီ၌ ဆန်းကြယ်သော တန်
ဆောင်းကို ဆောက်လုပ်၏။

နဝဘူမိကပါသာဒေါ သတ္တဘူမိကပါသာဒေဟိ ပရိ
ဝါရိတော ဟောတိ။

ဘုံကိုးဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်ကို ဘုံခုနစ်ဆင့် ရှိသော
ပြာသာဒ်တို့ဖြင့် ဝန်းရံအပ်၏။

(ကျမ်းဂန်တို့၌ အထွဋ်ထုတ်ကာတပ်သော အဆောက်
အဦးကိုသာ ပြာသာဒ်ဟူ၍မဆိုဘဲ။ သုံးဆင့်တိုက် လေးဆင့်
တိုက် စသည်များကိုလည်း။ ပြာသာဒ်ဟူ၍ပင် ဆိုရိပ်ရှိ၏။)

သော တိဘူမိကပါသာဒေ ဝသတိ။
ထိုသူသည် ဘုံသုံးဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်၌ နေ၏။

ဒုဠဂါမဏိရာဇာ ဝေဇယန္တသဒိသံ လောဟပါသာဒံ
ကရောတိ။

ဒုဠ္ဗဂါမဏိမင်းသည် ဝေဇယန္တာနှင့်တူသော ကြေ
ပြာသာန်ကို ပြုလုပ်တော်မူ၏။

ကောမာဠဒါယကော ပထမံ ဝိဇ္ဇူပဒိပံ တိကုမ္ဘစေတိ
ယေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

တန်ဆောင်းဒါယကာကြီးတစ်ဦးသည် ရှေးဦးစွာ လျှပ်စစ်
ခါတ်မီးကို ရှေ့ဒဂုန်စေတီကြီး၌ တည်ထောင်၏။

ဣဒါနိ တိကုမ္ဘစေတိယံ တိဏိယေဝ သောပါဏာနိ
ဟောန္တိ။

ယခုအခါ ရှေ့ဒဂုန်စေတီတော်၌ စောင်းတန်းသုံးခုတို့
သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။

ပစ္ဆိမသောပါဏံ သေနာဗျူဟာဌပနတ္ထာယ ပိဟေတိ။
အနောက်စောင်းတန်းသည် စစ်သည် တပ်သားများကို
ထားခြင်းငှါ ပိတ်ဆို့ထား၏။

သံဃာမိတ္တာနာမတိက္ခန္ဓာနိ မဟာပောဓိရုက္ခတော ဒက္ခိ
ဏသာခံ ဆိန္ဒုပေတွာ လင်္ကာဒိပံ အာနေတိ။

သစ်မိတ္တာထေရီမသည် မဟာပောဓိပင်ကြီးမှ တောင်
ကိုင်းကို ဖြတ်စေပြီးလျှင် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ဆောင်ယူလေ၏။

လင်္ကာဒိပေ သေဓဏ္ဍနဂရေ ဒါဠာခါတု အတ္ထိ။
သီဟိုဠ်ကျွန်း သေဓဏ္ဍမြို့၌ စွယ်တော်ခါတ် ရှိ၏။

မလ္လ္လာရဠေ ဒေါဏဗြဟ္မဏော ဘဂဝတော သရိရ
ခါတုယော သတ္တရာဇူနံ ဘာဇေတွာ အဒါသိ။

မလ္လ္လာတိုင်း၌ ဒေါဏဗြဟ္မားကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား၏
သရိရခါတ်တော်များကို မင်းချနစ်ပါးတို့အား ဝေဘန်၍
ပေးလေ၏။

ဘဂဝတော ဘမုကန္တိရေ ဥဏ္ဏလောမံ သဗ္ဗာယတိ။
တံ ဝဇီရံပိယ သေတံ အနုဗျာမမတ္တံ အဟောသိ။

မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောင်တော်နှစ်ဘက် အကြား၌
ဥဏ္ဏလုံမွေရှင်သည် ကောင်းစွာပေါက်ရောက်၏။ ထိုဥဏ္ဏ
လုံမွေရှင်သည် ဝိနိက္ခံသို့ဖြူ၍ တလံဝက်ခန့် ရှိ၏။

စေတိယပဗ္ဗတေ ဗုဒ္ဓပါဒလဉ္ဇနံ အတ္ထိ။
စေတိယတောင်၌ ဘုရားခြေတော်ရာ ရှိ၏။

ပါဒစေတိယံ ဇမ္ဗုဒိပေ ဒွေဟောန္တိ။ လင်္ကာဒိပေ ဧကံ။
ခြေတော်ရာ စေတီသည် ဇမ္ဗုဒိပါဌာ နှစ်ဘု ရှိကုန်၏။
သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ တဆူရှိ၏။

မယံ လင်္ကာဒိပံ ဂစ္ဆာမ။ ဒါဠာဒါတု ပါဒစေတိယံ
ဒက္ခိဏာသာခါမဟာပောဓိံ ထူပါရာမာဒိစေတိယံ ဝန္ဒ
နတ္ထာယ။

ကျွန်ုပ်တို့သည် စွယ်တော်ခါတ် စက်တော်ရာ ဒက္ခိဏ
သာခါ မဟာပောဓိ ထူပါရုံစသောစေတီများကို မှူးခြင်း
ငှါ သီဟိုဠ်ကျွန်းကို သွားကြကုန်အံ့။

မဟာထေရော တိပိဋကံ တိက္ခန္ဓနံ ဝါစေတိ။ တိက္ခ
ဥဂ္ဂဗ္ဗန္တိ။

မဟာထေရ်ကြီးသည် ရဟန်းတို့အား ပိဋကတ်သုံးပုံကို ပို့ချ၏။ ရဟန်းတို့က သင်ယူကြကုန်၏။

ပါဠိဘာသာယ နာနာဂန္ထံ ဥဂ္ဂဏ္ဍန္တော ပါဠိဆေကော ဟောတိ။

အထူးထူးသောကျမ်းဂန်ကို ပါဠိဘာသာဖြင့် သင်ကြားသည်ရှိသော် ပါဠိအရာ၌ လိမ္မာကျမ်းကျင်လေ၏။

ဗုဒ္ဓဝစနံ ပါဝစနံနာမ တဿ ဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌကထာတံ ဗုဒ္ဓဗောဓေန ရစိယတိ။

မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည် ပါဝစနမည်၏။ ထို၏အတွင်းသည် အဋ္ဌကထာတည်း ထိုအဋ္ဌကထာကို ရှင်ဗုဒ္ဓဗောဓ သိရင်အပ်၏။

အဋ္ဌကထာယ ဝဏ္ဏနာ ဝိကာနာမ။ တာယ ဝဏ္ဏနာ အနုဝိကာနာမ။ သောဘိက္ခု သဋိကံ သာဋ္ဌကထံ ပါဝစနံ ဥဂ္ဂဏ္ဍာတိ။

အဋ္ဌကထာ၏အတွင်းသည် ဝိကာမည်၏။ ထိုဝိကာ၏အတွင်းသည် အနုဝိကာမည်၏။ ထိုရဟန်းသည် ဝိကာအဋ္ဌကထာနှင့်တကွသော ပိဋကတ်သုံးပုံကို သင်ယူ၏။

ဧကောမဟာထေရော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟေ ဂဏ္ဍိဋ္ဌာနံ ပိသောဓေတွာ ဧကံဂန္ထံ မြေဗာသာယ ရစယိ။

မဟာထေရ်ကြီးတပါးသည် အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ် ခဲဆစ်ခဲရပ်ကို သုတ်သင်၍ ကျမ်းတစောင်ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားစီရင်တော်မူ၏။

ဧကော ပဉ္စ ပုစ္ဆတိ။ ဧကော ပိဿန္ဓေတိ။ တယောက်သောသူသည် ပုစ္ဆာပြဿနာကို မေး၏။ တယောက်သောသူက ဖြေကြား၏။

ဧသောပုစ္ဆော ကုသလေဟိ စိန္တိတာ။ ဤအမေးပုစ္ဆာကို ပညာရှိတို့ ကြံစည်အပ်၏။

ဓမ္မသာကန္တာ ဗဟုသုတံ ဝဇေတိ။ တရားဆွေးနွေးခြင်းသည် အကြားအမြင်ကို တိုးပွားစေ၏။

သော ဧဝံ စောဒေတိ။ ကသ္မာ အနုရုဒ္ဓါစရိယေန အကုသလစိတ္တံ ပထမံ ဒသေသတိ။ နန္ဒဓမ္မသင်္ဂဟိယံ ကုသလံ ပထမံ ဝုတ္တန္တိ။

ထိုသူသည် ဤသို့စောဒနာ၏။ အဘယ့်ကြောင့် အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာသည် အကုသိုလ်စိတ်ကို ရှေးဦးစွာ ပြုလေသနည်း။ ဓမ္မသင်္ဂဟိန္ဒ ကုသိုလ်စိတ်ကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဤသို့စောဒနာ၏။

ဘိက္ခု။ ဥပါဟနံ အာရဟိတွာ (ပဒိုရုဗ္ဗိတွာ) ဆတ္တံ ဓါရယိတွာ အန္တရုဗ္ဗာရေ နဂစ္ဆိန္တိ။

ရဟန်းတော်တို့သည် ဘိနပ်စီး၍ ထီးဆောင်းပြီးလျှင် ရွာတွင်း၌ ကြွတော်မမူကြကုန်။

ဂိလာနော ဘိက္ခု ယာနံ အာရောဟိတွာ ဂစ္ဆိတိ။ နာသောရဟန်းသည် ယာဉ်စီး၍ ကြွလေ၏။

အာဂန္တုကဿ ပစ္စုဂတ္တာ အာသနံ ဒေတိ။
ခရီးသည်အာဂန္တုကို ခရီးဦးကြိုဆို၍ နေရာပေး၏။

အာဝါသိကော အာဂန္တုကေနသဟာ ဘုဉ္ဇတိ။
အရပ်ပိုင်သည် ဧည့်သည်အာဂန္တုနှင့်အတူတကွ စား
သောက်၏။

သာမဏေရာ ဥပဇ္ဈာယ ဝတ္တံ ကတွာ ဥက္ကဋ္ဌိကံ
နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဏှာတိ။
သာမဏေသည် ဥပဇ္ဈာယ်၌ ပြုထိုက်သောဝတ်ကို ပြု၍
ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်လျက် လက်အုပ်ချီလေ၏။

ဘိက္ခူ၊ ရတင်္ဂံ သမာဒိယိတွာ ကာနနေ ဝသန္တိ။
ရဟန်းတို့သည် ရတင်ကိုဆောက်တည်၍ တော၌
သီတင်းသုံးတော်မူကြကုန်၏။

ဂုဟာယံ ပဋိနိလိယိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာရတတိ။
ဂူလိုက်၌ ကိန်းအောင်းပုန်းလှိုး၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အား
ထုတ်၏။

သမထဘာဝနာယ ကိလေသံ ဝိက္ခမ္ဘတိ။
သမထဘာဝနာဖြင့် ကိလေသာကို ပယ်ခွါ၏။

ဝိပဿနာယ ကိလေသံ သမုန္နိန္ဒတိ။
ဝိပဿနာဖြင့် ကိလေသာကို ပယ်ဖြတ်၏။

ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ နာမဇ္ဈာယ အနိစ္စတံ ပစ္စဝေက္ခတိ။
ဈာန်ကိုဝင်စားပြီးလျှင် နာမ်ရုပ်၏ မမြဲမှုကို ဆင်ခြင်၏။

ဣဒ္ဓိဝိခအဘိညာယ အာကာသံ ဥပ္ပတိတွာ နာနာရူပံ
ဒဝေသတိ။

ဣဒ္ဓိဝိခအဘိညာဉ်တန်ခိုးဖြင့် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်
ပြီးလျှင် အဆင်းအမျိုးမျိုးကို ပြု၏။

အဘိညာဗလေန ပထဝိယံ ဥဒကောဝိယ နိမုဇ္ဇတိ။
အဘိညာဉ်အစွမ်းဖြင့် ရေ၌ကဲ့သို့ မြေကြီးမှာ ဝှက်လှိုး
သေ၏။

မဂ္ဂဝိတ္တဿ အနန္တရံ ဗလဝိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
မဂ်ဝိတ်၏ အခြားမဲ့၌ ဗိုလ်ဝိတ်ဖြစ်၏။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ အပါယတော ဝိမုဇ္ဇတိ။
သောတာပတ္တိမဂ်ကို ပွားစေပြီးလျှင် အပါယ်လေးပါးမှ
ကင်းလွတ်သေ၏။

ဗလဝိတ္တံ ကိလေသံ ပဋိပဿမ္ဘေတိ။
ဗိုလ်ဝိတ်သည် ကိလေသာကို ငြိမ်းစေ၏။

ပုထုဇ္ဇနာ နာနာသတ္တာရာနံ မရံ ဥလ္လောကေန္တိ။
ပုထုဇဉ်တို့သည် ဘုရားအမျိုးမျိုး ဆရာ အမျိုးမျိုးတို့၏
မျက်နှာကို မော်၍ကြည့်ဘတ် ကုန်၏။ (ဘုရားမမြဲဆိုလို
သည်။)

သေက္ခာ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဘာဝေန္တိ။
 သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အရဟတ္တမဂ်ကို ပွားကြံ့၏ကု။

အရဟန္တာ သဗ္ဗဝနုဒုက္ခံ သိဒ္ဓိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။
 ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အလုံးစုံသော ဝနုဒုက္ခကို ဖြတ်
 ချ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကြလေကုန်၏။

နိဗ္ဗာန်ံ ပရမံသုခံ။ တသ္မာ တံ ဝနုဘိရုကေဟိ ဣန္ဒြိ
 တဗ္ဗံ။
 နိဗ္ဗာန်သည် အမြတ်ဆုံးသော ချမ်းသာဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်
 ဝနုဆင်းရဲမှ ကြောက်သောသူတို့သည် ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အ
 လိုရှိအပ်၏။

အခန်း-၁၀။

စာရေးခန်းနှင့်ဆိုင်သော အရာများ။

ပတြိ၊ လိခါခါရ၊ ပဏ္ဍ၊
လေခနိ	စက္က။
ကလောင်တန်။ ခဲတန်။
မင်တန်။
လေခနာခါရ၊ လေခနမဉ္ဇာ၊
လေခနောဒက၊ မသိ၊
မသိခါနိ	စာပွဲခုံ။
မင်။
မင်အိုး။
လေခါသောသ
ဥဇုဒဏ္ဍ	မင်နှိုက်။
မျဉ်းတံ။

ကဋ္ဌာသန၊ လေခပလ္လက်၊
ပတြိပသိဗ္ဗက၊ ပဏ္ဍပသိဗ္ဗက၊
ပေါတ္တက
စက္ခာဒါသ
ပတြိသိလေသ
လေခနဂတ္တ
မသိလေခနိ
ပဏ္ဍလဉ္ဇန
ပဏ္ဍပါဟနသာလာ
ပဏ္ဍပါဟက
ပဏ္ဍသုပိ၊ ပတြိသုပိ၊
သန္ဓေသ
သန္ဓေသပဏ္ဍ
သန္ဓေသပဏ္ဍရမက
လာခါ၊ ဇတု၊
ဇတုမဋ္ဌ
ရဒ္ဓါ၊ ရဒ္ဓိကာ၊ လဉ္ဇန၊
လေခနမဉ္ဇူသာ
ရဒ္ဓါလယ
ရဒ္ဓါယန္တ | ကုလားထိုင်။
စာအိတ်။
ဘုတ်အုပ်။
မျက်မှန်။
ကော်။
စာရေးခန်း
ဖေါင်တိမ်။
တံဆိပ်ခေါင်း။
စာပို့ဘိုက်။
စာပို့ သမား။
စက္က။ တွယ်အပ်။
သတင်းစကား။
သတင်းစာ။
အယ်ဒီတာ။
ချိပ်။
ချိပ်တောင့်။
တံဆိပ်။
စာရေးသေတ္တာ။
စာပုံနှိပ်တိုက်။
စာပုံနှိပ်စက်။ |
|---|--|

စာရေးကြိယာနှင့်ဆိုင်သော ခါဠိဝါကျများ။

အဟံ မန္တလေးနဂရေ ဝသန္တိယာ မောင်စိန်နာမမိတ္တံသာ
 သန္တိကံ ပဟိဏိတုံ ကော်ဝိသောသသန္ဓေသံ လိခါပိ။

ကျွန်ုပ်သည် မန္တလေးမြို့၌နေသော မိတ်ဆွေမောင်စိန်၏ အထံသို့ ပို့ခြင်းငှါ သတင်းထူးတစ်ခုကို ရေးနေသည်။

မမပဏ္ဍိတ် ပဏ္ဍိတ်ပထိဗ္ဗကံ သုန္ဒရုံစာ ဟောတိ။မဟန္တံစ။ ကျွန်ုပ်၏ စာရွက်နှင့် စာအိတ်သည် ကောင်းလည်း ကောင်း၏။အထိုးလည်းတန်၏။

ဣမံမထိလေခနိံ ဒွါဒသဂ္ဂုပိယေန ဂဝိဏာမိ။ ဤဖေါင်တိန်ကို ၄၅-၁၂-ကျပ်ဖြင့် ဝယ်သည်။

အဟံ လေခနပဏ္ဍကော် နိသိဒိတွာ လေခနမဏ္ဍာယံ ဝိရံ လိဒိတံ နသက္ကောမိ။ဝိဗ္ဗိ မေ ရုဇ္ဇတိ။

ကျွန်ုပ်သည် ကုလားထိုင်ပေါ်၌ ထိုင်၍ စာရေးစာပွဲ၌ ကြာမြင့်စွာ ရေးခြင်းငှါ မတတ်နိုင်။ ကျွန်ုပ်၏ ခါးသည် အောင့်၏ ကျင်နာ၏။

မမ လေခနမဏ္ဍာယံ ထပိတာမထိခါနိ ဖလိကမယာ ဟောတိ။သုဒဿနာ။

ကျွန်ုပ်၏ စာရေးစာပွဲပေါ်၌ ထားသော မင်အိုးသည် ဖလ်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်၏။ရှုစချင်ဘွယ်ကောင်း၏။

မထိလေခနိယာ လိဒိတေ လေခါသောသေန နိဝိဇ္ဇိတွာ သုက္ခံ ကရောမိ။

ဖေါင်တိန်ဖြင့် ရေးအပ်ပြီးသည် ဂှိသော် မင်နှိပ်စက္က။ ဖြင့် နှိပ်၍ ချောက်အောင်ပြု၏။

ပဏ္ဍိတ် ဝိသုဒ္ဓိနာနိ လိဒိတွာ ပဏ္ဍိတ်ပထိဗ္ဗကေ ပက္ခိပိတွာ တတောလာခါယ မုန္တိကံ ကတွာ ပိယနာရိယာ သန္တိကံ ပဟိဏိဿာမိ။

စာရွက်၌ မေတ္တာစာကိုရေး၍ စာအိတ်၌ ထည့်ပြီးလျှင် ထိုနောက် ချပ်ဖြင့် တံဆိပ်ခပ်၍ ချပ်သူမိန်းမ၏ အထံသို့ ပို့ပါမည်။

ဣဒါနိ ပဏ္ဍိတ်ပထိဗ္ဗကေ မာသကမူလံ ပဏ္ဍိတ်လဉ္စနံ ဒဉ္စ အပေတွာ ပဟိတဗ္ဗံ။

ယခုအခါ စာအိတ်၌ တပဲတန်သော တံဆိပ်ခေါင်းကို ကပ်၍ ပို့ရ၏။

ပုဗ္ဗေပန ပဏ္ဍိတ်ပထိဗ္ဗကေ အမာသကမူလံ ပဏ္ဍိတ်လဉ္စနံ အပ္ပိတဗ္ဗံ။ ဣဒါနိ မာသကမူလံ။

ရှေးအခါ၌မူကား စာအိတ်၌(တပဲ၏ထက်ဝက်) နှစ်ပြား တန်တံဆိပ်ခေါင်းကို ကပ်ရ၏။ယခုအခါ တပဲတန် တံဆိပ် ခေါင်းကို ကပ်ရ၏။

ပုဗ္ဗေ အပ္ပာကံ မြိဗ္ဗရဋ္ဌေ ပဏ္ဍိတ်ပါဟနသာလာယော နသံဝိဇ္ဇိသု။ ဣဒါနိပန သံဝိဇ္ဇန္တိ။ တဿာ ဧကနဂရတော ဧကံနဂရံ ဧကရဋ္ဌတော ဧကံရဋ္ဌံ ယံကိပ္ပိပဒေသံ သုခေန ပဏ္ဍိတ်နိ ပေထိတံ သက္ကုဏန္တိ။ တာနိပဏ္ဍိတ်နိစ သိဗံ ယထာပေထိတဋ္ဌာနံ သမ္ပာပုဏန္တိ။

ရှေးအခါ ကျွန်ုပ်တို့မြန်မာနိုင်ငံ၌ စာပို့တိုက်များ မရှိကြ ကုန်။ ယခုအခါ၌မူကား ရှိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထမြို့မှ

တပြိုင်တပြိုင်တိုင်တိုင်အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အရပ်ဌာနသို့ စာများလွယ်ကူစွာ ပို့ခြင်းငှါ တတ်နိုင်ကြကုန်သည်။ ပို့လိုက်သော ထိုစာတို့သည်လည်း ပို့ရာဌာနသို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်ကြလေကုန်၏။

ဗဟဝေါမိတ္တာ မမသန္တိကံ ပဏ္ဍာနိ ပဟိဏန္တိ။ တာနိပဏ္ဍာနိ ပဏ္ဍာသုစိယာ ဗန္တိတွာ အဟံ သာဓကံ ထပေမိ။

များစွာသော မိတ်ဆွေတို့သည် ကျွန်ုပ်၏ အထံသို့ စာတို့ကို ပို့ကြကုန်၏။ ထိုစာတို့ကို တွယ်အပ်ဖြင့် ဖွဲ့ပြီးလျှင် အကျွန်ုပ်သည် ကောင်းစွာထား၏။

ပဏ္ဍပါဟကာ ပုဗ္ဗဏှသမယေ ပဏ္ဍပါဟနသာလာယ ပဏ္ဍာနိ ဂဟေတွာ မမဂေဟံ အာဂတံာ ဒေန္တိ။

စာပို့သမားတို့သည် နံနက်အခါ စာပို့တိုက်မှ စာတို့ကိုယူပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်အိမ်သို့လာ၍ ပေးကြကုန်၏။

မမ လေခနမဉ္ဇူသာယံ နာနာလေခနဘဏ္ဍာနိ သန္တိ။

ကျွန်ုပ်၏ စာရေးသေတ္တာထဲ၌ အမျိုးမျိုးသော စာရေးရန် ကြိယာဘဏ္ဍာတို့သည် ရှိကုန်၏။

ဒိနေဒိနေ သန္ဓေသပဏ္ဍာနိ မြေတာသာယ မုဒ္ဓါဝိတာနိ။ မမန္တိကံ သဗ္ဗာပုဏန္တိ။ ရဝိဝါရေပန တာနိ နအာဂန္တိန္တိ။

နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း မြန်မာဘာသာဖြင့် ရိုက်နှိပ်အပ်သော သတင်းစာတို့သည် ကျွန်ုပ်အထံသို့ ရောက်လာကြကုန်၏။ သို့သော်လည်း တနင်္ဂနွေနေ့၌ မရောက်လာကြကုန်။

ဘောသု သန္ဓေသပဏ္ဍာသု ကာဒိသန္ဓေသပဏ္ဍာရစကာ ကောခစိတ္တေန ဗရသံ လိခန္တိ။ တံပိမယာ ဒိဋ္ဌိ ကိဉ္စိကာလေ။

ထိုသတင်းစာတို့၌ အချို့သော အယ်ဒီတာ ဆရာတို့သည် အမျက်ထွက်သောစိတ်ဖြင့် ကြန်းတန်းစွာ ရေးသားကြကုန်၏။ ထိုရေးသားသော အချက်ကိုလည်း တရုံတခါ ကျွန်ုပ် တွေ့မြင်ရ၏။

အဟံပိ ကိသ္စိစိကာလေ သန္ဓေသံ လိဒိတွာ သန္ဓေသ ပဏ္ဍာရစကာသ သန္တိကံ ပဟိဏာမိ။

ကျွန်ုပ်သည်လည်း တရုံတခါ သတင်းစကားကို ရေးသားပုံနှိပ်စေခြင်းငှါ သတင်းစာ အယ်ဒီတာဆရာထံသို့ ပို့ပါသည်။

ဣဒါနိ သန္ဓေသပဏ္ဍာနိ အာရဟ္မ ဗဟဝေါ မြေရာဇိကမနုဿာ လောကီယ လောကုတ္တရေသုဋ္ဌာနေသု ဆေကာ ဟောန္တိတိ ကထေန္တိ။ တံပိ သစ္စံတိ မညာမိ။

ယခုအခါ သတင်းစာတို့ကို အကြောင်းပြု၍ မြန်မာတိုင်းဘွားလူအများတို့သည် လောကီရေးရာ လောကုတ္တရာ ရေးရာတို့၌ လိမ္မာကျွမ်းကျင်ကြကုန်၏ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏။ ထိုစကားကို မှန်၏ဟူ၍ ထင်မိပါ၏။

ရာဇာနော ရာဇပုရိသာစ သန္ဓေသပဏ္ဍာသု ဒေါသံ ဂဝေသန္တိတိ ဗဟုဇနာဝဒန္တိ။

မင်းနှင့်မင်းမူထမ်းတို့သည်လည်း သတင်းစာတို့၌ အပြစ်ရှာနေကြကုန်၏ဟု လူအများ ပြောဆိုကြကုန်သည်။

အခန်း- ၁၁။

ရေချိုးခြင်းနှင့်ဆိုင်သောစကားများ။

နှာနံ့, နဟာနံ့,	ရေချိုးခြင်း။
သိသနှာနံ့	ခေါင်းလျှော်ခြင်း။
နှာနောဒက	ချိုးရေ။
နှာနိယံ, နဟာနိယံ, ရုဏ္ဏံ,	ဆပ်ပြာ။
သုဂန္ဓနှာနိယံ	ဆပ်ပြာမွှေး။
နှာနဂတ္တ	ရေချိုးခန်း။
မုခပိလေပန	မျက်နှာချေ။
ပိလေပနရုဏ္ဏံ	ပေါင်ဒါမှုန့်။
နှာနဒေါဏီ	ရေချိုးခွက်ကြိုး။
ကာယရုဏ္ဏန	ကိုယ်သုတ်ပုဝါ။
ကူပ	တွင်း။
ဥဒပါန	ရေတွင်း။
ကုမ္ဘ	အိုး။
ဒန္တရုဏ္ဏံ	သွားတိုက်မှုန့်။
ဥဏှ	ပူသော။
သိတ	အေးသော။
အသုပိဂတ္တ	အိမ်သာ။
ပေါက္ခရုဏီ	ရေကန်။
တဠာက	တာဝက်ဆည်းကန်။

ရေချိုးမှုနှင့်ဆက်ဆိုင်သောပါဠိစကားဝါကျများ။

သော ဒိနေဒိနေ နဟာနံ နန္ဒတိ။
 ထိုသူသည် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်းရေချိုးခြင်းကို နှစ်သက်၏။
 ဥဏှနှာနောဒကံ အာရောဂျံ ဥပ္ပါဒေတိ။
 ပူသောချိုးရေသည်(ရေခွေးသည်)ကျန်းမာခြင်းကို ဖြစ်
 မေတတ်၏။

အဟံ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တံ၊ နဟာယာမိ။
 ကျွန်ုပ်သည် တနေ့လျှင် သုံးကြိမ် ရေချိုး၏။

သော နှာနိယံ ကိဏိတွာ နှာနဂတ္တ ထပေသိ။
 ထိုသူသည် ဆပ်ပြာကိုဝယ်၍ ရေချိုးခန်းမှာ ထား၏။

ယုဝတိ သုဂန္ဓနှာနိယေန သာယံ ပါတံ နှာယတိ။
 မိန်းမပျိုသည် ဆပ်ပြာမွှေးဖြင့် ညနေတိုင်း နံနက်တိုင်း
 ရေချိုး၏။

သိတနှာနောဒကံ နဟာယိတွာ သိတံ ကာယေ အာပန္နတိ။
 ရေအေးကိုချိုးမိ၍ ကိုယ်၌ အအေးမိသည်။

နဟာယိတွာ ပိလေပနရုဏ္ဏေန သဗ္ဗိကာယံ ပိလိမ္ပတိ။
 ရေချိုးပြီးသျှင် ပေါင်ဒါမှုန့်ဖြင့် တကိုယ်လုံး လိမ်းကျံ၏။

သာကညာ ပုဗ္ဗဏှ နှာယိတွာ မုခပိလေပနေန
 အာနံ ပိလိမ္ပိတွာ အာပဏံ ကိဏိတံ ဂစ္ဆတိ။

ထိုကညပျိုသည် နံနက်အခါ ရေချိုးပြီး၍ မျက်နှာ
ချေမှုန့်ဖြင့် မျက်နှာကို လိမ်းသချုပ်လယ်ပြီးလျှင် ဈေးဝယ်
ခြင်းငှါ ဈေးသို့သွားလေ၏။

မမ ဂေဟေ နှာနဂတ္တံ အတိသုန္တံ ဟောတိ။
ကျွနု်ပ်အိမ်၌ ရေချိုးခန်းသည် အလွန်စင်ကြယ်၏။

အသုစိဂတ္တံ နှာနဂတ္တေန သမ္ပန္နိတံ ဟောတိ။
အိမ်သာသည် ရေချိုးခန်းနှင့် တဆက်ထည်း ရှိ၏။

သော နှာနဒေါဏိယံ ဥဒကံ ပက္ခိပိတွာ နှာယတိ။
ထိုသူသည် ရေချိုးခွက်၌ ရေကိုထည့်၍ ရေချိုး၏။

နဟာယန္တော ဒန္တရုဏ္ဏေန ဒန္တံ ပရိမဇ္ဇတိ။
ရေချိုးရင်း သွားတိုက်မှုန့်ဖြင့် သွားကို တိုက်၏။

ဂါမေ ဝသန္တာ မနုဿာ ဥဒပါနံ ဂတ္တံ နဟာယန္တိ။
ရှာ၌ နေကြကုန်သော လူတို့သည် ရေတွင်းသို့ သွား၍
ရေချိုးကြကုန်၏။

ပေါက္ခရဏိယံ နှာယိတွာ ပဒုမံ အာနေတိ။
ရေကန်၌ ရေချိုးပြီးလျှင် ပဒုမ္မာကြာပန်းကို ဆောင်
ယူခဲ့၏။

ဥဗ္ဗောဒကေန နှာယိတွာ သဗ္ဗိကာယံ ကာယပုဂ္ဂနေန
ပုဂ္ဂတိ။

ရေခွေးဖြင့် ရေချိုးပြီးသော် တကိုင်လုံးကို ကိုင်ယူထုတ်
ပုဝါဖြင့် သုတ်၏။

မာတာ ဗလကံ နှာပေတွာ သကလံ ကာယံ ဂန္ဓ
တေလေန မက္ခေတိ။

မိခင်သည် သူငယ်ကို ရေချိုးစေပြီး၍ တကိုင်လုံး
ကို နံ့သာဆီဖြင့် လိမ်းပေး၏။

သာနာရိ သိသနှာနံ ကတွာ သကေသံ ပိဋ္ဌိယံ ပလဗ္ဗေ
တိ။

ထိုမိန်းမသည် ခေါင်းလျှော်ပြီး၍ မိမိဆံပင်ကို ကြောပော်
မှာ ဆွဲဖြန့်၍ ထား၏။

အခန်း-၁၂။

ရေနှင့်ဆိုင်သောအရာများ။

သရီဒ္ဓိ၊ အဗ္ဗာဝ၊ မဟောဒမိ၊ နဒီ	သရဒ္ဓရာ။ ပင်လယ်၊ မြစ်။
ကုန္ဒဒီ	မြစ်ငယ်။
ကုသောမ္ဘ	ချောင်းမြောင်း။
ပဗ္ဗတေယျာ	ယမားချောင်း။
သောမ္ဘ	ထုံးအိုင်။
ဇာထသုရ	အသိုလို ဖြစ်၍ နေသော ရေအိုင်ကြီး။

ဒဟ	အိုင်။
သိတာ	သိတာသမုဒ္ဒရာ။
ဩဇာ	ဝဲကြီး။ ရေအဟုန်။
အာဝဋ္ဌ၊ ဥဒကမဏ္ဍလိကာ၊	ဝဲဘွက်။
ဝိဝိ၊ တရုတ်၊ ဦးမိ၊	လှိုင်းထပိုး။
ဝါထ	လေဖွေ။
ဥဒဗိန္ဒု	ရေပေါက်။
ပုဗ္ဗ၊ ဇူက	ရေပွက်။
မရိဗိ	တံလျှပ်။
ဖေဏ	ရေမြှုပ်။
ဥဒကခါရာ၊ သောတ၊	ရေအယဉ်။
နဒီသောတ	မြစ်ရေအယဉ်။
အနုသောတ	ရေစုံ။
ပဋိသောတ	ရေညာ။
တရုဏီ၊ နာဝါ၊	ထွေ။
မဟာနာဝါ၊ ယန္တနာဝါ၊ သမ္မေတ၊	သင်္ဘော။
ယုဒ္ဓနာဝါ	စစ်သင်္ဘော။
ဥလုမ္ဗ၊ ကုလ္လ၊ ပစ္စရီ၊	ဖေါင်။
နာဝိက	ထွေသူကြီး။
မဟာနာဝိက	ကပ္ပိတန်။
အရိဋ္ဌ	ထိုးဝါး။
ဖိယ	ပုံတက်၊ တက်မ။
ပတိဋ္ဌ	ကျောက်ဆူး။
ဥတ္တရသီသက	အိမ်မြောင်း။

ဒုရာသန္နာဒါသ	မှန်ပြောင်း။
မဂ္ဂပဒိပက	မီးပြု။
ဓဇ၊ ပဗ္ဗာက၊	(အလံ) အောင်လံ။
မူမနိဂ္ဂမန	ပြောင်းတိုင်၊ ခေါင်းတိုင်။
ဝါယောဇနာဒ	ဥဩမှတ်သံ။
နိဗ္ဗေဿ၊ နိန္ဒာဒ	ပုံတင်သံ။
စက္က၊ ယန္တ	စက်။
တေဇောမူမ	မီးခါတ်အငွေ့။
တိတ္ထ	ကမ်းဆိပ်။
သေတု	တံတား။
တိတ္ထသေတု၊ နာဝါပတိဋ္ဌာန	ဆိပ်ကမ်းတံတား။ သင်္ဘော
	ဆိုက်ကပ်ရာ။
ဝါဏိဇ္ဇဒဗ္ဗ၊ ဝိက္ကေယျ၊	ရောင်းကုန်။
ဝိက္ကယဝတ္ထု၊ ဝိက္ကေယျာသယ၊	ဂိုဒေါင်၊ ကုန်ထောင်ရုံ။
ဝါဠုကာ၊ ပုလိန	သဲ။
ဝါဠုကပိဋ္ဌ	သောင်ပြင်။
ဝေလာ	ကမ်းပါး၊ အချိန်အခါ။
တိရ	ကမ်း။
ဩရ	ဤမှာဘက်။
ပါရ	ဟိုမှာဘက်။
ဩရိမတိရ	ဤဘက်ကမ်း။
ပါရိမတိရ	ဟိုဘက်ကမ်း။
ဝါရိဃန	ရေခဲ။
ဒကသေနာ	ရေတပ်အတ္ထု။

ဒကသေနာပတိ ရှေ့ကြောင်းစစ်ဖိုလ်ကြီး။
တိပါလ၊လကာရ၊ ရှက်။

ကောင်းပြောပုံဝါကျများ။

အယံ မဟာပထဝီ စတုဟိသမုဒ္ဒေဟိ ပရိဝါရိတာ။
ဤမြေကြီးကို သမုဒ္ဒရာလေးစင်းတို့ဖြင့် ဝန်းရံအင်၏။

မဟာဏ္ဍဝေ နာနာရတနာနိ သန္တိ။
ပင်လယ်ကြီးထဲ၌ ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ ရှိကုန်၏။

မြေရေတော သမုဒ္ဒံ တရိတွာ လင်္ကာဒိပံ ဂစ္ဆတိ။
မြန်မာနိုင်ငံမှ သမုဒ္ဒရာကိုကူး၍ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သွား
လေ၏။

အဏ္ဍဝံ ခုဒ္ဒကနာဝါယ တရိတုံ နသက္ကောတိ။
ပင်လယ်ကို ဖြေငယ်ဖြင့် မကူးနိုင်။

ယထာ အနုဒကာ နဒီ နဂ္ဂါ နသောဘတိ။တထာ အပတိ
ကာဒိနာရိ နသောဘတိ။

ရေမရှိသောမြစ်သည် အချည်းနှီးဖြစ်၍ မတင့်တယ်သ
ကဲ့သို့၊ လင်မရှိသော မိန်းမသည်လည်း မတင့်တယ်။

နဒိံ ဂစ္ဆာ သီသနဟာနံ ကရောန္တိ။
မြစ်သို့သွား၍ ခေါင်းလျှော်ခြင်းကို ပြုကြကုန်၏။
နဒိယံ နာဝါယ ပဋိသောတံ ဂစ္ဆတိ။
မြစ်ထဲ၌ ဖြေဖြင့်ဆန်၍ သွား၏။

ပေါဠပါဒမာသေ ဧရာဝတီနဒိယံ နာဝါမတံ (နာဝါသ
တံ နာဝုသတံ)ကရောန္တိ။

တော်သလင်းလတွင် ဧရာဝတီမြစ်၌ ဖြေပွဲ ပြုလုပ်ကြ
ကုန်၏။

ပေါဠပါဒမာသေ နဒိယံ ဦမိယော နဥဠဟန္တိ။
တော်သလင်းမြစ်တွင်း သင်ဖြူးခင်း။

ကုန္ဒဒီသု ဇလံ သိဗံ သန္ဓတိ။
မြစ်ငယ်တို့၌ ရေသည် လျင်မြန်စွာ စီးဆင်း၏။

ကုသုတ္တာ နဒန္တိ။မဟောဒမိ တုဏ္ဍိယန္တိ။
ချောင်းငယ်မြောင်းငယ်တို့သည် အသံကျယ်စွာ မြည်
ကြကုန်၏။ပင်လယ်တို့သည် ဆိတ်ဆိတ် နေကုန်၏။

လောကေဝိ မန္ဓုဗုဒ္ဓိနော သဒ္ဓံ ကရောန္တိ။ ပညဝန္တာ
တုဏ္ဍိယန္တိ။

လောက၌ ပညာနည်းသောသူတို့သည် အသံမြည်တတ်
ကုန်၏။ပညာရှိတို့သည် ဆိတ်ဆိတ် နေတတ်ကုန်၏။

ပဗ္ဗဘေယျာ အတိသိဗံ သန္ဓန္တိ။ရုက္ခာဒယော ဝဟန္တိ။
ယမားချောင်းတို့ အလွန်မြန်စွာစီးကုန်၏။သစ်ပင်စသည်
တို့ကို တိုက်ရွှောကုန်၏။

မေဗေဝသိယန္တေ ဥဒကံ နိန္ဒုဌာနံ သန္ဓတိ။
မိုးဗားရွာသည်ရှိသော် ရေသည် နိမ့်ရာသို့ စီးဆင်းလေ၏။

သောဗ္ဗေ ဇလံ ပိပိတံ နအမုဟတိ။
ထုံးအိုင်၌ ရေကို သောက်ခြင်းငှါ မထိုက်။

ဣဒ္ဓိဗလေန နိန္ဒဋ္ဌာနတော ဥန္ဒဋ္ဌာနံ ဥဒကံ သန္ဓာပေတိ။
တန်ခိုး၏အစွမ်းဖြင့် နိဋ္ဌရှိုင်းသောအရပ်မှ မြင့်သော
အရပ်သို့ ရေကို စီးစေ၏။

ဇာတဿရေ ဇလံ နိစ္စံ တိဋ္ဌတိ။
ဇာတဿရေအိုင်၌ ရေအမြဲ တည်၏။

အနောတတ္တဒဟာတော ဥဒကံ နိက္ခမိတွာ တံ တိက္ခတ္တံ၊
ဒဟံ ပရိက္ခိပိတွာ သန္ဓတိ။
အနောတတ်အိုင်မှ ရေသည်ထွက်ပြီးလျှင် ထိုအိုင်ကို
သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် လည်ပတ်ခွေပိုက်၍ စီးသွားလေ၏။

သိနေရပဗ္ဗတဿ သာမန္တာ သတ္တသိတာမုဒ္ဓါ သန္တိ။
မြင့်မိုရ်တောင်၏ ထက်ဝန်းကြင်မှ သိတာသမုဒ္ဓရာ
ခုနစ်စင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။

သိတဇာလံ အတိသုခံ၊ တသ္မာ တသ္မိံ ဇလေ မောရပိစ္ဆံပိ
သိဒတိ။
သိတာရေသည် အလွန်သိမ်မွေ့၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသိ
တာရေ၌ ဥဒေါင်းမွှေးသော်လည်း နစ်မြုပ်လေ၏။

သော နဒိယံ နိမ္မုဇ္ဇတိ။ နိမ္မုဇ္ဇိတွာ ဥမ္မုဇ္ဇတိ။
ထိုသူသည် မြစ်ထဲ၌ ဂုပ်၏။ ဂုပ်ပြီး၍ ပေါ်၏။

မဟာသမုဒ္ဓေ ဩဇော ဘယာနကော ဟောတိ။
မဟာမုဒ္ဓရာထဲ၌ ဝဲဩဇာကြီးသည် ကြောက်မက်သွယ်
ရှိ၏။

ဥဒကမဏ္ဍလိကာယံ နာဝါ နိမ္မုဇ္ဇတိ။
ရေဝဲထဲ၌ ဝှေ နစ်လေ၏။

သမုဒ္ဓမဇ္ဈေ မဟာဝါတေ ဝါယန္တေ ဝိမိယော ဥဋ္ဌ
ဟန္တိ။
သမုဒ္ဓရာအလယ်၌ လေပြင်းမုန်တိုင်း လာသည်ရှိသော်
လှိုင်းထဝိုးတို့ ထကြွကုန်၏။

ဝိမိဘယေန မဟာနာဝါ ထိန္တန္တိ။
လှိုင်းဘေးကြောင့် သင်္ဘောတို့ ပျက်ကုန်၏။

ကိသ္ဗိပ္ပိကာလေ သမုဒ္ဓေဝါ ဘူမိယံဝါ ဝါတမဏ္ဍလံ
ကာ ဝဋ္ဋိတွာ ဥဋ္ဌဟန္တိ။
တရံတခါ သမုဒ္ဓရာ၌သော်၎င်း မြေအပြင်၌သော်၎င်း
လေပွေတို့သည် လည်၍ ထတတ်ကုန်၏။

ဥဒကပိဋ္ဌေ ဒေဝေဝဿန္တေ ပုပ္ဖုဇ္ဇုကာ ဇာယန္တိ။
မိုးဗုံးရှာသည်ရှိသော် ရေအပြင်၌ ရေမြွက်တို့ ဖြစ်
ပေါ်ကုန်၏။

မဟောဇုဗ အာဂစ္ဆန္တေ နဒိယံ မဟာဖေကာ ဟုတွာ
ဂဟန္တိ။

ကြီးစွာသောရေအဟုန် ကျဆင်းလာသည်ရှိသော် မြစ်ထဲ
၌ ရေမြှုပ်ကြီးတို့ဖြစ်၍ မျောလေကုန်၏။

မိဂါ မရိမိံ ဥဒကသညာယံ ဝိပါသန္တိ။
သမင်တို့သည် တံလျှပ်ကို ရေထင်မှတ်သောကြောင့်
သောက်ချင်ကြကုန်၏။

သလ္လာဝတီနဒိယံ နဒီသောတော သိစံ ဂစ္ဆတိ။
သလ္လာဝတီမြစ်၌ မြစ်ရေအယဉ်သည် လျင်မြန်စွာ စီး
သွား၏။

နဒီသောတောဝိယ ဒိပဇာလာဝိယ ဂူပသန္တတိ ပဝတ္တတိ။
မြစ်ရေ အယဉ်ကဲ့သို့၎င်း ဆီမီးလျှံကဲ့သို့၎င်း ရုပ်အ
စဉ်သည် ဖြစ်၏။

ဗောဓိသတ္တဿ ဝိဇာယနသမယေ န္ဇေဥဒက ဓါရာ
အာကာသတော ပတန္တိ။

ဘုရားအလောင်း သွားမြင်သောအခါ ရေအယဉ် နှစ်
သွယ်တို့သည် ကောင်းကင်မှ ကျလာကုန်၏။

ပတိသောတံ နာဝါယ ဂန္တံ အသက္ကောန္တော အနု
သောတံ ဝုပ္ပိတွာ ဂစ္ဆတိ။

ရေဆန်ကို ငွေဖြင့် မသွားနိုင်သောကြောင့် ရေရန်သို့
မျော၍ သွားလေ၏။

နာဝိကော တရုဏိယာ ဩရိမတိရတော ပါရိမတိရံ
တရုတိ။

ငွေသူကြီးသည် ငွေဖြင့် ဤမှာဘက်ကမ်းမှ ဟိုမှာ
ဘက်ကမ်း ကူးလေ၏။

နေရေဇ္ဇရာယတိရေ ဗောဓိသတ္တော ပါယာသဘတ္တံ
ဘုဇ္ဇတိ။

နေရေဇ္ဇရာမြစ်ကမ်းပါး၌ ဘုရားလောင်းသည် နို့ဂဏာ
ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၏။

တိဇ္ဈော ပါရဂံတော အဟု။
ကူးမြောက်ပြီးသောသူသည် တဘက်ကမ်းသို့ ရောက်
လေ၏။

ဝိဇုကတ္တယဿ ပါရဂတော ဝိဇုကတ္တယပါရဂူတိ ဝုစ္ဆတိ။
ဝိဇုကတ်သုံးပုံ၏ တဘက်ကမ်းသို့ ရောက်သောသူကို
ဝိဇုကတ္တယ ပါရဂူဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ပုဗ္ဗေ ဥရောပရဋ္ဌတော ဝါဏိဇ္ဇာ ဝါယုဗလံ နိဿာယ
မဟာနာဝါယ အဏ္ဍဝံ တရိတွာ ဣန္ဒိယရဋ္ဌံ အာဂစ္ဆိံသု။

ရှေးအခါ ဥရောပတိုက်မှ ကုန်သည်တို့သည် လေအား
ကို အမှီပြု၍ ပင်လယ်ကို ကူးပြီးလျှင် ဣန္ဒိယတိုင်းသို့
လာကြကုန်၏။

ဣဒါနိပန ယန္တဗလံ နိဿာယ ယန္တနာဝါယ အာ
ဂစ္ဆိံ။

ယခုအခါ၌မူကား စက်အားကို အမှီပြု၍ (အားကိုး၍)
စက်သင်္ဘောဖြင့် လာကြကုန်၏။

ကိယျိက္ခိကာလေ မဟာနာဝါပိ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဝါရိဃာနပဗ္ဗ
တံ သံဃာဇ္ဇိတ္တာ ဘိဇ္ဇန္တိ။

တရံတခါ သမုဒ္ဒရာအလယ်၌ သင်္ဘောတို့သော်လည်း
ရေခဲတောင်ကို တိုက်မိ၍ ပျက်စီးကြကုန်၏။

ယုဒ္ဓနာဝါယ အဏ္ဏဝေ ယုဇ္ဈန္တိ
စစ်တိုက်သင်္ဘောဖြင့် ပင်လယ်၌ စစ်တိုက်ကြကုန်၏။

ဥရောပရေဠရာဇာ ဒကသေနာဗြူဟံ ယုဒ္ဓနာဝါဟိ သင်္ဃ
ရောန္တိ။

ဥရောပတိုက်၌ရှိသော မင်းတို့သည် ရေစစ်ခင်းကျင်း
မှုကို စစ်သင်္ဘောတို့ဖြင့် ပြုလုပ်စီမံကြကုန်၏။

ဒီပရာဇာနော ယုဒ္ဓနာဝံ ဗဟုံအဘိသင်္ဃိတော ဗလဝုဒ္ဓိ
ကရောန္တိ။

ကျန်း၌နေသော ဒီပရာဇာမင်းတို့သည် စစ်သင်္ဘောကို များ
စွာထည်လုပ်၍ အားအင်တိုးပွားအောင် ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

ဒကသေနာပတိ ထလသေနာပတိတော မဟာဠာနိကော
ဟောတိ။

ရေကြောင်းစစ်ဗိုလ်ကြီးသည် ကုန်းကြောင်းစစ်ဗိုလ်ကြီး
ထက် အရာကြီး၏။

မန္တလေးနဂရတော ဝေဠုဟိ ဥလုဗ္ဗံ ဗန္ဓိတွာ ဧရာဝတီ
နဒီသောတေန ရန်ကုန်နဂရံ အာဂစ္ဆန္တိ။

မန္တလေးမြို့မှ ဝါးဘောင်ဖွဲ့၍ ဧရာဝတီမြစ်ရေအပင်
ဖြင့် ရန်ကုန်သို့ လာကြကုန်၏။

မဟာနာဝိကော ဒုရာသန္ဓာဒါသေန ဒိသောဒိသံ ဩ
သောကေဘွာ ယန္တနာဝံ ပါဇေထိ။

သင်္ဘောကပ္ပိတန်သည် မှန်ပြောင်းဖြင့် ထိုထိုဦးဦး ကြည့်
ရှုပြီးလျှင် သင်္ဘောကို မောင်းနှင်လေ၏။

ဥတ္တရထိသကံ ပဿိတွာ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ အဒိဋ္ဌတိရေ
မဂ္ဂမုဠံ အနုပ္ပါဒေတွာ ဥဇုကံ ဂစ္ဆတိ။

ကမ်းလမ်းမမြင်သော သမုဒ္ဒရာအလယ်၌ အိမ်မြှောင်
ကိုကြည့်၍ လမ်းမှားခြင်းကို မဖြစ်စေဘဲ ဖြောင့်မတ်စွာ
သွား၏။

ရတ္တိယံ တာရကံ ပဿိတွာ ဂစ္ဆတိ။
ညဉ့်အခါ ကြယ်တာရာကို ကြည့်၍ သွား၏။

နာဝါစ မဟာနာဝါစ ဖိယေန ဇိမှံ ယထိန္တိတဠာနံ
ဂန္တံ သက္ကာန္တိ။

ထွေတို့သည်၎င်း သင်္ဘောတို့သည်၎င်း ဖဲ့တက်ဖြင့်
ဖြောင့်မတ်စွာ အသိုရှိရာအရပ်သို့ သွားနိုင်ကြကုန်၏။

အရိဠေန ဩလုမ္ဘိတွာ နာဝံ ပဒိုသောတံ ဂမာပေထိ။
ထိုးဝါးဖြင့် ထောက်ပြီးလျှင် ထွေကို ဆန်တက်စေ၏။

သာဂရေ မဂ္ဂရုဠော မဟာနာဝိကော မဂ္ဂပဒိပကံ ဒိသွာ
ပမောဒတိ။

ပင်လယ်၌ လမ်းမှား၍နေသော ကပ္ပိတန်သည် မီးပြ
တိုင်ကိုမြင်၍ ဝမ်းမြောက်လေ၏။

မဂ္ဂပဒီပကံ ထသသညံ ဥပ္ပါဒေတိ။
မီးပြတိုင်သည် ကုန်းမြေဟူသော အမှတ် သညာကို
ဖြစ်စေတတ်၏။

မဟာနာဝါယံ ဇေံ ဥဿာပေတိ။
သင်္ဘော၌ အောင်လံ(အလံ)ကို စိုက်ထူ၏။

ရူမနိဂ္ဂမနတော ရူမာ နိက္ခမန္တိ။
ပြောင်းတိုင်မှ အခိုး ထွက်ကုန်၏။

မဟာနာဝါယ ဝါယောဇနာဒံ သုဏာတိ။
သင်္ဘော၏ ဥဩသံကို ကြားရ၏။

တရုင်္ဂါနံ နိဇ္ဈေသံ ဒုရတော သုဏာတိ။
လှိုင်းထပိုးတို့၏ ဝဲတင်သံကို အဝေးမှ ကြားရ၏။

တေဇောရူမဗလေန ဝက္ကာနိ ဝနန္တိ။
(တေဇော)အပူခါတ်ငွေ့၏ အစွမ်းကြောင့် စက်တို့သည်
လည်ကုန်၏။

တေဇောရူမဗလေန ဝါယောဇနာဒေါ ပဝတ္တတိ။
အပူငွေ့၏ အားအစွမ်းဖြင့် ဥဩသံလည်း ဖြစ်ပေါ်၏။

နာဝါ နဒီတိရံ ဥပဂစ္ဆတိ။
ဈေးသည် မြစ်ကမ်းသို့ ကပ်လေ၏။

မဟာနာဝါ တိတ္ထသေတုံ ဥပဂစ္ဆတိ။
သင်္ဘောသည် ဆိပ်ကမ်းတံတားသို့ ကပ်၏။

ရန်ကုန်နဂရဿ မဟာနာဝါတိတ္ထံ အတိဝိရံ မဟန္တံစ
ဟောတိ။

ရန်ကုန်မြို့ သင်္ဘောဆိပ်သည် အလွန်ခိုင်ခံ့၏။ကြီးထည်း
ကြီးကျယ်၏။

နဒီယံ သေတုံ ဗန္ဓတိ။
မြစ်၌ တံတား ဆောက်ကြ၏။

စစ်တောင်းနာမနဒီယံ အဂ္ဂိရထဂမနတ္ထာယ အယောထိ
လာဏ္ဍဋ္ဌကေဟိ မဟာသေတုံ ကရောန္တိ။

စစ်တောင်းမည်သောမြစ်၌ မီးရထား ဖြတ်သန်း သွား
လာနိုင်ခြင်းငှါ သံ,ကျောက်,အုတ်,တို့ဖြင့် တံတားကြီးကို ပြု
လုပ်ကြလေကုန်၏။

နာဝါပတိဋ္ဌာနေ မဟာဝါဏိဇ္ဇာ ကယဝိက္ကယံ ကရောန္တိ။
သင်္ဘောဆိုက်ကပ်ရာ တံတား၌ ကုန်သည်ကြီးတို့သည်
အဝယ်အရောင်းတို့ကို ပြုလုပ်ကြလေကုန်၏။

ဝိက္ကေယျာသယေသု နာနာဝါဏိဇ္ဇဒဗ္ဗာနိ နိဒဟိတွာ
ဋ္ဌပေန္တိ။

ဂိုဒေါင်ကုန်ထောင်ရုံတို့၌ ကုန်စည်အမျိုးမျိုးတို့ကို ထောင်
၍ ထားကြကုန်၏။

ဝါဏိဇ္ဇာ မြေရေဥတော တဏှုလာနိ မဟာနာဝါယံ
အာရောပေတွာ နာနာရဋ္ဌာနိ ပါပေန္တိ။

ကုန်သည်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆန်ကုန်တို့ကို သင်္ဘော
ဖြင့် တင်ဆောင်ပြီးလျှင်၊ တိုင်းနိုင်ငံအမျိုးမျိုးတို့သို့ ပို့ဆောင်
ကြကုန်၏။

တထာ ဒုရရဋ္ဌဘော နာနာဝိက္ကေယျဘဏှာနိ မြေရဋ္ဌံ
အာနေန္တိ။

ထိုအတူ ဝေးသောတိုင်းနိုင်ငံတို့မှ ရောင်းကုန် အမျိုး
မျိုးတို့ကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဆောင်ကျင်းကြကုန်၏။

စေတီယင်္ဂဏော ဝါဠုကာ ဩကိရန္တိ။
စေတီယင်ပြင်၌ သဲကို ကြဲဖြန့်ကြကုန်၏။

ဝါဠုကပိဋ္ဌေ နိမ္မနုဿေ သုနခံ မုဉ္ဇန္တိ။
လူသူကင်းသော သဲသောင်ပြင်၌ ခွေးကို ဣတ်ကြ
ကုန်၏။

နိမုဇ္ဈန္တောစေ အခေါ ယာဝဝါဠုကပိဋ္ဌံ နိမုဇ္ဈေယျ။
အာရောဟန္တောစေ ဥဒ္ဓံ ယာဝရက္ခဂ္ဂံ အာရောဟေယျ။
ငှက်ခါးသဲတိုင် တက်နိုင်ဖျားရောက်။

နဒီတီရေ ဝါဠုကမဏှာလေ ကူပံ ခဏန္တိ။
မြစ်ကမ်းပါး သဲသောင်ပြင်၌ ရေတွင်း တူးကြကုန်၏။

ဖဂ္ဂုဏမာသေ ပုလိနစေတိယံ ကတွာ ပူဇာမဟံ
ကရောန္တိ။

တပေါင်းလ၌ သဲပုံစေတီကို တည်၍ ပူဇော်ပွဲ ပြုလုပ်
ကြကုန်၏။

ဥဒဗိန္ဒုနိပါတေန ဥဒကုမ္ဘောပိ ပူရတိ။
ရေပေါက်ကျခြင်းဖြင့် ရေအိုးကြီး ပြည့်လေ၏။

ဖဂ္ဂုဏမာသေ ရောဟိတမစ္ဆာ ရောဝတီနဒိယာ ဥဒ္ဓံ
သောတံ အနုဂတ္တာ ပိက္ကမန္တိ။

တပေါင်းလအခါ၌ ငါးကြင်းတို့သည် ရောဝတီမြစ်၏
ရေဆန်သို့ အစဉ်အတိုင်း ဆန်တက်ကြ၍ ကွန်မြူးကြကုန်
၏။

သမုဒ္ဒတီရေ တိဋ္ဌမာနေသု မဟာနဂရေသု ဗဟူနိ
တိတ္တာနိ သန္တိ။

သမုဒ္ဒရာကမ်းပါး၌ တည်ကြကုန်သော မြို့ကြီး တို့၌
များစွာသော ဆိပ်ကမ်းတို့သည် ရှိကုန်၏။

တောသုတိဒတ္ထသု ဗဟူနိ ကိဏောယျပိတ္တိဏောယျဘဏှာ
နိ ကေစိ ကိဏန္တိ။ ကေစိ ပိတ္တိဏန္တိ။

ထိုဆိပ်ကမ်းတို့၌ များစွာကုန်သော ဝယ်ရန် ပစ္စည်း
ဘဏှာ ရောင်းရန်ပစ္စည်းဘဏှာတို့ကို အချို့က ရောင်း
ကြကုန်၏ အချို့က ဝယ်ကြကုန်၏။

ယသ္မိံနဂရေ ဗဟုနိ တိတ္ထာနိ သန္တိ။တံနဂရံ ဝုဒ္ဓိဝိဂ္ဂေ
တံ အာပဇ္ဇတိ။

အကြင်မြို့၌ များစွာသောဆိပ်ကမ်းတို့သည် ရှိကုန်၏။
ထိုမြို့သည် ကြီးပွားစည်ပင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ဣမသ္မိံ မြေဓုရဋ္ဌေ ရန်ကုန်နဂရံ ဗဟုတိတ္ထံ ဟောတိ။
ဤမြန်မာနိုင်ငံထောင့်၌ ရန်ကုန်မြို့သည် များစွာသော
ဆိပ်ကမ်း ရှိ၏။

သကရဋ္ဌတော ပရရဋ္ဌံ သမုဒ္ဒမဂ္ဂေန ဂစ္ဆံာ ကယဝိက္က
ယံ ကရောန္တာ ဗဟုနိဓနာနိ လဘန္တိ။

မိမိနိုင်ငံမှ တပါးသောနိုင်ငံသို့ သမုဒ္ဒရာလမ်းဖြင့် သွား
၍ ရောင်းဝယ်မှုကို ပြုသောသူတို့သည် များစွာသော ဥစ္စာ
ပစ္စည်းတို့ကို ရနိုင်ကုန်၏။

ခနံ ဣစ္ဆေ ဝါဏိဇ္ဇံ ကရေ။
ဥစ္စာကို လိုလျှင် ကုန်သည်အလုပ်ကို လုပ်ရ၏။

ဥရောဝိကမနုဿာ ဗဟုဟိသမ္ပောတေဟိ ဂစ္ဆံာ နာနာ
ရဋ္ဌေသု ဝါဏိဇ္ဇကမ္ပံ ကရောန္တိ။ထသ္မာ တေ ယေတုယျေန
မဟာဘောဂိကာ ဟောန္တိ။

ဥရောပတိုက်သား လူများအပေါင်းတို့သည် သင်္ဘော
ပေါင်းများစွာတို့ဖြင့် သွား၍ နိုင်ငံအမျိုးမျိုးတို့၌ ရောင်း
ဝယ်ကူးသန်းမှုကို ပြုကြကုန်၏။ထိုကြောင့် ထိုဥရောပတိုက်

သားတို့သည် များသောအားဖြင့် ဥစ္စာရှင်တို့ ဖြစ်ကြကုန်
သည်။

အင်္ဂလိသမနုဿာ သမုဒ္ဒံ ဗလံကဘွာ သေနာသမ္ပော
တေဟိ အာဂစ္ဆံာ ဣန္ဒိယရဋ္ဌံ မြေဓုရဋ္ဌေ ပရိဂ္ဂဟေတွာ
ဣဿရိယံ ကရောန္တိ။

အင်္ဂလိပ် လူမျိုးတို့သည် သမုဒ္ဒရာကို အားပြု၍ စစ်
သင်္ဘောတို့ဖြင့် လာရောက်ကြကုန်ပြီးလျှင် ဣန္ဒိယတိုင်းကို
၎င်း မြန်မာနိုင်ငံကို၎င်း သိမ်းယူပြီးလျှင် အင်္ဂလိပ်ကြကုန်၏။

အတိတေ သိပေါနာမ မဟာရာဇာနံ သူရိယနာမာယ
မဟာနာဝါယ မန္တလေးနဂရတော ရန်ကုန်နဂရံ အာနေသုံ။
တတော သမုဒ္ဒမဂ္ဂေန ရတနာဂိရိနမဒီပကံ ပဟိဏိံသု။

ရှေးအခါ သိပေါအမည်ရှိသော မင်းမြတ်ကို သူရိယ
မည်သောသင်္ဘောဖြင့် မန္တလေးမြို့မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ယူဆောင်
ကြကုန်၏။ ထိုရန်ကုန်မြို့မှ သမုဒ္ဒရာခရီးဖြင့် ရတနာဂိရိ
မည်သော ကျွန်းငယ်သို့ ပို့ဆောင်ကြကုန်၏။

အခန်း- ၁၃။

ရေသားသတ္တဝါများ။

မစ္ဆိ၊ဒိနံ၊ဝါရိစရ၊ပုထုလောမ၊ ငါး။
ကစ္ဆပ၊ကုမ္ပ၊ လိင်။
ကုန္တိလ၊သံသုမာရ၊ မိကျောင်း။

မကရ	မကန်း။ ငမန်း။
ပိင်္ဂု	ဗုဒ္ဓန်ဆိတ်။ ဗုဒ္ဓန်ထုပ်။
အက္ကဋ္ဌ၊ ကုထိ၊ အဋ္ဌိတ္တစ၊	ဗုဒ္ဓန်။ ဂဏန်း။
အဋ္ဌ	ဗုဒ္ဓန်တက်မ။
သိပ္ပိ	ကြွေ။ ယောက်သွား။
ရောဟိတ	ငါးကြင်း။
မဂ္ဂုရ	ငါးခု။
သိက္ခိ	ငါးကြင်း။
ဝလဇ	ငါးပတ်။
မုဗ္ဗ	ငါးရန်း။
ပါဂုသ	ငါးတန်း။
သတဝံက	ငါးရှင်။
သဝက်	ငါးမြွေ။
နဋ္ဌမိန	ငါးဖေါင်ရိုး။
ကဏ္ဍက	လိပ်ကျောက်။
သုသုက	ငါးပူတင်း။
သပရိ	ငါးခုံးမ။
ပါဠိန၊ ပါသာဏမစ္ဆ၊	ငါးဖယ်။
ရေတ္တပါ၊ ဇလုကာ၊	မြော့။ ကျွတ်။
မဏ္ဍုက၊ ဒဒ္ဓုရ၊ တောက၊	ဘား။
ဂဏ္ဍုပ္ပါဒ၊ မဟိလတာ၊	တီကောင်။
သင်္ခ၊ ကမ္မ၊	ခရုသင်းကြီး။
သင်္ခန၊ သမ္ပုက၊ ဇလသုတ္တိ၊	ခရုငယ်။
ကေဝဋ္ဌ၊ ဝိဝရ၊ မစ္ဆ ဗန္ဓက၊	တံငါ။
ကုဋိန	မြိုး။

ဇာလ	ပိုက်ကွန်။
ဝက်၊ ဗဒ္ဓိသ	ငါးမျှားချို။
(ရေ၌ဖြစ်သော ကြာပန်းစသည်များကိုလည်း။ ဤနေရာ၌ အလျဉ်းသင့်၍ ထည့်လိုက်ပါသည်။)	
ဒကဇ၊ ဝါရိဇ၊	ရေ၌ဖြစ်သော။
ကမလ၊ သရောရဟ၊ ပက်ဇ၊ ဝါရိဇ၊ ကေဇ၊	ကြာ။
သတပတ္တ	သတပတ်ကြာ (အထပ် တရာရှိသောကြာမျိုး။)
ပဒုမ(ပဒ္ဓ)	ပဒုမ္မာကြာ။
နီလုပ္ပလ၊ ဣန္ဒြိဝရ၊	ကြာညို။
ရတ္တုပ္ပလ	ကြာနီ။
သေတုပ္ပလ၊ ကုမုဒ၊	ကြာဖြူ။
ကောကနဒ	ကြာနီ။
ပုဏ္ဏရိက	ပုဏ္ဏရိက်ကြာ။
ရေဏု	ဝတ်မှုံ။
ကေသရ၊ ကိဗ္ဗက္ခ၊	ဝတ်ဆံ။
နာလ	ကြာရိုး။
ဘိသ၊ မူလာလ၊	ကြာစွယ်။ ကြာရင်း။
ကဏ္ဍိကာ	ကြာပွင့်ခရိုင်။
ကုဝလယ၊ ဥပ္ပလ၊	ကြာတော။ ကြာရုံ။
ကန္ဓ၊ သာလုက၊	ကြာဥ။ ကြာဗု။
သောဂန္ဓိက	ကြာသိမ်။ နှင်းပန်းဖြူ။
သေဝါလ	ရေမှော်။
နီလိကာ	ရေညို။

ကလ္လဟာရ	} ခထောက်၊ဟင်းရုံ။
ဒကသီတလိက	
ပက်၊စိက္ခလ္လ၊ဓမ္မာလ၊အဒ္ဓ၊	ခါ၊ ညွှန်။
ကူပက၊ကုမ္ဘက၊	ရှက်တိုင်။
ကဏ္ဍဝေရ	ပဲ့ကိုင်သွား။
ဂေါဗုဒ္ဓိယ၊ပစ္ဆိမဗန္ဓ၊	ပဲ့စင်။
ဝနာကာရ	ထွေနှစ်ဆင်သောထံဆား။
ဝတ္ထိရ	နက်သော။
နိန္ဒ၊ဥတ္တာန၊	တိမ်သော။
အဂါဓ	ထောက်တည်ရာမရသော။
အစ္ဆိ၊ပယန္တ၊	ကြည်သော။
အနစ္ဆိ၊အာဝိလ၊	နောက်ကျသော။

ပါဠိစကားပြောပုံဝါကျများ။

မစ္ဆာ ဥဒကေ စရန္တိ။
 ငါးတို့သည် ရေထဲ၌ ထွဋ်လည်ကြကုန်၏။

ကစ္ဆပေါ ပဉ္စသာခါယော သကကပါလေ သမေ
 ဒဟတိ။
 လိပ်သည် ဦးခေါင်းခြေလက်ဟုဆိုအပ်သော အစွန်းအစ
 ငါးတို့ကို မိမိအခွံထဲ၌ သိုမှီး၍ ထား၏။

ကုန္တိလော မနုဿံ ဝဏ္ဍိတွာ ဝိလတိ။
 မိကျောင်းသည် လူကို ဘမ်း၍ မျို၏။

စိင်္ဂဉ္စံ ကိဏာတိ။
 ဗုဒ္ဓန်ထုပ်ကို ဝယ်၏။

ကုလီရော အာဝါဇေ ဝသတိ။
 ဗုဒ္ဓန်လုံးသည် တွင်း၌ နေ၏။

ဧကေ သိပ္ပိံ သေဒေတွာ ဘုဒ္ဓန္တိ။
 အချိုသောသူတို့သည် ယောက်သွားကို ပြုတ်၍ စားကြ
 ကုန်၏။

ရောဟိတမစ္ဆိ ဘုဒ္ဓိတံ ဣစ္ဆတိ။
 ငါးကြင်းသားကို စားခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။

သာဂရေ မဟာမစ္ဆာ အတ္တနောဗလေန တရုင်္ဂံ ဥဠာ
 ပေတွာ မဟာနာဝံ နိမုဂ္ဂံ ကရောန္တိ။
 ပင်လယ်၌ ငါးကြီးတို့သည် မိမိတို့၏ အားအစွမ်းဖြင့်
 လှိုင်းကိုထစေပြီးလျှင် သင်္ဘောကို နစ်အောင် ပြုလုပ်ကြ
 ကုန်၏။

မကရာ မဟာမုရေန (တိက္ခဒန္တေဟိ)မနုဿံပိ ခါဒန္တိ။
 ငါးမန်းတို့သည် ကျယ်သောပါးစပ်ဖြင့် (ထက်သော
 သွားတို့ဖြင့်) လူကိုပင်သော်လည်း စားကြကုန်၏။

ဇလုကာ မနုဿာယ ပါဒံ သိလိသိတွာ လောဟိတံ
 ဝိဝန္တိ။

မြော့တို့သည် လူ၏ခြေထောက်ကို တွယ်ကပ်၍၊ သွေးကို စုပ်ကြကုန်၏။

မဏ္ဍုကော ကူပေ တောယံ သမုဒ္ဒမိဝ မညတိ။
ဘားသည် တွင်း၌ ရေကို ပင်လယ်ကဲ့သို့ မှတ်ထင်၏။
ဂဏ္ဍုပ္ပါဒေါ မဟာပထဝီ ခါဒိတုံ အပ္ပဟောနကံတိ မညတိ။

တိကောင်သည် မြေကြီးကို စားခြင်းငှါ မလောက်ဟု မှတ်ထင်၏။

သင်္ခမေကော သင်္ခမေတိ။
ခရုသင်းမှတ်သမားသည် ခရုသင်းကို မှတ်၏။
ဇိဝမာနောသင်္ခေါ အတ္တနောကပါလံ ဒက္ခိတာဝန္တံ သံဟရိတွာ ဂစ္ဆတိ။

အသက်ရှင်သောခရုသင်းသည် လကျာရစ်လည်လျက် ရှိသော မိမိအခွန်ကို ယူဆောင်၍ သွား၏။

ကေဝဇ္ဇော ကုမိနေန မစ္ဆိံ ဗန္ဓတိ
ထံငါသည်သည် မြိုးဖြင့် ငါးကိုထောင်၏။

မစ္ဆိဗန္ဓနတ္ထာယ နဒိယံ ဇာလံ ပက္ခိပတိ။
ငါးဘမ်းခြင်းငှါ မြစ်၌ ပိုက်ကွန်ကို ချ၍ပစ်၏။

မစ္ဆော ဝံသဆာဒိတေ ဝကော် ဗန္ဓတိ။
ငါးသည် အသားဖြင့် မွှမ်းမံအပ်သော ငါးမျှားချိပ်၌ မိ၏။

မဟာသရေ ပဒုမာ ရူဟန္တိ။
အိုင်ကြီးထဲ၌ ကြာတို့သည် ပေါက်ကုန်၏။

သာကညာ ဝါရိဇေယျံ ဥပသိဗ်တိ။
ထိုမိန်းမပျိုသည် ကြာပန်းကို နမ်း၏။

တထမုခံ ကမလသဒိသံ ဟောတိ။
ထိုသူ၏ မျက်နှာသည် ကြာပန်းနှင့် တူ၏။

ဣန္ဒြိဝရဿ ကေသရံ ဟေမဝဏ္ဏံ ဟောတိ။
ကြာညိုပန်း၏ ဝတ်ဆံသည် ရွှေသောအဆင်းရှိ၏။

သတပတ္တကမလံ ကုဏာလသရသိအတ္ထိ။
အထပ်တရာရှိသော သတပတ် ကြာသည် ကုဏာလအိုင်မှာ ရှိ၏။

မန္တလေး နဂရ ပရိက္ခာယံ နာနာကမလ ဇာတိယော ဝုဇ္ဇန္တိ။

မန္တလေးမြို့ကျားထဲ၌ ကြာအမျိုးမျိုးတို့သည် ပွင့်ကုန်၏။

ကုာလပံ သဗ္ဗယုလ္လံ ဟောတိ။
ကြာတောသည် အလုံးစုံ ပွင့်၏။

ဥပ္ပလရဟိတာ ပေါက္ခရဏီ နသောဘတိ။
ကြာမှကင်းသော ရေကန်သည် မတင့်တယ်။

၁၃၈ ပါဠိစကားသင်စာအုပ်၊

မဏိဒေဝီ ဒိနေဒိနေ ဘိဿာနိ ဟရိတွာ ဝေဿန္တရုဿ ဥပနေတိ။

မဏိဒေဝီသည် နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ကြာစွယ်တို့ကို ဆောင်၍ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးအား ဆက်သ၏။

ဘိသတော ခန္ဓမရိယ ရသော နိဂစ္ဆတိ။
ကြာစွယ်မှ ပျားရော့သို့ အရေ ထွက်၏။

အရညေ တာပသာ ကန္ဓမူလာနိ ဘုဂ္ဂန္တိ။
တော၌ ရသေ့တို့သည် ကြာစွယ် ကြာရင်းတို့ကို သုံးဥဆောင်ကြကုန်၏။

အခန်း- ၁၄။

တောတောင်နှင့်စပ်သည့်ဝေဿာပါဠိများ။

ဝန,အရည,ကာနန,	တော၊
ဗြဟာဝန,မဟာရည,အစူပိ,	တောကြီး။
ဝနသဏ္ဍာ	ကောအုပ်။
အာရာမ	အရပ်။
ဥသျာန	ပျော့ညို။
ဂဟဏ	ဂနိုင်း။
မိဂဝ,မိဂဝန,	သမင်တော။
ဝနရာဇိ	ဟောတန်း။

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်၊ ၁၃၉

မိဂဒါယ သားတို့ကိုဘေး
မဲ့ပေးသောတော။

ပဗ္ဗဘ,သေသ,အစလ,နဂ,
သိလုတ္တယ,ဂိရီ,အဒ္ဓိ, } တောင်။

သိသ,ပါသာဏ,အသ္မ,
ဝိဗ္ဗျ } ကျောက်၊
ဝိဗ္ဗျ } ပိဏ္ဍိတောင်။

ဂန္ဓမာဒန } ဂန္ဓမာဒနတောင်။
ဂိဏ္ဍကုဋ } ဂိဏ္ဍကုဋ်တောင်။
ဟိမဝန္တာ,ဟိမာလယ, } ဟိမဝန္တာတောင်။

(ပိဏ္ဍိတောင်အမည်တို့သည် တောင်တို့၏ အမည်သညာတို့ပေတည်း။)

သာနု	တောင်စဉ်။ တောင်
၄၀။
ပဗ္ဗတမုဒ္ဒ	တောင်ထိပ်။
ပဗ္ဗတပါဒ	တောင်ခြေ။
ပဗ္ဗတကုဋ	တောင်ထွဋ်။
ကုဋ	တောင်၄၀။တောင်ထွေကြီး။
ကုဋ,သိခရ,သိဂ်,	အထွဋ်။
ပပါတ,တဋ,	တောင်ကမ်းပါးမြင့်။
နိဘမ္ပ,ကဋက,	တောင်ခါးပန်း။
နိဏ္ဍရ	တောင်ကျ ရေစီး
ချောင်း။

ဒရီ၊ကန္ဓရ၊
ဂိရိဂတ္တရ၊
လေဏံ၊ဂုဟာ၊
သိလာပေါက္ခရဏီ၊သောဏ္ဍိ၊
ဥပန္တသေလ၊

ချောက်။
တောင်ခေါင်း။
လိုဏ်။
ကျောက်ရေကန်။
တောင်ကြီးအနီး။
တောင်ခြေကွင်းပြင်။
အသွားခက်သောခရီး။
လူတပေတာက်သာ
သွားနိုင်သောခရီးကျဉ်း။
တောမီး။
လောင်မီး။

ကန္တာရ
ကေပဒီမဂ္ဂ

ဒါဝဂ္ဂိ
ဣန္ဒြိ

စကားပြောပုံ ဝါကျများ။

အဟံ နဂရတော နိက္ခမိတွာ အရညံ ပဝိသိသာမိ။
ကျွန်ုပ်သည် မြို့မှထွက်၍ တောသို့ ဝင်အံ့။

ဗြဟ္မာဝနံ သဗ္ဗဒုဗ္ဗပုဗ္ဗေဟိ ရမဏီယံ ဟောတိ။
တောမြိုင်ကြီးသည် အလုံးစုံပွင့်သောပန်းတို့ဖြင့် ပျော်
မွေ့ထွယ်ရှိ၏။

ကေသ္မိဝနသဏ္ဍေ ယက္ခိနိယော ဝသန္တိ။တာ အာဂတ
မနုဿေ ပလောဘောတွာ ခါဒန္တိ။

တခုသောတောအုပ်၌ ဘီလူးမတို့နေကြကုန်၏။ထိုဘီလူး
မတို့သည် လာရောက်သမျှသော လူတို့ကို ပျားယောင်း၍
စားကြကုန်၏။

ဝနဂဟဏံ နာနာရက္ခေဟိ နာနာလတာတိစ ဗရိကိဏ္ဍိ
ဟောတိ။

တောဝနိုင်သည် သစ်ပင်အမျိုးမျိုး နွယ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်
ပြုံးငြိမ်းရှုပ်ရှက်၍ နေ၏။

နုရတော ဝနရာဇိ ပဿတိ။
အဝေးမှ တောတန်းကို မြင်ရ၏။

ဝိဇ္ဇယက္ခရာဇော မိဂဝံ ဂတိံ ခနုနာ မိဂေ ဝိဇ္ဇတိ။
ဝိဇ္ဇယက္ခမင်းသည် သမင်တောသို့ သွား၍ လေးဖြင့်
သမင်တို့ကို ပစ်၏။

ကာနနေ သီဟဗျုဠာဒယော ဝသန္တိ။
တောထဲ၌ ခြင်္သေ့ကျားစသောသတ္တဝါတို့သည် နေကြ
ကုန်၏။

ဝိဝေက ကာမိနော ဝနေ ရမန္တိ။ ကာမ ဝဝေသိနော
တသ္မိံ နရမန္တိ။

ဆိတ်ဆိတ်ငြိမ်ငြိမ်ကို အလိုရှိသောသူတို့သည် တော၌
မွေ့လျော်ကြကုန်၏။ ကာမဂုဏ် ရှာဖွေသောသူတို့သည် ထို
တော၌ မမွေ့လျော်ကြကုန်။

မိဂဒါယေ မိဂါဒယော နိဗ္ဗယာ ဟုတွာ သုခံ ဝသန္တိ။
ဘေးမဲ့သောတော၌ သမင်စသည်တို့သည် ဘေးမရှိကြ
ကုန်သည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာစွာ နေကြကုန်၏။

ဝနေဝနေ စန္ဒနံ နတ္ထိ။
တောတိုင်းဘောတိုင်း စန္ဒကူးနံသာမျိုး မရှိ။

သေလေသေလေ မဏိ နုတ်တိ။
 တောင်တိုင်းတောင်တိုင်း၌ ပတ္တမြား မရှိ။
 ဣသယော ဝဿန္တသမယေ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ ဝသန္တိ။ ဝိမှန္တ
 သမယေ ပဗ္ဗတပါဒေ သိတဋ္ဌနေ ဝသန္တိ။
 ရသေ့တို့သည် ချမ်းသာလှ၍ တောင်ထိပ်ပေါ်၌ နေကြ
 ကုန်၏။ နွေကာလ၌ တောင်ခြေမှာ အေးမြသောနေရာတွင်
 နေကြကုန်၏။
 အတ္တကုဋသမေ သိလုဂ္ဂယေ ဒုရတော နိလန္တဝဏ္ဏ
 ပဿန္တိ။
 မှိုင်းမှိုင်းညိုညို အဆင်းရှိကြကုန်လျက် တိမ်ထွန်ကြီး
 တွေနှင့်တူကုန်သော တောင်ကြီးတို့ကို အဝေးက မြင်ကုန်၏။
 ဓမ္မဒီပ မဟိဘလေ ဟိမဝန္တာပဗ္ဗတော ဥစ္စ တမော
 ဟောတိ။
 ဓမ္မဒီပကျန်း မြေအပြင်၌ ဟိမဝန္တာတောင်သည် အမြင့်
 ဆုံးဖြစ်၏။
 ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတေ မဇ္ဈသကရက္ခော အတ္ထိ။ တဿ သမိ
 ပေ မဏိဂုဟာပိ အတ္ထိ။
 ဂန္ဓမာဒနတောင်၌ မဇ္ဈသကရတ်ပန်းပင်ကြီးရှိ၏။ ထိုပန်း
 ပင်ကြီးအနီး၌ ပတ္တမြားဂူလျက်သည်လည်း ရှိ၏။
 ဝိဇ္ဇာကုဋပဗ္ဗတေ နာနာပေတာ ဝသန္တိ။
 ဝိဇ္ဇာကုဋ်တောင်၌ အမျိုးမျိုးသော ပြိတ္တာတို့သည် နေကြ
 ကုန်၏။

အရဟန္တာ ဝေဘာရပဗ္ဗတပသော တိပိဋကံ ပထမံ
 သင်္ဂါယိံသု။
 ဝေဘာရတောင်၌ ပိဋကတ်သုံးခုကို ရဟန္တာအရှင်မြတ်
 တို့သည် သင်္ဂါယနာ တင်တော်မူကြကုန်၏။
 ပဗ္ဗတေ ပါသာဏာ သက္ခရာစ သန္တိ။
 တောင်၌ ကျောက်ကြီးတို့သည်၎င်း ကျောက်စရစ် ငယ်
 တို့သည်၎င်း ရှိကုန်၏။
 ကုဋ္ဌရာ ပဗ္ဗတသာနံ အနုလောစရိတွာ ကုဋ္ဌေ ရမန္တိ။
 ဆင်တို့သည် တောင်စဉ်ကို အစဉ်အတိုင်း လျှောက်၍
 ကျက်စားပြီးလျှင် တောင်ငှမ်း တောင်ကွေ့ ကြီးတို့၌ မွေ
 လျော် ပျော်ပါးကြကုန်၏။
 သေလကုဋံ အတ္တံ ဝိဇ္ဇိတွာ အာကာသေ တိဋ္ဌတိ။
 တောင် ထွန်သည် တိမ်တောင်ကို ထွင်းဖောက်၍
 ကောင်းကင်၌ တည်၏။
 ပပါဘတော ကန္ဓရသ္မိံ ပတတိ။
 ကမ်းပါးစောက်ကြီးမှ ချောက်သို့ ကျ၏။
 ပဗ္ဗတ္တရဒ္ဒနိ ဧကိန္ဒရာ ဝိတံ ဂါယိတွာ နုစ္စန္တိ။
 တောင်ထိပ်၌ ကိန္ဒရာနှစ်ဦးတို့သည် သီချင်းဆို၍ ကကြ
 ကုန်၏။

အန္တကာရုတိသိသာယံ အသ္မုနိခလိတွာ ပတတိ။
ဇိက်မှောင်ကျသောအခါ ကျောက်ပေါ်မှာ ချော်၍လဲ၏။

ဥပရိပဗ္ဗတေ ဒေဝေါ ဝဿတိ။
တောင်အထက်၌ မိလားရွာ၏။

ဥပရိပဗ္ဗတေ ဒေဝေ ဝဿန္တေ နိဗ္ဗာရတော ဥဒကဓာရာ
အဝေဘာဂံ သန္တန္တိ။

တောင်ထိပ်၌ မိလားရွာသည်ရှိသော် ရေစီးချောင်းများမှ
ရေအယင်သည် အောက်သို့ စီးဆင်းကြကုန်၏။

ဂိရိနိတဗ္ဗေ(ကခုကေ)ဂဟံ ကတွာ ဧကော ဝဿတိ။
တောင်ခါးပန်း၌ ဂူထွင်းပြီးလျှင် တယောက်ထည်းနေ၏။

ပဗ္ဗတဂ္ဂေ သိလာပေါက္ခရုဏိယံ ပါဏိယံ ပိပိတွာ
ဥပန္တသေလေ ပိစရတိ။

တောင်ထိပ် ကျောက်ရေကန်၌ ရေသောက် ပြီးလျှင်
တောင်ခြေကွင်းပြင်မှာ ထည့်လည်၏။

ဧကော ဝနန္တရေ ကန္တာရေ ခိန္နော ပိပါသိတော ဟုတွာ
ဓမ္မက္ခာယာယ သုပတိ။

တယောက်အထည်းထည်း တောအတွင်း ခက်ခဲသော
ကန္တာရလမ်းခရီး၌ ပင်ပန်း ထွသည်ဖြစ်၍ ရေငတ်သော
ကြောင့် သစ်ပင်ရိပ်၌ အိပ်လေ၏။

ဒါဝဂ္ဂိမှိ ဥဠဟန္တေ သသမိဂါဒယော နိက္ခမိတွာ ပလာ
ယန္တိ။

တောဒီး လောင်သည်ရှိသော် ယုန်သမင်စသော တော
သားသတ္တဝါတို့သည် ထွက်ပြေးကြကုန်၏။

ဣန္ဒြိ သဗ္ဗဝနံ ဒဟတိ။

နတ်မက်လောင်မီးသည် တတောသုံးကို လောင်၏။

ဒါဝဂ္ဂိမှိ ဥဠဟန္တေ ဝိဇ္ဇာရာ အပ္ပေါဇေန္တိ။

တောဒီးလောင် ကြောင်သက်ခမောင်းခတ်။

အသာရုက္ခရုဟိတေ ဝနေ ဧရဏ္ဍာ ရဇ္ဇံ ကာရေတိ။

အနှစ်မရှိသောတော၌ ကြက်ဆူပင် မင်းမူ၏။

ဝနရာမဏေယျံ နဂရရာမဏေယျတော အဓိကတရံ
ဟောတိ။

တော၏မွေ့လျော်ဘွယ်သည် မြို့၏မွေ့လျော်ဘွယ်ထက်
လွန်ကဲ၏။

ဝနသ္မိံယေဝ အနုဗ္ဗာနိ ရတနာနိ ပါတုပ္ပဝန္တိ။

တော၌ ဟာလျှင် အဘိုးထိုက်တန်သော ရတနာတို့ ဖြစ်
ပေါ်ကြကုန်၏။

အခန်း-၁၅။

ဝိရန္တဝန်သတ္တဝါနှင့်ဆိုင်သောပါဠိများ။

ဟတ္ထိ၊ ကုဉ္ဇရ၊ နာဂ၊ ဣဘ၊ ဒန္တိ၊ ဆင်။

ဟတ္ထိနိ ဆင်မ။

သိဟ, မိဂရာဇ, ဒါဠိ
 ဒါဠိနံ
 ကောသရီ
 ဗျတ္တိ, ငုဏ္ဏရိက,
 သဒ္ဓါ, လဒိပိ, တရုဏ္ဏိ,
 ခဂ္ဂ, ပဿာသာဒ, ဂဏ္ဏ,
 ဣက္က, အဓိ,
 ရောဟိတ
 ဂဏီ, ဂေါကဏ္ဏ,
 ဝါဠုမိဂ
 ပဿဒ
 ဝနရ, မက္ကဒူ, ကပိ,
 သိင်္ဂါယ, ဇမ္ဗူက, သိဝါ,
 ကောက
 ဝက
 သုနခ, သွာန, ကောသေယျက,
 ဒိဠာရ, မဇ္ဇာရ, ပဗ္ဗ,
 မဟိံသ
 ဂေါ, ဂေါဏ,
 ဂါပိ
 သဗ္ဗ, သဗ္ဗက,
 မိဂ, မဂ,
 အဇိန,

ခြင်္သေ့။
 ခြင်္သေ့ မ။
 ကောသရ(ခြင်္သေ့)။
 ကျား။
 ကျားသစ်။
 ကြံ။
 (လှုပ်) ဝံ။
 သမင်ပါး။
 စိုင်း နွားနောက်။
 သားဆိုး သားရဲ။
 ချေ (ဂျီ)
 မျောက်။
 မြေခွေး။
 တောခွေး။
 သစ်ကြုတ်။
 အိမ်ခွေး။
 ကြောင်။
 ကျွဲ။
 နွား။
 နွားမ။
 ပြူသတ္တဝါ။
 သမင်။
 သစ်နက်။

ဝရာဟ, သူကာရ,
 သသ
 ဟရိဏ
 ဇောသျှ, ဇော်မိဂ,
 ဝါတမိဂ,
 ကုရုဂ်, ရုရ,
 မိဂမာတုကာ
 ရက်၊
 သရဘ
 စမရ
 ကဒသိမိဂ
 မုသိက, ဥန္နုရ,
 မက္ကဒူက, ဥဏ္ဏနာသိ, လူတ,
 ဝိန္တိက
 သရဗု, ဗာရဂေါလိကာ,
 ဂေါဓ, ကုဏ္ဏ,
 ကဏ္ဏဇလူကာ, သတပဒီ,
 ကလန္ဒက
 နက်လ
 ကကဏ္ဍက
 ကိဉ္ဇ
 ပုဠုဝ, ကိမိ, ပါဏက,
 တုဏ္ဏိ

ဝက်။
 ယုန်။
 သမင်။
 ဇော်မည်သောသား။
 သမင်ပျံ။
 ဆတ်။
 ပြောင်။
 သိုး။
 သရဘမည်သောသားမျိုး။
 စာမရီ၊ အောင်းသတ္တဝါ။
 ကြောင်ပိပိုင်း။
 ကြွက်။
 ပင့်ကူ။
 ကင်းပြီးကောက် (ကင်းဗုဇ္ဇန်
 အိမ်မျှောင်၊ တက်တူ၊
 ဖွတ်။
 ကင်းခြေများ။
 ရှဉ့်။
 မြွေပါ။
 ပုတ်သင်။
 ပိုးကောင်။
 ပိုးထောက်။
 ပရွက်ဆိပ်။

ကိပ္ပိလိက	ချပုန်း။
ဥစ္စာလိင်္ဂ	ခုကောင်။
အဟိ၊သပ္ပ၊ဥရုဂ၊	မြွေ။
အဇဂရ	စပါးကြီးမြွေ။
နာဂ	နဂါး။
ချရ	ခွါ။
သိင်္ဂ၊ဝိသာဏ	ဦးချို။
ဒါဠာ	အစွယ်။
ပါဒသိင်္ဂ	အတက်။
အဿ	မြင်း။
ဝနစရ၊လုဒ္ဒ၊လုဒ္ဒက	တောမုဆိုး။

စကားပြောပုံစံကျချား။

ဟတ္ထိ ဝနေ နာနာရက္ခေ တုဗ္ဗိတွာ ပဗ္ဗတာ ပဗ္ဗတံ သဗ္ဗရတိ။

ဆင်သည် တောထဲ၌ သစ်ပင်အမျိုးမျိုးကို ချိုးဖဲ့၍ တောင်တခုမှ တောင်တခုသို့ ထုလွှဲလည်လေ၏။

မဒ္ဒကုဉ္ဇရော မနုဿေ အနုဓာဝတိ။

အမုန်ဟစ်သောဆင်သည် လူတို့ကို လိုက်လေ၏။

ဟတ္ထိနိ ဟတ္ထိဆာပေန သဟ သရံ ဂတ္တာ ဥဒကံ ပိဝတိ။

ဆင်မသည် ဆင်ဖော်ကလေးနှင့် အတူတကွ အိုင်သို့ သွား၍ ရေသောက်၏။

သီဟော သုဝဏ္ဏဂုဟာ နိက္ခမိတွာ သီဟနာဒံ တိက္ခတ္ထံ၊
နဒတိ။

ခြင်္သေ့သည် ရွှေဂူမှ ထွက်၍ ခြင်္သေ့သံကို သုံးကြိမ် တိုင်တိုင် ကြွန်းဟိမ်းလေ၏။

ဝိရိဂဗ္ဘရေ ဖိဂရာဇာ ရုရမိဝံ ဟနိတွာ သဒ္ဓိံ ဒါဠိနိယာ
ခါဒတံ။

တောင်၌၌ ခြင်္သေ့မင်းသည် ဆတ်ကိုသတ်၍ ခြင်္သေ့
မနှင့်အတူတကွ စား၏။

ဗျတ္တကုဉ္ဇရာဒယော သီဟဿ ဘာယန္တိ။

ကျားဆင်စသောသတ္တဝါတို့သည် ခြင်္သေ့ကို ကြောက်
ကြကုန်၏။

ဗျဠော ဥဗ္ဗိဗံတွာ ဟတ္ထကုဗ္ဗံ ခါဒတိ။

ကျားသည် ခုန်လွှား၍ ဆင်ဦးကင်းကို ကိုက်ခဲ၏။

ဖလာဖလံ အာဟရိတွာ ပစ္စာဂတံ မဒ္ဓိဒေဝိံ သီဟ
ဗျတ္တဒယော ဝါဠုမိဂါ ပရိဝါရိံသု။

သစ်သီး ကြီးဖော်ကို ယူဆောင်၍ ပြန်လာသော မဒ္ဓိ
မိဖုရားကို ခြင်္သေ့ကျားစသော သားရဲတို့သည် ဝန်းဝိုင်းကြ
ကုန်၏။

ဗျဒ္ဓဒိဝိ နိသေဝိတံ ဝနံ မနုဿာ ဂန္တံ နဝိသဟန္တိ။
ကျားသစ်ကို အမြဲနေသော တောသို့ လူတို့သည် သွား
ခြင်းငှါ မဝံ့ကုန် (မသွားဝံ့ကုန်)။

နာဂေါ ဒန္တေသု ဟညာတေ။ ဒိဝိ စဗ္ဗေသု ဟညတေ။
အစွယ်ကြောင့် ဆင်ကို သတ်အပ်၏။ အရေ ကြောင့်
ကျားသစ်ကို သတ်အပ်၏။

ခဂ္ဂေါ ဧကဝိသာဏော သော ပဿာသံ ခါဒတိ။
ကြွသည် ဦးချိုတချောင်းရှိ၏။ ထိုကြွသည် သစ်ရွက်ကို
စား၏။

ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ။
ကြွချိုနှင့်တူစွာ တယောက်လည်း ကျင့်ရာ၏။

ဣက္ကော မနုဿံ ဂဏှိတွာ သကဋ္ဌာနံ အာနေတိ။
ဝံသည်လူကိုတမ်း၍ မိမိနေရာသို့ ဆောင်ကျဉ်းလေ၏။

သုကရိကော သေတောပိ ကာလေပိ အတ္ထိ။
ဝက်ဝံသည် အဖြူလည်း ရှိ၏။ အနက်လည်း ရှိ၏။

ဝါနရတရစ္ဆော ထောက် မနုဿာသဒိသော။
မျောက်ဝံသည် အတန်ငယ် လှနှင့်တူ၏။

ဝနစရကော မိဂမာတုကံ ဟနိတွာ ဂဏိကံ သလ္လေန
ပိဏ္ဍတိ။

တောရဆိုသည် ပြောင်ကို သတ်ဦးလျှင် စိုက်ကို
မြားနှင့် ပစ်၏။

အရညေ ဝါဠုဒိဝါ ဝသန္တိ။
တော၌ ဆိုးသောသားကောင်တို့သည် နေကုန်၏။

သုဝဏ္ဏသာမောနာမ ဗောဓိသတ္တော မိဂေဟိ ပရိဝါရိ
တော ဥဒကဟရဏတ္ထာယ နဒိ ဂစ္ဆတိ။

သုဏ္ဏသျှာမ် မည်သော သုရားလောင်းသည် သမင်
အပေါင်းမြီရံလျက် ရေခတ်ခြင်းငှါ မြစ်သို့ သွားလေ၏။

သိင်္ဂါလံ ဒိသွာ အဿာ ဘိတာ ဥတ္တသန္တိ။
မြေခွေးကို မြင်သောကြောင့် မြင်းတို့သည် ကြောက်လန့်
လျက် ထိတ်လန့်ကြကုန်၏။

မိဂါနံ သိင်္ဂါလော အန္တကော ဟောတိ။
သားအပေါင်းတို့တွင် မြေခွေးသည် အယုတ်ဆုံး ဖြစ်၏။

ပက္ခိနံ ဝါသသော အန္တော ဟောတိ။
ဌက်တို့တွင် ကျီးသည် အယုတ်ဆုံး ဖြစ်၏။

ဇမ္ဗူကော ဝနေ သဗ္ဗတရော ဟောတိ။
မြေခွေးသည် တော၌ အကောက်ကျင်ဆုံး အစဉ်းလဲ
ဆုံး ဖြစ်၏။

သိဟော သိဂါလိယာ သံဝါသေတွာ ဧကံပုတ္တံ ဝိစာ
ယိ။ တဿသဗ္ဗန္တာနံ သိဟသဒိသံ။ သဒ္ဓံပန ဇမ္ဗူကသဒ္ဓသဒိ
သံ ဟောတိ။

ခြင်္သေ့သည် မြေခွေးမနှင့် ပေါင်းဘက်၍ သားတခုကို
ဘွား၏။ ထို(ဗန္ဓတ် သား၏)ပုံပန်းသည် ခြင်္သေ့နှင့်တူ၏။ အသံ
သည်ကား မြေခွေးသံနှင့် တူ၏။

ကောကသဒ္ဓံ သုတွာ ဝကော ကောကသန္တိကံ
အာဂစ္ဆတိ။

တောခွေးသံကို ကြားရ၍ သစ်ကြုတ်သည် တောခွေး
အနီးသို့ လာ၏။

မဇ္ဇာရော မုသိကံ ဂဏ္ဍိတွာ ဘက္ခတိ။
ကြောင်သည် ကြွက်ကုတ် ဘမ်း၍ စား၏။

ဗိဇ္ဇာရဂန္ဓံ ဗာယိတွာ ဥဒ္ဓုရာ နိလိယန္တိ။
ကြောင်နဲ့ရ၍ ကြွက်တို့သည် ပုန်းအောင်းကြကုန်၏။

မေဗေပ ဝဿန္တေ ကဿကာ မဟိံသေန ခေတ္တံ ကသန္တိ။
မိဗမ်းရှာသည် ရှိသော် တောင်သူ တို့သည် ကျွဲဖြင့်
လယ်ကို ထွန်ကြကုန်၏။

မဟိံသော ပကေ သယိတံ အဘိ ဣစ္ဆတိ။
ကျွဲသည် ရှံညွှန်ထဲ၌ အိပ်ရန် အလွန် အလိုရှိ၏။

ဂါဝေါ မနုဿာနံ မာတာပိတုသဒိသာ ဗဟူပကာရာ
ဟောန္တိ။

နွားတို့သည် လူတို့၏ အမိအဘသဘွယ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။
လွန်စွာကျေးဇူးများကုန်၏။

ဂါဝိ မနုဿာနံ ဝိရံ ဒေတိ။
နွားမသည် လူတို့အား နို့ရည်ကို ပေး၏။

ဂေါပါလော ဂါဝိ ဝိရံ ဒုဟတိ။
နွားကျောင်းသားသည် နွားမကို နို့ညှစ်၏။

ဒါရကော ဒုန္တံ ပိဝိတွာ ပိဏဒေဟော ဟောတိ။
သူငယ်သည် နို့ကို သောက်သောကြောင့် ဝဖြိုးသော
ကိုယ်ရှိ၏။

သလ္လကော သလ္လသဒိသေန လောမေန မဒေါဟောတိ။
ဖြူသည် မြှားနှင့်တူသော အမွှေးကြောင့် မာန်ရစ်၏။

တာပသော အဒိနုစဗ္ဗံ သချရံ ဧကံသေ ကတွာ ကာဇေန
ဗလသိက္ကံ ထန္တိတွာ အဿမံ ဂစ္ဆတိ။

ရသေ့သည် ခွါနှင့်တကွသော သစ်နက်ရေကို ပခုံးတ
ဘက်၌ တင်၍ ထမ်းပိုးဖြင့် သစ်သီးဆိုင်းကို ထမ်းပြီးလျှင်
သစ်မ်းကျောင်းသို့ သွားလေ၏။

ဝရာဘာ သင်္ဂိတွာ ဗျုပ္ပံပိ ယုဇ္ဈန္တိ။
ဝက်တို့သည် အသင်းဘွဲ့ကြကုန်ပြီးလျှင် ကျားကိုပင်
သော်လည်း ခုခံတိုက်ခိုက်ကြကုန်၏။

ကော မဟာသုကရာ ဣဒ္ဓိမန္တံ မဏိံ လဘိတွာ အာ
ကာသံ ဥပ္ပတတိ။

ဝက်ကြီး တစ်သိပ် တန်ခိုးရှိသော ပတ္တမြားကို ရေ၍
ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်လေ၏။

သဒ္ဓါ ကဿပိဝိ ကိစ္ဆိဘယံ အကတွာ တိဏဂ္ဂါနိ
ခါဒိတွာ သီဃံ ပလာယတိ။

ယုန်သည် တစ်တစ်ဦးသောသူကိုမျှ တစ်တစ်ရာဘေးအန္တရာယ်ကိုမပြုဘဲ မြက်ညွန့်တို့ကို စား၍ လျင်မြန်စွာ ပြေးသွား
လေ၏။

စန္ဒေ သသပိဟနံ အတ္ထိ။ တသ္မာ စန္ဒေ သသပိတိစ
သသကောတိစ ဝုတ္တတိ။

လ၌ ယုန်တံဆိပ် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် လကို သသပိဟူ၍၎င်း။
သသကံဟူ၍၎င်း ဆိုအပ်၏။

ဗောဓိသတ္တဘူတော သသရာဇာ ဗြဟ္မဏဿ အတ္တ
နော ပက္ကမံသံ ဒါတုကာမော အဂ္ဂိခန္ဓံ ဩရောဟတိ။

ဘုရားလောင်းဖြစ်သော ယုန်မင်းသည် ပုဏ္ဏားအား မိမိ
၏ ကျက်သောအသားကို ဣလိုသည်ဖြစ်၍ မီးပုံတွင်းသို့
သက်ဆင်းလေ၏။

ဇဏိဝိဂဿ လောမော အတိသုခုမော ဟောဟိ။

ဇဏိမည်သောသားကောင်၏ အမွှေးသည် အလွန်နူး
ညံ့သိပ်မွေ့၏။

သရဘောနာမမိဂေါ အဋ္ဌပဒေါ။ ဥဒ္ဓနယနော။ သော
သီဟံပိ ဟန္တံ သက္ကောတိ။

သရဘမည်သောသားကောင်သည် ခြေရှစ်ချောင်းရှိ၏။
အထက်သို့ မျှော်သောမျက်စိရှိ၏။ ထိုသရဘ သားကောင်
သည် ခြင်္သေ့ကိုသော်လည်း သတ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။

စမရသံ ပုစ္ဆံ အတိဒဿနိယံ ဟောတိ။

စာမရီမည်သော (အောင်း) သားကောင်၏ အမြီးသည်
အလွန်ရှုချင်ဘွယ်ရှိ၏။ (အလွန်ယှ၏)။

စာမရပုစ္ဆံ ဇိဇနိံ ကတွာ ရာဇာနော ဥပဘောဝံ
ကရောန္တိ။

စာမရီသားမြီးကို ယပ်လုပ်၍ မင်းတို့သည် အသုံး
အဆောင် ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

* မက္ကဇော မနုဿောပိယ ကမ္မာကမ္မံ ကာတံ ဇာနာတိ။
မျောက်သည် လူကဲ့သို့ အမှုကြီးငယ်ကို ပြုခြင်းငှါ သိ
၏။

ဝါနရံ ဒိသ္မာ ဒါရကာ ပရိဝါရေတွာ လေဇုနာ ဝိပန္တိ။
မျောက်ကိုမြင်လျှင် သူငယ်တို့သည် ဝန်းဝိုင်း၍ ခဲနှင့်
ပစ်တတ်ကုန်၏။

ကပိ မနုဿသဒိသောပိ ဝသနတ္ထာယ အတ္တနော ဂေဟံ
ကာတံ နသက္ကောတိ။

မျောက်သည် လှူနှံတူသော်လည်း နေခြင်းအထို့ငှါ မိမိအိမ်ကို မပြုလုပ်နိုင်။

မက္ကဋ္ဌကော အတ္တနော ယူသေဟိ ဇာလံ ဗဒ္ဓိတွာ မက္ခိ ကပဋုကာဒယော ဗဒ္ဓတိ။

ပင့်ကူသည် မိမိ၏အစေးဖြင့် ပိုက်ကွန်ကို ပြုလုပ်ပြီးလျှင် ယင်ကောင် နှံ့ကောင် စသည်များကို ဘမ်း၏။

ဥဏ္ဍနာဘိ သယံ ကတတန္တုမိ အနုဂတံာ ဝိက္ကမတိ။
ပင့်ကူသည် ကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်အပ်သော ချည်မျှင်တန်း ပေါ်၌ အစဉ်လျောက်၍ ကွန်မြူး၏။

ကဒလိမိဂေါ ဒိဝါ ကောဓုရေ ဝသတိ။
ကြောင်ဝံပိုင်သည် နေ့အခါ သစ်ခေါင်း၌ နေ၏။

သရဗု အတ္တနောသဒ္ဓေန မနုဿာနံ ဒုန္နိမိတ္တံ ပကာ သေတိ။

အိမ်မြှောင်သည် မိမိခုတ်ထိုးသံဖြင့် လူတို့အား နိမိတ် မကောင်းသည်ကို ဘော်ပြ၏။

ဂေါဝါ မနုဿံ ဒိသ္မာ ပလာယိတွာ အတ္တနော အာ ဝါဉံ ပဝိသတိ။

ဖွတ်သည် လူကို မြင်သည်ရှိသော် ပြေး၍ မိမိတွင်းသို့ ဝင်လေ၏။

သတပဒီ မနုဿံ ဒံသိတွာ ဝိသေန ဝိဟေတိ။
ကင်းခြေများသည် လူကိုကိုက်၍ အဆိပ်ဖြင့် ညည်း ဆဲ၏။

ကလန္တကော ကဒထိဥယျာနံ ပဇိသိတွာ ပက္ကကဒလိ ဖလံ ဘက္ခယတိ။

ရှဉ့်သည် ငှက်ပျောဥယျာဉ်သို့ ဝင်၍ ငှက်ပျောသီးမှည့် ကို ကိုက်စား၏။

နက်လော ဥရေဓာ မတ္တလုဂံ ပိဝတိ။
မြွေပါသည် မြွေ၏ ဦးနှောက်ကို သောက်၏။

နက်လော လူတောစ သပ္ပံ ဟိသိတုံ သက္ကောတိ။
မြွေပါသည်၎င်း ပင့်ကူသည်၎င်း မြွေကို ညည်းဆဲခြင်း ငှါ တတ်နိုင်၏။

သပေါ ဥရေန ဂတံာ နိခါတံ ပဝိသတိ။
မြွေသည် ရင်ဖြင့် တွား၍ သွားပြီးလျှင် တွင်းသို့ ဝင်လေ ၏။

ဃောရဝိသော ကဏ္ဍသပေါ မနုဿံ ခုသိတွာ အတ္တာ ဝိသဗလေန မာရေတိ။

အဆိပ်ပြင်းသော မြွေဟောက်သည် လူကိုကိုက်၍ မိမိ၏ အဆိပ်အစွမ်းဖြင့် သေစေ၏။

အဟိတုဏ္ဍိကော ဥရဂံ ဂဏ္ဍိတွာ နဂရာ နဂရံ အာ ဟိဏ္ဍိတွာ သပ္ပံ ဒသေတွာ တဏှုလာဒိနိ ယာစတိ။

ရွှေအလမ္ပိယသမားသည် ရွှေကိုဘမ်း၍ (ပချုပ်၍လည်
သွင်းပြီးလျှင်) တမြို့မှတမြို့သို့ ထည့်လည်၍ ရွှေကို ပြပြီးလျှင်
ဆန်စသည်တို့ကို တောင်းလေ၏။

ဂရုဇ္ဇော နာဂံ ဂဏ္ဍိတွာ သိပ္ပလိဝနံ ဂစ္ဆတိ။
ဂဠုန်သည် နဂါးကို ဘမ်းပြီးလျှင် လက်ပံတောသို့ သွား
လေ၏။

ကေစိနာဂါ ထလေ ဝသန္တိ။ ကေစိ သမုဒ္ဒေ။
အချိုသောနဂါးတို့သည် ကုန်း၌နေကြကုန်၏။ အချိုသော
နဂါးတို့သည် သဒ္ဓမုရာ၌ နေကြကုန်၏။

ဘူရိဒတ္တနာဂရာဇော မနုဿလောကံ အာဂတိံ ဧကသ္မိံ
ဝဇ္ဇိကေ ဥပေါသထံ ဥပဝသိ။
ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းသည် လူ့ပြည်သို့ လာ၍ တောင်ပို့တရ
၌ ဥပုသ်စောင့်သုံး၏။

ဥစ္စာလိင်္ဂပါဏဗုဒ္ဓိတေန မနုဿာ ကန္ဓုရောဂါ တိ
ဘူဘာဝ ကာယေ ဖေါဇာဥဋ္ဌဟန္တိ။
ခုကောင်ထိတွယ်ခြင်းကြောင့် လူတို့သည် ယားနာရှင်
စက်ဘိသကဲ့သို့ ကိုယ်၌ အဖုတို့သည် ထကုန်၏။

ကုန္တော သေနာရိယ သမသမံ ဂစ္ဆန္တိ။
ပရုက်ဆိတ်တို့သည် စစ်သည်များကဲ့သို့ ညီညွတ်စွာ
သွားကြကုန်၏။

တေ သမာဂတိံ သမ္ပောဒမာနာ တုဏ္ဏုလသက္ခရာဒိနိ
သကဋ္ဌာနံ အာနေန္တိ။

ထိုပရုက်ဆိတ်တို့သည် အညီအညွတ် ရရုံးကြကုန်၍
ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာ ဆန်၊ သကြားခဲစသည်တို့ကို မိမိတို့
နေရာဌာနသို့ ချီဆောင်ကြလေကုန်၏။

ကိပ္ပိလိကာ ဣဋ္ဌကသိပ္ပိကသဒိသာ ဟောန္တိ။
ချာတို့သည် ပန်းရံသွားတို့နှင့် တူကုန်၏။

တေ မတ္တိကာယ အတ္တနော မဟာဂေဟံ အကံသု။
ထိုချာ တို့သည် မြေညက်ဖြင့် မိမိတို့၏ နေအိမ်ကြီးကို
ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

ကိပ္ပိလိကဝဇ္ဇိကေ နာနာဂုဟာယော ဝိဝိတ္တာ ဟောန္တိ။
ချာတောင်ပို၌ ဂူလိုဏ်အမျိုးမျိုးတို့သည် ဆန်းကြယ် ကုန်
၏။

ကိပ္ပိလိကာ မုခေန ထောက်ထောက် မတ္တိကံ အာနေတ္တာ
မဟာဥမင်္ဂံ ကာတုံ သက္ကောန္တိ။

ချာတို့သည် ပါးစပ်ဖြင့် မြေညက်ကို အနည်းငယ် အနည်း
ငယ် ဆောင်ယူပြီးလျှင် ကြီးသောဥမင်ကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

ကိပ္ပိလိကာ သဏ္ဌာနေန ခုဒ္ဒကာပိ မဟာဗ္ဗလာ ဟောန္တိ။
ချာတို့သည် သဏ္ဌာန်အားဖြင့် သေးငယ် သော်လည်း
ကြီးမားသော အားအင်ရှိကြကုန်၏။

ကိပ္ပိလိကာ သကကိစ္စေသု သမဂ္ဂ၊ အဝိဝဒမာနာ ဥဿာ
ဟံ ကရောန္တိ။

ချတို့သည် မိမိတို့ဆောင်ရွက်ဘွယ်ကိစ္စတို့၌ ညီညွတ်
ကြကုန်၏။ ငြင်းခုံတွယ်ကပ်ခြင်းမရှိဘဲ အားထုတ်ကြကုန်၏။

ကိပ္ပိလိကာနံ နယံ ဂဟေတွာ မနုဿေဟိ သာမဂ္ဂိကမ္မံ
ကာတဗ္ဗံ။ ဥဿာဟော ကာတဗ္ဗော။

ချတို့၏ နည်းကိုယူ၍ လူတို့သည် ညီညွတ်ခြင်းအမှုကို
ပြုထိုက်၏။ အားထုတ်မှုကို ပြုထိုက်၏။

ယထာမရဗ္ဗတာထောက်ထောက် ပုပ္ဖရေဏံ ဂဟေတွာ
အတ္တနောအတ္တနော အာဟာရတ္ထံ မရရသံ သဗ္ဗိနန္တိ။ တထာ
မနုဿာပိ ခနံ သဗ္ဗိနိတုံ ဝနုတိ။

ပျားကောင်တို့သည် အနည်းငယ်အနည်းငယ်သော ပန်း
ဝတ်ယက်ကို ယူဆောင်၍ မိမိ၊မိမိ၊တို့၏ အာဟာရအဖို့
ငှါ ပျားရေကို စုဆောင်း ကြကုန်သကဲ့သို့။ ထိုနည်းတူစွာ
လူတို့သည်လည်း ပစ္စည်းဥစ္စာကို ဆည်းပူးခြင်းငှါ သင့်၏။

ယထာကိပ္ပိလိကာ ထောက် ထောက် မတ္တိကပိဏ္ဍံ
ဂဟေတွာ အတ္တနောအတ္တနောဂုတ္တဝသနတ္ထာယ မဟာနဂရံ
ကရောန္တိ။ တထာ မနုဿာဟိ အတ္တနော အတ္တနော ဝသ
နတ္ထာယ ဂုတ္တနဂရံ ကာတုံ ဝနုတိ။

ချတို့သည်အနည်းငယ်အနည်းငယ်သောမြေဆိုင်ကို ယူ
ဆောင်၍ မိမိ၊မိမိ၊တို့၏ လုံခြုံစွာနေခြင်းငှါ ချမြို့တော်ကြီးကို

ပြုကြ ကုန်ဘိသကဲ့သို့ လူတို့သည်လည်း မိမိ၊မိမိ၊တို့၏
နေခြင်းငှါ လုံခြုံသောမြို့ကို ပြုသင့်၏။

ကိပ္ပိလိကာ ယဒါ ပက္ခံ လဘန္တိ။ တဒါ သကဂေဟ
တော နိက္ခမိတွာ သမ္မောဒန္တာ အာကာယေ ပက္ခန္တိ။ တဒါ
တေ ကိပ္ပိလိကာ ကာကာဒိသကုဏာနံ ဘက္ခာ ဟုတွာ
မရန္တိ။

ချတို့သည် အကြင်အခါ အတောင်ကို ရကြကုန်၏။ (အ
တောင်ပေါက်ကြကုန်၏) ထိုအခါ မိမိတို့အိမ်မှ ထွက်ကြ
ကုန်ပြီးလျှင် ဝမ်းမြောက်စမ်းသာ ကောင်းကင်၌ ပျံကြကုန်
၏။ ထိုသို့ပျံကြသောအခါ ထိုချတို့သည် ကျီးအစရှိသော
ဌက်တို့၏ အစာဖြစ်ကြကုန်ပြီးလျှင် သေကြရကုန်၏။

မနုဿာပိ မာနပက္ခံ လဘိတွာ ဇနမဇ္ဈေ ပက္ခန္တိ။ တေ
ကေန္တေန ဝိနာသံ ပါပုဏိဿန္တိ။

လူတို့သည်လည်း မာန်မာနတည်းဟူသော အတောင်ကို
ရကြသောအခါ လူတို့အလယ်၌ ပျံကြကုန်၏။ ထိုသူတို့
သည် ကေနစင်စစ် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ထတံ။

အခန်း- ၁၆။

ဌက်တိရုတ္တန်များ။

သကုဏ၊ပက္ခိ၊ဝိဟင်္ဂမ၊ဝိဟဂ၊ ဌက်၊
ဂရဇ္ဇ၊သုပဏ္ဏ၊ ဝဠုန်၊
No 20

ဟတ္ထိလိင်္ဂံ,ဝါရုဏ,	(ထီးလှိုင်ကာ) ငှက်ဆင်း။
မောရ,မယူရ,နိလဂိဝ,	ဥဒေါင်း။
ဟံသ	ဟင်းသာ။ဝမ်းဘဲ။
ကရပိက	ကပေက်။
သာလိက	သာလိကာ။
သူက,သူဝ,	ကျေး။
ဝဋ္ဋက	ဝံ့။
ဇိဝဋ္ဋိဝ,ဇိဝဇိဝ,	ဇိဝဋ္ဋိး။
တိတ္ထိရ	ခါ။
စကောရ	ဇင်ယော်။
ကုကုတ္တက	ဗုတ်။
ပိလဝ	ငှက်ဘီလူး။
ကောကိလ,ကုဏာလ,ပရပုဋ္ဌ,	ဥဩ။
ကပေါတ,ပါရေဝတ,ကကုဋ,	ခို။
ဂိဇ္ဈ	လင်းတ။
ကုလလ	စွန်။
သေန,သကုဏ,ပိ,ဗျ,ပိနသ,	သိန်း။
အာဋ	ငါးဟစ်ငှက်။
ဥလုက,ကောသိယ,	ခင်ပုပ်,တီးတုတ်,ဇီးကွက်။
ကာက,အရိဋ္ဌ,ဇော်,	ကျီး။
ဝါယသ,ဗလိပုဋ္ဌ,	
ကာကောလ,ဝနကာက,	တောကျီး။
လာပ,လဋုကိကာ,	ဗီလုံးငှက်။

ဥက္ကဋ္ဌ,သ,ကုရရ,	ဝန်သို။
ကုက္ကဋ္ဌ,တဗ္ဗပုဋ္ဌ,စရဏာယုဓ,	ကြက်။
ဝနကုက္ကဋ္ဌ,နိဗ္ဗိဒ္ဓ,	ဘောကြက်။
ကောဉ္ဇာ,ကုန္တိနိ,	ကြိုးကြာ။
စက္ကဝါက	စက္ကဝက်။
သာရင်္ဂ,စာတက,	စာဝတီး။
ကုလ	ပြွတ်ငှက်(ပြွတ်)
ဝဂ္ဂုလိ,ဇတုကာ,	လင်းခွံ။
ပက္ခဒိဋ္ဌာလ,တုလိယ,	သျှူးပျံ။
သတပတ္တ,သာရသ,	သစ်တောက်,ခေါက်ရှာငှက်။
ဗက	ဥချိုင်း။
ဗလာကာ	ချိုင်းအောက်။
လောဟပိဋ္ဌ,ကက်,	ချည်ကင်စွပ်။ သင်တိုင်း
	ဝတ်ငှက်။
ဘာရဏ္ဍ,ဘောဒဏ္ဍ,	ဦးခေါင်းနှစ်သုံးရှိသောငှက်။
ခဗ္ဗရိဋ္ဌ	သပိတ်လွယ်။
ကသပိက်,စခုက,	စာဝတီး,အိမ်စာ။
ဒိဗ္ဗဘ,ကိကီ,	တစ်တီးတူး,ယစ်။
ပိင်္ဂလ	အောက်ချင်းငှက်။
သကုန္တ,ကလိင်္ဂ,	(လင်းမီးဆွဲ)ငှက်တော်။
ဝါဇိဘ	ငှက်ခါး။
လောဟပိဋ္ဌ	သင်တိုင်းဝတ်ငှက်။
မက္ခိက	ယင်။
ဗုသ	ချင်။

ပိင်္ဂလမက္ခိကာ	ချင်ကြားကြီး။
အာသာဒ္ဓိကာ	ယင်ချေးဥ။
ပဋုဂ်	နှံကောင်။
သလဘ	ပိုးပရံ။
မကသ,သုပိမုခ,	မှက်။
ဘမရ,အလိ,	ပိတုန်း။
ဆဗ္ဗဒ,မရပ္ပတ,မရလိဟ,မရက,	ပျား။
မိတ္တပတ္တိ,ပုပ္ဖုပ္ပိ,ပုပ္ဖမက္ခိကာ,	လိပ်ပြာ။
ပိရိ,ဈလ္လိကာ,	ပဇင်း။
ဝဂ္ဂုလိ,ဝဂ္ဂုလိက,	လင်းနွဲ့။
ပက္ခ,ပတ္တ,	အတောင်။
ပေခုဏ,ဆဒ,ဂရ,	ငှက်တောင်။
ပိဉ္ဇ	အမြီး။
အဏ္ဏ	ဥ။
ကုလ္လာဝက,နိဉ္ဇ,	ငှက်သိုက်။
တုဏ္ဏ	နှုတ်သီး။
ယုထ	အပေါင်း။
ပူဇ္ဇာ,သိခါ,	အမောက်။
လောမ	အမွေး။

ပါဠိစကားပြောပုံဝါကျချာစာ။

သကုဏာ တုဏ္ဏေန ပိဟိသိသံ အာဒါယ အာကာသေ
ပက္ခန္တိ။

ငှက်တို့သည် နှုတ်သီးဖြင့် စပါးနှံကို ချို၍ ကောင်းကင်၌
ပျံကြကုန်၏။

ဂရုဇ္ဇရာဇာ မနုဿဝံသံ ဂဏ္ဍိတွာ ရာဇမဒ္ဓိရံ အာဂတ္တာ
အက္ခေန ဒိဗ္ဗတိ။

ဂဇ္ဇုန်မင်းသည် လူအသွင်ကို ဆောင်၍ နန်းတော်သို့
လာပြီးသျှင် ကြွေအန်ကစား၏။

သုပဏ္ဏဿ ဘက္ခော နာဂေါ ဟောတိ။
ဂဇ္ဇုန်၏ အစာသည် နဂါး ဖြစ်၏။

ဟတ္ထိလိင်္ဂေါ ကေသနိနာမ ဒေဝိ ဖံသပေသိသညာယ
ဂဏ္ဍိတွာ အဇ္ဇသေန အရညံ ဂစ္ဆတိ။

ငှက်ဆင်သည် ကေသနိမည်သောမိဖုရားကို သားတစ်
ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့် ဘင်းယူ၍ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်
တောသို့ သွားလေ၏။

မောရာ ပဗ္ဗတပါဒေ သဗ္ဗောဒမာနာ ပက္ခပုစ္ဆာနိ ပဿ
ရိတွာ နစ္စန္တိ။

ဥဒေါင်းတို့သည် တောင်ခြေ၌ ရှင်လမ်းဝမ်းမြောက်ကြ
ကုန်သည်ဖြစ်၍ အတောင်အမြီးတို့ကို ဖြန့်၍ ကကုန်၏။

ပုရေ ဗောဓိသတ္တော မောရယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။တဒါ ဧကံ
မောရိံ ပနိစ္စ တဏှာဝသိကော ဟုတွာ ဧကသ္မိံပါသေ
ဗန္ဓတိ။

ရှေးအခါ ဘုရားလောင်းသည် ဥဒေါင်းအမျိုး၌ ဖြစ်တော်
မူ၏။ ထိုအခါ ဥဒေါင်းမတရက် အစွဲပြု၍ တဏှာအလိုသို့
လိုက်မိသောကြောင့် ညွတ်ကွင်းတခု၌ မိလေ၏။

ကရဝိကော မရရသဒ္ဓေန ဝဿတိ။
ကရဝိက်ဌက်သည် သာယာချိုမြိန်သော အသံဖြင့် တွန်
မြည်လေ၏။

ကရဝိကသဒ္ဓံ သုတွာ သိဟဗျုတ္တာဒယော အဘိက္ကမိတံ
နသက္ကောန္တိ။

ကရဝိက်ဌက်၏ အသံကို ကြားရသောအခါ ခြင်္သေ့
သစ်ကျားစသည်တို့သည် ရှေ့သို့တိုးတက်၍ မသွားနိုင်ကြ
ကုန်။

ကရဝိကသရောဝိယ ဘဂဝတော သရော အတိမရရော
ဟောတိ။

ကရဝိက်ဌက်၏ သာယာသော အသံကဲ့သို့ မြတ်စွာ
ဘုရား၏ အသံတော်သည် အလွန်သာယာ၏။

သိက္ခိတော သာလိကော မနုဿဘာသံ ဘာသိတံ
သက္ကောတိ။

သင်ကြား၍ ထားအပ်သော သာလိကာသည် လူတို့
ဘာသာစကားကို ပြောကြားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။

သုဝေါဝ သုဝိ ကာမေသု။
သာလိကောပန သာလိကံ။
(ဗေဟာသဓာဇာတ်ပါဠိတော်)

ကျေးဇိသည် ကျေးမကိုသာလျှင် အလိုရှိရာ၏။ သာလိ
ကာဇိသည်ကား သာလိကာမကိုသာ အလိုရှိရာ၏။

မဟောသခပဏ္ဍိတဿ ပေါသိဘသုဝေါ ပဉ္စာလရဋ္ဌေ
စူဠနိဗြဟ္မဒတ္တဿ ဝဗ္ဘပါလိကသာလိကာယ သဒ္ဓိံ ဝိယဝါဝံ
ကထေသိ။

မဟောသခာ သုခမိနံ မွေးမြူအပ်သော ကျေးသား
သည် ပဉ္စာလရေ၏တိုင်း စူဠနိဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး၏ အိပ်ခန်း
စောင့် သာလိကာမနှင့် အတူတကွ ချစ်တင်းစကား ပြော
ကြားလေ၏။

ဗောဓိသတ္တဝနုကော အတ္တနော သစ္စဗလေန ဒါဝဂ္ဂိံ
နိဗ္ဗာပေသိ။

ဘုရားလောင်း ငုံးမင်းသည် မိမိ၏ သစ္စာ အစွမ်းဖြင့်
တောမီးကို ငြိမ်းစေ၏။

ဇိဝဂ္ဂိဝါ မရရသဒ္ဓေန ဝနာဂတေ ရမာပေန္တိ။
ဇိဝဇိုးဌက်တို့သည် သာယာသောအသံဖြင့် တောသို့
ရောက်လာသောသူတို့ကို မွေ့လျော်စေကုန်၏။

တိတ္ထိယော အတ္တနော ဝသိတသဒ္ဓေန သညာတကေ
သာကုဏိကဿ ပဉ္စရေ ဗန္ဓာပေသိ။

ခါ(တိန်ညင်း)သည် မိမိတွန်သံဖြင့် အမျိုးတူဖြစ်သော
ခါတို့ကို ဌက်မုဆိုး၏ တယ်ချိုင့်၌ မိစေ၏။

စကောရာ ဥဒကောပရိ ပက္ခန္တိ၊
ဇင်ယေဝံဌက်တို့သည် ရေ၏အထက်၌ ပျံကြကုန်၏။

သမုဒ္ဒစကောရာ မဟာနာဝါယ ပစ္ဆာ ဥဋ္ဌိတဥဋ္ဌိသု မိနံ
ပရိယေသန္တိ။

ပင်လယ်ဇင်ယေဝံဌက်တို့သည် သင်္ဘော၏ နောက်၌
ထသောယိုင်းတို့တွင် ငါးကို ရှာဖွေကြကုန်၏။

သူရိယေ အတ္တင်္ဂတေ ကုကုတ္တကာ ဝနဂုဗ္ဗတော နိက္ခ
မိတ္တာ ဝဿန္တိ။

နေဝင်သည် ရှိသော် ဗုတ်တို့သည် ချုံပုတ်မှ ထွက်
ကြပြီးလျှင် တွန်မြည်ကြကုန်၏။

ကောကိလာနံ သရော ရူပံ၊
ဥဩဌက်တို့၏ အဆင်းကား အသံပင်တည်း။

ဗဂ္ဂုဏမာသေ သရဘိပုဗ္ဗပုဋိတကာလေ ရုက္ခဂုမိ ဌတွာ
ပရပုဋ္ဌာ မရရနာဒံ နဒန္တိ။

သရဘိပန်းပွင့်သောအခါ တပေါင်းလ၌ ဥဩဌက်တို့
သည် သစ်ပင်ဖျား၌ တည်ကုန်၍ သာယာသောကျူးရင့်သံ
ကို ကျူးရင့်ကြကုန်၏။

ကပေါတာ သမဂ္ဂါ ဟုတွာ ဇာလံ အာဒါယ ပက္ခန္တိ။

ခိုတို့သည် ညီညွတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ပိုက်ကွန်ကို ချီ
ဆောင်၍ ပျံကြလေကုန်၏။

ကပေါတပါဒဝဏ္ဏာ ဒေဝဗ္ဗရာ ဒေဝရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။
ခိုးခြံအဆင်းနှင့်တူကုန်သော နတ်သွီးတို့သည် နတ်မင်း
ကြီးကို လုပ်ကျွေးစားကြကုန်၏။

ဂိဇ္ဈာ ကုဏပံ ပရိယေသန္တိ။
လင်းတတို့သည် အကောင်ပုပ်ကို ရှာဖွေကြကုန်၏။

ယသ္မိံ ပဗ္ဗတကုဇေ ဂိဇ္ဈာ ဝသန္တိ။ သော ပဗ္ဗတော ဂိဇ္ဈ
ကုဇောနာမ ဟောတိ။

အကြင်တောင်ထွန်၌ လင်းတတို့သည် နေကြကုန်၏။
ထိုတောင်သည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မည်၏။

ကုလလာ မနုဿဟတ္ထတော မစ္ဆမံသာနိ ဝိလုဓိတွာ
ခါဒန္တိ။

စွန်တို့သည် လူတို့လက်မှ ငါးအမဲတို့ကို လုယက်၍
စားကြကုန်၏။

သေခနာ ခုဒ္ဒကုသကုဏေ မာရေတွာ ဘက္ခတိ။
သိန်းသည် ဌက်ငယ်ကလေးတို့ကို သတ်၍ စား၏။

ကောသိယာ ဒိဝါ နိလီယိတွာ ရတ္တိယံ နိက္ခမိတွာ
ဂေါစရန္တိ။

ခင်ပုပ်ဌက်တို့သည် နေ၌ ပုန်းအောင်း၍ နေကြပြီးလျှင်
ညဉ့်အခါ ထွက်၍ ကျက်စားကြကုန်၏။

ကာကဉ္စလုင်္ဂါ နိစ္စံ အညမညဝေရိနော ဟောန္တိ။
ကျီးနှင့်ခင်ပုပ်တို့သည် အမြဲပင် အချင်းချင်း ချစ်သူဖြစ်
ကြကုန်၏။

ဝါယသာ မဟာနသေ မနုဿဘောဇနာနိ စောရေန္တိ။
ကျီးတို့သည် မဖိုအိမ်၌ လူတို့၏ အစာတို့ကို ခိုးယူကြ
ကုန်၏။

သဇာတိကံ ပဋိစ္စ ဘဒယ ဥပ္ပန္နေ ကာကာ ပရိဝါရေတွာ
ကေတောသဒ္ဓံ ကရေန္တိ။

မိမိနှင့်အမျိုးဇာတ်တူသားကို အစွဲပြု၍ ဘေးဖြစ်လာ
သည်ရှိသော် ကျီးတို့သည် ပိုင်းဝန်းကြကုန်ပြီးလျှင် ထပြိုင်
နက် အသံပြုကြကုန်၏။

လဒျုကိကော အတ္တနောဝိသယေ သုန္ဒရံဠာနံ လဘာန္တော
သကုဏ္ဍိပိ ဇယံ ကရေတိ။

ဘိသုံးဌက်သည် မိမိနေရာ၌ ကောင်းသော တည်နေရာ
ကို ရသည်ရှိသော် သိန်းဌက်ကိုသော်လည်း အောင်နိုင်ခြင်း
ကို ပြုနိုင်၏။

ကုက္ကုဋ္ဌာ ကာလံ နိယမေတွာ ဥဠာနသီလော ဟုတွာ
ရဝန္တိ။

ကြက်တို့သည် အချိန်ကာလကို မှတ်သားထျက် ထကြွ
လုံ့လ ဥဿာဟရှိသည်ဖြစ်၍ တွန်တတ်ကြကုန်၏။

ဒွေစရဏာယုဝေ ပါဒံ အာဝုဓံ ကတွာ ယုန္တိ။
ကြက်နှစ်ကောင်တို့သည် ခြေကို လက်နက် ပြုလုပ်ပြီး
လျှင် ခွပ်ကြကုန်၏။

ကုက္ကုဋီ အတ္တနော အဏ္ဍာနိ ဥရသာ အဘိဝသတိ။
ကြက်မသည် မိမိ၏ဥတို့ကို ရင်ဖြင့် ဖိ၍ ဝပ်၏။

ဥဿာဟရဟိတာ ဝိဏမစ္ဆေ ပလ္လယေ ဇိဏ္ဏကောဉ္ဇာဝ
ဈာယန္တိ။

ငီရိယ ကင်းမဲ့သော သူတို့သည် ငါးကုန်သော ညွန်
ပြောင်း၌ ကြီးကြားအိုကြီးတို့ကဲ့သို့ မှိုင်တွေကြကုန်၏။

ကမလသံဖုလ္လေ တဠာကေ စက္ကာဝါကာ ဝဂ္ဂံ ပကုဇန္တိ။
ကြာမျိုးစုံပွင့်၍နေသော တဘက်ဆည်းကန်၌ စက္ကဝက်
ဌက်တို့သည် သာသာယာယာ ကျူးရင့်ကြကုန်၏။

စာတကာ ရုက္ခဂ္ဂေသု အတ္တာနံ ဝသနဂေဟံ တိဏေဟိ
ဝိစိတ္တံ ကရေန္တိ။

စာဝတီးတို့သည် သစ်ပင်ဖျားတို့၌ မိမိတို့နေရာအိမ်ကို
မြက်တို့ဖြင့် အဆန်းတကြယ် ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

တုလိယာ ရုက္ခတော ရုက္ခံ ဥလ္လိဗန္တိ။
ရှူးပျံတို့သည် သစ်တပင်မှ သစ်တပင်သို့ ခုန်ဖွားကြ
ကုန်၏။

ဝဂ္ဂုလိယော သိသေန မူသိကသဒိသာ။ ပက္ခေန သက္ကဏ
သဒိသာ ဟောန္တိ။
လင်းနို့တို့သည် ဦးခေါင်းအားဖြင့် ကြွက်နှင့်တူကုန်၏။

ဝဂ္ဂုလိယော သိတ္တိယံ ဩသမ္ဘိတွာ အဝေမုခါ ဝသန္တိ။
လင်းနို့ကိုသည် နံရံ၌ တွဲလဲဆွဲပြီးလျှင် ဦးခေါင်းစောက်
ထိုး နေကြကုန်၏။

သတပတ္တော သိဟဿ မုခေ ဝိဒ္ဓဋ္ဌိံ ပနုဒတိ။
ခေါက်ရှာငှက်သည် ခြင်္သေ့မင်း၏ ခံတွင်း၌ စူးဝင်၍နေ
သော အရိုးကို နှုတ်၏။
(၎င်းခေါက်ရှာငှက်ကို တောင်ပိုဝိစပ် ငှက်ဟူ၍လည်း
အချို့ခေါ်ကြ၏။)

ဗကော သုက္ကလောမော။ သော နဒိတိရေ ဂုတ္တဏ္ဍိယော
ဟုတွာ မစ္ဆေ ပရိယေသတိ။
မျှင်းသည် အမွှေးဖြူ၏။ ထိုမျှင်းသည် မြစ်ကမ်းပါး၌ ဣန္ဒြေ
ချုပ်တည်းစောင့်စည်းသည်ဖြစ်၍ ငါးတို့ကို ရှာမှီး၏။

ဧကော ကက္ကဋော သဋ္ဌဗကဿ ဂိဝံ ဆိန္ဒတိ။
ဗုဒ္ဓန်တကောင်သည် မျှင်းစဉ်းလဲ၏ လည်ပင်းကို ဖြတ်၏။

ဗလာကယောနိယံ ပုမာနာမ နတ္ထိ။
မျှင်းအောက်မျိုး၌ အဖို မရှိ။

ဗလာကာ မေဗသဒ္ဓံ သုတွာ ဂဗ္ဘံ ဂဏ္ဍန္တိ။
မျှင်းအောက်တို့သည် မိဗန်းသံကို ကြားရသောအခါ
ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကြကုန်၏။

ကိကိ အတ္တနော အဏ္ဍံဇိပိတံ ဝိယ ရက္ခတိ။
တစ်တီတူးသည် မိမိ၏ ဥကို အသက်ကဲ့သို့ စောင့်
ရှောက်၏။

ကိကိသဒ္ဓံ သုတွာ မနုဿာ အဝမင်္ဂလန္တိ မညန္တိ။
တစ်တီတူးငှက်သံကို ကြားရသောအခါ လူတို့သည်
မင်္ဂလာမရှိဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏။

မက္ခိကာ ပုတိံ ဣစ္ဆိန္တိ။
ယင်တို့သည် အပုပ်ကို အလိုရှိကြကုန်၏။

မက္ခိကာ သက္ကရမ္ဘိ သဏ္ဍသဏ္ဍာ ဟုတွာ ပရိဝါရေန္တိ။
ယင်တို့သည် သကာခဲ၌ အရအရ ဖြစ်၍ ပိုင်းအုံကြကုန်၏။

ဓုံသာ အတ္တနော တိက္ခတုဏ္ဍေန ဝိဇ္ဇိတွာ မနုဿ
လောဟိတံ ဝိဝန္တိ။
ချင်တို့သည် မိမိတို့၏ ထက်မြက်သော နှုတ်ဘီးဖြင့်
ထိုးဘောက်ပြီးလျှင် လူ၏ အသွေးကို စုတ်ကြကုန်၏။

မကဿ ဂေါမဟိံသာဒိနံ လောဟိတံ ဝိဝန္တိ။
မှက်တို့သည် နွားကျွဲ စသည်တို့၏ အသွေးကို စုတ်ကြ
ကုန်၏။

ဘမရာ ကမလဝနံ ဂတံ နဒန္တာ အနုရိစရန္တိ။
ပိတုန်းတို့သည် ကြာတောသို့ သွားကြ ကုန်ပြီးလျှင်
မြည်ဟီးကြကုန်လျက် ရစ်ဝဲပျံသန်းကြကုန်၏။

တဿာနာရိယာ ကေသာ ဘမရဝဏ္ဏာ။ အက္ခိ မိဂက္ခိ
သဒိသံ။

ထိုမိန်းမ၏ ဆံပင်တို့သည် ပိတုန်းရောင် အဆင်းရှိ
ကုန်၏။ မျက်စိသည် သမင်မျက်စိနှင့် တူ၏။

ဆပ္ပဒါ ပုပ္ဖရေဏု သဗ္ဗိနိတွာ မရရသံ ကရောန္တိ။
ပျားတို့သည် ပန်းဝတ်ရက်ကို ရဆောင်းပြီးလျှင် ပျား
ရေကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

ပုပ္ဖရဗ္ဗိ အတ္တနော စိတ္တပက္ခေန ပုပ္ဖဿ ဥပရိပရိတ္တမတိ။
လိပ်ပြာသည် မိမိ၏ ဆန်းကြယ်သော အတောင်ဖြင့်
ပန်းပွင့်ထက်၌ ပျံဝဲ၏။

ဈလ္လိကာ မေဃနိမိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ နိစာကာသေ ဝိက္ခမန္တိ။
ပုစင်းတို့သည် ချမ်းရွာမည့် နိမိတ် ဖြစ်ပေါ်သည် ရှိ
သော် နိဗ္ဗိသောကောင်းကင်၌ ကွန်မြူးကြကုန်၏။

စိရိ တိက္ခသဒ္ဓေန ရဝန္တိ။
ပုစင်းရင်ကွဲတို့သည် ထက်မြက်သောအသံဖြင့် မြည်ကြ
ကုန်၏။

သလတာ သုဝဏ္ဏန္တိ မညမာနာ အဂ္ဂိ အဘိပ္ပဝိသန္တိ။
ဝိုးပရံတို့သည် ဣဟုမှတ်ထင်ကြသောကြောင့် ဝိုးသို့ တိုး
ဝင်ကြကုန်၏။

ဣဒါနိ ဗကပေခုဏံ မဟာဋ္ဌံ ဟောတိ။
ယခုအခါ၌ ဗျင်းတောင်သည် အတိုးတန်၏။

မောရဝိဋ္ဌံ ဒိဇနိ ကရောတိ။
ဥဒေါင်းမြီးကို ယပ်လုပ်၏။

ကုက္ကုဋုဏ္ဍပမာဏံ ကဗဇ္ဇံ ဘုဇ္ဇတိ။
ကြက်ဥပမာဏရှိသော ထမင်းလုပ်ကို စား၏။

ကုလာဝကေ ဥဘော သကုဏာဇာယမ္ပတိကာ သုခံ
ဝသန္တိ။
အသိုက်၌ ငှက်မောင်နှံအစုံတို့သည် ချမ်းသာစွာ နေ
ကြကုန်၏။

ကုက္ကုဋုဋုဋု သာ ဝုဇ္ဇာ ဖံသမယာ၊ တမ္ပဝဏ္ဏာ ဟောတိ။
ကြက်၏ အမောက်သည် အသားဖြင့်ပြီး၏။ (အသားအ
မောက်ဖြစ်၏) နိမြန်းသောအဆင်းရှိ၏။

ကုက္ကုဋု အတ္တနော ပါဒ ကဏ္ဍကေန အတိ မဒေါ
ဟုတွာ သဇာတိကေဟိ ယုတ္တိတံယေဝ ဣန္ဒြိယန္တိ။

ကြက်တို့သည် မိမိတို့၏ အထက်ဖြင့် အလွန်မာန်ယစ်
ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ အမျိုးတူ ကြက်တို့နှင့် ခွပ်ခြင်းငှါသာ
လျှင် အသိုရှိကြကုန်၏။

မောရသတပတ္တာဒိသကုဏာနံ စူဠာ၊ လောမမယော နာနာ
ဝဏ္ဏာ ဟောန္တိ။
ဥဒေါင်းန သစ်တောက်၊ စသောဌက်တို့၏ အမောက်တို့
သည် အမွေးဖြင့် ပြီးကုန်၏။ အဆင်းအမျိုးမျိုး ရှိကုန်၏။

ဝဂ္ဂုလိယော မုခသဏ္ဍာနတော မူသိကာသဒိသာ၊ ပက္ခေန
ပန သကုဏသဒိသာ ဟောန္တိ။
လင်းနှိုတို့သည် မျက်နှာသဏ္ဍာန်အားဖြင့် ကြွက်နှင့်တူ
ကုန်၏။ အတောင်အားဖြင့်ကား ဌက်နှင့် တူကုန်၏။

သကုဏာနံ ဝသိတံ သုပိဇာနေယျံ ဟောတိ။ မနုဿ
ဝသိတံပန ဒုဗ္ဗိဇာနေယျံ။
ဌက်တို့၏ တွန်သံသည် လွန်စွာ သိလွယ်၏။ လူတို့၏
တွန်သံသည်ကား သိရန် ခက်ခဲယှ၏။

သကုဏာ အဏ္ဍဇာ ဟောန္တိ။
ဌက်တို့သည် ဥမှ ပေါက်ပွားကြကုန်၏။

ဝဂ္ဂုလိယော အဏ္ဍဇာ နဟောန္တိ။ မူသိကာပိယ
ဂပ္ပသေယျကာ။

လင်းနှိုတို့သည် ဥမှ ပေါက်သော သတ္တဝါမဟုတ်ကုန်။
ကြွက်တို့ကဲ့သို့ အမိဝမ်းမှ ပေါက်ပွားကြကုန်၏။

ဝဂ္ဂုလိယော တစပက္ခိနော ဟောန္တိ။ တေနပက္ခေန ရတ္တိ
ယံ ဒိသောဒိသံ ပက္ခန္ဓာ နာနာဖလောနိ ခါဒန္တိ။
လင်းနှိုတို့သည် အရေတည်းဟူသော အတောင် ရှိကြ
ကုန်၏။ ထိုအတောင်ဖြင့် ညဉ့်အခါ ထိုထိုဤဤ ယုံသန်းကြ
ကုန်ပြီးလျှင် သစ်သီးအမျိုးမျိုးတို့ကို ကိုက်ခဲကြကုန်၏။

မူသိကာသုဂေကံ ကိရ ယာပိယမာနေ ဝဂ္ဂုလိကာ န-
မယံ မူသိကာ ဟောန္တိ။ သကုဏာဇေဝါတိ ဝဒန္တိ။ သကုဏ
သုဂေကံ ယာပိယမာနေ န-မယံ သကုဏာ။ မူသိကာဇေဝါတိ
ဝဒန္တိ။

ကြွက်ခွန်တောင်းအပ်သည်ရှိသော် လင်းနှိုများက ငါတို့
ကြွက်မဟုတ်ကုန်။ ဌက်တို့သာ ဖြစ်ကြကုန်၏ဟု ပြောဆိုကြ
သတံ။ ဌက်ခွန်တောင်းအပ်သည်ရှိသော် ငါတို့ ဌက်မဟုတ်
ကုန်။ ကြွက်တို့သာဖြစ်ကြကုန်၏ဟု ပြောဆိုကြသတံ။

“လင်းနှိုခွန်တောင်းကြွက်။ ကြွက်ခွန်တောင်းလင်းနှို။”

ပိဂံယသကုဏာ သဇာတိကံ အနုရက္ခဏာသိလာ။ ဘရိ
ယသကုဏီပိ အဓိကတရံ ပိယာယန္တိ။

အောက်ချင်းဌက်တို့သည် ဇာတ်တူဌက်များကို အစဉ်
စောင့်ရှောက်လေ့ ရှိကြကုန်၏။ ကြင်ဘော်ဌက်မကိုလည်း
အတိုင်းထက်အလွန် ချစ်မြတ်နိုးကြကုန်၏။

ဘာရဏ္ဍနာမပက္ခိနော ဇကောဒရာ နိဝိသာ ဟောန္တိ။
ဘာရဏ္ဍမည်သော ငှက်တို့သည် ဝမ်းတခု ဦးခေါင်း
နှစ်ခု ရှိကြကုန်၏။

အခန်း-၁၇။

သစ်ဝင်နှင့်ဆိုင်သော ပါဠိများ။

ရုက္ခ,ပါဒပ,မဟိရုဟ,	} သစ်ပင်။
သာလ,နဂ,ဝိဇ္ဇာပီ,ဒုမ,တရ,	
လတာ,ဝလ္လိ,	နွယ်။
ဂုမ္ဘ,ဝစ္ဆိ,	ချုံ။
ဝနပ္ပတိ	တောစိုးသစ်ပင်ကြီး။
ဩသမိ	အသီးမှည့်သည်၏အ
	ဆုံး၌သေသောသစ်ပင်။
အဖဝီ	အသီးမသီးသောသစ်ပင်။
ဖလိတ,ဖဝီ,	အသီးသီးသောသစ်ပင်။
ဗုလ္လ,ဝိကသိတ,ဝိကစ,	ပွင့်သော။
အဂ္ဂ,သိခရ,	အဖျား။အညွန့်။
သာခါ	သစ်ခက်။
ဝိဇ္ဇပ	အခွ။
ဒလ,ပလာသ,	သစ်ရွက်။
ဆဒန	သစ်ရွက်အမီး။

ပဏ္ဏ,ပတ္တ,ဆဒ,	သစ်ရွက်။
ပလ္လဝ	အရွက်နု။
အင်္ဂါရ,နဂ,ဝစ္ဆိန္ဒ,	အညွန့်သစ်။
မကုလ,ကုဗုမလ,	အင်္ဂါပန်းငုံ။
ကလိရ	အညွှောက်။
ခါရက,ဇာလက,	အကင်း။ သီးနု။အင်္ဂါ။
ကလိကာ,ကောရက,	သစ်သီးရင့်။
ဝဏ္ဏ	အညွှာ။
ကုသုမ,ပုပ္ဖ,	ပန်းပွင့်။
ပရာဂ,ပုပ္ဖရဇ,	ပန်းဝတ်မှု။
ဂုမ္ဘက,ဂေါမ္ဘက,	အခိုင်။အပြွတ်။
ပုပ္ဖဒါမ,ပုပ္ဖကလာပ,	ပန်းဆိုင်။
ဖလ	အသီး။
ပက္က	မျှည့်သော။
မိလာတ	ညှိုးသော။
အာမက	ပိမ်းသော။
သလာဗု	သစ်သီးပိမ်း။
ခန္ဓ	ပင်စဉ်။
ကောဗုရ,ရုက္ခန္တိန္ဒ,	သစ်ခေါင်း။
ကဋ္ဌ,ဒါရ,	ထင်း။သစ်တုံး။
ဗုန္ဒ,မူလ,ပါဒ,	သစ်မြစ်။
ခါဏု,သင်္ဂါ,	သစ်တုတ်။

ကဏ္ဍက	ဆူးညောင့်။
ကရဟာဠု၊ကန္ဓု၊	အဥ။အမြစ်ဖျ။
ဝလ္လရီ၊မဗ္ဗရီ၊	ပန်းတန်း။ပန်းခိုင်။
ပပဋိက	အပွေး။
တစ	အခွံ။အကာ။
သာရ	အနှစ်။
ဝက္ကလ	သစ်ခွံ။လျှော်တေ။
ဖေဂ္ဂု	အကာ။
ပဗ္ဗ၊ဂဏ္ဍိ၊	အဆစ်။

ပါဠိစကားပြောပုံဝါကျများ။

မမ ဥယျာနေ နိလောဘာသာ မဟာရုက္ခာ မဏ္ဍိက သမယေ ဆာယာယ သီတလံ ကရောန္တိ။

ကျွန်ုပ် ဥယျာဉ်၌ စိမ်းညိုသော အဆင်းရှိကုန်သော သစ်ပင်ကြီးတို့သည် ပွန်းတည့်အခါ အရိပ်ဖြင့် အေးမြသည်ကို ပြုကြကုန်၏။

ဗောဓိသတ္တဝါဇာယနသမယေ အဖလာပိ ရုက္ခာ ဖလံ ဓာဇေန္တိ။အကာလပုပ္ဖါနိပိ ပုပ္ဖန္တိ။

ဘုရားလောင်းဘွားမြင်သောအခါ၌ အသီး မသီးသော သစ်ပင်တို့သည်လည်း အသီးကို ဆောင်ကြကုန်၏။ အခါမဲ့ ဖြစ်သော ပန်းတို့သည်လည်း ပွင့်ကြကုန်၏။

ယထာ လတာယော နိဿယတ္ထာယ ရုက္ခံ ဝလ္လန္တိ။ န-
ပိယဘာဝေန။ ဧဝံ နာရိယောပိ နိဿယတ္ထာယေဝ ပုရိသံ
ဝလ္လန္တိ။

နွယ်တို့သည် မှီခိုခြင်းငှါသာလျှင် သစ်ပင်ကို ဖက်၍
နွယ်ကြကုန်၏။ ချစ်ခင်သည့်အဖြစ်ကြောင့် သစ်ပင်ကိုနွယ်
ကြသည် မဟုတ်ကုန်။ ထို့အတူ မိန်းမတို့သည်လည်း မှီခြင်း
ငှါသာလျှင် ယောက်ျားကို နွယ်ကြကုန်သည်။

ဝနပ္ပဂုဗ္ဗော ယထာ ဖုသိတဂ္ဂေါ။တထာ ဓမ္မောပိ သော
ဘတိ။

ပွင့်သော အဖူးအညွန့်ရှိသည့် တောအုပ်သည်တင့်တယ်
သကဲ့သို့။ ထို့အတူ တရားတော်သည်လည်း တင့်တယ်၏။

သုမနဂစ္ဆိ သကလံ ပုပ္ဖတိ။
မြတ်လေးချိုသည် အလုံးစုံ ပွင့်၏။

ဝါတော ဝဟတိ ဧကဋ္ဌံ။
ဗြဟန္တံပိ ဝနပ္ပတိ။

ကြီးသော တောစိုးသစ်ပင်ကြီးပင်ဖြစ်စေကာမူ။ အဖော်
ကင်း၍ တပင်ချင်း တည်နေခဲ့သည်ရှိသော် လေပြင်းတိုက်
လွှင့်လေ၏။

ဒုရတောဝ ဝနပ္ပတိ ပဿတိ။
အဝေးမှ တောစိုးသစ်ပင်ကြီးကို မြင်ရ၏။

ဇနက္ခော ဥယျာနေ အဖလံ ဖလိနံစ အပ္ပရက္ခံ ပဿတိ။
ဇနက္ခမင်းကြီးသည် ဥယျာဉ်တော်၌ အသီးမဲ့သော သ
ရက်ပင်ကို၎င်း၊ အသီးရှိသောသရက်ပင်ကို၎င်း၊ မြင်တော်မူ
လေ၏။

ဗာတ္ထိံသဝရုလက္ခဏာသမ္ပန္နော ဗုဒ္ဓေါ ဗုလ္လသ္မာလောဝ
သောဘတိ။

သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော လက္ခဏာတော်မြတ်နှင့် ပြည့်စုံ
တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်သော အင်ကြင်းပင်
ကြီးကဲ့သို့ တင့်တယ်တော်မူ၏။

ဒါရကော ရုက္ခံ အာရုဋ္ဌေ ရုက္ခဂ္ဂတော ပတတိ။
သူငယ်သည် သစ်ပင်သို့ တက်လေသော် သစ်ပင်ဖျားမှ
ကျလေ၏။

သာခါယံ ပဗ္ဗာကာ ဝါယုပဟဇေန စလန္တာ တိဋ္ဌန္တိ။
သစ်ခက်၌ အလံတို့သည် လေဖြင့် တိုက်ခတ်အပ်ကုန်
သည်ဖြစ်၍ တယှုပ်ယှုပ် တည်ကြကုန်၏။

မေဗေဓ ဝဿန္တေ မက္ခဋေဝေ ဝိနုပန္တရေ ဥက္ကဋ္ဌိကံ
နိသိဒတိ။

မိုးဗန်းရွာသည် ရှိသော် မျောက်သည် သစ်ခွကြား၌
ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ နေ၏။

တဂ္ဂရံ ပလာသေန ဥပနယတိ။ သော ပလာသော သုရက္ခိ
ဝါယတိ။

တောင်လှုပ်ပန်းကို သစ်ရွက်ဖြင့် ထုပ်အပ်၏။ ထိုသစ်
ရွက်သည် မွှေးကြိုင်လေ၏။

ပဒုမပတ္တံ ဆတ္တံဝိယ ဝါရယတိ။
ပဒုမ္မာကြာရွက်ကို ထီးကဲ့သို့ ဆောင်း၏။

ပဏ္ဍေဟိ ဆဒနတ္တာ ပဏ္ဍာသာလာတိ ဝုစ္စတိ။
သစ်ရွက်တို့ဖြင့် မိုးအပ်သောကြောင့် (ပဏ္ဍာသာလ)
သစ်ရွက်မိုးဇရပ်၊ သစ်ရွက်မိုးကျောင်း၊ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

နာဂရုက္ခော ရတ္တပလ္လဝေါ။ သော ဗုလ္လကာလေ သုဂန္ဓိ
တနာဂပုဗ္ဗေဟိ ဒဿနိယော ဟောတိ။

ကံ့ကော်ပင်သည် နိသောရွက်နု(ရွက်ညွန့်)ရှိ၏။ ထိုကံ့
ကော်ပင်သည် ပွင့်သောအခါ ရနံ့ကြိုင်ထိုင်သော ကံ့ကော်
ပန်းတို့ဖြင့် ရှုစချင်ဘွယ်ရှိ၏။

ဗိဇတော အင်္ဂါရံ ဇာယတိ။
မျိုးစေ့မှ အညှောက် ပေါက်လာ၏။

သာမာဏဝိကာ ဝံသကဋ္ဌိရံဝိယ ဝိဏဒေဟာ ဟောတိ။
ထိုသတို့သမီးသည် ဝါးမျှစ်တို့ကဲ့သို့ စိပြု ပြည့်ဖြိုးသော
ကိုယ်ရှိ၏။

မေဃော ဝဿန္တေ သကလံ ဝနသဏ္ဍံ နဂုတ္တိန္ဒရုက္ခေဟိ
နိလောဘာသံ ဟောတိ။

မုဗ္ဗိန္ဒရုသညံဂှိသော တောအုပ်တခုလုံးသည် ရှက်ညွန့်
ရှက်သစ်ပေါက်သော သစ်ပင်တို့ဖြင့် မှိုင်းမှိုင်းညိုညိုရှိ၏။

မမ္မကမကုလံ ပုပ္ဖိတံ ကာလံ အာဂမယတိ။
စကားပန်းငုံသည် ဖွင့်ခြင်းငှါ အချိန်ကို ငန့်လင့်၍ နေ၏။

ပဒုမမကုလံ ပုပ္ဖိတံ အရုဏံ အာဂမယတိ။ ကုမုဒ
မကုလံ စန္ဒာလောကံ အာဂမယတိ။

ပဒုမ္မာကြာသုံသည် ဖွင့်ခြင်းငှါ နေအရုဏ်ကို ငန့်လင့်၍
နေ၏။ ကုမုဒြာကြာသုံသည် လရောင်ကို ငန့်လင့်၍နေ၏။

မကုလခါရကာ ကာရာ။
ပတိန္ဒာဝ ပယောဓရာ။
(ဝေရီအဗဒါနိပါဠိတေဝိ)

ပန်းငုံတန္တု သစ်သီးနှုနှင့် တူကုန်သော ရင်သားတို့
သည် ပြောပျောင်း တွဲအိခဲ့ကုန်ပြီတကား။

အမ္မဖလံ ခါရကံ ကသာဝ ကဇုကံ။ ကောရကံ အပ္ပိလံ။
ပက္ကံ မရရံ ဟောတိ။

သရက်သီး အသီးနှုသည် ဖန်စပ်စပ်ရှိ၏။ အသီးရင့်
သည် ချဉ်၏။ အသီးမျှည့်သည် ချို၏။

ကေသ္မိံဝဏ္ဏေ ဗဟုပုပ္ပါနိ ပုပ္ဖန္တိ။
အညာတချွန် များစွာသော ပန်းတို့သည် ပွင့်ကြ ကုန်၏။

သုမနကုသုခံ ပုပ္ဖေသု ဥတ္တမံ ဟောတိ။
မြတ်လေးပန်းသည် ပန်းတကာတို့တွင် မြတ်၏။

ပုပ္ဖဝနမ္ပိ ဝါတေ ဝါယန္တေ ပရာဂါ ဘသိတွာ ဘုမ္မိ
တလံ ဝိလေပနလိဗ္ဗနံဝိယ ကရောန္တိ။

ပန်းတော၌ လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် ပန်းဝတ်မှုတို့
သည် ကြွေကျကုန်၍ မြေအပြင်ကို နံ့သာပြောင်းတို့ဖြင့်
လိမ်းကျံတိသကဲ့သို့ ပြုကုန်၏။

ဘမရာ ပုပ္ဖုရသံ ဝိဝိတွာ ပုပ္ဖုရဇေဟိ ဝိလိမ္မမာနာ
ပဒမာဒန္တာ သကဋ္ဌာနံ အဘိပက္ခန္တိ။

ပျားပိခုံးတို့သည် ပန်းရက်အရသာကို စုတ်သောက်၍
ပန်းဝတ်မှုတို့ဖြင့် လိမ်းကျံ ဝမ်းမြောက်ကြကုန်လျက် မိမိ
နေရာဌာနသို့ ရှေ့ရ ယုံကြလေကုန်၏။

ကိန္နရဇာယမ္ပတိကာ ပရာဂံ ခါဒိတွာ ကုသုမနိဝါသ
နံ ပါရုပိတွာ သိန္နုနဒိတိဓရ ဝါယန္တိစ နစ္စန္တိစ။

ကိန္နရာ မောင်နှံစုံတို့သည် ပန်းဝတ်မှုကို စား၍ ပန်း
ဝတ်လဲကို ရုံပြီးသျှင် သိန္နုမြစ်ကမ်းပါး၌ သိကြ ကကြ
ကုန်၏။

အရိပ်နွမကရန္တံ ဟုတာဝဟမဇ္ဈေ သဗ္ဗာတံဝိယ ဗုဒ္ဓေါ
လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကြာပန်းခိုင်သည် မီးပုံအလယ်၌ ပေါက်ရောက်ဖြစ်ပွား
လာဘိသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ဖြစ်ပေါ်
တော်မူလာ၏။

ပုပ္ဖကလာပံ လောနာခါရေ ဌပေတိ။
ပန်းစည်းကို စာပွဲပေါ်၌ တင်ထား၏။

မဇ္ဈန္တိကသမယေ သူရိယသန္တာပေန ပဒုမပုပ္ဖါနိ ဝိလာ
ယန္တိ။

မွန်းတည့်အခါ၌ နေပူကြောင့် ပဒုမ္မာ ကြာပန်းတို့သည်
ညှိုးနွမ်းကြလေကုန်၏။

ကေဓိရုက္ခာ ရတ္တိယံ ဝိလာတာဝိယ ဟောန္တိ။
အချိုသောသစ်ပင်တို့သည် ညဉ့်အခါ ညှိုးကုန်သကဲ့သို့
ဖြစ်ကုန်၏။

အာမကံ အပ္ပဖလံ ဝါရကံပိ ပက္ကကာလေ မရရံ
ဟောတိ။

သရက်သီးစိမ်းသည် ချဉ်သော်လည်း မှည့်သောအခါ
ချို၏။

မရိစဖလံ အာမကံပိ ပက္ကံပိ ကဗျကံယေဝ။
ဌြပ်သီးသည် စိမ်းသော်၎င်း မှည့်သော်၎င်း စပ်သည်
သာလျှင်တည်း။

ဇန္တိရံ ပက္ကကာလေ အဓိကခါရကံဝိယ ကောဓိ
မနုဿော ဝုဒ္ဓိကာလေ ဗာလတရော ဟောတိ။

သမ္ဘရာသီးသည် ရင့်သောအခါ သာလွန်၍ ချဉ်ဘိသ
ကဲ့သို့ အချိုသော လူသည် ကြီးသောအခါ သာ၍မိုက်
တတ်၏။

ရုက္ခက္ခန္ဓတော သာခါ ဇာယန္တိ။
သစ်ပင် ပင်စဉ်မှ သစ်ကိုင်းသစ်ခက်တို့ ဖြစ်ပေါ်ပေါက်
ထွက်ကြကုန်၏။

နဒီသောတေန ဝုပ္ပမာနံ ဒါရုခန္ဓံ ပဿတိ။
မြစ်ရေအယဉ်ဖြင့် မျောလာသော သစ်တုံးကို မြင်
လေ၏။

ကောဗုရေ အဂ္ဂိပထမံဒဟန္တော ပစ္ဆာ သဗ္ဗဝနံ ဒဟတိ။
သစ်ခေါင်း၌ မီးစ၍လောင်သည်ရှိသော် နောက်၌ တ
တောလုံး မီးလောင်လေ၏။

သော မဇ္ဈန္တိကသမယေ ရုက္ခန္ဓာယံ ဣစ္ဆန္တော ရုက္ခမူ
လေ နိဘိဒတိ။

ထိုသူသည် မွန်းတည့်အခါ၌ သစ်ပင်ရိပ်ကို အလိုရှိ
သောကြောင့် သစ်ပင်မုင်း၌ ထိုင်နေလေ၏။

ပါဒေန ဝိဝနတ္တာ ရုက္ခဿ ပါဒပေါတိနာမံ အဟောသိ။
အခြေ (အမြစ်) ဖြင့် သောက်တတ်သောကြောင့် သစ်
ပင်၏ ပါဒပဟူသောအမည်သည် ဖြစ်၏။

ရုက္ခမူလာနိ ဘူမိယံ ပဝီသိတွာ ဣတောစိတော ဝတ္ထံ
ဘူမောဇံ ဝဏ္ဏန္တိ။

သစ်မြစ်တို့သည် မြေကြီးအတွင်း၌ ဝင်၍ ထိုမှဤမှ
သွားကြပြီးလျှင် မြေကြီးဩဇာအရသာကို ယူကြကုန်၏။

ရုက္ခေ ဆိန္ဒိယမာနေ ခါဏု အဝသိဿတိ။
သစ်ပင်ကို ခုတ်အပ်သည်ရှိသော် သစ်တုတ်ကျန်၍ နေ
ရစ်လေ၏။

နဠိ ဆိန္ဒုန္တေန နဠုခါဏုပိ အဝသေသံ နဠုပေတဗ္ဗံ။
ကြူပင်ကို ခုတ်သောသူသည် ကြူတုတ်ကိုမျှ အကြွင်း
မထားအပ်။

လောကနာယကေ ဝစ္ဆန္တေ ခါဏုကဏ္ဍကော မဂ္ဂါ
ဝိဝဇ္ဇန္တိ။

မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူသည်ရှိသော် သစ်တုတ်
ဆူးငြောင့်တို့သည် လမ်းခရီးမှ ဖယ်ကြလေကုန်၏။

နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ပထဝီဂေါပကော သံသရခါဏု
ကော ဟောတိ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို အမြဲအစွဲယူကြသောသူသည် မြေ
စောင့်ကောင် သံသရာသစ်တုတ် ဖြစ်လေ၏။

အရညော ဣသယော မူလ၊ ကန္ဓ၊ ဖလာနိယေဝ ဘောဇနာ
နိ ကရောန္တိ။

တောအရပ်၌ ရသေ့တို့သည် သစ်မြစ်၊ သစ်ဖျံ၊ သစ်သီး၊
တို့ကိုသာ အစာပြုတော်မူကြကုန်၏။

ဧကိဿံ ဗုပ္ဖမဇ္ဇရိယံ နာနာဗုပ္ပါနိ သမောခါနာနိ
ဟောန္တိ။

တရသော ပန်းခိုင်ပန်းတန်၌ ပန်းအမျိုးမျိုး တို့သည်
ပေါင်းဆုံကြကုန်လျက် ရှိကြကုန်၏။

ဝေဠုနာမ တစသာရော ဟောတိ။ အပ္ပန္နရေပန
သုသိရော ဟောတိ။

ဝါးမည်သည် အကာသာလျှင် အနှစ်ရှိ၏။ အတွင်း၌မူ
ကား အခေါင်းသာ ဖြစ်၏။

သိပ္ပလိရက္ခေပိ သာရော နတ္ထိ၊ သဗ္ဗတစောယေဝ
ဟောတိ။

လက်ပံပင်၌လည်း အနှစ်မရှိ။ အသုံးစုံ အကာမျှသာ
ဖြစ်၏။

အသနရုဇိက္ခာ မဟာဣသာရော ဟောတိ။ သုဂန္ဓုပုဗ္ဗေါစ၊
ဝိတောက်ပင်သည် အဘိုးထိုက်တန်သော အနှစ်ရှိ၏။ မွှေး
သော အပွင့်လည်းရှိ၏။

ဟိမဝန္တံ နိဿာယ ရုက္ခာ ခန္ဓ၊ တစ၊ သာရ၊ သာခါ၊ ပပ
ဇိုက၊ ပတ္တေဟိ ဝဇ္ဇန္တိ။

ဟိမဝန္တာတောင်ကို အမှီပြု၍ သစ်ပင်တို့သည် ပင်စဉ်

အကာ၊ အနှစ်၊ အခက်၊ အပွေး၊ အရွက်၊ တို့ဖြင့် ကြီးပွားကြကုန်၏။

နုလ၊ ဥစ္ဆ၊ ဝေဠု၊ သု၊ ပဗ္ဗာ ဟောန္တိ။
ကြူပင်၊ ကြိပင်၊ ဝါးပင်၊ တို့၌ အဆစ်တို့ ရှိကုန်၏။

မဟန္တံပိ ရုက္ခံ အသဟာယံ ဝါတော ဝိဝံသတိ။
အပေါင်းအဖော် မရှိပါလျှင် အလွန်ကြီးသော သစ်ပင်ကြီးကို သော်လည်း လေတိုက် ဖျက်ဆီးနိုင်၏။

ဧဝံ အသဟာယံ ဓနဝန္တံ ဗလဝန္တံပိ မနုဿံ ဝေရိနော ဝိဟိံသန္တိ။

ဤနည်းတူစွာ အပေါင်း အဖော် မရှိခဲ့ပါလျှင် ပစ္စည်း၊ ဥစ္စာ၊ ကြွယ်ဝချမ်းသာသောသူ အင်အားနှင့် ပြည့်စုံသော သူကိုလည်း ရန်သူတို့ ညှဉ်းဆဲကြကုန်၏။

သဟာယောနာမ မနုဿာနံ ဗလဒါယကော။ တာဠာ သဟာယော နိစ္စံ ဂဝေထိတဗ္ဗော။

အဖော်သဟဲမည်သည် လူတို့အား အင်အားကို ပေးတတ်၏။ ထိုကြောင့် အဖော်သဟဲ အမြဲ ရှာဖွေထိုက်၏။

အခန်း- ၁၀။

ပန်းပင်အမျိုးအမည်များ။

နာဂ	ကံ့ကော်ပင်။
ပုန္နာဂ၊ ကေသရ၊	ပုံးညက်ပင်။
ကေတက၊ ကေတကီ၊	ဆင်သဖူးပင်။
ဗမ္မက	စကားပင်။
မကုလ	ခရားပင်။
သေဖါလိကာ၊ နိလိကာ၊	ဆိပ်ဖလူးပင်။
ဇယသုမန	လယ်ခေါင်ရန်းပင်။
အသောက	သော်ကမာလာပင်။
သုရုဘိဂန္ဓိက	သရုဘိပင်။
မလ္လိကာ	ကြက်ရုံးပင်။
ယူထိကာ၊ မာဂဓိ၊	စံပယ်ပင်။
သုမနာ	မုလေးပန်းပင်။
သာလ၊ ဂေါထိင်္ဂီ၊	တရုပ်စကားပင်။ (ဝါ-အင်ကြင်းပင်။
အသန	ပိတောက်ပင်။
ကဏိကာရ	မဟာထွေးခါးပင်။
ပါရိဆတ္တက	ပင်လယ်ကသစ်ပင်။
မဇ္ဈသက	မံဇ္ဈသကမည်သောပန်းပင်။
ကက္ကရ	ကက္ကရုနတ်ပန်းပင်။

အာသဝတီ	အာသဝတီနွယ်ပန်း။
မန္တဝရ	နတ်ပန်း။
မာပိလတာ	ဒဝယ်မှိုင်းပင်။
ကုန္ဒ	သင်းခွေပင်။
အင်္ဂါလာတ	မညှိုးပန်း။
ရတ္တသုဂန္ဓိကာ	နှင်းဆီပင်။
ပတ္တိတဂန္ဓက	တာတိုင်းမွှေးပင်။
ရုက္ခပဝ, ရုက္ခဂူဟ,	သစ်ခွပန်းပင်။
ရုက္ခပဝသုဂန္ဓိ, ဒေဝပုဗ္ဗ,	သဇင်ပင်၊ သဇင်ပန်း။
စိတ္တပတ္တိကာ	ရွက်ထွပင်။
အနောဇ	လိပ်ဆူးရွှေပင်။
ရုပိနတ, ရုပိသည, ရုပိမုခ,	နေကြာပင်။
ရဒ္ဒကသုမနာ	ဇွန်ပင်။
တဂရ	တောင်ဇလပ်ပင်။
နန္ဒိယာဝဂ္ဂ	ဇလပ်ပန်း။
ဝသယိက	ရိပ်စွေပန်း။
စန္ဒန	စန္ဒကူးပင်။
သိသပါ	တစင်ပန်းပင်။

ကောင်းပြောပုံဝါကျများ။

အရိမေတ္တေယျော နာဂမုက္ခမူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါဿတိ။
 အရိမေတ္တယျ ဘုရားသည် ကံ့ကော်ပင်ရင်း၌ သစ္စာ
 လေးပါးကို သိမြင်၍ ဘုရားရှင်ဖြစ်တော်မူလတံ့။

နာဂပုပ္ဖံ သုဂန္ဓိတံ ဒဿနိယဉ္စ ဟောတိ။
 ကံ့ကော်ပန်းသည် မွှေးကြိုင်၍ ရှုစချင့်ဘွယ်ရှိ၏။

စိတ္တရမာသေ နာဂါပုပ္ဖန္တိ။ အာသဠိမာသေ ပုန္နာဂါ
 ပုပ္ဖန္တိ။
 တန်ကူးလ၌ ကံ့ကော်ပန်းတို့ ပွင့်ကြကုန်၏။ ဝါဆိုလ
 ၌ကား ပုံးညက်ပန်းတို့ ပွင့်ကြကုန်၏။

ကောဇုကိပုပ္ဖံ ဒဿနိယံ သုဂန္ဓိကံ။ တထာပိ ကဏ္ဍ
 ကာ ကိဏ္ဍတ္တာ တံ ဘမရာ နပရိဝါရေန္တိ။
 ဆပ်သဖူးပန်းသည် ရှုချင်ဘွယ်ရှိ၍ မွှေးကြိုင်၏။ သို့
 ရာတွင် ဆူးဘို့ဖြင့် ပြီးငြိမ်းသောကြောင့် ထိုဆပ်သဖူး
 ပန်းကို ဝိန်းတို့ မခြံရံကြကုန်။

ဝေသာခမာသေ စဗ္ဗကာ ပုပ္ဖန္တိ။ တံပုပ္ဖံ သုဂန္ဓဝဏ္ဏံ
 ပါသာဒိကံ ဟောတိ။
 ကသုန်လ၌ စကားပန်းတို့ ပွင့်ကြကုန်၏။ ထိုစကားပန်း
 သည် ရွှေကဲ့သို့အဆင်းရှိ၍ ကြည်ညိုဘွယ်ရှိ၏။

ဗက္ကသဒါမော ဂိဝါယ သုမုစ္စတိ။
 ချရားပန်းကုံးသည် လည်ပင်းမှ ကျွတ်ကျ၏။

ကေသဝေဏိယံ ယုထိကာယ အလင်္ကာရောတိ။
 လံထုံး၌ စံပယ်ပန်းဖြင့် တန်ဆာဆင်၏။

သုမနုပုပ္ဖံ နာနာပုပ္ဖါနိ ဂန္ဓေန အဇ္ဈောတ္ထရတိ၊
မြတ်လေးပန်းသည် ပန်းအမျိုးမျိုးတို့ကို ရနံ့ဖြင့် ထွင်း
မိုး၏။

ဗဂ္ဂုဏမာသေ သုရုပ္ပိဂန္ဓိကာ ပုပ္ဖန္တိ။
ရသာဝီပန်းတို့သည် တပေါင်းလ၌ ပွင့်ကြကုန်၏။

အသာနုပုပ္ဖံ ဒဿနိယံ၊ သုဂန္ဓံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏိမ ဟောတိ။
မရဗ္ဗတာပိ တံ ပရိပုပ္ဖန္တိ။

ပိတောက်ပန်းသည် ရှုချင်ဘွယ် ရှိ၏။ မွှေးသောအနံ့
လည်းရှိ၏။ ထိုပိတောက်ပန်းကို ပျားတို့သည် ဝိုင်း၍ နမ်း
စုတ်ကြကုန်၏။

တာဝတိံသေ ပါရိဆတ္တကံ ဟောတိ၊ တဿမူလေ
ပဏ္ဍုကမ္မလံနာမ သိလာသနံ အတ္ထိ။

တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရှိ၏။ ထို
ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း၌ ပဏ္ဍုကမ္မလာမည်သော ကျောက်
ဖြာသည် ရှိ၏။

ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတော မဇ္ဈိသကောနာမ ရုက္ခော ရူဟတိ။
တသ္မိံ နာနာပုပ္ဖဇာတိကာ ပုပ္ဖန္တိ။

ဂန္ဓမာဒနတောင်၌ မဇ္ဈိသကမည်သော ပန်းပင်သည်
ရှိ၏။ ထိုပန်းပင်၌ (ကြည်ပန်း၊ ရေးပန်း) ပန်းအမျိုးမျိုးတို့သည်
ပွင့်ကြကုန်၏။

ပုညဝန္တာယေဝ ကက္ကရုံ ပိလန္ဓိတံ အရဟန္တိ။
ဘုန်းကံရှိသော သူတို့သာလျှင် ကက္ကရုပန်းကို ပန်ဆင်
ခြင်းငှါ ထိုက်ကုန်၏။

စိတ္တလတာဝနေ အာသာဝတီလတာ အတ္ထိ။ ဝဿ
သဟဿေန ဧကဝါရံ ဖလံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။

စိတ္တလတာဥယျာဉ်၌ အာသာဝတီမည်သော နတ်နွယ်
ပန်းပင်သည် ရှိ၏။ အနှစ်တထောင်ရှိမှ အသီးတကြိမ် သီး၏။

ဗုဒ္ဓဿ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ သကဗုစက္ကပမာဏာနိ မန္ဓာ
ရဝပုပ္ဖါနိ ပါတုဗ္ဗန္တိ။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသောအခါ ထွန်းတီး
မျှလောက်ကုန်သော မန္ဓာရဝနတ်ပန်းတို့သည် ထင်ရှားဖြစ်
ပေါ်ကုန်၏။

ရတ္တသုဂန္ဓကံ ပဒုမဝဏ္ဏိဝိယ သောဘာတိ။ တဿ ဂန္ဓော
မနုညော ဟောတိ။

နှင်းဆီပန်းသည် ပဒုမ္မာကြာပန်းအဆင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်
၏။ ထိုနှင်းဆီပန်း၏ ရနံ့သည် နှစ်သက်ဘွယ်ရှိ၏။

စန္ဒနရုက္ခဿ သာရော သုန္ဓရဂန္ဓော၊ မဟဠောစ
ဟောတိ။

စန္ဒကူးပင်၏ အနှစ်သည် ကောင်းသောရနံ့ရှိ၏။ များ
စွာအသီးထိုက်၏။

ရတ္တုစန္ဒနောပန အတိဝမဟဋ္ဌော။
စန္ဒကူးနိနှစ်သည်ကား အလွန်လျှင် အကိုးထိုက်တန်၏။

ဂေါသိဘစန္ဒနံနာမ အတိသိဘလံ။ ပက္ခယိတတေလေ
ပက္ခိတ္တေ ခဏေန သိတလံ ဘဝတိ။ တံပန သုဒုလ္လတံ
နဟောတိ။

ဂေါသိဘ စန္ဒကူး မည်သည်ကား လွန်စွာ အေးမြ၏။
ကြိုက်ကြိုက်ဆူသော ဆီပူ၌ ထည့်အပ်သည်ရှိသော် ခဏ
ချင်း အေးမြလေ၏။ ထိုဂေါသိဘစန္ဒကူးသည်ကား လွန်
စွာရခဲ၏။

ပုပ္ဖံ ဝဏ္ဏဝန္တံ အဂန္ဓကံ နထောမိတုံ အရဟတိ။
အဆင်းပင်ရှိပါသော်လည်း အနံ့မရှိသော ပန်းကို ချီး
မွမ်းခြင်းငှါ မထိုက်။

ဝဏ္ဏဝါပိ ပုရိသော နိပ္ပညော နပသံသနိယော။
အဆင်းပင် ရှိပါသော်လည်း ပညာမရှိသောယောက်ျား
ကို မချီးမွမ်းထိုက်။

နာရိယောနာမ ပုပ္ဖသမာတာသံ ဝဏ္ဏော ပုပ္ဖဝဏ္ဏော
ဝိယံ အစိရဋ္ဌိတိကော။

မိန်းမတို့သည် ပန်းပွင့်နှင့် တူကုန်၏။ ထိုမိန်းမတို့၏ အ
ဆင်းသည် ပန်း၏အဆင်းကဲ့သို့ ကြာမြင့်စွာ မတည်ချေ။

ယံပုပ္ဖံ ပုပ္ဖဟံသမယေ ဝဏ္ဏတော တိန္ဒြိတွာ ဝဏ္ဏာ
တိ။ တံပုပ္ဖံ မဇ္ဈိသမယေ မိလာယတိ။

နံနက်အခါ အကြင်ပန်းပွင့်ကို အညှာမှ ဆွတ်ခူး၍ ယူ
၏။ ထိုပန်းသည် မွန်းတည့်သောအခါ ညှိုးနွမ်းလေ၏။

နာရိယော ယုဝတိကာလေ အဘိရူပတရာ ဟောန္တိ။
ပတိဟတ္ထင်္ဂတာ ဟုတွာ ဧကပုတ္တ ဝိဇာယနကာလေ မိလာ
ယန္တိ။

မိန်းမတို့သည် အပျိုခေတ်အခါ လွန်စွာအဆင်းထွကြ
ကုန်၏။ လင်၏လက်တွင်းသို့ ရောက်၍ သားတယောက်
ဘွားမြင်သောအခါ ညှိုးနွမ်းကြလေကုန်၏။

ဝဏ္ဏဂန္ဓသမ္ပန္နော ပုပ္ဖမိ သိရိ တိဋ္ဌတိ။
အဆင်းရနံ့နှင့် ပြည့်စုံသော ပန်း၌ ကြက်သရေ တည်၏။

ဝဏ္ဏဝတိယံ သိလဝတိယံ ကညာယံ သိရိ တိဋ္ဌတိ။
အဆင်းအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော အကျင့်သိလနှင့် ပြည့်စုံ
သော သတို့သမီး၌ ကြက်သရေ တည်၏။

အခဏ်း-၁၉။
သစ်သီးနှင့်ဆိုင်သောအရာများ။
အပ္ပမလ သရက်သီး။
ကဒလီ ငှက်ပျောသီး။

လဗုဇ	ပုံကဒတ်သီး။
၁နသ	ဝိန့်သီး။
ပနသဝိသေသ	ဒူးရင်းသီး။
ဇန္တိရ	သမ္ဘရာသီး။
ဒီဇပူရ,မာတုလုဂ်,	ရှောက်သီး။
မရရ,မာတုလုဂ်,	ရှောက်ချို၊လိမ္မော်။
ဗေလုဝ	ဥသျှစ်သီး။
ဝိဉ္ဇ	မန်ကျည်းသီး။
ရန္တိကာ	သပြက်သီး။
တိမ္မရုသက	တည်သီး။(တဟ်သီး။)
နာလိကေရ	အုန်းသီး။
သန္တီရ	ရွှေအုန်းတမျိုး။
တာလဖလ	ထန်းသီး။
ဇမ္ဗုဖလ	သပြေသီး။
ဥဒုမ္မရဖလ	သဖန်းသီး။
ဗဒရ	ဆီးသီး။{ဇီးသီး။}
မရက	သစ်မည်စည်သီး။
ပိယာလ	လွန်သီး။
မရိစ	ငြုတ်သီး။
သောဘဉ္ဇနဖလ	ဒန့်သလွန်သီး။
လာဗု	ဗူးသီး။
ကုမ္ဘဏ	ဖရုံသီး။
ဟရိတကီ,ဟရိတကီ,	ဖန်းခါးသီး။

အာမလက	သျှစ်ရှားသီး။
-------	---------------

အရသာများ။

မရရ	ချိုသော။
တိတ္ထ	ခါးသော။
လောဏ	ငံသော။
အဗ္ဗိသ	ချဉ်သော။
ကဗျက	စပ်သော။
ကသာယ	ဖန်သော။
ပီဏ	ဆိန်သော။
ရသ	အရသာ။အရေ။

ကောင်းပြောပုံပါဠိဝါချေများ။

အတ္တန္တရံနာမ အပ္ပမလံ ရသဝန္တေသု အဓိကတရံ ရသဝန္တံ ဟောတိတိ ပေါရာဏာ အာဟံသု။

အတ္တန္တရမည်သော သရက်သီးသည် အရသာရှိသမျှ သော ဝတ္ထုတို့တွင် အတိုင်းထက်အလွန် အရသာရှိသည် ဟူ၍ ရှေးသူကြီးတို့ ပြောဆိုကြကုန်၏။

သော အတ္တန္တရအပ္ပမရက္ခော ဟိမဝန္တံမိ အတ္တိတိ ဝဒန္တိ။ ထိုအတ္တန္တရသရက်ပင်သည် ဟိမဝန္တာ၌ ရှိသည်ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။

အတ္တန္တရဗလေ ဘုဒ္ဓိတေ ဖိဏ္ဍောပိ ယုဝါ ဘဝတိ။
ရောဂိပိ အရောဂေါ ဘဝတိ။

အတ္တန္တရသရက်သီးကို စားအပ်သည်ရှိသော် လူအိုကြီး
သော်လည်း လူပျိုကလေး ဖြစ်၏။ အနာရောဂါ စွဲကပ်၍နေ
သောသူသည်လည်း ရောဂါ ကင်းရှင်း၏။

ဣန္ဒြိယရဋ္ဌေန မြေဓရဋ္ဌေစ ဗဟူ အဗ္ဗရက္ခာ တိဋ္ဌန္တိ။
ဣန္ဒြိယနိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ များစွာသော သရက်ပင်
တို့သည် တည်ရှိကြကုန်၏။

ဣန္ဒြိယရဋ္ဌတော ဗဟူနိ အဗ္ဗဗလာနိ မဟာနာဝါယ အာ
ဟရိတွာ ရန်ကုန်နဂရေ နာနာပဏောသု ဝိတ္တိဏန္တိ။

ဣန္ဒြိယတိုင်းမှ များစွာသော သရက်သီးတို့ကို သင်္ဘော
ဖြင့် ယူဆောင်လာကုန်ပြီးလျှင် ရန်ကုန်မြို့ ဈေးဆိုင်အမျိုးမျိုး
တို့၌ ရောင်းကြကုန်၏။

မြေဓရဋ္ဌေ ဥပရိမဒေသေ သဗ္ဗာတံ “နက်တဲ့” နာမ အဗ္ဗ
ဗလံ သုန္ဒရတရံတိ မညာမိ။ •

မြန်မာနိုင်ငံ အထက်မြန်မာပြည်၌ ဖြစ်သော “နက်တဲ့”
မည်သော သရက်သည် အကောင်းဆုံးဟူ၍ ထင်မိပါသည်။

ဗလေသု အဗ္ဗဗလံ သုန္ဒရတရံ။ မံသေသု သူကရမံသံ။
ပဏ္ဍောသု လက်ဘက်နာဒိကံ သေလဗပဏ္ဍံ။ တဏှာ လေသု

စကုနဂရေ သဗ္ဗာတံ ဝိဟိတဏှာလံ။ နာရိသု ပဘိဝိပ္ပာဂါယ
သနာရိ သုန္ဒရတရံတိ မြေဗာတိက မနုဿာ ဝေါဟာရံ
ကရောန္တိ။

အသီးတွင်သရက်၊ အသားတွင် ဝက်၊ အရှက်တွင်
လဘက်၊ ဆန်တွင် စကုဖြတ်၊ မိန်းမတွင် တချသတ်။ ဤအ
ရာများကို အကောင်းဆုံးဟူ၍ မြန်မာလူမျိုးတို့ ပြောစမှတ်
ပြုကြကုန်သည်။

မကွေးနဂရေ သဗ္ဗာတံ ဟရိတကီဗလံ သုန္ဒရံတိ
ဝဒန္တိ။

မကွေးမြို့၌ ဖြစ်သော ဖန်းခါးသီးသည် ကောင်း၏ဟူ
၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။

သထုံ၊ မော်လမြိုင်၊ ဝါးဝယ် နဂရေသု ပနသဝိသေသာ
ဗဟုခါ သံဝိဇ္ဇန္တိ။

သထုံ၊ မော်လမြိုင်၊ ဝါးဝယ်မြို့တို့၌ ခူးရင်းသီးတို့သည်
များစွာ ရှိကုန်၏။

တေပနသဝိသေသာ မရရဒိဏရသာ၊ တိက္ခဂန္ဓာ၊ ဥဏှ
တေဇာ ဟောန္တိ။

ထိုခူးရင်းသီးတို့သည် ချိုဆိပ်သော အရသာ ရှိကုန်၏။
ထက်သော စူးသော ရနံ့ရှိကုန်၏။ ပူသော အခိုးအငွေ့ရှိကုန်
၏။

သောပနသဝိသေသာ မြေဓရဋ္ဌယေဝ ရူဟတိ၊ အညေ
သု နရူဟန္တိ။

ထိုနူးရင်းသီးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌သာ ပေါက်ရောက်၏။
အခြားနိုင်ငံတို့၌ မပေါက်ရောက်ကုန်။

ပနသဖလံ ဗဟိကဏ္ဍကံ။ အန္တော သုန္ဒရရသံ။ ဥဒုမ္ပရ
ဖလံ ဗဟိသောဘနံ။ ပဒုမဝဏ္ဏံ။ အန္တောကီဇုကံ ဟောတိ။
ဝိနွဲသီးသည် အပြင်၌ဆူးရှိ၏။ အတွင်း၌ ကောင်းသော
အရသာရှိ၏။ သဖန်းသီးသည် အပြင်ပ၌ တင့်တယ်၏။ ပဒုမ္ပာ
ကြာပန်းအဆင်းရှိ၏။ အတွင်း၌ ပိုးအတိရှိ၏။

ကေဝိမနုဿာ ပနသဖလသဒိသာ။ ဗဟိဒုဗ္ဗဏ္ဏာ။ အန္တော
ပညာ ပရိပူရာ ဟောန္တိ။
အချိုသောလှူတို့သည် ဝိနွဲသီးနှင့်တူကုန်၏။ အပြင်၌အ
ဆင်းမထွက်ကုန်။ အတွင်း၌ ပညာတို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်၏။

ကေဝိပန ဥဒုမ္ပရဖလသဒိသာ။ ဗဟိသောဘနာ။ အန္တော
ဒုစိန္တာဒိဟိ ပူတိဟိ ပရိပုဏ္ဏာ ဟောန္တိ။
အချိုသော သူတို့သည်ကား သဖန်းသီးနှင့် တူကုန်၏။
အပြင်ပန်း တင့်တယ်ကုန်၏။ အတွင်း၌ မကောင်းကြံခြင်းအ
စရှိသော အပုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်၍ နေကုန်၏။

ဇန္တိရံ အတိအမ္ဗိလရသံ ဟောတိ။ တေန အဟံ ဧကံ
ဇန္တိရံ ယာဝဓယံ ခါဒိတံ နသက္ကောမိ။
သမ္ဘရာသီးသည်။ အလွန်ချဉ်၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည်
သမ္ဘရာသီးတလုံး ကုန်အောင် မစားနိုင်ပါ။

ဇန္တိရမိဇံ ခါဒန္တဿ အာယုပ္ပရိမာဏံ ရသသံတိ ဝဒန္တိ
သမ္ဘရာဇေကို စားသောသူအား အသက်တမ်းတိုသည်
ဟူ၍ ပြောကြကုန်၏။

မာတုလုဂ်ရသမိ မရံ ပက္ခိပိတွာ ပိလောလေတွာ
ပိဝန္တဿ ဝါတာပါခေါ သမ္ဘတိ။
ရှောက်ရည်၌ ပျားရေထည့်၍ မွှေပြီးလျှင် သောက်
သောသူအား လေနာ ကင်းငြိမ်း၏။

မဂ္ဂိစဖလံ ကဇုကံပိ ဘောဇနကဓမ္မ ဧကံဗျဉ္ဇနံ ဟောတိ။
ဋြုတ်သီးသည် စပ်သော်လည်း စားသောက်မှု၌ ဟင်း
တမျိုး ဖြစ်ပေ၏။

မဂ္ဂိစေန သင်္ဂမေန လသုဏံ မန္တိတံ ဟောတိ။
ဋြုတ်သီးနှင့်ပေါင်းလှို ကြက်သွန် အထောင်း ခံရသည်။

ဝိဇ္ဇဖလံ ဗျဉ္ဇနေသုစ ဩသဓေသုစ ပါနေသုစ အန္တော
ဝဓံ ဟောတိ။

မန်ကျည်းသီးသည် ဟင်းတို့၌၎င်း ဆေးတို့၌၎င်း အ
ပျော်ရေတို့၌၎င်း အသုံးဝင်၏။

မုဒ္ဒိကံ မဟာဗ္ဗံ ဟောတိ။ တံပန ဣန္ဒိယရဗ္ဗ ဥရောပ
ရဓမ္မေသု ဗဟုလံ ဟောတိ။

သပြက်သီးသည် အထိုးထိုက်၏။ ဣန္ဒိယတိုင်း ဥရောပ
တိုင်းတို့၌ ပေါများ၏။

မုန့်ကောနု သူရုံ ကရောန္တိ၊ တံမုန့်ကသူရုံ ဥရောပရဋ္ဌေ
ဗဟုမနုဿာ ဝိဝန္တိ။

သပြက်သီးဖြင့် အရက် ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ ထိုသပြက်
သီးအရက်ကို ဥရောပတိုင်း၌ လူပေါင်းများစွာတို့ သောက်
ကြကုန်၏။

နာလိကောရဖဿ အန္တောဘာဂေ ကောပေါက္ခရဏီ
အတ္ထိ။

အုန်းသီး၏ အတွင်း၌ ရေကန်တခု ရှိ၏။

နာလိကောရဖဿံ ဝရဖလန္တိ သမ္ပုတိံ ကရောန္တိ၊
အုန်းသီးကို မြတ်သောအသီးဟူ၍ သမုတ်ကြ ကုန်၏။

နာလိကောရတေလေန ကေသေသု ဝိလိမ္ပန္တိ၊
အုန်းသီးဖြင့် ဆံပင်တို့၌ 'လိမ်း'ကြကုန်၏။

ကဒလိဗလာနိ သဗ္ဗကာလေသု လဒ္ဓိံ သက္ကောန္တိ၊
ဌာန်ပျောသီးတို့ကို ခပ်သိမ်းသောအခါတို့၌ ရနိုင်ကုန်၏

မြေဓရဋ္ဌေ နာနာဝါနိ ကဒလိဗလာနိ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊
မြန်မာပြည်၌ အမျိုးမျိုးသော ဌာန်ပျောသီးတို့ ရှိကြ

ကုန်၏။

တေသု နာနာဝါကဒလိဗလေသု “ ဖီးကျန်း ” နာမိကံ
ကဒလိဗလံ သဗ္ဗပေါရာဏ သဗ္ဗသန္ဓရန္တိ မညာမိ၊
ထိုဌာန်ပျောသီးအမျိုးမျိုးတို့တွင် “ ဖီးကျန်း ” အမည်ရှိ

သော ဌာန်ပျောသီးသည် ဌာန်ပျောအလုံးစုံတို့ထက် ရှေးအ
ကျဆုံးအကောင်းဆုံးသော ဌာန်ပျောဟူ၍ ထင်မိပေသည်။

ကဒလိဗလံ နာလိကောရဖဿံ မြေဓရဋ္ဌေ ပူဇနိယ ပူဇာ
ဘဏ္ဍေသု အန္တောဂမံ ကရောန္တိ။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဌာန်ပျောသီးနှင့် အုန်းသီးကို ပူဇော်ထိုက်
သူတို့အား ပူဇော်မုန့်ဖြစ်သောပစ္စည်းတို့၏ အတွင်း၌ ထည့်
သွင်းကြကုန်၏။

သန္ဓိရောနာမ ကောပါဒပေါ လင်္ကာဒိပေ ဝိဂ္ဂဟတိ။
သော နာလိကောရပါဒပသဒိသော။ သန္ဓိရဖလံပန သုဝဏ္ဏ
ဝဏ္ဏံ ဝိနပယောဓရသဒိသံ။ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏံ။ သုဒဿနံ
ဟောတိ။ သုဝဏ္ဏနာလိကောရောတိ ဝတ္တံ အရဟတိ။

သန္ဓိရမည်သော အပင်တမျိုးသည် သီဟိုဠ်ကျွန်း၌
ပေါက်၏။ အုန်းပင်နှင့် တူ၏။ သန္ဓိရအသီးသည်ကား ရွှေအ
ဆင်းကဲ့သို့သော အဆင်းရှိ၏။ ဖွံ့ဖြိုးသော သားမြတ်နှင့် တူ
၏။ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်သော အဆင်းရှိ၏။ ရှုဘွယ်ကောင်း
၏။ “ရွှေအုန်း” ဟူ၍ ခေါ်ဆိုထိုက်၏။

အခန်း- ၂၀။

ထောင်စုလယ်သမားတို့နှင့်ဆိုင်သော
ပါဠိစကားများ။

ခေတ္တ၊ ကေဒါရ၊ လယ်။
ခေတ္တသာမိ၊ ခေတ္တာပိပ၊ လယ်ပိုင်ရှင်။

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်၊

ဝတ္ထု	ယာ။
ဂဇင်္ဂလ၊ ဥဇ္ဇင်္ဂလ၊	ကုန်းခေါင်သောမြေ။
ဥဇ္ဇတ	အမြင့်၊ အကော။
နိဇ္ဇတ	အနိမ့်၊ အ၍မ်း။
ဂေါဏ	နှွားထီး။
ခေဓု၊ သိင်္ဂီနိ၊ ဂေါ၊	နှွားမ။
ခေဓုပ	နှိုစို့ နှွားငယ်။
ဇရုဠဝ	နှွားအိုကြီး။
ဂေါဓရုဏီ	နှွားမတန်း။
မဟိံသ	ကွဲ။
ယုဂ	ထမ်းပိုး။
နင်္ဂလ၊ ဟလ၊	ထွန်ဝံ့။
ယောတ္တ၊ ဒါမ၊	ကြီး။
ဇာလ	ထွန်သွား။
လောဟဇာလ	ထယ်သွား။
သကဋ	ထွင်း၊ (လွဲ)
စက္က	ဘီး(ဘိန်း)
နာဘိ	လှဲပတောင်း။
ဤသာ	ထွင်းသန်၊ ထွန်သန်။
ဒိဇ	မျိုးစေ့။
တဏှုလ	ဆန်။
ညော၊ ဝုဗ္ဗဏှ၊	စပါးအမျိုးမျိုး။
ဝိဟိ၊ သာသ၊	ကောက်။

ပါဠိစကားသင်စာအုပ်၊

သာလီ	သလေးစပါး။
ရုတ္တသာလီ	သလေးနီ။
သုဂန္ဓဝိဟိ	ကောက်မွှေး။
ကဏ္ဍဝိဟိ	စပါးနက်။
သိဗာဝိဟိ	ကောက်လျှင်။
မဇ္ဈဝိဟိ	ကောက်လတ်။
မဟာဝိဟိ	ကောက်ကြီး။
သိနိဒ္ဓဝိဟိ	ကောက်ညှင်း။
ဝိဟိသိသ	ကောက်နှံ၊ စပါးနှံ။
ဝိဟိသိရ	ကောက်နှိုရေ။
ပလာလ	ကောက်ရိုး။
ကဏယ	ဆန်ကွဲ။
ပလာပ	အပျင်း၊ (စပါးပျင်း)
ဘူသ	ဖွဲ။
ထူသ	စပါးခွံ။
အပရဏ္ဍ	ဝဲ၊ ဝဲအမျိုးမျိုး။
မာသ	ဝဲကြီး။
မုဂ္ဂ	ဝဲနောက်။
ကုဒ္ဒိ၊ သ	လူးစပါး။
ကင်္ဂိ၊ ဝိယင်္ဂိ၊	ဆပ်စပါး။
ဂေါဓမ	နတ်စပါး၊ နတ်ကောက်။
ဝရက	ပြောင်း၊ ပြောင်းဖူး။
စဏက၊ ကလာယ၊	ကုလားဝဲ၊ စားတော်ဝဲ။

နိဝါရ	ကြိတ်စပါး။
ယဝ	ဂျုံ၊ မုယောစပါး၊ ဗာထိ၊
ရူမပဏ္ဍိ	ဆေးပင်။
ရူမပဏ္ဍ	ဆေးရွက်။
ကပ္ပိသိ	ဝါပင်။
ကပ္ပိသ	ဝါတွင်း။
တမ္ပုလိ	ကွမ်းပင်။
တိလ	နှမ်း။
တိဏ	မြက်။
ကောလမာသ၊ အဏ္ဍမာသ၊	မြေပဲ။
ကသိ၊ ကသိကမ္မ၊	လယ်ယာစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှု။
ကသိဘဏ္ဍ	လယ်ကြီးယာပစ္စည်းဝတ္ထု။
ဝပ္ပ	စိုက်ပျိုးခြင်း။
ဝပ္ပမင်္ဂလ	လယ်ထွန်မင်္ဂလာ။
ကာသာက၊ ခေတ္တာဇိဝ၊	လယ်သမား။
နိဇ္ဈာရ	ရေတံခွန်။
ဂေါမယ၊ ဂေါမိဋ္ဌ၊	နှားချေး။
ဂေါပါလ	နှားကျောင်းသား။
ဂေါပါလိကာ	နှားကျောင်းသူမ။
ဗလိဗဒ္ဓ၊ ရသ၊	နှားလား၊ နှားထီး။
ဒမ္ပ၊ ဝစ္ဆိတရ၊	နှားသိုး၊ နှားပျို။
ရူဝါဟိ၊ ခေါရယျ၊	ဝန်ဆောင်နှားကြီး။
ဥသာဘ	နှားမင်း။

ဂေါသာလ	နှားခြံ။
ဝဟ	နှားလည်ပင်း။
ကကု၊ ကကုဒ၊	နှားလတို့။
ဂေါသိင်္ဂ	နှားဦးချို။
ခုရ	ခွါ။
ဂေါခိရ၊ ဒုန္ဓ၊	နှားနို့။
ဒမိ	ဒိန်ခဲ၊ နို့ခဲ။
တက္က	နှားနို့ချဉ်း
ဗတ၊ သပ္ပိ၊	ထောပတ်။
မေဏ္ဍ၊ မေသ၊ ဇေဓက၊	သိုး။
အဇ၊ ဆဂလ၊	ဆိတ်။
ဩဋ္ဌ၊ ကရတ၊	ဘုလားအုတ်။
ဂန္ဒိတ၊ ခရ၊	မြည်း။ (မြ)
အဿ၊ ဟယ၊	မြင်း။
ပတောဒ၊ ပါစန၊	နှင်တန်။
ကုဒါလ	ပေါက်တူး။
ခဏတ္တိ	တူးရှင်း (တဝင်း)
ဗရသု	ပေါက်ဆိန်။
ကုဒါရီ	ခါးမကြီး၊ ပေါက်ဆိန်။
ဒတ္တ၊ လဝိတ္တ၊	တစဉ်။ (တစင်)
တောမရ	ခရင်း၊ မှိန်း။
မတ္တိကာ	မြေဆိုင်ခဲ။
သီတာ	ထွန်ရေး၊ ထွန်ကြောင်း။

ခလ	တလင်း။
ကုလ္လ, သုပ္ပ,	စကော။ ဗန်း။
မုသလ	ကျည်ပွေ။
ဥဒုက္ခလ	မောင်းဆုံ။ လက်ဆုံ။
ကိလဉ္ဇ, ကဗ္ဗ,	ပျာ။
ဒိဗာကဗ္ဗ	ရိုင်း။
အဏ္ဍုပက, ဝုပ္ပုဒုက,	ခေါင်းချ။ (ခေါင်းဗျ)
ကုသုလ, ကောဋ္ဌ,	ကျီ။ ပါးကျီ။
ဓညယန္တ	စပါးစက်။
သက	ဟင်းရှက်။
သောဝီရ, ကပ္ပိယ, ဗိဇ္ဇင်,	ပုန်းရည်။
လောဏ, လဇဏ,	ဆား။
သက္ကရာ	သကြား။
ဂုဠ	ကြိသကာ။ ထန်းလျက်။
ပါဏိတ	သကာရည်။
ဥဆိ	ကြိ။ ကြိပင်။
ဥဆိသရ	ကြိရေ။
လာဇာ, အက္ခတ,	ပေါက်ပေါက်။
သုဘိက္ခ	ဝပြောသည်။ အစာပေါသည်။
ဒုက္ခိက္ခ	ခေါင်းပါးသည်။ အစာ ငတ်မွတ်
	သည်။
ဒုပ္ပုဒုက	ရိမ်းခေါင်သည်။

သုဂုဠိက ရိမ်းကောင်းသည်။

(ဤလယ်သမားခင်းမှာ။ ပါဠိစကားလုံးပေါင်း များစွာ။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဘော်ပြလိုက်ပါသည်။)

စကားပြောပုံဝါကျများ။

ဣမသ္မိံ မြေရဋ္ဌေ မြေဇာတိကာ ဗာဟုလ္လေန ကထိကဗ္ဗံ ကရောန္တိ။

ဤမြန်မာပြည်၌ မြန်မာလူမျိုးတို့သည် များသော အားဖြင့် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမှုကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

ဗဟူနိ တဏှုလာနိ ရန်ကုန်နဂရတော မဟာယန္တ နာဝါဟိ အညံရဋ္ဌံ ပဟိတာန္တိ။

များစွာသော ဆန်တို့ကို ရန်ကုန်မြို့မှ စက်သင်္ဘောကြီးတို့ဖြင့် တိုင်းပေးသို့ တင်ပို့ကြကုန်၏။

မြေရဋ္ဌေ ခေတ္တာနိ ဩဇာန္တာနိ။ ဝုဠိဝါရာဟိ သမ္ပရိပုဏ္ဏာနိ။ တသ္မာသဿာနိ ဝိရုဠတံ ပါပုဏန္တိ။ မြေရဋ္ဌံ သမ္ပန္နသဿံ သုဘိက္ခံတိ ဝဒန္တိ။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ လယ်တို့သည် ဖြေဖြေ ခြေကြကုန်၏။ ရွာသွန်းသော ရိမ်းရေအယဉ်တို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် ကောက်စပါးတို့သည် ဖြစ်ပွား စည်ပင်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ မြန်မာနိုင်ငံကို စပါးနှင့်ပြည့်စုံသောနိုင်ငံ အစာပေါ၍ ဝပြောသောနိုင်ငံဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။

ဥပရိမဒေသောပန ထောကံ နုဗ္ဗုဒ္ဓိကောဟောတိ၊ တသ္မာ သဿာနိ ဟောဗ္ဗိမဒေသေဝိယ နသမ္ပန္နိတာနိ၊ မုဂ္ဂ၊ မာသ၊ စကာ က၊ ဝရုက၊ ဝိယဂံ၊ ကပ္ပိယ၊ အာဒိနိ သမုဗ္ဗဝန္တိ။

အထက်အညာရပ်မူကား၊ အတန်ငယ်ရိပ်ခေါင်သည်၊ ထိုကြောင့် ကောက်စပါးတို့သည် အောက်အရပ် ဒေသ၌ ကဲ့သို့ မဖြစ်ထွန်း မပြည့်စုံကုန်၊ ထိုထို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဝဲ နောက်၊ ဝဲကြီး၊ စတော်ဝဲ၊ ကုလားဝဲ၊ ပြောင်း၊ ပြောင်းဖူး၊ ဆင်၊ ဝါဂွမ်းစသော အသီးအနှံတို့သည်၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ထွန်းကြ ကုန်၏။

မြင်းခြံနဂရေ ကပ္ပိယဝိဝပ္ပိတာနိ ဝတ္ထုနိ ဗဟူနိ ဟောန္တိ၊ ကပ္ပိယိကယန္တာနိစ။

မြင်းခြံမြို့၌ ဝါပင်စိုက်ပျိုးအပ်ကုန်သော ယာမြေတို့သည် များစွာရှိကြကုန်၏။ ဝါဂွမ်းစက်တို့လည်း များစွာရှိကြကုန် ၏။

မက္ခေးနဂရေပန ဗဟူနိ တိလာနိ ထေလာနိစ သန္တိ၊ မက္ခေးမြို့၌မူကား များစွာသောနှမ်းတို့သည်၎င်း များစွာ သောနှမ်းဆီတို့သည်၎င်း ရှိကြကုန်၏။

ပုဗ္ဗေ တေလတ္ထာယ တိလံဝ ဝိသန္တိ၊ ဣဒါနိပန အတ္ထ မာသံဝိ ဝိသန္တိ။

ရှေးအခါ၌ ဆီအလို့ငှါ နှမ်းကိုသာ ကြိတ်ကြကုန်၏။ ယခု အခါ၌မူကား မြေဝဲကိုလည်း ဆီအလို့ငှါ ကြိတ်ကြကုန်၏။

ဝဇာဏံလေ ဥန္တတဋ္ဌာနေ သဿာနိ ရောဝိဘုံ နာရဟတိ၊ ကုန်းခေါင်၍ မြေမြင့် မြေးကာအရပ်၌ ကောက်စပါးတို့ ကို စိုက်ပျိုးခြင်းငှါ မထိုက်ကုန်၊

ကဿကော ယုဂ၊ နဂ်လ၊ ဗာလာနိ ယောဇေတွာ ပါတော ဝ ခေတ္တံ ဝတ္ထိတိ။

လယ်ထွန်သမားသည် ထမ်းပိုး၊ ထွန်တုံး၊ ထွန်သွားတို့ ကို တပ်ဆင်၍ စောစောကြီးကပင်လျှင် လယ်တောသို့ သွား လေ၏။

ကဿကဇာယာ မဇ္ဈန္တိ ကဿမယေ ဩဒနာဒိနိဘောဇ နာနိ ပဒိုယာဒေတွာ ခေတ္တံ အာဂန္တံ သကဿာမိကံ သာဒ ရံ ဘောဇဇတိ။

လယ်ထွန်သမား၏ ဇနီးသည် မွန်းတည့်အချိန်၌ ထမင်း စသောစားကွယ်တို့ကို ပြင်ဆင်ပြီးလျှင် လယ်တောသို့ လာ ၍ ကောင်းမွန်ရှိသေစွာ ကျွေးမွေး၏။

ဣဒါနိ ခေတ္တသမိကာ ခနဝန္တာ အဇ္ဈိ ဟောန္တိ၊ ကေ ပိကမ္ပံ အကရောန္တာ သကဒေဟေယေဝ သုခံ ဝသန္တိ၊ အနု ဝသံ သခေတ္တတော ဧညာနိ သုခေနေဝ လတန္တိ။

ယခုအခါ လယ်ပိုင်ရှင်တို့သည် ပစ္စည်းဥစ္စာ ကြွယ်ဝ သောသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။ တစ်တစ်ခုသောအမှုကိုမျှ မပြုမ လုပ်ကြကုန်ဘဲ မိမိတို့အိမ်၌သာလျှင် ချမ်းသာစွာ နေထိုင် ကြကုန်၏။ နှစ်စဉ် မိမိတို့လယ်မှ စပါးတို့ကို ချမ်းသာစွာ မှ ကြကုန်၏။

ယေသံ ခေတ္တံ နတ္ထိ။ တေ ခေတ္တံ ယာစိတကံ ကတွာ
ကထိကမ္ပံ ကရောန္တိ။

အကြင်သူတို့အား လယ်မြေမရှိ၊ ထိုသူတို့သည် လယ်
ကို ငှား၍ တောင်သူလယ်ထွန်အလုပ်ကို ပြုကြကုန်၏။

ဒွေခေါရယှဂေါဏော ယုဂေ ယောတ္ထေန ဗန္ဓိတွာ ခေတ္တေ
ဣတေ ဝိတော ကသန္တိ။ သိတာ သုန္ဓရာ ဒိဿတိ။

နှစ်ကောင်သော ဝန်ဆောင်နွားတို့ကို ထမ်းပိုး၌ ကြိုး
ဖြင့် ခွဲ၍ လယ်ထဲ၌ ထိုမှဤမှ (ခေါက်တုန့်ခေါက်ပြန်) ထွန်
ကြကုန်၏။ ကောင်းသော ထွန်ရေးကြောင်း ထင်၏။

သဒ္ဓါ ဝိဇံ တပေါဝုဋ္ဌိ။
ပညာ မေ ယုဂနဂ်လံ။
ဟိရိ ဤသာ မနောယောတ္တံ။
သတိ မေ ဗါလပါစနံ။

ဆုတ္တန်ပါဠိပါဠိတေဝိ။

ငါတုရား၏ သဒ္ဓါကား မျိုးစေ့၊ ဝိရိယကား ခိုဗမ်းရေ၊
ပညာကား ထမ်းပိုးနှင့်ထွန်ထုံး၊ ဟိရိကား ထွန်သံထွန်ကိုင်း၊
စိတ်ကား ကြိုး၊ ငါတုရား၏ သတိသည်ကား ထွန်သွား နှင်
တန်-ပေတည်း။

ပုဗ္ဗေ မြေဓမ္မေ ရာဇာနော ဇေဋ္ဌမာသဟန္တန္တရေ အနု
ဝဿံ ဝပ္ပမဂ်လံ ကရိံသု၊ တထာ ဣန္ဒြိယရဋ္ဌေ ရာဇာနောပိ။
ရှေးအခါ မြန်မာပြည်၌ တုရင်မင်းမြတ်တို့သည် နယုန်

လအတွင်း၌ နှစ်စဉ် လယ်ထွန်မင်္ဂလာကို ပြုလုပ်တော် မူကြ
ကုန်၏။ ထိုနည်းတူစွာ ဣန္ဒြိယတိုင်း၌ တုရင်မင်းတို့သည်
လည်း လယ်ထွန်မင်္ဂလာ ပွဲသဘင်ကို ဆင်ယင်ပြုလုပ်လေ့
ရှိကြကုန်သည်။

ရှေးရိုးလယ်ထွန်မင်္ဂလာစဉ်ပုံအမြောက်ကား။

တိဏိဗလိဗဒ္ဓသဘာသသာနိ ပူရေတရံဝ ဝပ္ပမဂ်လတ္တာယ
ဥပဋ္ဌပိတာနိ မောန္တိ။

နွားလား သုံးထောင်တို့ကို ရှေးဦးစွာကပင်လျှင် လယ်
ထွန်မင်္ဂလာအသို့၌ ကျေးမွေးပြုရ၍ ထားအပ်ကုန်သည်။

ဝပ္ပမဂ်လဒိဝသေ သဗ္ဗေသံ ဂေါကာနံ သိင်္ဂါနိ သုဝဏ္ဏ
မယသိင်္ဂေဟိ ပဋိမုက္ကာနိ၊ ခရာ ရုဇရရပဋိမုက္ကာ။ တေသဗ္ဗေ
သေတမာလာဟိ အလကံတာ။

လယ်ထွန်မင်္ဂလာနေ့၌ အလုံးစုံသောနွားတို့၏ ဦးချိုတို့
ကို ရွှေကတော့တို့ဖြင့် စွပ်ထားအပ်ကုန်၏။ ခွါတို့သည် ငွေ
ခွါတို့ဖြင့် စွပ်ထားအပ်ကုန်၏။ ထိုနွားအလုံးစုံတို့ကို ပြုသော
ပန်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်၏။

ပဗ္ဗသဗ္ဗာအမတ္တာ ကဿကဝေသေန အလကံတာ။ သေ
တ ကောသေယျဝတ္တာ၊ ပဋိမုက္ကပုပ္ဖဒါမာ၊ ပတောဒ ဟတ္တာ။

ငါးရာသောအမတ်တို့သည် တောင်သူ လယ်သမားအ
သွင်ဖြင့် တန်ဆာဆင်ကြကုန်၏။ ပြုသောပိုးထည်အဝတ်ကို
ဝတ်ဆင်ကြကုန်၏။ ပန်းကုံးကိုလည်း စွပ်ထားကြကုန်၏။
နှင်တန်ကိုလည်း ကိုင်ကြကုန်၏။

နဂါဇကောဒိစ ယုဂဉ္စ ပတောဒါစ သုဝဏ္ဏခဗိတာ၊
ထွန်တုံး၏ အစွန်ကို၎င်း ထမ်းပိုးကို၎င်း နှင်တန်တို့ကို
၎င်း ရွှေဖြင့် ကွပ်၍ထားအပ်ကုန်၏။

ရာဇာပန ပဂေဝ ကေသမသုကမ္မံ ကာရာပေတွာ
ဂန္ဓေဒကေန နှာယိတွာ ပဉ္စသတဋ္ဌနကံ ဝတ္ထံ နိဝါ
သေတွာ သဟဿဋ္ဌနကံ ပါဝါရံ ကေသံ ကရိတွာ သိ
သေ ဗြဟ္မဓေဋ္ဌနံ ပဋိမုဋ္ဌိတွာ သုဝဏ္ဏမာလာဒါမံ ကဗ္ဗေ
ကတွာ နာနာရတနခဗိတံ သုဝဏ္ဏပတောဒံ ဂဟေတွာ
မဂ်လဂေါဏယုတ္တံ ရထံ အာရဟိတွာ အမတ္တဂဏပရိရ
တော နိက္ခမတိ။

ဘုရင်မင်းမြတ်သည်ကား စောစောကပင် တင်ကြို၍
ဆံပင်မုတ်ဆိတ် ပြင်ဆင်ခြင်းအမှုကို ပြုလုပ် စေပြီးလျှင်
နံ့သာရေတို့ဖြင့် ရေသုံးသတ်၍ အသပြာငါးရာထိုက်သော
ဝတ်လဲတော်ကို ဝတ်၍ အသပြာတထောင်ထိုက်သော အ
ပေါ်ရုံဝါကို ထက်ကတော့သိုင်း၍ ဦးခေါင်း၌ ဗြဟ္မာဦး
ရစ်ကို ပေါင်း၍ ရွှေပန်းကုံးကို ထည်ပင်း၌ စွပ်၍ ရတနာ
အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ချယ်စီအပ်သော နှင်တန်ကို ကိုင်တော်မူပြီး
လျှင် မဂ်လာနွားတို့ဖြင့် ကအပ်သောယာဉ်ကို စီး၍ အမတ်
ပေါင်းခြံရံလျက် ထွက်တော်မူ၏။

မဂ်လခေတ္တဉ္စ တေသုတေသု ဌာနေသု သုသမုသယိတ
ဇေပဋနကံ ဟောတိ။ ပုဏ္ဏဗာဠု၊ ဥဒ္ဓါ၊ ကဒလိဟိ အလကံတံ
သုကတပလိကမ္မံ။

မဂ်လာလယ်တော် ကြီးကိုလည်း ထိုထိုအရပ်ဌာနတို့
တံခွန်ကုက္ကာ အလံများကို ဆွဲဆင်၍ ထား၏။ ရေပြည့်အိုး၊
ကြိပင်၊ ငှက်ပျောပင်၊ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားအပ်၏။ လယ်
နတ်ပူဇော်မှုကိုလည်း ကောင်းစွာပြုအပ်၏။

ရာဇာ အဋ္ဌဗလိပဒ္ဓယုတ္တံ နဂ်လံ အာရောဟိတွာ ဗုရ
တော ကသတိ။ အမတ္တပန စတုမလိပဒ္ဓယုတ္တာ နဂ်လာနိ
ဝိသံဝိသံ အာရောဟိတွာ ပစ္ဆိတော အနုကသန္တိ။

ဘုရင်မင်းမြတ်သည် နွားလား နှစ်ကောင် ကအပ်သော
ထွန်သို့ တက်တော်မူ၍ ရှေ့ဆုံးက ထွန်တော်မူသည်။ အ
မတ်တို့သည်ကား နွားလားလေးကောင် ကအပ်ကုန်သော
ထွန်တို့ကို အသီးသီး တက်ကြကုန်ပြီးလျှင်၊ နောက်တော်က
လိုက်၍ ထွန်ကြကုန်၏။

အဂ္ဂမဟောသိဝိ သုသေတဝတ္ထာ ကညာဂဏပရိရတာ
နိက္ခမတိ။ မဂ်လခေတ္တံ နဂ်လဗလိကမ္မံ ကာရာပေသိ။ ဝဗ္ဗ
မဂ်လကိစ္စ နိဗ္ဗိတေ သမ္ပတ္တာနံ မနုဿာနံ ပါယာသေန
ပရိဝိသကိ။

အာပျင်ဓိဗုရားခေါင်ကြီးသည်လည်း ကောင်းစွာပြုသော
အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်တော်မူလျက် သွီးကညာအပေါင်း
ခြံရံလျက် ထွက်တော်မူ၏။ မဂ်လာလယ်တော်ကြီး၌ ထွန်
နတ် ပူဇော်မှုကို ပြုစေတော်မူ၏။ လယ်ထွန်မဂ်လာ ကိစ္စ

ကြီး ပြီးစီးသောအခါ ရောက်လာသော လူအပေါင်းတို့အား
နို့ဝဏ္ဏာထမင်းဖြင့် ကျွေးမွေးတော်မူသည်။

ယသ္မိံဝသေ ဂုဇာ ဝပ္ပမင်္ဂလံ ကတွာ မင်္ဂလဓေတ္ထေ
သယံ ကသတိ၊ တသ္မိံဝသေ သမ္မာဒေဝါ ပဝဿန္တိ။ ရဋ္ဌေ
သု သမ္ပန္နသယံ တိက္ခံဟောတိ။ မဟာဇနာ ပရိပုဏ္ဏကော
ဋ္ဌာ ဂါရာ ပမောဒန္တိတိ ဝဒန္တိ။

အကြင်နှစ်ဦး၊ ဘုရင်မင်းမြတ်သည်။ လယ်ထွန်မင်္ဂလာကို
ပြုတော်မူ၍ မင်္ဂလာလယ်တော်ကြီး၌ ကိုယ်တော်တိုင် ထွန်
တော်မူ၏။ ထိုနှစ်၌ မိနင်းတို့သည် ကောင်းစွာ ရှာသွန်းကြ
ကုန်၏။ တိုင်းနိုင်ငံတို့၌ ပြည့်စုံသော ကောက်စပါး ရှိသည်
ဖြစ်၍ ဝပြိုး၏။ အစာစေ့စာ ပေါ၏။ တိုင်းသူပြည်သား လူများ
အပေါင်းတို့သည် ပြည့်သော ကျိကျ ရှိကြကုန်သည် ဖြစ်၍
ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏ ဟူ၍ ပြောဆိုကုန်၏။

ပုဗ္ဗေ ဂုဇာနော ဇေဋ္ဌမာသေ ဝပ္ပမင်္ဂလံ ကရိံသု။
သုဒ္ဓေါနေ မဟာဂုဇာဝိ ဇေဋ္ဌမာသေယေဝ ဝပ္ပမင်္ဂလံ အ
ကာသိ။

ရှေးအခါ ဘုရင်မြတ်တို့သည် နယုန်လအတွင်း၌ လယ်
ထွန်မင်္ဂလာသဘင်ကို ဆင်ယင် ပြုလုပ်တော် မူကြကုန်၏။
သုဒ္ဓေါနေမင်းကြီးသည်လည်း နယုန်လအတွင်းမှာပင် လယ်
ထွန်မင်္ဂလာသဘင်ကို ဆင်ယင်ကျင်းပတော်မူသည်။

(ဤကား လယ်ထွန်မင်္ဂလာအစီအစဉ်အမြောက်ပေတည်း။)

ဣမသ္မိံ မြိဗ္ဗရဋ္ဌေ ကဿကာ ဝေသာခ မာသတော
ပဋ္ဌာယ ယာဝမာဗာမာသာ အနုဝသံယေဝ ကသိကမ္ပ
ကရောန္တိ။

ဤမြန်မာနိုင်ငံ၌ လယ်သမားတို့သည် ကဆုန်လမှစ၍
တပို့တွဲလတိုင်အောင် နှစ်တိုင်းပင်လျှင် လယ်ယာလုပ်ကိုင်
မှုကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

- ပုနုပ္ပုနံဝေ ဝပ္ပန္တိ ဇိဇံ။
- ပုနုပ္ပုနံ ဝဿတိ ဒေဝရာဇာ။
- ပုနုပ္ပုနံ ဓေတ္တံ ကသန္တိ ကဿကာ။
- ပုနုပ္ပုနံ ခညမုပေတိ ကေဋ္ဌံ။

ထေရုဂါထာပါဠိတော်။

လယ်သမားတို့သည် အဖန်ဖန် မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးကြ
ကုန်၏။ မိနင်းမင်းသည် အဖန်ဖန် ရှာသွန်း၏။ လယ်သမား
တို့သည် အဖန်ဖန် လယ်ကို ထွန်ကြကုန်၏။ စပါးကို အဖန်
ဖန်ကျိုသို့ သွင်းကြကုန်၏။

ကျောက်ဆည် နဂရေ ကဿကာ ဧကသ္မိံ ဝသေ
တိက္ခတ္တံ ဇိဇံ ဝပ္ပန္တိ။ ပက္ကသဿာနိ လုနန္တိတိ မယာ
သုတံ။

ကျောက်ဆည်မြို့၌ လယ်သမားတို့သည် တနှစ်အတွင်း
သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် စပါးမျိုးကို စိုက်ပျိုးကြကုန်၏။ မှည့်
သော ကောက်စပါးတို့ကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ရိတ်ကြကုန်
၏ဟု ကျွန်ုပ် ကြားဘူးပါသည်။

ကတ္တိကမာသေ ဝိဟိသီသာနိ သမုတ္တန္တိ။ ဖုဿမာ
သေ လူယန္တိ။မာဃမာသေ ကောဠိ ညံ ပဝေသေန္တိ။

တန်ဆောင်မုန်းလ၌ စပါးနှံတို့သည် ကောင်းစွာထွက်
ပေါ်ကြကုန်၏။ပြာသိုလ၌ ရိတ်အပ်ကုန်၏။ထပွဲတွဲလ၌ စပါး
ကို ကျိုသို့ သွင်းကြကုန်၏။

မြေဓူရဋ္ဌေ ဟေဋ္ဌိမဒေသေ တိလပဏ္ဍောနိ ဗဟုံ န ရော
ပေန္တိ။ဥပရိမဒေသေယောဝ ရောပေန္တိ။

မြန်မာနိုင်ငံ အောက်အရပ်ဒေသ၌ နှမ်းနှင့် ဝဲတို့ကို များ
စွာစိုက်ပျိုးကြကုန်။ အထက် အညာအရပ်၌သာလျှင် များ
စွာ စိုက်ပျိုးကြကုန်သည်။

ပျဉ်းမနားနဂရေ အဓိကတရံ ဥစ္ဆံ၊ ရောပေန္တိ။

ပျဉ်းမနားမြို့၌ ကြံကို အလွန်များပြားစွာ စိုက်ပျိုးကြ
ကုန်၏။

ဥစ္ဆံ၊ရောပကာ ဥစ္ဆံ၊ဒဏ္ဍာနိ ဥစ္ဆံ၊ယန္တေဟိ ဝိဇ္ဇေတွာ
ဥစ္ဆံ၊ရသံ ဝဏ္ဏန္တိ။

ကြံစိုက်သမားတို့သည် ကြံချောင်းတို့ကို ကြံကြိတ်စက်
တို့ဖြင့် ကြိတ်ပြီးလျှင် ကြံရေကို ယူကြကုန်၏။

ဥစ္ဆံ၊ရသေ ပစိတွာ ဂုဠံ ကရောန္တိ။သက္ကရံပန ကာတံ
နသက္ကောန္တိ။

ကြံရေတို့ကို ချက်၍ ကြိယကာခဲကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။
သကြားကိုမူကား မပြုနိုင်ကြကုန်။

သစေ မြေဓူရဋ္ဌေ သက္ကရံ ကာတံ သက္ကုဏေယျံ။ ဇေံ
သတိ အညရဋ္ဌတော သက္ကရာနိ မြေဓူရဋ္ဌံ နပါပုဏေယျံ။

အကယ်၍ မြန်မာပြည်၌ သကြားကို ပြုခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်
ကြပါလျှင် အခြားနိုင်ငံမှ သကြားတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့
ရောက်လာမည် မဟုတ်ကုန်။

ရွှေကျင်နဂရေ ကာမနဂရေ မြင်းခြံနဂရေစ ဂူမပဏ္ဍိ
နော ဗဟုံ ရောပေန္တိ။

ရွှေကျင်မြို့၌၎င်း ကာမမြို့၌၎င်း မြင်းခြံမြို့၌၎င်း ဆေးပင်
တို့ကို များစွာ စိုက်ပျိုးကြကုန်၏။

ဣဒါနိ ဂူမပဏ္ဍိ တမ္ပုလံ၊သေလဇံ၊တောနိတိဏိပဏ္ဍော
နိ မဟတ္တာနိ ဟောန္တိ။

ယခုအခါ ဆေးရွက်၊ကွမ်း၊လက်ဘက်၊ ဤသစ်ရွက်သုံး
မျိုးတို့သည် များစွာ အထိုးထိုက်တန်ကြကုန်၏။

ကောရာဒိကာ ပသာပဘူသေဟိ မိဿကံ ကတွာ ခေညံ
ဝိက္ကိနန္တိ။

ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော သူတို့သည် စပါးဖျင်း၊ ဖွဲ၊တို့
ဖြင့် ရောနှောပြီးလျှင် စပါးကို ရောင်းကြကုန်၏။

ပုဗ္ဗေ မြေဓူရဋ္ဌေ ပလာလံ နဝိက္ကိနန္တိ။ဣဒါနိပန ဝိက္ကိနန္တိ။
တိဏပလာလာနိ ပုရေဝိယ သုလာဘာ နဟောန္တိ။

ရှေးအခါ မြန်မာပြည်၌ ကောက်ရိုးကို ရောင်းလေ့မရှိကြ

ကုန်။ ယခုအခါ၌မူကား ရောင်းကြကုန်၏။ မြက်နှင့် ကောက်
ရိုးတို့ကို ရှေးအခါ၌ကဲ့သို့ ခုလွယ်သည် မဟုတ်ကုန်။

ယာ ပလာလမယံ မာလံ။
နာရီ ဒတွာန စေတိယေ။
အလတ္တ ကဉ္စနမယံ။
မာလံ ဗောဇ္ဈင်္ဂိကဉ္စ သာ။

အကြင် မိန်းမမျိုးသည် ကောက်ရိုးဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော
ပန်းကုံးကို စေတိတော်မြတ်အား လှူဒါန်းခဲ့ဘူးသောကြောင့်
ထိုမိန်းမမျိုးသည် ရွှေဖြင့်ပြီးသော ပန်းကုံးကို ရရှိလေ၏။ ထို
ပြင် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးဖြင့်ပြီးသော ပန်းကုံးကြီးကိုလည်း ရရှိ
လေ၏။

ကဿကော ဝိဟိကလာပါနိ ခေတ္တတော သကဇေန
ခလံ အာနေတိ။

လယ်သမားသည် ကောက်လှိုင်းတို့ကို လယ်ထဲမှ လွှဲ
ဖြင့် တလင်းသို့ ဆောင်ယူ၏။

(ဝိဟိဝေဏီ။ကောက်ဆုပ်။ ။ဝိဟိကလာပါ။ကောက်လှိုင်း။)

ခလံ အလ္လဂေါ မယေဟိ ပကော်ဟိစ သုသမ္ပဋ္ဌံ က
ရောတိ။

တလင်းကို နွားချေးပိုတို့ဖြင့်၎င်း နှံ့ညှန် တို့ဖြင့်၎င်း
ကောင်းစွာ ချောမွတ်အောင် ပြု၏။

ဟိန္ဒူ။ဇာတိကာ အလ္လဂေါမယံ* မင်္ဂလန္တိ မညန္တိ။
ဟိန္ဒူ။ဇာတ်၌ဖြစ်သောလူတို့သည် နွားချေးပိုကို မင်္ဂလာ
ရှိသည်ဟူ၍ ထင်မှတ်ကြကုန်၏။

ဝိဟိကလာပါနိ ခလေ ပုဉ္ဇံ ကတွာ ဂေါဏောဟိ မဒ္ဒန္တိ။
ကောက်လှိုင်းတို့ကို တလင်း၌ အပုံပြုပြီးလျှင် နွားတို့ဖြင့်
နင်းနယ်ကြကုန်၏။

ပလာလပလာပမိသကံ ညေရာသိံ ဝါယုနာ သုန္ဒိ
ကရောန္တိ။

ကောက်ရိုး၊စပါးဖျင်း၊တို့နှင့် ရောနေသောစပါးပုံကို လေ
ဖြင့် စင်ကြယ်အောင်ပြုကြကုန်၏။

(စပါးလှေ့သည်ကို ဆိုလိုသည်။)

ကဿကာ ဂါမတော နိက္ခမိတွာ သခေတ္တေ ဂေဟံ
ကတွာ ဂေါဏော မဟိံသေစ ပေါသေတွာ သမ္မောဒမာနာ
ဝသန္တိ။

လယ်သမားတို့သည် ရွာမှထွက်၍ မိမိတို့လယ်အတွင်း
၌ အိမ်ဆောက်ပြီးလျှင် နွားတို့ကို၎င်း ကျွဲတို့ကို၎င်း မွေးမြူ
ပြီးလျှင် ဝမ်းမြောက်စွာ နေထိုင်ကြကုန်၏။

သခေတ္တေ အဇမေသဟံသ ကုက္ကဋ္ဌာနိစ ပေါသေန္တိ။
မိမိတို့လယ်အတွင်း၌ ဆိတ်၊ သိုး၊ ဝမ်းဘဲ၊ ကြက်တို့ကို
လည်း မွေးမြူကြကုန်၏။

သကဂါဝိဟိ ဝိရုံ ဒုဟိတွာ ဒိနေဒိနေ ပိဝန္တိ။ တေန ကဿ
ကာ ဗလဝန္တော ဟောန္တိ။

ကိုယ်ပိုင်နွားမတို့မှ နို့ရေကို ညှစ်၍ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း
သောက်ကြကုန်၏။ ထိုကြောင့် ထောင်သူ ယောက်ျားတို့
သည် အင်အားရှိကြကုန်၏။

ဂါဝိယော မနုဿာနံ ပဉ္စဂေါရဿာနိ ဒဒန္တိ။
နွားမတို့သည် လူတို့အား ငါးပါးသော နွားအရသာ
တို့ကို ပေးကြကုန်၏။

ဝိရုံ ဒမိဗာတံ တက္ကံ။
နောနိတံ ပဉ္စဂေါရဿာ။
အဘိဓါနိပါဌိ။

(၁) နို့ရည်။ (၂) ဒိန်ခဲ။ (၃) ထောပတ်။ (၄) နို့ချဉ်အရေ။
(၅) ဆီဦး-မလိုင်။ ဤငါးပါးတို့သည် နွားအရသာ မည်ကုန်
၏။

ယထာ မာတာ ပိတာ ဘာတာ။
အညောဂါဝိစ ဥာဏကာ။
ဂါဝေါ နော ပရမာမိတ္တာ။
ယာယု ဇာယန္တိ ဩသဝါ။
ဓုတ္တနိပါဏ်ပါဠိတေဝ်

အကြင် နွားမတို့၌ { ပဉ္စဂေါရဿဟု ဆိုအပ်သော။ ဆေး
ငါးမျိုးတို့ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ } ထိုနွားတို့သည် အမိနှင့်တူကုန်

၏။ အဘနှင့် တူကုန်၏။ အစ်ကိုကြီးနှင့် တူကုန်၏။ ထို့ပြင် ဆွေ
မျိုး ညာတိ အရင်း အချာတို့နှင့်လည်း တူကုန်၏။ နွားမတို့
သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အမြတ်ဆုံးသော မိဘဆွေကြီးတွေ ဖြစ်
ကြကုန်၏။

အန္ဓဒါ ဗလဒါ စေတာ။
ဝဏ္ဏဒါ သုခဒါ စတာ။
ဧတမတ္ထ ဝသံ ညတွာ။
နဿ ဂါဝေါ ဟနိံသု တေ။

ဓုတ္တနိပါဏ်ပါဠိတေဝ်။

ထိုနွားမတို့သည် အစာကိုလည်း ပေးနိုင်ကုန်၏။ ခွန်အား
ကိုလည်း ပေးနိုင်ကုန်၏။ အဆင်းကိုလည်း ပေးနိုင်ကုန်၏။
ချမ်းသာကိုလည်း ပေးနိုင်ကုန်၏။ ဤသို့သော အကျိုးကျေး
ဇူးကို အထူးထိမြင်၍ ထိုနွားမတို့ကို သတ်လေ့ မရှိကြကုန်။

ရတ္တသာလိနာမ ဝိဟိသု ဥတ္တမော သုဂန္ဓော သုန္ဓရ
ဓုသော ဟောတိ။

သလေးနိ မည်သော စပါးသည် ကောက်စပါး မျိုးတို့တွင်
အမြတ်ဖြစ်၏။ မွှေးကြိုင်သော အနံ့ရှိ၏။ ကောင်းသော အရ
သာရှိ၏။

ပုဗ္ဗေ သောဏော သေဗ္ဗိပုတ္တော သုဂန္ဓသာလိံ ဝပ္ပါ
ပေတွာ သုန္ဓရတရံ ဩဒနံ ဘုဠိ။

ရှေးအခါ သောဏသုဗ္ဗေသားသည် ရနံ့မွှေးကြိုင်သော

သလေးကို စိုက်ပျိုး စေပြီးလျှင် အတိုင်းထက် အလွန် ကောင်းမွန်သော ထမင်းကို စား၏။

ခေတ္တ အာဂမနမာတိကာ နိဂ္ဂမနမာတိကာတိ ဒွေ မာတိကာယော ကရေယျ။

လယ်၌ ရေသွင်းသောမြောင်း ရေလွှတ်သောမြောင်း ဟူ၍ မြောင်းနှစ်မြောင်းတို့ကို ပြုလုပ်ရာ၏။

ဣဒါနိ ရွှေတိုနဂရေ ဗဟူမာတိကာယော သံဝိဇ္ဇန္တိ။
ယခုအခါ ရွှေတိုမြို့၌ များစွာသော ရေမြောင်း တို့သည် ရှိကုန်၏။

ကသိကမ္ပံနာမ အတ္တဒကံပိ ဝိနဿတိ။ အနောဒကံပိ ဝိနဿတိ။

လယ်ယာစိုက်ပျိုးမှုမည်သည် ရေများလျှင်လည်း ပျက်စီး၏။ ရေမရှိလျှင်လည်း ပျက်စီး၏။

ဣမသ္မိံမြေဓရဋ္ဌေ ဣန္ဒြိယဓရဋ္ဌေစ ဂေါဏေဟိ ကသိကမ္ပံ ကရေန္တိ။ ဥရောပရဋ္ဌ အမေရိကရဋ္ဌေသုပန အသေဟိ။

ဤမြန်မာနိုင်ငံ၌၎င်း ဣန္ဒြိယနိုင်ငံ၌၎င်း နွားတို့ဖြင့် လယ်လုပ်ကိုင်မှုကို ပြုကြကုန်၏။ ဥရောပနိုင်ငံ အမေရိက နိုင်ငံတို့၌မူကား မြင်းတို့ဖြင့် လယ်လုပ်ကိုင်မှုကို ပြုကြကုန်၏။

အာပရိကရဋ္ဌေ ဩဋ္ဌေ ဂေါဏေဝိယ ပယောဇေသံ။
အာပရိကတိုက်၌ ကုလားအုတ်တို့ကို နွားတို့ကဲ့သို့ ခိုင်းစေကြကုန်၏။

ဣဒါနိ မြေဓရဋ္ဌေ ခေတ္တာနိ အဓိကတရံ မဟာဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ။ ကသ္မာ ခညဿ မဟာဋ္ဌတ္တာ။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လယ်တို့သည် အတိုင်းထက် အလွန် အတိုးတန်ကြကုန်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဆိုသော် စပါးအတိုးတန်သောကြောင့်တည်း။

ပုနပ္ပုနံ ကသန္တေ သတိ သိတာ သုန္ဒရာ ဟောတိ။
အဖန်ဖန် ထွန်သည်ရှိသော် ထွန်ရေး ကောင်း၏။

သုခေတ္တံ ဒုခေတ္တံဣတိ ခေတ္တံ ဒုဝိဓံ ဟောတိ။ သုခေတ္တေ ဇိဇံ ဝပ္ပန္တာ ဗဟူနံ ခညာနိ လဘန္တိ။ ဒုခေတ္တေပန တာဒိသံ လဒ္ဓံ နသက္ကောန္တိ။

လယ်ကောင်း၊ လယ်ညံ့ဟူ၍ လယ်နှစ်မျိုးရှိ၏။ လယ်ကောင်း၌ မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးကြကုန်သည်ရှိသော် များစွာ ကုန်သော စပါးတို့ကို ရကုန်၏။ လယ်ညံ့၌ စိုက်ပျိုးကြကုန်သည်ရှိသော် ထိုကဲ့သို့မရနိုင်ကြကုန်။

- (က) ယထာပိ ဘဒ္ဒကေ ခေတ္တေ။
အပ္ပံ ဇိဇံပိ ရောပိတံ။
သမ္မာခါရံ ပဝစ္ဆန္တော။
ဖလံ တောသေတိ ကဿကံ။

- (ခ) တထေဝ သိလဝန္တေသု။
ဂုဏဝန္တေသု တာဒိသု။
အပ္ပကံပိ ကတံ ကာရံ။
ပုညံ ဟောတိ မဟာပူလံ။
ဝေတဝတ္ထု ဗျာဠိတေဝိ။

(က) ကောင်းသောလယ်၌ အနည်းငယ်မျှသော မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးသော်လည်း မိနင်းကောင်းစွာ ရွာသွန်းသည် ရှိသော် အသီး အနှံ့များသည် တောင်သူယောက်ျားကို နှစ်သိမ့်စေဘိသကဲ့သို့။

(ခ) ထိုနည်းတူစွာ လောကဓံတရားကြောင့် ထွင်ရှားခြင်းမရှိကြကုန်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံကြကုန်သော သီလဝတ္တုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အနည်းငယ်ကလေးမျှ ပြုလုပ်လှူဒါန်းအပ်သော ကုသိုလ်ဒါနမျိုးသည် များမြတ် ကြီးကျယ်သော အကျိုးကို ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်၏။

(က) ဥစ္စာဂီလေ ယထာ ခေတ္တေ။
ဗီဇံ ဗဟံပိ ရောပိတံ။
န ဝိပုလံ ဖလံ ဟောတိ။
နာပိ တောသေတိ ကဿကံ။

(ခ) တထေဝ ဒါနံ ဗဟုလံ။
ဒုသဝီလေသု ပတိဋ္ဌိတံ။
န ဝိပုလံ ဖလံ ဟောတိ။
နာပိ တောသေတိ ဒါယကံ။

ပေတဝတ္ထုဗျာဠိတေဝိ။

(က) ကုန်းခေါင်၍ ခြောက်ခန်းသောလယ်၌ မျိုးစေ့ကို အများပင်စိုက်ပျိုးအပ်ပါသော်လည်း အသီးအနှံ့ ဖွံ့ဖြိုးဖြိုးဖြိုး မဖြစ်နိုင်။ အသီးအနှံ့များသည် တောင်သူယောက်ျားကို မနှစ်သိမ့်စေနိုင်ဘိသကဲ့သို့။

(ခ) ထိုနည်းတူစွာ သီလမရှိသော ဒုသဝီလ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အများအပြားပင် လှူဒါန်းအပ်သော ဒါနဖြစ်သော်လည်း ဖွံ့ဖြိုးသော အကျိုးမဖြစ်ထွန်းနိုင်။ ထိုဒါနအကျိုးသည် အလှူရှင်ကိုလည်း နှစ်သိမ့်စေနိုင်သည်မဟုတ်။

ကဿကေန ဝပ္ပိတဿ ဝိဟိနော နဝအဂ္ဂါနိ ဒါတဗ္ဗာနိ။
တောင်သူယောက်ျားသည် စိုက်ပျိုးအပ်သော ကောက်ပေါင်း၏ ကိုးမျိုးသောအပြီးအပျားတို့ကို လှူဒါန်းအပ်ကုန်၏။

အဟံ ဝိဟိနော နဝအဂ္ဂါနိ ဇာနိတုံ ဣစ္ဆာမိ။ တာနိကထေဟိ။

အကျွန်ုပ်သည် ကောက်၏ ကိုးမျိုးသော အပြီးအပျားတို့ကို သိသိပါသည်။ ထိုကိုးမျိုးတို့ကို ပြောပါလော။

အဟံ ကထေမိ။ တံ သုဏ္ဍာဟိ။ ဝိဟိနော ဝိရဂ္ဂံ၊
ပုထုကဂ္ဂံ။ လာယနဂ္ဂံ။ ဝေဏဂ္ဂံ။ ကလာပဂ္ဂံ။ ခလဂ္ဂံ။ ဘဏ္ဍဂ္ဂံ။
ဇိနဂ္ဂံ။ ကောဠဂ္ဂံ။ ဇောနိ နဝအဂ္ဂါနိတိ သဗ္ဗာဟိ။

ကျွန်ုပ် ပြောပါအံ့။ သင် နားထောင်ပါ။ ကောက်၏။
(၁) နို့ရေဦး။ (၂) မုန့်ဆန်းဦး။ (၃) ကောက်ရိတ်ဦး။ (၄) ကော်ဆုပ်ဦး။ (၅) ကောက်ယိုင်းဦး။ (၆) တလင်းဦး။ (၇) (ကောက်စပါးကို ရောင်းရာ၌) ဘဏ္ဍာဦး။ (၈) (ချင့်ရာ၌) အချင်ဦး။ (၉) (ကျိုသွင်းရာ၌) ကျိုဦး။ ထိုကိုးမျိုးသော အပြီးအပျားတို့ကို ဖွတ်သား၍ ထားပါ။

ကောဏ္ဍညထေရော ပုဗ္ဗေ ဝိဟိနော နဝအဂ္ဂါနိ အဒါထိ။
တသ္မာ ဂေါတမဗုဒ္ဓကာလေ ပထမတရံ အဂ္ဂံ ဓမ္မံ သုဏိတွာ
အဂ္ဂံ ဝိသေသဓမ္မံ အညာထိ။

ကောဏ္ဍည မထေရ်သည် ရှေးအခါ၌ ကောက်ပေါင်း၏
ကိုးမျိုးသော အဦးအဖျားတို့ကို ယူခဲ့၏။ ထိုကြောင့်၊ ဂေါတ
မ သုရားလက်ထက်တော်အခါ ပထမလက်ဦးစွာ တရားဦး
ကို ကြားနာရပြီးလျှင်၊ လက်ဦးတရားထူးကို သိကော်မူ
လေပြီ။

ယော အဂ္ဂံ ဒေတိ၊ သော အဂ္ဂဗလံ လဘတိ။

အကြင်သူသည် ဦးဦးဖျားဖျားကို ယူ၏။ ထိုသူသည်
ဦးဦးဖျားဖျား အကျိုးကို မျေ၏။

ကဿကော ဒတ္တေန ဝိဟိံ လုနာတိ။ ကုဒါလေန သူဝိံ
ပဒါလယိတွာ ဥဒကမခတိကံ ကရေတိ။ ဗရသုနာ ကဠိ
ဗါလေတိ။ ခဏိတ္တိယာ ခါဏုကဏ္ဍကာနိ ခဏိတွာ အာဝါဠ
ကရေတိ။

တောင်သူယောကျ်ားသည် တစင်ဖြင့် ကောက်ကို ရိတ်
၏။ ပေါက်တူးဖြင့် မြေကို ပေါက်ခွဲပြီးလျှင် ရေမြောင်းကို ပြု
၏။ ပေါက်ဆိန်ဖြင့် ထင်းကို ခွဲ၏။ တူးရှင်းဖြင့် သစ်တုံးထူး
ညောင်တို့ကို တူးထွင်၍ ထွင်းကို ပြု၏။

တောင်သူလယ်ယာလုပ်ကိုးမှုနှင့်စပ်သော ပါဠိစကားပြောပုံဖြစ်ပြီ။

အခန်း - ၂၁။

ကောင်းကင်နှင့်ဆိုင်သောပါဠိစကားများ။

အာကာသ, နဘ, ဂဂန, အဗ္ဗရ,	}	ကောင်းကင်။
ဝေဟာသ, အန္တလိက္ခ,		
သုရိယ, ဒိဝါကရ, အာဒိစ္စ,		နေ။
သုရိယဂ္ဂါဟ		နေကြပ်ခြင်း။
စန္ဒ, ဣန္ဒ, သသက်, သသိ,		လမင်း။ စန်း။
စန္ဒက		လဝန်းသဏ္ဍာန်။ လအိမ်ဝန်း။
စန္ဒဂ္ဂါဟ		လကြပ်ခြင်း။ လပုပ်ဖမ်းခြင်း။
ပုဏ္ဏိန္ဒ, ပုဏ္ဏစန္ဒ, ပုဏ္ဏမာ,		ပြည့်သောလ။
ဇုဏ္ဍာ, ကောမုဒီ, စန္ဒိကာ, စန္ဒကန္တိ,		လရောင်။
ပဘာ, ရံသိ, ဇုတိ, ရုစိ, ကန္တိ,		အရောင်။
အန္ဓ, အန္ဓကာရ, တမ,		ဖှောင်။
ဝိဇ္ဇာ, အစိရပ္ပဘာ,		လျှပ်စစ်။
ဣန္ဒာဝုဓ, ဣန္ဒဓန, ဣန္ဒစာပ,		စွဲ။ သက်တန်။
အသနိ, ကုလိသ, ဝဇိရ,		မိုးစားကြိုး။ ဝရဇိန်။
သိကရ		မိုးစား ဖွဲ။
ကရက, ဗသနောပလ,		မိုးစားသီး။
ထနိတ, မေဗသနာဒ,		မိုးစားခြိမ်းသံ။
ဒုန္ဒိန		မိုးစားအုံ သောနေ။
နက္ခတ္တ, တာရက, ဥဇ္ဇ,		ကြယ်တာရာ။

(နက္ခတ်- ၂၂-လုံးကို အောက်၌ပါသော အတိုင်းပေါင်းရုံး
ပြီးလျှင်၊ ပါဠိနှင့်မြန်မာတွဲ၍ ပြဆိုလိုက်ပါသည်။)

(၁) အသယုဇ၊ အသဝဏီနက္ခတ်။ (၂) ဘရဏီ။ ဘရဏီနက္ခတ်။ (၃) ကတ္တိက၊ ကြတ္တိကာနက္ခတ်။ (၄) ရေဟိဏီ။ ရေဟိဏီနက္ခတ်။ (၅) မဝသိရ၊ မိဝသိနက္ခတ်။ (၆) အဒ္ဓ၊ အဒ္ဓိနက္ခတ်။ (၇) ပုနဗ္ဗသု၊ ပုဏ္ဏုပုသျှ၊ နက္ခတ်။ (၈) ဗုဿ၊ ဗုသျှ၊ နက္ခတ်။ (၉) အသိလေသာ၊ အသလိသာနက္ခတ်။ (၁၀) မာဗာ၊ မာဗာနက္ခတ်။ (၁၁) ပုဗ္ဗပဂ္ဂ၊ ပြုဗ္ဗဘရဂ္ဂ၊ နက္ခတ်။ (၁၂) ဥတ္တရပဂ္ဂ၊ ဥတ္တရဘရဂ္ဂ၊ နက္ခတ်။ (၁၃) ဟတ္ထ၊ ဟဿတ၊ နက္ခတ်။ (၁၄) စိတြိ၊ စိတြနက္ခတ်။ (၁၅) သွာတိ၊ သွာတိနက္ခတ်။ (၁၆) ဝိသာခါ၊ ဝိသာခါနက္ခတ်။ (၁၇) အနုရာခါ၊ အနုရာခါနက္ခတ်။ (၁၈) ဇေဠာ၊ ဇေဠနက္ခတ်။ (၁၉) မူလ၊ မူလနက္ခတ်။ (၂၀) ပုဗ္ဗာသာဠာ၊ ပြုဗ္ဗာသာန်နက္ခတ်။ (၂၁) ဥတ္တရာသာဠာ၊ ဥတ္တရာသာန်နက္ခတ်။ (၂၂) သာဝဏော၊ သရဝဏ်၊ နက္ခတ်။ (၂၃) ခနိဠာ၊ ခနသိဠနက္ခတ်။ (၂၄) သတိဘိသဇာ၊ သတ္တဗိသျှနက္ခတ်။ (၂၅) ပုဗ္ဗဘဒ္ဒပဒ၊ ပြုဗ္ဗဘဒ္ဒိပိန်နက္ခတ်။ (၂၆) ဥတ္တရာဘဒ္ဒပဒ၊ ဥတ္တရာဘဒ္ဒိပိန်နက္ခတ်။ (၂၇) ရေဝတီ၊ ရေဝတီနက္ခတ်။

ဩသမိ	သောက်ရှူးကြယ်။ (သောကြာကြယ်။)
သောဗ္ဗနုရာဟု၊	ရာဟုဂြိုဟ်။
ကေတု	ကိတ်ဂြိုဟ်။
မေဃ၊ ဝလာဟက၊ ဒေဝ၊ ပဇ္ဇ၊ န္ဓ၊	မိုဗ်း။
ဇိမူတ၊ ဝါရိဝါဟ၊ အမ္ပ၊ ဒ၊	မိုဗ်းတိမ်။
ဝဿန၊ ရုဗ္ဗိ၊	မိုဗ်းရှာခြင်း။

ဟိမ၊ တုဟိနု၊ ဥဿာဝ၊ မဟိကာ၊ ဆီးနှင်း။
သဂ္ဂ၊ ဒေဝလောက၊ နတ်ပြည်။

(၁) စာတုမဟာရာဇိက၊ စတုမဟာရာဇိသံ၊ (၂) တာဝတိံသ၊ တာဝတိန်သာသံ၊ (၃) ယာမ၊ ယာမာသံ၊ (၄) တုသိတာ၊ တုသိတာသံ၊ (၅) နိမ္မာနရတိ၊ နိမ္မာနရတိသံ၊ (၆) ဝသဝတ္တိ၊ ဝသဝတ္တိသံ။ ။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်။

သက္က၊ ဣန္ဒ၊ ဒေဝရာဇာ၊ သုဗ္ဗမတိ၊ ဝဇိရာဇဝ၊ သိကြား။
ဒေဝတာ၊ ဒေဝ၊ အမရ၊ သုရ၊ နတ်။

အသုရ	အသုရာနတ်။
ဒေဝတ္ထရာ၊ အတ္ထရာ၊	နတ်သွီး။
ဒေဝပုတ္တ	နတ်သား။
ဝေဇယန္တိ	ဝေဇယန္တာရထား။
သုခမ္မာ	သုခမ္မာနတ်သဘင်။
နန္ဒနု၊ ဝိတ္တလတာ၊	နန္ဒဝန်နတ်ဥယျာဉ်။
ဝိမာနု၊ ဗျမ္မ၊	နတ်ဘုံဗိမာန်။
ဒိဗ္ဗ	နတ်ပြည်နှင့်ဆိုင်
ဝိယူသ၊ အမတ၊ သုခ၊	နတ်သုဒ္ဓါ။
ကောဝိနာရ၊ ပါရိသတ္တက၊	ပင်လယ်ကသစ်ပင်။
ပဏ္ဍာ၊ ကမ္မလ	ပဏ္ဍာ၊ ကမ္မလာ။
သိနေရ၊ မေရ၊	မြင့်မိုရ်တောင်။
သုဒဿန	နတ်မြို့တော်။
ဝိတ္တကုဋ	ဝိတ္တကုဋ်တံခါးမုတ်။

(၁) ယုဂန္ဓရ၊ယုဂန္ဓိရ်တောင်။(၂)ဤသရေ၊ ဣသန္ဓရ
တောင်။ (၃)ကရိက၊ ကရိကတောင်။ (၄)သုဒဿန၊
သုဒဿနတောင်။(၅)နေမိန္ဒရ၊နေမိန္ဒရတောင်။(၆)ဝိနတက၊
ဝိနတကတောင်။ (၇) အဿကဏ္ဍ၊ အဿကဏ္ဍတောင်။
တောင်စဉ်-၇-ထပ်။

ကပ္ပရက္ခ ပဒေသာပင်။
ကက္ကရ၊မန္ဒာဝရ၊အာသာဝတီ၊ နတ်ပန်း။
သုရုဒ္ဓိ၊အာကာသဂင်္ဂါ၊ နတ်မြစ်။
ဗြဟ္မာ၊ဝိတာမဟ၊ ဗြဟ္မာ။

(မှတ်ချက်။ ။ဤကောင်းကင်ခင်း၌။ ကုယ်စန်းမည်စိုး၍။ လိုရင်းမျှကိုသာ
ပြလိုက်ပါသည်။)

စကားပြောပုံပါဠိဝါကျများ။

ဣမသ္မိံဂိမ္မေ အာဒိစ္စရံသိ အတိဥဏှော ဟောတိ။တေန
ဝါယုပိ ဥဏှော။ဘူမိမဏ္ဍလောပိ ဥဏှော။

ယခုနေ့အခါ၌ နေရောင်သည် လွန်စွာ ပူ၏။ ထို့ကြောင့်
လေသည်လည်း ပူ၏။မြေအပြင်သည်လည်း ပူ၏။

ဥဏှတေဇာ သူရိယ၊ဝါယု၊ ဘူမိမဏ္ဍလာ၊ သဗ္ဗဥဒကံ
ပိဝန္တိ။ တသ္မာ ဥဒကာနိ သုဿန္တိ။

ပူသောအရှိန် ရှိကြကုန်သော နေ၊လေ၊ မြေအပြင်၊ တို့
သည်။ အလုံးစုံသောရေကို သောက်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့်
နေ့တို့သည် ခြောက်ခန်းကြကုန်၏။

ဣမသ္မိံဝဿေ ဇေဋ္ဌမာသေပိ ဒေဝေါ နဝဿတိ။
ယခုနှစ် နယုန်လ၌လည်း ခိုဗန်းမရှာချေ။

ဣဒါနိ အန္တလိက္ခေ အမ္ပရော ဥဋ္ဌဟန္တိ။ ပိစ္ဆုတာစ
နိစ္ဆရန္တိ။မေဃောပိ ဂစ္ဆတိ။ အပိရေနေဝ ဝုဋ္ဌိ ဘဝိဿတိ
တိ မညာမိ။

ယခုအခါ ကောင်းကင်အပြင်၌ ခိုဗန်းကိမ်တို့ တက်ကြ
ကုန်၏။ လျှပ်စစ်တို့လည်း ပြက်သန်းကြကုန်၏။ ခိုဗန်းလည်း
မြိမ်း၏။ မကြာမှီပင်လျှင် ခိုဗန်းရွာခြင်း ဖြစ်လတံ့ဟု ကျွန်ုပ်
ထင်မိပါသည်။

အသနိပါတော မဟာဇေဝေါ ဟောတိ။တေနအသနိပါ
တေန သတ္တာပိ မရန္တိ။ရက္ခာပိ ဘိစ္ဆန္တိ။

ခိုဗန်းကြိုးကျခြင်းသည်(ခိုဗန်းကြိုးပစ်ခြင်းသည်) အဟုန်
ပြင်းထန်လှ၏။ ထိုခိုဗန်းကြိုးပစ်ခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့လည်း
သေကြကုန်၏။သစ်ပင်တို့လည်း ကွဲပျက်ကြကုန်၏။

ယသ္မိံဝဿေ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိ။ တသ္မိံဝဿေ
ဗာနောပဿာ ပတန္တိတိ ပေါရာဏာ ဝဒန္တိ။

အကြင်နှစ်၌ ခိုဗန်းခေါင်လတံ့ ထိုနှစ်၌ ခိုဗန်းသီးတို့ ကျ
ကုန်၏ဟု ရှေးလူကြီးတို့ ပြောဆိုကြကုန်၏။

ကရကာ အတိသိသာ၊ကက္ခဋ္ဌာ၊ဝဇီရသမာ၊ ဟောန္တိ။
ခိုဗန်းသီးတို့သည် အလွန် အေးမြကုန်၏။ ခက်မာကုန်
၏ စိန်နှင့် တူကုန်၏။

အမှောက် နဂရေ အတိတဝသေ မာတုလုင်မတ္တာ
ကရကာ ပတိံသု၊တေန ဂေါမဟိံသာပိ မရန္တိ။

ကျွန်ုပ်တို့ မြို့၌ လွန်ခဲ့သောနှစ်က ရှောက်သီးလောက် ရှိ
ကုန်သော ချမ်းသီးတို့ ကြွေကုန်၏။ထိုကြောင့် ကျွဲနွားတို့
သည် သေကြကုန်၏။

ဣန္ဒြစာပေါ ဒဿနိယတမော။ ဝိပွက်ဏ္ဍ ဇုတိကော
ဟောတိ။

သက်တန်သည် ကြည့်ရှုဘွယ် အလွန် ကောင်း၏။
အရောင်မျိုးစုံ ပြုံးပြင်း၏။

ဘဝတော ဗျာမပ္ပဘာ ဣန္ဒြစာပသဒိသာတိ ကဓ
ယိံသု။

မြတ်စွာဘုရား၏ ဗျာမပ္ပဘာ နောင်ခြည်ထော် အပိုင်း
သည် သက်တန်နှင့် တူ၏ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်သည်။

ပုဗ္ဗဏှေ ပစ္ဆိမဒိသာယံ ဣန္ဒြာယုခေါ ဥဋ္ဌဟတိ။သာယ
နေ ပုရတ္ထိမဒိသာယံ။

နံနက်အခါ အနောက်အရပ်၌ သက်တန်ပေါက်၏။ ည
နေအခါ အရှေ့အရပ်၌ သက်တန်ပေါက်၏။

အသ္မိံနုန္ဒိနေ တမော ဟောတိ။ဥတုပိ ဂဟိတာ။ တသ္မာ
ဟံ ဥယျာနံ ဂတံပာ ပေါတ္ထကံ ငဋ္ဌိတုံ ဣစ္ဆာမိ။

ယခုချမ်းအုံသောနေ့၌ မှောင်၏။ ဥတုလည်း အေးမြ
၏။ထိုကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်၍ စာအုပ်ကို
ဘတ်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။

ဇုဏှပက္ခဿ ပန္နရသေဒိနေ စန္ဒော မုဏ္ဍော ဟောတိ။
အဘိက္ကန္တ ရံသီဟိ သဗ္ဗန္ဒော။

လဆန်းပက္ခ၏ တဆဲ ငါးရက်နေ့၌ လဝန်းသည် ပြည့်၏။
အလွန် နှစ်သက် အွယ်သော အရောင်တို့ဖြင့် ထွန်းလင်း
တောက်ပ၏။

ဘဂိနိ တဝ မုခံ ပုဏ္ဏိန္ဒြ သင်္ကာသံ ဟောတိ။ တံမုခံ
ဒိသ္မာ မမ စိတ္တံ ဝိယဝေဂေန ပမုယျာတိ။

ဒိန္နမ။သင့်မျက်နှာသည် လပြည့်ဝန်းနှင့် တူ၏။ ထိုမျက်
နှာကို မြင်ရသောကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ စိတ်သည် ချစ်သော အ
ဟုန်ဖြင့် တွေ့ဝေသွားပါ၏။

ဣန္ဒြိတံ ပတ္ထိတံ တုယျံ။
ဝိပုမေဝ သမိဇ္ဈတု။
သဗ္ဗေ ပုရေန္တု သင်္ကာပွါ။
စန္ဒော ပန္နရသော ယထာ။

တဆဲငါးရက်နေ့၌ ထွန်းသောလပြည့်ဝန်းကဲ့သို့။ သင်၏
အလိုရှိအပ်သမျှ တောင့်တအပ်သမျှသည်။လျှင်မြန်စွာ သာ
လျှင် ပြည့်စုံပါစေသတည်း။ အလုံးစုံသော အကြံအစည်တို့
သည် လျှင်မြန်စွာသာလျှင် ပြည့်စုံကြစေကုန်သတည်း။

ကိဉ္ဇာပိ ဗုဒ္ဓဿ မုခံ ပုဏ္ဏိန္ဒြ သဒိသံ ဟောတိ။ တထာပိ
စန္ဒော ဇုဏှပက္ခေ ရတ္တိယံယေဝ ဇောတေတုံ သက္ကောတိ။
ဗုဒ္ဓမုခံပန သဗ္ဗေသုကာလေသု ဝိဇ္ဇောတတိ။

မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်နှာတော်သည် အကယ်၍ လပြည့် ဝန်းနှင့် တူပါ၏။ ထိုသို့ပင်တူပင်တူသော်လည်း (သို့ရာတွင်) လသည် လဆန်းပက္ခညဉ့်အခါ၌သာလျှင် ထွန်းပခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်နှာတော်သည်ကား ခင်သိမ်းသောအခါတို့၌ ထွန်းပတော်မူ၏။

စန္ဒိကာ မန္ဒဟာသာ တေ။
မုနိန္ဒ ဝဒနိန္ဒ၊ နေ။
ပဗောဓေတယံ သာဓု။
မနောကုမုဒ ကာနနံ။

အလင်္ကာရပါဌ်။

အိုမြတ်စွာဘုရား အရှင်ဘုရား၏။ မျက်နှာကော်လဝန်း၏ ညှင်းညှင်းသာသာ ပြီးတော်မူခြင်းကြောင့်။ လရောင်နှင့်တူသော ဤရောင်ခြည်တော်သည်။ သူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်နှလုံးတည်းဟူသော ကြာဖြူတောကြီးကို ပွင့်စေနိုင်ပေသည် ဘုရား။

မာတာ ဇုဏ္ဍာယံ သပုတ္တမိတူဟိ ကိဇ္ဇန္တိ ဟာသမာနာ ဝသတိ။

မိခင်သည် လရောင်၌ မိမိ၏ သားသမီးတို့နှင့် ကစားမြူးတူး၍ မြူးရယ်ကာ နေ၏။

ဟေမန္တကာလေ ရတ္တိယံ ဥဿဝေါ ပတတိ။ တဿှာ မနုဿာ သိတာဘိတုန္နာ ဟောန္တိ။

ဆောင်းအခါ ညဉ့်အချိန်၌ နှင်းကျ၏။ ထိုကြောင့် လူတို့သည် အအေးဖြင့် စိမ့်၍နေကြကုန်၏။

စန္ဒဂ္ဂါဟကာလေ သုရိယဂ္ဂါဟကာလေစ ယံယံရက္ခံ သမူလံ ဥဒ္ဓရေယျ။ တဿ မူလံ သဗ္ဗသိဒ္ဓိကံ ဟောတီတိ ဝဒန္တိ။

လကြပ်သော အခါ၌၎င်း နေကြပ်သောအခါ၌၎င်း။ အကြင်အကြင် သစ်ပင်ကို အမြစ်နှင့်တကွ နှုတ်ယူရာ၏။ ထိုသစ်ပင်၏ အမြစ်သည် သိဒ္ဓိအလုံးစုံ ပြီးစေနိုင်၏ဟူ၍ ပြောဆိုကြကုန်၏။

ဓမ္မာသောကရာဇာ စန္ဒဂ္ဂါဟသမယေ အပုဗ္ဗံအစရိမံ စတုရာသီတိသဟာသာစေတိယာနိ ပတိဠာပေသိ။

ဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် လကြပ်သောအခါ၌ မရှေးမနှောင်း တပြိုင်နက် ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော စေတီတော်တို့ကို တည်ထားတော်မူ၏။

(အပုဗ္ဗံအစရိမံ။တပြိုင်နက်။မရှေးမနှောင်း။တချိန်တည်း။)

ဝေသာခမာသေ ပန္နရသဒိနေ စန္ဒော ဝိသာခါနက္ခတ္တေန ယုတ္တော။ တထိံ ဒိနေယေဝ မဟာသတ္တံ ဝိဇာယိ။

ကဆုန်ညွှန်း-၁၅-ရက်နေ့၌ လသည် ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်၏။ ထိုနေ့၌ပင်လျှင် ဘုရားလောင်းကို သွားမြင်တော်မူသည်။

ဩသမိတာရုကာ သဗ္ဗာသုဉ္ဇဇ္ဈာယု ပဘာဿရတရာ
ဟောတိ။

သောက်ရှူးကြယ်သည် အလုံးစုံသော ကြယ်တို့တွင်
အထွန်းလင်းဆုံး အပြုံးပြက်ဆုံး ဖြစ်၏။

အတိက္ကန္တေန ဝဇ္ဇောန။
ယာ တံ တိဠာယိ ဒေဝတေ။
ဩဘာသေန္တိ ဒိသာသဗ္ဗာ။
ဩသမိဝိယ တာရကာ။

ဒီဓာနဝတ္ထုပါဠိတော်။

အိုနတ်သွီး အကြင်သင်နတ်သွီးသည် သောက်ရှူးကြယ်
ကဲ့သို့ အလုံးစုံသောအရပ်မျက်နှာတို့ကို ထွန်းလင်းစေလျက်
အလွန်နှစ်သက်ဘွယ်ရှိသော အဆင်းဖြင့် ရပ်နေတိ၏။

သဂ္ဂေသု ဒေဝတာနံ ပါကဗ္ဗဇရာနာမ နတ္ထိ။ဒေဝပုတ္တော
အာပါဏကောဋီကံ ဝိသတိဝသိကကုမာရောဝိယ ဒိဿ
တိ။အတ္ထရာ သောဠသဝိသိကယုဝတိဝိယ ဒိဿတိ။

နတ်ပြည်တို့၌ နတ်တို့အား ထင်ရှားသော ဇရာတရား
မည်သည် မရှိ။နတ်သားသည် အသက်ဆုံးသည်တိုင်အောင်
အနှစ် နှစ်ဆယ်ရှိသော လုလင်ပျိုကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ နတ်သွီး
သည် အသက်ဆုံးသည်တိုင်အောင် ဆဲခြောက်နှစ်ရှယ်ရှိ
သော အပျိုကလေးကဲ့သို့ ထင်ရ၏။

- (က) ဒိဗ္ဗံ စန္ဒနုဗ္ဗန္တိ။
ဝရဂန္ဓဉ္စ ကေဝလံ။
ဒိသောဒိသံ ဩကိရန္တိ။
အာကာသေန ဝတာမရူ။

ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် သွားကြကုန်သော နတ်တို့သည်
နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော နံ့သာမှုကို၎င်း အလုံးစုံ အမွှေးအထုံ
ဂန္ဓာရုံအမြတ်ကို၎င်း ထိုမှ ဤမှ ကြမြန့်ကြကုန်၏။

- (ခ) တာရဂဏာ ဝိရောစန္တိ။
နက္ခတ္တံ ဂဂနမဏ္ဍလေ။
ဝိသာခါ စန္ဒိမာ ယုတ္တာ။
ရဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ။

ကြယ်တာရာ အပေါင်းတို့သည် ထွန်းလင်း တောက်ပ
ကြကုန်၏။ ကောင်းကင် အပြင်၌ နက္ခတ် (၂၇-လုံး)သည်။
ထွန်းလင်းတောက်ပ၏။ ဝိသာခါနက္ခတ်သည် လနှင့်ယှဉ်၏။
မတ်ကေန အမှန်ဘုရားဖြစ်တော်မူပါလတံ့။

(ဤ-၂-ဂါထာကို၊ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်မှထုတ်၍ပြဆိုပါသည်)

သုနက္ခတ္တံ သုမင်္ဂလံ။
သုပ္ပဘာတံ သုဟုဋ္ဌိတံ။
သုခဏော သုမဟုတ္တောစ။
သုယိဋ္ဌံ ဗြဟ္မစာရိသု။
အဂ်္ဂိန္ဒြိပါဠိတော်။

ကောင်းသောနက္ခတ်။ ကောင်းသောမင်္ဂလာ။ ကောင်း
သောရိပ်စားလင်းခြင်း။ ကောင်းသောထခြင်း။ ကောင်းသော
ခဏ။ ကောင်းသောမဟုတ်။ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ကုန်သော
သူတော်ကောင်းတို့၌ ကောင်းသောပူဇော်ခြင်း (သည်ဖြစ်ပါ
စေသတည်း။)

နက္ခတ္တံ ပဋိမာနေန္တံ။
အတ္ထော ဗါလံ ဥပဇ္ဈဂါ။
အတ္ထော အတ္ထဿ နက္ခတ္တံ။
ကိံကရိဿန္တိ တာရကာ။

ပါဠိခေတ်ပါဠိတော်။

နက္ခတ်စောင့်၍ နေသော သူရိုက်ကို အကျိုးစီးပွား လွန်၍
သွားလေ၏။ အကျိုးစီးပွားသည် အကျိုးလိုလားသောသူ၏
နက္ခတ်ဖြစ်၏။ ကြွယ်တာရာတို့သည်။ အဘယ်ပြုရ ကုန်
အံ့နည်း။

ဒေဝါ သကမ္မဇနိတံ သုခံ သုဇ္ဈိတွာ သတတံ ကာမ
ဂုဏေဟိ ကိဋ္ဌိတွာ ရမန္တိ။

နတ်တို့သည် မိမိကံကြောင့်ဖြစ်သော နတ်သုခဒါဘုတ်ကို
သုံးဆောင်၍ အမြဲမပြတ် ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် ကစားကာ
ပျော်မွေ့ကြကုန်၏။

သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ အဂ္ဂမဟေသိ သုဇိတာနာမ
အသုရုကညာ ဟောတိ။

နတ်တို့ကို အစိုးရသော သိကြားမင်း၏ မိဖုရားခေါင်
ကြီးသည်ကား သုဇိတာမည်သော အသုရာနတ်ထိုးဖြစ်၏။

သက္ကော ဇရာဝဏံနာမ ဟတ္ထိံ အဘိရုဟိတွာ စိတ္တကူ
ဓုတောနိက္ခမိတွာ ဒေဝပုတ္တေဟိ အစ္ဆရာဟိစ ပုရက္ခိတွာ
နန္ဒနံနာမ ဒိဗ္ဗဥယျာနံ အဂမာသိ။

သိကြားမင်းသည် ဇရာဝဏ်မည်သောဆင်ကို စီး၍
စိတ္တကုန်တံခါးမုတ်မှ ထွက်၍ နတ်သား နတ်ထိုးတို့ဖြင့် မြီရံ
လျက် နန္ဒဝန် မည်သော နတ်ဥယျာဉ်သို့ ကြွတော်မူ၏။

နတေ သုခံ ပဇာနန္တိ။
ယော နပဿန္တိ နန္ဒနံ။

သံဃုခေတ်ပါဠိတော်။

အကြင်သူတို့သည် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်တော်ကို မမြင်ဘူး
ကုန်။ ထိုသူတို့သည် ချမ်းသာကို မသိကြကုန်။

ဒေဝါနံ ဒိဗ္ဗသုခံ ဥပမာယာပိ ပကာသိတုံ နသုကာရာတိ
ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။

နတ်တို့၏ နတ်ချမ်းသာကို ဥပမာဖြင့် ပြခြင်းငှါ မလွယ်
ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်၏။

မာရဿ တိဿော ဝိတရော ဘဂဝတော သန္တိကံ
အာဂန္တာ နာနာဗိခါဟိ ဣတ္ထိမာယာဟိ ပလောဘောန္တိ။
ဘဂဝါပန ထောကံပိ နိစ္စလတိ။

မာရ်နတ်၏ သွီးသုံးယောက်တို့သည် ရှင်တော်ဘုရား ၏ အထံတော်သို့ လာရောက် ချဉ်းကပ် ကြကုန်ပြီးလျှင် အမျိုးမျိုးသော မိန်းမမာယာတို့ဖြင့် ဖြားယောင်း ကြကုန်၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည်ကား အနည်းငယ်မျှ တုန်လှုပ်တော် မမူချေ။

ယဒါ ဧကော ဒေဝပုတ္တော စဝနာသန္နာဂတော ဟော တိ။ တဒါ တဿ သန္တိကံ ဒေဝါ အာဂစ္ဆော “ဣတော ဘော မနုဿလောကံ ဂစ္ဆိ။ ပုညာနိ ဗဟုံ ကတွာန မုန ဣမံလော ကံ အာဂစ္ဆေယျာသိ” တိ ဥပေျာဇေန္တိ။

အကြင်အခါ နတ်သားတဦးသည် စုတေခြင်း အနီးသို့ ဆိုက်ရောက်လေ၏။ ထိုအခါ ထိုနတ်သား၏အထံသို့ နတ်တို့ သည် လာရောက်ကြကုန်ပြီးလျှင် “အိုအချင်းနတ်သား ဤ နတ်ပြည်မှ လူတို့လောကသို့ သွားပါလေ။ ကုသိုလ်ကောင်း မှုတို့ကို များစွာ ပြု၍ တာဝန် ဤနတ်ပြည်သို့ ပြန်လာပါ” ဟူ ၍ တိုက်တွန်းကြကုန်၏။

စုတာနံ ဒေဝါနံ သရီရနိက္ခေပေါနာမ နတ္ထိ။ ဒိပဇာလာ ဝိယ သရီရံ နိဗ္ဗာယတိ။

စုတေပြီးသောနတ်တို့၏ ကိုယ်ကောင်းကို ပစ်ချရခြင်း မည်သည် မရှိ။ မီးလျှံချုပ်ငြိမ်းသကဲ့သို့ ကိုယ်ကောင်းလည်း ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။

စဝနဓိတ္တိကာနံ ဒေဝါနံ ပဉ္စနိမိတ္တာနိ ဒိဿန္တိ။ ဝိဇ္ဇန္တနပုပ္ဖံ ဝိလာယတိ။ ဝတ္ထံ ကိလိဿတိ။ သေဒါ မုစ္ဆန္တိ။ ကာယေ

ဝိဝဏ္ဏတာ ဟောတိ။ ဒေဝလောကေ နရမတိ။ ဣမာနိ ပံဉ္စ နိမိတ္တာနိ ဒိဿန္တိ။

စုတေခြင်းသဘော ရှိကုန်သော နတ်တို့အား နိမိတ်ငါး ပါးတို့သည် ထင်လာကုန်၏။ ပန်ဆင်သော မန်းသည် ညှိုး၏။ အဝတ်တန်ဆာသည် ညစ်နွမ်း၏။ ချွေးတို့သည် ရှိထွက်ကုန် ၏။ ကိုယ်၌ အဆင်းပျက်စီး၏။ နတ်ပြည်၌ မမွေ့လျော်နိုင်။ ဤနိမိတ်ငါးပါးတို့သည် ထင်လာကုန်၏။

ဒေဝါ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗုဒ္ဓိတုံနာရဟန္တိ။ တဿှာ တေဒေ ဝါ တိရုစ္ဆာနာတိ ဝိနယပရိယာယေန ဝုစ္ဆန္တိ။

နတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်း ပြုခြင်းငှါ မထိုက်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် ထိုနတ်တို့ကို ဝိနည်း ပရိယာယ်အားဖြင့် တိရုစ္ဆာန်များဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

မာသေမာသေ ပက္ခဿ အဠမိယံ စတုန္ဒံမဟာရာဇာနံ အမတ္တာ မနုဿလောကံ အနုဝိစရန္တိ။ ပုညကာရိနော မနုဿေ ဂဏီတုံ။ စာတုဒ္ဓယိယံ စတုန္ဒံမဟာရာဇာနံ ပုတ္တာ အနုဝိစရန္တိ။ ပန္နရသေ ပုဏ္ဏမဒိနေ စတ္တာရောမဟာရာဇာ နော သယမေဝ အနုဝိစရန္တိ။

လတိုင်းလတိုင်း လဆန်းပက္ခ လဆုတ်ပက္ခ၏ ရှစ်ရက် မြောက်သောနေ့၌ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီး လေးပါး တို့၏ အမတ်တို့သည် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုလေ့ရှိကုန်သော လူတို့ကို ရေတွက်ခြင်းငှါ (စာမင်းယူခြင်းငှါ) လူပြည် လော က ထွည့်လည်ကြကုန်၏။ ဣန်း-၁၄-ရက် လပြည့်ကျော်

၁၄-ရက်နေ့၌ စတုမဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးလေးပါးတို့၏ သားတော်များ ဟုညွှန်လည်ကြကုန်၏။ ဣဒ်-၁၅-ရက် လ ပြည့်နေ့၌စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးလေးပါးတို့ ကိုယ်တိုင် ဟုညွှန်လည်ကြကုန်၏။

ယထိကာလေ ဝုညကာရိနော မနုဿဗဟူ ဟောန္တိ၊ တထိကာလေ ဒေဝါ မောဒန္တိ။

အကြင်အခါ၌ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုကြကုန်သော လူ တို့သည် များပြားကြကုန်၏။ ထိုအခါ နတ်တို့သည် ဝမ်း မြောက်ကြကုန်၏။

သစ္စံ ဘဏော နကုဇ္ဈေယျ။
ဒဇ္ဇာ အပ္ပံပိ ယာပိတော။
ဧတေဟိ တိဟိ ဌာနေဟိ။
ဂစ္ဆေ ဒေဝါန သန္တိကေ။

ဓမ္မပဒပါဠိတော်။

မှန်သော စကားကို ပြောဆိုရာ၏။ အမျက်မထွက်ရာ တောင်းအပ်သည်ရှိသော် အနည်းငယ်ကိုပင်ဖြစ်စေ ပေးရာ ၏။ ဤအကြောင်း သုံးပါးတို့ကြောင့် နတ်တို့၏ အထံသို့ ရောက်နိုင်သည်။

(က) စိတြကူဇောတိ ယံအာဟု။
ဒေဝရာဇ ပဝေသနံ။
သုဒဿနဿ ဂိရိနော။
ဒွါရံ ဟေတံ ပကာသတိ။

(က) နတ်တို့၏သနင်း သိကြားမင်း ဝင်ရာဖြစ်သော အကြင်တံခါးမုတ်ကို စိတ္တကူဇတံခါးမုတ်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြ ကုန်၏။ ဤတံခါးမုတ်သည် သုဒဿန နတ်မြို့တော်ကြီး၏ တံခါးမုတ်ဟူ၍ ထင်ရှား၏။

(ခ) ယထာ သရဒေ အာကာသေ။
နိလောဘာသော ပဒိဿတိ။
တထူပမံ ဣဒံဗျမှံ။
ဝေဠုရိယာ သုနိဇ္ဈိတံ။

(ခ) တန်ဆောင်မုန်းလအခါ ကောင်းကင်ပြင်၌ စိမ်းညို သော အရောင်ထင်တိသကဲ့သို့ ထိုနှင့်တူစွာ မြရတနာတို့ ဖြင့် ဘန်ဆင်းအပ်သော ဤမိမာန်သည် ထင်၏။

(ဂ) သုခမ္မာဏ္ဏတိ ယံအာဟု။
ဧသေသာ ဒိဿတေ သဘာ။

(ဂ) ဤမိမာန်ကို သုခမ္မာ နတ်သဘင်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုကြကုန်၏။ ထိုသုခမ္မာနတ်သဘင်သည် ထင်ရှား၏။

(ဃ) တံ ဒေဝါ ပဋိနန္ဒိံသု။
ဒိသ္မာ ရာဇန မာဂတံ။
သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ။
အထော တေ အဒုရာဂတံ။
နိသီဒ ဒါနိ ရာဇိသိ။
ဒေဝရာဇဿ သန္တိကေ။

(ဃ) ကြွရောက်လာသော ထို(နေမိ)မင်းကြီးကို မြင် ကြကုန်၍ နတ်တို့သည် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။ အိုမြတ်သောမင်းကြီး သင်မင်းကြီး၏ ကြွရောက်တော် မူ လာခြင်းကား ကောင်းသောကြွရောက်တော် မူလာခြင်းပေ တည်း။ သင်မင်းကြီး၏ ကြွရောက်တော် မူလာခြင်းကား မကောင်းသော ကြွရောက်တော်မူလာခြင်းမဟုတ်ပါ။ ။အို ရသေ့မင်းမြတ် ယခုအခါ သိကြားမင်းကြီး၏ အနီး၌ စံနေ တော်မူပါ။

(င) ဥပေါသထံ ဥပဝသီ။
သဒါ သီလေန သံဂုတော။
သံယမော သံဝိဘာဂေါစ။
သော ဝိမာနသ္မိံ မောဒတိ။

(င) အကြင်သူသည် (ရှစ်ပါးသီလ) ဥပုသ်ကို စောင့် သုံး၏။ အခါခပ်သိမ်း အကျင့်သီလဖြင့် လုံခြုံ၏။ ဣန္ဒြေကို လည်း စောင့်စည်း၏။ ဝေတာန်ပေးကမ်းလေ့လည်း ရှိ၏။ ထို သူသည် (နတ်) ဝိမာန်၌ မွေ့လျော်ရ၏။

(မှတ်ချက်။ ။ဤငါးဂါထာကို နေမိဇာတ်တော်မှ ထုတ်၍ပြုလိုက်ပါသည်။) ကောင်းကင်နှင့်ဆိုင်သောအခန်းပြီး၏။

အခန်း-၂၂။

ဆွေမျိုးဥာတိနှင့်ဆိုင်သော ပါဠိစကားများ။

သဇန,ဥာတိ,ဥာထက,ဗန္ဓု,	ဆွေမျိုး။
မာတာ,အမ္မာ,ဇနနီ,ဇနိကာ,	အမိ။မိခင်။
ဥပမာတာ	နှိုထိန်း။မွေးစားသောမိခင်။
ပိတာ,ဇနက,တာတ,	အဘ။ဘခင်။
ဥပဝိတာ	မွေးစားသောအဘ။
ဒါရ,ဘဂိယာ,ဇာယာ,	} မယား။
ပဇာပတိ,ဗုရဏီ	
ဓဝ,ပတိ,သာမိက,ဘတ္တာ,ကန္တ,	လင်။
ဥပဇာယာ,ဇာရီ	မယားမျှော်။ မယားငယ်။
ဥပပတိ,ဇာရ,	သယောက်လင်။လင်မျှော်။
	မျှောက်။လင်ငယ်။
ကုလဋာ,ဗန္ဓကီ,	လင်ငယ်ထားသောမယား။
	မျှောက်မွေးသောမယား။
ဇာယာပတိ,ဒမ္ပတိ,	လင်မယား။
ပတိဗ္ဗတာ,သတိ,	လင့် အ လိုသို့ လိုက်သော
	မယား။မယားမြတ်။
ကုလိတ္တိ,ကုလပါလိကာ,	အမျိုးကိုစောင့်သောမိန်းမ။
ပတိဗ္ဗရာ,သယဗ္ဗရာ,	မိမိအလိုအတိုင်းထိမ်းမြား
	သောမိန်းမ။

အဘိသာရိကာ	လင်လို၍ ချိန်းထား ရှာသို့ -
	သွားသောမိန်းမ။
နုတိ၊သဗ္ဗာရိကာ၊	အောင်သွယ်မ။
ဂဏိကာ၊ဝေသိ၊	} ပြည့်တန်းဆာမ။
နဂရသောသိနိ၊	
ဝါရုဏိ၊ဣက္ခဏိကာ၊	နတ်ကတော်။
ဂတ္ထိနိ	ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိန်းမ။
ဥတုနိ၊ပုပ္ဖဝတိ၊	ပန်းပွင့်နေသောမိန်းမ။
ဝိဇာတာ၊ပသုတာ၊	သားဘွားပြီးသောမိန်းမ။
ဝိဝေါ၊ပတိသုညာ၊	မုဆိုးမ။
မတဇာယ	မုဆိုးမိ။
ကုမာရိကာ၊ယုဝတိ၊	} အပျို။
တရုဏိ၊ကညာ၊	
ပုတ္တ၊သုတ၊အတြိဇ၊ဩရသ၊	သား။
မိတာ၊ဒုဟိတာ၊	သမီး။
သောဒရ၊သဂဗ္ဗ၊	တအူတုံဆင်း။ ဝမ်းတွင်း
	ဆင်း။
သလောဟိတ၊သပိဏ္ဍ၊	သွေးစပ်သောဆွေမျိုး။
သာလ	ယောက်ဖ။
နနန္ဒာ	ယောက်မ။
သဿု	ယောက္ခမ-(အမ)
သသုရ	ယောက္ခမ-(အထီး)
မာတာမဟိ၊အယျိကာ၊	အဘွား၊ဘွားအေ။

ပိတာမဟ၊အယျက၊	အဘိုး၊ဘိုးအေ။
ပပိတာမဟ၊ပယျက၊	အဘေး၊ဘေး။
မာတုလာနိ	အရိုး၊အဒေါ်။
မာတုလ	ဦးရိုး။
နတ္တာ၊ပပုတ္တ၊	မြေး။
ပနတ္တာ	မြစ်။
မာတုစ္ဆာ	မိထွေး။(မိခင်၏ညီမ။)
ပိတုစ္ဆာ	ဘာထွေး။(ဘခင်၏ညီ)
ဝေမာတိက	အဖေစုံအမေကွဲ။
သုဏ္ဍ၊သုဏိသာ၊	ချွေးမ။
ဇာမာတာ	သမက်။
ဘာတာ	အစ်ကို၊မောင်။
ဇေဋ္ဌဘာတာ	အစ်ကိုကြီး၊ မောင်ကြီး။
ကနိဋ္ဌဘာတာ	ညီ၊မောင်ငယ်။ ✓
ဝေမာတိကဘာတာ	အမေစုံအဖေကွဲညီအစ်ကို။
ဘဂိနိ	နှမ။
ဘာဂိနေယျ	တူ။(နှမ၏သား)
ဘာတုလေယျ	တူ။(အစ်ကို၏သား)
ဒေဝရ	ခဲအို။
ကနိဋ္ဌဒေဝရ	မတ်။
အဂ္ဂဇ၊ပုပ္ဖဇ၊	သားဦး၊အစ်ကိုကြီး။
ကနိဋ္ဌ၊အနုဇ၊	ညီ။
ထနပ	နှိုဦးသူငယ်။

ဗာလက, သုသု,	သူငယ်ကလေး။
ကုမာရ, ယုဝါ, ဒဟရ,	လှလင်ပျို။
မဟာလွက, ဇိဏ္ဏ, ဝုဒ္ဓ,	အဘိုးအိုကြီး။
မဟာလွိကာ, ဝုဒ္ဓါ,	အမယ်အိုကြီး။
ပေါသ, ဝုရိသ, ဝုမာ,	ယောက်ျား။ အဖိုး။
ဣတ္ထိ, နာရီ, သုဒ္ဓရီ,	} မိန်းမ။ အမ။
ဘီရု, ကာမိနီ, ဒဟိတာ,	

ဝဿဝရော, ပဏ္ဍကော, နပုံသကော,	နပုံပဏ္ဍုက်။
မေတ္တေယျက	အမိကိုလုပ်ကျွေးသူ။
ပေတ္တေယျက	အဘကိုလုပ်ကျွေးသူ။
မိတ္တ, သုဟဒ, သခါ,	မိတ်ဆွေ။
သဟာယ	သူငယ်ချင်း။
ဝယဿ	ရွယ်တူ။
သဇာတိက	အမျိုးဇာတ်တူသည်။

ပါဠိစကားပြောပုံဝါကျများ။

တဝ မာတာပိတရော ကသ္မိံနဝရေ ဝသန္တိ။
သင်၏ မိဘတို့သည် အဘယ်မြို့၌ နေကြပါသလဲ။

မန္တလေးနဝရေ ဝသန္တိ။
မန္တလေးမြို့၌ နေကြပါသည်။

တဝ သောဒရာ ဘာတုဘဂိနိယော ကတိမတ္တာ
ဟောန္တိ။

သင်၏ အူတုံဆင်းဖြစ်ကြသော ညီအစ်ကို မောင်နှမတို့
သည် ဘယ်မျှရှိကြပါသလဲ။

ဧကော သောဒရာ ဇေဠဘာတာ။ တိသော ဘဂိနိ
ယော။ ဧကနိဠဘာတရော။ မယာသန္တိ သတ္တသောဒရာ
ဟောန္တိ။ အဟံပန တေသံ မဇ္ဈိမော ဟောမိ။

အူတုံဆင်းအစ်ကိုကြီးတယောက်။ နှမသုံးယောက်။ ညီ
ငယ်နှစ်ယောက်။ ကျွန်ုပ်နှင့်တကွ အူတုံဆင်း-၇-ယောက်
ရှိကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်သည်ကား ထိုအူတုံဆင်းတို့၏ အလယ်
ဖြစ်ပါသည်။

တေသု ကတိမတ္တာ နွယနွယသပ္ပိယသံဝါသာ ဟောန္တိ။
ထို-၇-ယောက်တို့တွင် အစုံအစုံ မိမိချစ်သော သူတို့နှင့်
အတူနေထိုင်ကြသော (အိမ်ထောင်ကျသော) သူတို့သည်
အဘယ်မျှ ရှိပါကုန်သနည်း။

ဧကော မမ ဇေဠဘာတာ။ ဧကော ဘဂိနိ။ တေဒုဝေ နွယ
နွယသပ္ပိယသံဝါသာ ဟောန္တိ။ တဒညေပန ယုဝါယုဝတိ
ယော ဟောန္တိ။

ကျွန်ုပ်၏ အစ်ကိုကြီးတယောက်။ နှမတယောက်။ ထိုနှစ်
ယောက်တို့သည် အစုံအစုံ မိမိတို့ချစ်သောသူတို့နှင့် အတူ
နေထိုင် (အိမ်ထောင်ကျ) ကြပါသည်။ ထိုပြင်တပါးသော သူ
တို့မှာ လူပျိုအပျိုတို့သာ ဖြစ်ကြပါသည်။

တဝ ဘဂိနိယော အင်္ဂလိသဘာသံ ဥဂ္ဂဏ္ဍာတိ။
သင်၏နှမသည် အင်္ဂလိသဘာသာကို သင်သလား။

ကော ဥဂ္ဂဏှာတိ။ အညာယော နဥဂ္ဂဏှန္တိ။
နမတယောကံ သင်ပါဏိ။ တပါးသောနမတို့က မသင်
ကြပါ။

ကိန္နု၊ တံ မညာသိ။ မြေဇာတိကာယ ကုမာရိကာယ
အင်္ဂလိသာဘာသံ ဥဂ္ဂဟဏံ သုန္ဒရံတိဝါ။ နသုန္ဒရံတိဝါ။
သင်သည် မြန်မာလူမျိုး အပျိုကလေးများ၏ အင်္ဂလိပ်
ဘာသာ သင်ခြင်းသည် ကောင်းသည်ဟူ၍ ထင်ပါသလား။
မကောင်းဘူးထင်ပါသလား။

နသုန္ဒရန္တိ မညာမိ။ ကဿာ သိပ္ပသာလာယံ ဝသိတွာ
အင်္ဂလိသာဘာသံ ဥဂ္ဂဏှန္တိယော ကုမာရိယော ဥရောပ
ရမ္ဘိကမနုဿာနံ အာကာရံယေဘူယေယုန နန္ဒန္တိ။ ရတနတ္ထယေ
ဂါရဝံ ကာတု ပမုဿန္တိ။ တဿော နသုန္ဒရန္တိ မညာမိ။

မမကောင်းဘူးဟု ထင်မိပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း
ဆိုသော် စာသင်ကျောင်း၌ နေ၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို သင်
ကြားကြကုန်သော အမျိုးသမီးတို့သည် ဥရောပတိုက်၌ ပွေး
ဘွားကြကုန်သောလူ(ဥရောပတိုက်သား)တို့၏ အမူအရာကို
များသောအားဖြင့် နှစ်သက်ကြပါသည်။ ရတနာသုံးပါး၌ အရိ
အသေပြုခြင်းငှါ မေ့လျော့ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် မကောင်း
ဟူ၍ ထင်မြင်ပါသည်။

မမ ကော ဘဂိနိ အင်္ဂလိသာဘာသံ ဒဿမဋ္ဌာနံ ပတ္တာ။
သာ ဣဒါနိ ဥရောပိကပါဒကံ ပဒိုမုဗ္ဗတိ။ စေတိယပိဟာရ၊

ဋ္ဌာနံပိ နဂစ္ဆတိ။ အင်္ဂလိသာကုမာရိကာပိယ အလကံရိတွာ
ဥန္ဒတဂိဝါ ပိစရတိ။ အဟံ တံ ဒဋ္ဌံ နန္တုန္တမိ။

ကျွန်ုပ်၏ နှမကလေးတယောက်သည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ
ကို ဆယ်တန်းတိုင်အောင် ရောက်ခဲ့၏။ ထိုနှမကလေးသည်
ယခုအခါ ဥရောပတိုက်မှလာတဲ့ဘိနပ်(ရှူး)ကိုစီးနေ၏။ စေတီ
ရှိရာ ကျောင်းရှိရာသို့ မသွား။ အင်္ဂလိပ်အပျိုမကလေးတို့လို
တန်ဆာဆင်၍ လည်ပင်းတမော့မော့နှင့် ထွည့်လည်၍နေ၏။
ကျွန်ုပ်သည် ထိုနှမကို မကြည့်လိုပါ။

မာတာပိတရော ပုတ္တဓိဘာရုနံ ပုဗ္ဗာစရိယာ ဟောန္တိ။
မိဘတို့သည် သားသမီးတို့၏ လက်ဦးဆရာ ဖြစ်ကုန်၏။
(လက်ဦးဆရာ၊ မည်ထိုက်စွာ၊ မာတာပိတ၊ မိနှင့်ဘ။)

အဂ္ဂဇော ဘာတာ ပိတုဋ္ဌာနိယော။ အဂ္ဂဇော ဘဂိနိ မာ
တုဋ္ဌာနိယာ ဟောတိ။
အစ်ကိုကြီး အဘအရာ၊ အစ်မကြီး အမိအရာ။

ဂေါတမိ ဘဂဝတော မာတုန္တော အဟောသိ။ နန္ဒကု
မာရော ဝေမာတိကာဘာတာ။ ဂူပနန္ဒာပိ ဝေမာတိကာဘဂိနိ။

ဂေါတမိသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မိထွေးတော် ဖြစ်၏။
နန္ဒမင်းသားသည် အဘတူအမိကွဲသော ညီတော်ဖြစ်၏။ ဂူပ
နန္ဒာ မင်းသမီးသည်လည်း အဘတူ အမိကွဲသော နှမတော်
ဖြစ်၏။

မာတုတ္ထံ တေ မဟာဝီရံ။
တဝ သာသန ကာရိကာ။
အနုပ္ပတ္တာ သကံအတ္ထံ။
ပါဒေ ဝန္ဓာမိ စက္ခုမ။

ဝေရီအပဒါနံပါဠိတော်။

ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။
(အကျွန်ုပ်ငေါတမိသည်)အရှင်ဘုရား၏ မိထွေးတော်ကြီးပါ
ဘုရား။ အရှင်ဘုရား၏ အဆုံးမတော်ကို လိုက်နာပြုကျင့်
သည်ဖြစ်၍ ကိုယ့်အကျိုးသို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါပြီ။ပညာစက္ခု
နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ အရှင်ဘုရား၏ ခြေ
တော်တို့ကို ရှိခိုးပါ၏။

ယသောဓရာ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရဿ ပဇာပတိ အဂ္ဂမဟေ
သိ အဟောသိ။ သုဒ္ဓေါနေဿ မဟာရညေဝံ သုဏ္ဍာ။

ယသောဓရာ မင်းသိမ်းသည် သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား၏ အသျှင်
မြောက်သားတော် မိဖုရားခေါင်ကြီးဖြစ်၏။ သုဒ္ဓေါနေမင်း
ကြီး၏ ချွေးမတော်ဖြစ်၏။

ဒေဝဒတ္တော ဗုဒ္ဓဿ သာလော အဟောသိ။ သော ပဗ္ဗ
ဇိတွာ လောဟိတုပ္ပဒကကမ္ပံ သံဃာဘေဒကမ္ပံ စ ကရောတိ။
တသ္မာ ဣဒါနိ အဝိမိမဟာနိရယေ ပစ္စတိ။

ဒေဝဒတ်သည် ဘုရားရှင်၏ ယောက်ဖတော် ဖြစ်၏။ ထို
ယောက်ဖတော်သည် ရဟန်းပြုပြီးသော် (ဘုရားရှင်၏ ခြေမ

တော်၌) သွေးစိမ်းတည်အောင် ပြုသောကံ သံဃာကို သင်းခွဲ
သောကံကို ပြု၏။ ထိုကြောင့် ယခုအခါ အဝိမိငရဲကြီး၌ ခံနေ
ရ၏။

နဒိ သောဒကံဝ, ရဋ္ဌံ သရာဇကံဝ, ပေါက္ခရဏီ သပဒု
မာဝ, နာရီ သပတိကာဝ, သောဘာတိ။

မြစ်သည် ရေရှိမှ တင့်တယ်၏။ တိုင်းနိုင်ငံသည် မင်းရှိမှ
တင့်တယ်၏။ ရေကန်သည် ကြာရှိမှ တင့်တယ်၏။ မိန်းမသည်
လင်ရှိမှ တင့်တယ်၏။

- (က) နဂ္ဂါ နဒီ အနုဒကာ။
နဂ္ဂံ ရဋ္ဌံ အရာဇကံ။
ဣတ္ထိဝိ ဝိခင်္ဂါ နဂ္ဂါ။
ယဿာပိ ဒဿ ဘာတရော။

- (ခ) ဓဇောရထဿ ပညာဏံ။
ရမောပညာဏ မဂ္ဂိနော။
ရာဇာရဋ္ဌဿ ပညာဏံ။
ဘတ္တာပညာဏ မိတ္ထိယာ။

ဝေသာန္တရာဇာတ်ပါဠိတော်။

(က) မြစ်သည် ရေမရှိလျှင် အချည်းနှီးသာတည်း။ (မ
တင့်တယ် ဆိုလိုသည်။) တိုင်းနိုင်ငံသည် မင်းမရှိလျှင် အ
ချည်းနှီးသာတည်း။ အကြင်မိန်းမအား မောင်ဆယ်ယောက်
တို့ပင်ရှိကြစေကုန်ဦးတော့။ ရဆိုးမဖြစ်လျှင် ထိုမိန်းမသည်
အချည်းနှီးသာတည်း။

(ခ) တံခွန်သည် ရထား၏ အလံမည်၏။ အခိုးသည် မီး၏ အလံမည်၏။ မင်းသည် တိုင်းနိုင်ငံ၏ အလံမည်၏။ လင်သည် မိန်းမ၏ အလံမည်၏။

ဝေသာန္တရော မန္ဒိယာသဟ နွေပုတ္တေ အာဒါယ ဝက် ပဗ္ဗတံ အဂ္ဂိ။

ဝေသာန္တရမင်းကြီးသည် မန္ဒိဒေဝီနှင့်တကွ သားတော် သွီးတော်ကလေးနှစ်ပါးတို့ကို ယူ၍ ဝက်ပါတောင်သို့ ကြွ မြန်းတော်မူသည်။

နွေပုတ္တေ ဇူစကဿ အလဇ္ဇိဗြဟ္မဏဿ အဒါထိ၊ ဟဒါ ဒါရကာ ဘူသံ ပရိဒေဝိံသု။

သားတော် သွီးတော်ကလေး နှစ်ယောက်တို့ကို ဇူစကာ မည်သော အလဇ္ဇိပုဏ္ဏားကြီးအား လှူတော်မူ၏။ ထိုအခါ သူငယ်ကလေးတို့သည် ပြင်းထန်စွာ ပိုကြွေးကြကုန်၏။

(က) အမ္မာစ တာတ နိက္ခန္တာ။
တွဉ္စ နေခ တာတ ဒဿထိ။
ယာဝ အမ္ပိပိ ပသေမု။
အထနော တာတ ဒဿထိ။

(ခ) သစ္စံကိရေဝ မာဟံသု။
နရာ ဧကမ္ပိယာ ဣခေ။
ယဿ နတ္ထိ သကာမာလာ။
ဝိတာ အတ္ထိ တထေဝသော။

ဝေသာန္တရဇနာဓိ။

(က) အိုခမည်းတော်တုရား။ မယ်တော်သည် (သစ်ခီး ၅၁ရန်)ထွက်သွားဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ အိုခမည်းတော်၊ အသျှင် သည် ကျွန်ုပ်တို့ကို လှူတော်မူ၏။ မယ်တော်ကို ဖူးမြင်ပါ ရစေအုံး။ မယ်တော်ကို ဖူးမြင်ပြီးသော် ကျွန်ုပ်တို့ကို လှူတော် မူပါတော့။ (ဆိုင်းတော်မူပါအုံး-ဆိုလို၏။)

(ခ) အကြင်သူငယ်အား ကိုယ့်မိခင်ရင်းမရှိ၊ အဘပင် ရှိပေဦးတော့။ ထိုအဘမရှိသည်နှင့် တူ၏။ ဟူ၍ ဤလောက ၌ အချို့သောသူတို့ ပြောဆိုကြကုန်၏။ ထိုစကားသည် မှန် လေစွတကား။

မန္ဒိ ပုတ္တကေ အပဿန္တိ ဣတောဝိတော ပရိစရမာနာ ဝဝေသတိ။ တတော ပုတ္တသောကေန မုတ္တိဇ္ဇာ ဆမာယံ ပပတိ။ တဒါ ဝေသာန္တရော မန္ဒိ တောသေတိ။

မန္ဒိဒေဝီသည် သားတော်သွီးတော်ကလေးတို့ကို မမြင် သည်ဖြစ်၍ ထိုမှဤမှ တွည့်လည်ရှာဘေ့၏။ ထိုနေ့ပင် သား သွီးတို့ကို စိုးရိမ်မှုကြောင့် တွေ့ငေမိန်းမော၍ မြေ၌ လဲလေ ၏။ ထိုအခါ ဝေသာန္တရမင်းကြီးသည် မန္ဒိဒေဝီကို ချော မော့တော်မူ၏။

မံ ပဿ မန္ဒိ မာပုတ္တေ။
မာဗာဠံ ပရိဒေဝထိ။
လစ္ဆာမ ပုတ္တေ ဇိဝန္တာ။
အရောဂါစ ဘဝါမသေ။

ဝေသာန္တရဇနာဓိ။

အိုနှမ မဒီ၊မောင့်ကိုသာကြည့်ပါ။ သားသွီးကလေးတွေ
ကို မကြည့်ပါနှင့်။ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပိုမနေပါနှင့် (တို့နှစ်
ယောက်) အသက်ရှည်ကြ၍ အနာရောဂါ ကင်းကြပါလျှင်။
သားသွီးတို့ကို ရနိုင်ကြပါလယ်။

သိဉ္ဇယော မဟာရာဇာ မဒ္ဓိယာ သာသုရော ဟောတိ။
ဗုဿတိ ဒေဝိ သ သု၊ ဇာလီကဏ္ဍာဇိနာပန သိဉ္ဇယဿ
နတ္တာရော ဟောန္တိ။

သိဉ္ဇည်းမင်းကြီးသည် မဒ္ဓိဒေဝီ၏ ယောက္ခမ (အဘိုး)
ဖြစ်၏။ဗုဿတိဒေဝီသည် ယောက္ခမ(အမ)ဖြစ်၏။ဇာလီမင်း
သားနှင့် ကဏ္ဍာဇိနမင်းသွီးတို့သည်ကား သိဉ္ဇည်းမင်းကြီး၏
မြေးတော်တို့ ဖြစ်ကြကုန်၏။

တတော ဟေမဉ္ဇ ကာယုရုံ၊
ဂိဝေယျံ ရုတနာမယံ။
သသု သုဏ္ဍာယ ပါဟေတိ၊
ယေဟိ မဒ္ဓိ အသောဘထ။

ဝေသာန္တရာဇာတ်။

ထိုနောက် ရွှေလက်ကောက်ကို၎င်း၊ ဇုတနာတို့ဖြင့် ချယ်
စီအပ်သော လည်ရွဲတန်ဆာကို၎င်း။ ယောက္ခမတော်ကြီး
ဗုဿတိသည် ချွေးမတော်မဒ္ဓိဒေဝီအား ပို့ဆက်စေ၏။ အ
ကြင်တန်ဆာတို့ဖြင့် မဒ္ဓိဒေဝီသည် တင့်တယ်လေ၏။

အယံတေ သသုရော ဒေဝ၊
အယံ သသု ဇနာဓိပ၊
ယထာ မာတုပတိပတ္တိ။
ဧဝံ တေ ဟောတု သသုယာ။

မဟောသဇာတ်။

အိုမင်းမြတ်၊ ဤစုဇ္ဇနိဗြဟ္မဒတ် မင်းကြီးသည် အရှင်
ဘုရား၏ ယောက္ခမတော်ကြီးပါတည်း။ လူတို့ကို အစိုးရ
သော အိုမင်းမြတ်၊ဤနန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးသည် အရှင်ဘုရား
၏ ယောက္ခမတော်ကြီးပါတည်း။ အမိ၌ပြုထိုက်သော ကျင့်
ဝတ်များကဲ့သို့။ ထိုအတူ အရှင်ဘုရား၏ ယောက္ခမတော်
နန္ဒာဒေဝီမိဖုရားကြီးအား ပြုရခြင်း ဖြစ်ပါစေဘုရား။

(သသုရ,သသု,သဒ္ဓါ တို့အသုံးကိုသံတိရှိစေရန်။ဤပါဠိတော်ကြီးများကို စည်
သွင်းတော်ပြုလိုက်ရပါသည်။)

အယံ ပဉ္စာလ စန္ဒိ တေ၊
ရာဇပုတ္တိ အဘိန္တိတာ၊
ကာမံ ကရောဟိ တံတာယ၊
ဘဂိယာတေ ရထေသာ။

မဟောသဇာတ်။

ရထားစီးခြင်း မင်းတကာတို့ထက် မြတ်ပေသော အို
မင်းကြီး။ ဘုရင့်သွီးတော်ဖြစ်သော ဤမဉ္ဇာလစန္ဒိသည် အ
လွန်အလှိုရှိအပ်သော မင်းသွီးဖြစ်ပါသည်။ ထိုပဉ္စာလစန္ဒိ

မင်းသိမ်း၌ အလိုရှိတိုင်း ပြုတော်မူပါ။ အရှင်ဘုရား၏ မိဖုရား ပါတည်း။

ယဿ ဘရိယာ နိစ္စံ ပဿန္နမုခါ မိဟိတပုဗ္ဗဘာဏီ။
ပိယဝါဒိနိ၊ ဘတ္တုဝဿာနုဂါ ဟောတိ။ သောဘတ္တာ ဒေဝ
လောကေ ခမတေဝိယ။ နိစ္စသုခံ လန္တိ၊ သက္ကောတိ။

အကြင်သူ၏ မယားသည် အမြဲကြည်လင်သော မျက်နှာ
ရှိ၏။ ပြုံးခြင်းရှေ့ထား၍ စကားပြောလေ့ရှိ၏။ ချစ်ဘွယ်သော
စကားကို ပြောလေ့ရှိ၏။ လင်၏အလိုသို့ အစဉ်တစိုက်လိုက်
၏။ ထိုလင်သည် နတ်ပြည်၌ မွေ့လျော်ရသကဲ့သို့ အမြဲချမ်း
သာခွင့်ကို ရခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။

ယဿ ဘရိယာ နိစ္စံ ဒုမ္မုခါ။ ကလဟဝါဒိနိ၊ ဘတ္တံဆန္ဒ
ပိရောမိနိ၊ သောဘတ္တာ သဗျုပ္ပသိဟောရဂေ အရညေ ဒုက္ခံ
ဝသတေဝိယ။ နိစ္စဒုက္ခိတော ဟောတိ။

အကြင်သူ၏ မယားသည် အမြဲမျက်နှာဆိုး၏။ ငြင်းခုံသော
ကနဲလနဲ စကားတို့ကို ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။ လင့်အလိုဆန္ဒနှင့်
ဆန့်ကျင်လေ့ရှိ၏။ ထိုလင်သည် ကျား ခြင်္သေ့ မြွေရှိသော
တော၌ ဆင်းရဲစွာ နေရက်သကဲ့သို့ အမြဲဆင်းရဲလေတော့
သည်။

- (က) မဒတာ ယဿ ဂေဟေ နတ္ထိ။
ဇာယာစာပိယ ဝါဒိနိ။
အရညံ တေန ဂန္တိဗ္ဗံ။
ယထာရညံ တထာဗာရံ။

(ခ) ယာဇာယာ ဒုဗ္ဗစာရိတြာ။
သတတံ ကလဟပ္ပိယာ။
နဿာဇာယာတိ ဝတ္တဗ္ဗာ။
ယက္ခိနိယေဝ ဒါရုဏာ။

ဗန္ဓုတန္တနာဂရီကုမ်း။

(က) အကြင်သူ၏အိမ်၌ မိခင်သည် မရှိ၊ မယားကလည်း
မနှစ်သက်ဘွယ်သော စကားတို့ကိုသာ ပြောလေ့ရှိ၏။ ထို
အိမ်ရှင်သည် တောသို့သာ ထွက်ပြေးသင့်၏။ တောကဲ့သို့
ထိုအတူအိမ်ဖြစ်၍ နေသည်။

(ခ) အကြင်မယားသည် ကြမ်းတမ်း ယုတ်မာသော
အကျင့်စာရိတ ရှိ၏။ အစဉ်မပြတ် ခိုက်ရန်ပြုခြင်းကို နှစ်
သက်၏။ ထိုမယားကို မယားဟူ၍ မဆိုအပ်။ လွန်စွာကြမ်း
ကြုတ်ထွသော ဘီလူးမကြီးပေတည်း။

ယသ္မိံဂေဟေ ဗာရဏီ သိရိမတိ ဟောတိ။ တသ္မိံဂေ
ဟေ လက္ခိဒေဝိ နိဝသတိ။ တေန ဓနုဗညာဒိဘောဂါ ဒိနေ
ဒိနေ အာဂန္တိန္တိ။

အကြင်အိမ်၌ အိမ်ရှင်မသည် ကြက်သရေနှင့် ပြည့်စုံ၏။
ထိုအိမ်၌ ကြက်သရေနတ်သိမ်းသည် ကိန်းဝပ်၏။ ထို့ကြောင့်
ဥစ္စာစပါးစသော စည်းစိမ် အသုံးအဆောင်တို့သည် နေ့
တိုင်းနေ့တိုင်း ဆိုက်ရောက်လာကြကုန်၏။

ယသ္မိံဂေဟေ ယက္ခိနိသဒိသာ ဗုရဏိ အတ္ထိ။ တသ္မိံ
ဂေဟေ ကာလကဏ္ဍိဒေဝိ နိဝသတိ။ တေန ဣဋ္ဌာနိ မင်္ဂလာ
နိစ အပဂစ္ဆန္တိ။ အနိဋ္ဌာနိ အဝမင်္ဂလာနိယော အာဂစ္ဆန္တိ။

အကြင်အိမ်၌ ဘီလူးမနှင့်တူသော အိမ်ရှင်မသည် ရှိ၏။
ထိုအိမ်၌ (ကြက်သရေမရှိသော) ကာလကဏ္ဍိ နတ်သွီးသည်
ကိန်းဝပ်၏။ ထို့ကြောင့် လိုလားအပ်သော ဣဋ္ဌာရုံ တို့သည်
၎င်း ကြက်သရေမင်္ဂလာတို့သည်၎င်း ဗဟိဒ္ဓာ၊ ရှောင်ကွင်း
ကြကုန်၏။ အလိုမရှိအပ်သော အနိဋ္ဌာရုံတို့နှင့် မင်္ဂလာမရှိ
သော အရာတို့သာလျှင် ဝင်ရောက်လာကြကုန်၏။

ယာဘရိယာ ပတိဝသံ အနုဂစ္ဆန္တိ။ သာပတိဗ္ဗတာနာမ။
ဇောဟိတောဇနကာလေ မာတာပိယ အတ္တနော ဘတ္တာရံ
ဘောဇေတိ။ ဘဂိနိပိယ ဟိရိဩတ္တပံ ရက္ခတိ။ ဒါသိပိယ
နာနာကမ္မာနိ ကရောတိ။ ဝေဝိပိယ သယနေ ရမာပေတိ။
သာဝ သေဋ္ဌဘရိယာတိ ဝတ္တဗ္ဗာ။

အကြင်မယားသည် လင်၏အလိုကို လိုက်၏။ ထိုမယား
သည် ပတိဗ္ဗတာမည်၏။ ထိုမယားသည် စားသောက်ချိန်
အခါ မိခင်ကဲ့သို့ ကိုယ့်လင်ကို ကျွေးမွေး၏။ နှမကဲ့သို့ အရှက်
အကြောက်ကို စောင့်စည်း၏။ ကျွန်မကဲ့သို့ အမှုကိစ္စအမျိုးမျိုး
တို့ကို ပြုလုပ်ရှက်ဆောင်၏။ ပြည့်တန်ဆာမကဲ့သို့ အိပ်ရာ၌
မွေ့လျော်စေ၏။ ထိုမယားမျိုးကိုမှ မယားမြတ်ဟူ၍ ဆို
ထိုက်ပေသည်။

အာကင်္ခေယျံစေ ဘိက္ခဝေ ဥပောပိ ဇာနိပတယော
ဒိဋ္ဌေစေဝဓမ္မေ အညမညံ ပသယိတုံ။ အတိသမ္ပရာယဉ္စ အည
မညံ ပသယိတုံ။ ဥဘောဝသု သမသဒ္ဓါ၊ သမသီလာ၊ သမစာ
ဂါ၊ သမပ္ပညာ။ ဒိဋ္ဌေဝဓမ္မေ အညမညံ ပသယိသန္တိ။ အတိ
သမ္ပရာယဉ္စ အညမညံ ပသယိသန္တိ။

ဓတုကာနိပါတ်အပိုဋ္ဌိ ရှိပါဠိတော်။

အိုပဟန်းတို့။ လင်မယား နှစ်ယောက်တို့သည် မျက်
မှောက်ဘဝ၌လည်း အချင်းချင်း ထွေဆုံခြင်းငှါ အလိုရှိကြ
ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ နောင်တမလွန်ဘဝ (အဆက်ဆက်) ၌
လည်း အချင်းချင်းထွေဆုံခြင်းငှါ အလိုရှိကြကုန်သည် ဖြစ်အံ့။
(ဤသို့အလိုရှိကြပါလျှင်) တူမျှသော သဒ္ဓါတရား ရှိကြကုန်ရာ
၏။ တူမျှသော အကျင့်ထိလ ရှိကြကုန်ရာ၏။ တူမျှသော အလှူ
စာဂ ရှိကြကုန်ရာ၏။ တူမျှသော အသိအလိမ္မာ ရှိကြကုန်ရာ
၏။ (ထိုသို့ဖြစ်သည်ရှိသော်) မျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း အချင်း
ချင်း ထွေဆုံကြကုန်လတံ့။ နောင်တမလွန် (အဆက်ဆက်)
၌လည်း အချင်းချင်း ထွေဆုံကြကုန်လတံ့။

ဣဒါနိ ဧကစ္စ ဓနဝန္တာ ပုရိသာ ဥပဇာယံ ပေါသေတွာ
ရမန္တိ။

ယခုအခါ အချို့ ဥစ္စာရှိကုန်သော ယောက်ျားတို့သည်
မယားမျှောင်(မယားငယ်)ကို မွေး၍ မွေ့လျော်ကြကုန်၏။

သေဟိဒါရေတျ သန္တုဋ္ဌော။
ဝေထိယာ သုပဒုဿတိ။
ဒုဿတိ ပရဒါရေသု။
တံ ပရာဘဝတော မုခံ။

ရောဘဝဇုတ်။

ကိုယ်ပိုင်မယားတို့ဖြင့် ရောင့်ရဲ တင်းတိမ်ခြင်းမရှိသည် ဖြစ်၍ ပြည့်တန်ဆာမတို့၌ ပြစ်မှားလွန်ကြူး၏။ သူတပါးတို့ ၏ မယားတို့၌ ပြစ်မှားလွန်ကြူး၏။ ထိုသို့လွန်ကြူးခြင်းသည် ပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၏။

ရွှစ်သုံးဆွဲမြန်မာဂါထာ။

ပြည့်တန်ဆာကြိုက်-သွားသိုက်ကြည်ဖြူ။
ကိုယ်ပိုင်မယား-ချစ်အားမကူ။
သူတပါး၏-မယားကိုဖြူ။
မကြီးပွား-ပျက်ပြားကြွက်ကြွက်ဆူ။

ဣဒါနိ ကာမိဒုဋ္ဌတာရိယာယော ဇာရံ ပေါသေတွာ
ရမန္တိ။ အတ္တနော သာမိကဿ ဝိနာသံပိ ဝိန္တယန္တိ။
ယခုအခါ အချို့ယုတ်မာသော မယားတို့သည် သ
ယောက်လင် (လင်ငယ်၊ မျောက်)ကို မွေးမြူပြီးလျှင် မွေ
ထျော်ကြကုန်၏။ ကိုယ့်လင်ကြီး၏ ပျက်စီး ခြင်းကိုလည်း
ကြံစည်ကြကုန်၏။

မယဉ္ဇ ဘရိယံ နာတိက္ကမာမ။
အမေစ ဘရိယာ နာတိက္ကမန္တိ။
အညတြိတာဟိ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမ။
တသ္မာဟိ အမှံ ဒဟရာ နမိယျရေ။

ဓမ္မပါလဇာတ်။

ကျွန်ုပ်တို့ကလည်း မယားကို လွန်၍မကျင့်ကြကုန်။ မ
ယားတို့ကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ကို လွန်၍မကျင့်ကြကုန်။ ကိုယ့်
မယားတို့ကို လွှတ်ထား၍ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ကြ
ကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ကျွန်ုပ်တို့၏ (အမျိုး၌) ငယ်ရွယ်
သောသူတို့ သေကြေပျက်စီးလေ့မရှိကြကုန်။

ဣတ္ထိနံ ပတိ နဒုလ္လာဘာ၊ ဝုတ္တာပိ နဒုလ္လာဘာ၊ သောဒရာပန
ဒုလ္လာဘာ။

မိန်းမတို့အား လင်ကိုရခဲသည်မဟုတ်ကုန်။ သားထွီးတို့
ကို ရခဲသည်မဟုတ်ကုန်။ အူတုဆင်း အရင်းအချာတို့ကို
သာလျှင် ရခဲကုန်သည်။

ဥစ္ဆိင်္ဂေ ဒေဝ မေပုတ္တော။
ပထေ ဓါဝန္တိယာ ပတိ။
ယဉ္ဇဒေသံ နပဿာမိ။
ယတော သောဒရမာနယေ။

ဘေဒနီပါဠိ။ ဥစ္ဆိင်္ဂဇာတ်။

အိုမင်းမြတ်။ ကျွန်မ၏ ဝမ်းပိုက်ထဲ၌ သားကို ရလွယ်ပါ
၏။ လမ်းခရီး၌ ရှောက်၍ ပြေးလိုက်သည်ရှိသော် လင်ကို
ရလွယ်ပါ၏။ စင်စစ်သော်ကား။ အကြင်အရင်မှ အူတုံဆင်း
မောင်ရင်းကို ဆောင်ယူနိုင်၏။ ထိုအရင်ကို မမြင်ပါ။

နာရီယော လောကေ နဒိသမာတိ ဝဒန္တိ။ နဒိ ဝင်္ဂာဝိယ
နာရီယောဝိ ဝင်္ဂာ ဟောန္တိ။ နဒိယံ ဇလံ အတ္ထိ။ နာရီသု
ဒေါသော အတ္ထိ။ နဒိ တောယဝေဂေန ကုလာနိ နိပါတယန္တိ။
နာရီယော ဒေါသဝေဂေန ကုလာနိ နိပါတယန္တိ။

လောက၌ မိန်းမတို့သည် မြစ်နှင့် တူကုန်၏ ဟူ၍ ဆို
ကြကုန်၏။ မြစ်သည် ကောက်သကဲ့သို့ မိန်းမတို့လည်း
ကောက်ကုန်၏။ မြစ်၌ ရေရှိ၏။ မိန်းမတို့၌ ဒေါသရှိ၏။ မြစ်
သည် ရေအဟုန်ဖြင့် ကမ်းပါးတို့ကို ဖြိုတတ်၏။ မိန်းမတို့
သည် ဒေါသအဟုန်ဖြင့် အမျိုးတို့ကို ဖြိုတတ်ကုန်၏။

နဇ္ဇောစ ထိယောစ သမပ္ပဘာဝါ။
တုလျာနိ ကုလာနိ ကုလာနိ တာသံ။
တောယေဟိ ဒေါသေဟိ နိပါတယန္တိ။
နဇ္ဇောဟိ ကုလာနိ ကုလာနိ ထိယော။

ဗန္ဓတံကြကုမ်း။ ဣန္ဒြေဝဇိရာ ဝါထာ။

မြစ်တို့သည်၎င်း မိန်းမတို့သည်၎င်း တူသော အစွမ်း
သတ္တိ ရှိကြကုန်၏။ ထိုမြစ်နှင့် မိန်းမတို့အား ကမ်းပါးနှင့်
အမျိုးတို့သည် တူကုန်၏။ အမှန်ကိုဆိုအံ့။ မြစ်တို့သည် ရေ

တို့ဖြင့် ကမ်းပါးတို့ကို ဖြိုကြကုန်၏။ မိန်းမတို့သည် ဒေါသ
တို့ဖြင့် အမျိုးတို့ကို ဖြိုတတ်ကုန်၏။

(မှတ်ချက်။ ။ ဤဂါထာ၌။ သဒ္ဓါကစားပုံများကို။ အတုခိုးဘို့ကောင်းလှ
ပေသည်။

ဣမသ္မိံ မြေဓရဋ္ဌေ ယောဘူယျေန သသုရာ သုဏ္ဍံ ပိယာ
ယန္တိ။ သသုယော ဇာမာတရံ။

ဤမြန်မာပြည်၌ များသောအားဖြင့် ယောက္ခမ(အဝတီး)
တို့သည် ချွေးမကိုချစ်တတ်ကုန်၏။ ယောက္ခမ(အမ)တို့သည်
သမက်ကို ချစ်တတ်ကြကုန်၏။

မဟ္တု အယျကော ဣဒါနိ ဒွါသိတိဝသိကော ဟောတိ။
အယျိကာမန အသိတိဝသိကာ။ တေသံ နတ္တာရော ဒွါသ
ဟောန္တိ။ ပနတ္တာရောပန သတ္တဝီသတိ မတ္တာ။

ကျွန်ုပ်၏ အတိုးသည် ယခုအခါ (အသက်) ရှစ်ဆဲ့နှစ်
နှစ်ရှိ၏။ အဘွားသည်ကားရှစ်ဆယ်ရှိ၏။ ထိုအတိုးအဘွား
တို့၏ မြေးတို့သည် ဆဲ့နှစ်ယောက်ရှိကုန်၏။ မြစ်တို့သည်
ကား နှစ်ဆဲ့ခုနစ်ယောက်မျှ ရှိကုန်၏။

ဝိသာခါ ဝိသတိ ပုတ္တာ။
နတ္တာစ စတုရောသတာ။
ပနတ္တာ အဋ္ဌသဟာသာ။
ဇမ္ပုဒိပေ သုပါကဋာ။

ဓမ္မဗဒအဋ္ဌကထာ။

ဝိသာခါသည် သားသွီးနှစ်ကျိပ်ရှိကုန်၏။ မြေးတို့သည်။

ကား လေးရာရှိကုန်၏။ မြစ်ဘို့သည် ရှစ်ထောင် ရှိကုန်၏
ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ ကျော်စောသောမိန်းမပေတည်း။

ကိစ္စာပိ မတစာယော ပုရိသော ဝိဝေံ အာဝါဟိတုံ
အရဟတိ။ တထာပိ သော ဝိဝေံ နန္ဒုစ္ဆတိ။ ယုဝတိယေဝ
ဣစ္ဆတိတိ မယာ သုတပုဗ္ဗံ။

စင်စစ်မှာ မယားသေသော မုဆိုးဖိုသည် မုဆိုးမကို
လက်ထပ်ခြင်းငှါ ထိုက်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုမုဆိုးဖိုသည်
အပျိုကလေးကိုသာ အလိုရှိ၏ ဟူ၍ ကျွန်ုပ် ကြားဘူးပါ
သည်။

သစေ အတိတယောဗ္ဗနော ဒဏ္ဍဟတ္ထော မဟာဗ္ဗကော
ယုဝတိ ဘရိယံ ကရောယျ။ သော ဝိန္ဒကာယော ဟုတွာ
အဝိရေနေဝ မရိသာတိမညေ။

အရွယ်လွန်ပြီးသော ဘောင်ဌေးလက်စွဲလျက် ရှိသော
အဘိုးကြီးသည် အပျိုကလေးကို အကယ်၍ မယားပြုညား
အံ့။ ထိုအဘိုးကြီးသည် ပင်ပန်းသောကုန်သည် ရှိသည်ဖြစ်၍
မကြာမှီ သေရလိမ့်မည်ထင်၏။

ဘာတုနော ဘရိယာ နနန္ဒာယ ဝိဝါဒ ကလဟာဘိလာ
ဟောတိ။

အစ်ကို၏ မယားသည် ယောက်မနှင့် ငြင်းခုံခြင်း ခိုက်
မုန်ဖြစ်ခြင်း အလေ့ရှိ၏။

ကောနာရိယော ပသုတာပိ ယုဝတိဝိယ အဘိဂ္ဂပ၊
ဒဿနီယာ ဟောန္တိ။

အချို့သောမိန်းမတို့သည် သားဘွားပြီးသော်လည်း အပျို
ကလေးကဲ့သို့ အလွန်အဆင်းထွကုန်၏။ ရှုစချင်ဘွယ် ရှိကုန်
၏။ (တသားမွေး၊ တသွေးထွ)။

ပုဗ္ဗေ အဝနဝရေ ရှင်ဘို့မယ်နာမ ကောအဂ္ဂမဟောဘိ
ပညာသာသမိကကာလေပိ ဝိဏကာယက္ခိ ယုဝတိဝိယ
သောဘတိ။ တေနရာဇုဟိ မာနိတာတိ ရာဇဝံသဂန္ဓေ
သုဂတ္တံ။ တထာ ရှင်စောပုနာမ ရာမညိက ဒေဝီပိ။

ရှေးအခါ အခြံမြို့ ရှင်ဘို့မယ်အမည်ရှိသော မိဖုရား
ခေါင်ကြီးတပါးသည် အသက် ငါးဆယ်ရွယ်ရှိသော အခါ
၌လည်း ပြည့်ဖြိုးသောကုန်သည်ဖြစ်၍ အပျိုကလေး
ကဲ့သို့ တင့်တယ်၏။ ထိုကြောင့် မင်းတို့သည် နှစ်သက်ကြ
ကုန်၏ ဟူ၍ ရာဇဝင်ကျမ်းတို့၌ ကောင်းစွာ ဆိုအပ်၏။
ရှင်စောပုမည်သော ရာမညတိုင်းသူ တလိုင်းမင်းသို့လည်း
လည်း ထိုနည်းအတူပင်တည်း။

သဗ္ဗာရိကာ ဒိန္နံ ကုမာရ-ကုမာရိနံ အန္တရေ ဝိယပဏ္ဍိ
ဂဟောဘွာ ပါဟောတိ။ တံကမ္မံ သဗ္ဗာရိတ္တံတိ ဝုစ္စတိ။

အောင်သွယ်မသည် လူပျို အပျိုနှစ်ယောက် တို့၏ အ
ကြား၌ အချစ်စာ (မေတ္တာစာ)ကို ယူပြီးလျှင် ပို့ဆောင်၏။
ယုံအလုပ်ကို အောင်သွယ်အလုပ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ယာနာရိ သဇာတိကံယေဝ ပုရိသံ အဘိနန္ဒန္တိ တဿ
ဇာယတ္တံ ဥပဂစ္ဆတိ။ သာ ကုလပါလီကာနာမ။

အကြင်မိန်းမသည် မိမိနှင့် အမျိုးတူသော ယောက်ျား
ကိုသာလျှင် နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ ထိုအမျိုးတူ ယောက်ျား
၏ မယားအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၏။ ထိုမိန်းမသည် အမျိုးကို
စောင့်သောမိန်းမမည်၏။

မမ မာတုလဿ ပုတ္တမိတရော နသန္တိ။ တသ္မာဟံ
မာတုလဿ ဒါယာဒေါ ဟောမိ။

ကျွန်ုပ်၏ ဦးရီးအား သားသွီးတို့ မရှိကြကုန်၊ ထို့ကြောင့်
ကျွန်ုပ်သည် ဦးရီး၏ အမွေခံဖြစ်၏။

ပုတ္တာနာမ တယော ဟောန္တိ။ အတိဇာတော၊ အနုဇာ
တော၊ အဝဇာတောတိ။ ယော ဝိတုတော ပညာဝသေနဝါ
အာစာရုဝသေနဝါ သေဋ္ဌော ဟောတိ။ သော အတိဇာတော
နာမ။ ယော ဝိတရာ သမော။ သော အနုဇာတောနာမ။ ယော
ပန ဝိတုတော ဟိနော။ သော အဝဇာတောနာမ။

သားတို့ မည်သည် သုံးမျိုး ရှိကြကုန်၏။ အတိဇာတ
သား၊ အနုဇာတသား၊ အဝဇာတသား၊ ဤသုံးပါးကိုပေ
တည်း။ ။ အကြင်သားသည် အဘထက်ပညာ၏ အစွမ်း
အားဖြင့်၎င်း အမူအကျင့်၏အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း မြင့်မြတ်၏။
ထိုသားသည် အတိဇာတသားမည်၏။ အကြင် သားသည်
အဘနှင့်ပညာအကျင့်အားဖြင့် တူမျှ၏။ ထိုသားသည် အနု

ဇာတသားမည်၏။ အကြင်သားသည် အဘအောက်ယုတ်ညံ
၏။ ထိုသားသည် အဝဇာတသားမည်၏။

အတိဇာတံ အနုဇာတံ။

ပုတ္တမိစ္ဆန္တိ ပဏ္ဍိတာ။

အဝဇာတံ နန္တုစ္ဆန္တိ။

ယော ဟောတိ ကုလဂန္ဓနော။

အုတ်တိုက်ပါဠိတော်။

ပညာရှိတို့သည် အတိဇာတသား၊ အနုဇာတသား၊ ကို
အလိုရှိကြကုန်၏။ အဝဇာတသားကို အလိုမရှိကြကုန်။ အ
ကြင်အဝဇာတသားသည် အမျိုးပျက်သောသားဖြစ်၏။

အဝဇာတော ဟိနပုတ္တော မာတာဝိတုနံ နိစ္စံ ဒုက္ခဒါ
ယကော ဟောတိ။ သုကုလံပိ ဒုက္ခုလံ ကရောတိ။ တဿ
မာတာဝိတရော သောကေန အဘိဝိဋ္ဌိတာ။

အဝဇာတ သားယုတ်သည် မိဘတို့အား အမြဲမပြတ်
ဆင်းရဲကို ပေးတတ်၏။ ကောင်းသော အမျိုးကိုလည်း မ
ကောင်းသောအမျိုး ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်၏။ ထိုသားချက်၏
မိဘတို့ကို စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏။

- (က) အသန္တာ ကိရမံ ဇမ္ဗာ။
- တာတာ တာတာတိ ဘာသရေ။
- ရက္ခသာ ပုတ္တရူပေန။
- တေ ဇဟန္တိ ဝယောဂတံ။

(က) သူတော်ကောင်း မဟုတ် သူယုတ်မာအစစ် ဖြစ်ကြကုန်သော ရက္ခိသံဘိလူးတို့သည်။ သားအသွင်ဖြင့် ငါ့ကို ဖေဖေ-ဖေဖေ-ဟူ၍ ခေါ်ကြပြောကြကုန်၏။ ထိုသားယုတ်တို့သည် အရွယ်လွန်သော ငါ့ကို စွန့်ပစ် ကြကုန်သည်တကား။

(ခ) ဒဏ္ဍောဝ ကိရ မေ သေယျော။
ယဉ္ဇေ ပုတ္တာ အနုဿဝါ။
စဏ္ဍံပိ ဂေါဏံ ငါရေတိ။
အထော စဏ္ဍံပိ ကုတ္တုရံ။

(ခ) ငါ၏တောင်ဌေးသည် မြတ်သေး၏တကား။ စကားကို နားမထောင်ကုန်သော သားမိက်တို့သည် မမြတ်ကုန်။ (ငါ၏တောင်ဌေးသည်) ကြမ်းသော နွားကိုလည်း တားမြစ်နိုင်၏။ ထိုပြင် ကြမ်းသောခွေးကိုလည်း တားမြစ်နိုင်၏။

(ဂ) အန္ဓကာရေ ပုရေ ဟောတိ။
ဂန္ထိရေ ဂါဓမေတိ။
ဒဏ္ဍဿ အာနုဘာဝေန။
ခလိတွာ ပတိတိဋ္ဌတိ။

(ဂ) (ငါ၏တောင်ဌေးသည်) မှောင်ထဲ၌ ရှေ့ကသွားတော်ရပေ၏။ နက်သောတွင်းကျင်း၌ ထောက်တည်ရာ ဖြစ်စေ၏။ တောင်ဌေး၏ အာနုဘော်ကြောင့် ချော်၍သွားသော်လည်း မလဲဘဲ ထောက်တည်နေနိုင်ပေ၏။

(ဤဂါထာ-၃-ပုဒ်ကို။ သားမိက်အကြောင်းကို သိစေရန်။ ဗြဟ္မဏသံယုတ်မှ ထုတ်ဆောင်၍ပြပါသည်။)

သေဠုပုတ္တောပန မာတာပိတုနံ နိစ္စံ သုခဒါယကော။
တေန ကုလံပိ အဓိကတရံ သောဘတိ။ တဿ မာတာပိ
တရောပိ ပေါက္ခရဏီယံ ပဒုမာနိဝိယ သီတလကာယ
စိတ္တာ ဟောန္တိ။

သားမြတ်သည်ကား မိဘတို့အား အမြဲ ချမ်းသာကို ပေးတတ်၏။ ထိုသားမြတ်ကြောင့် အမျိုးသည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် တင့်တယ်၏။ ထိုသားမြတ်၏ မိဘတို့သည် ရေကန်၌ ပဒုမ္မာကြာတို့ကဲ့သို့ အေးမြချမ်းသာ ကြည်လင်သော ကိုယ်စိတ် ရှိကြကုန်၏။

သမ္ပုဒ္ဓေါ ဒွိပဒံ သေဠော။
အာဇာနိယော စတုပ္ပဒံ။
သုဿုဿ သေဠာ ဘရိယာနံ။
ယောစ ပုတ္တာနုမဿဝေါ။

ဒေဝတာသံမုဒ်။

အခြေနှစ်ခြောင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံး။ အခြေလေခြောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့တွင် အာဇာနည်ဇာတ်ဝင်သည် အမြတ်ဆုံး။ မယားတို့တွင် (လင့်စကားကို) နားထောင်လိုသော မယားသည် အမြတ်ဆုံး။ သားတို့တွင် (မိဘစကားကို) နားယူသော သားသည် အမြတ်ဆုံး။

မာတာရာနံ ဗုဒ္ဓမာတာ သေဠာ ဒုလ္လာတာရာ ဟောတိ။
မယံတော်တို့တွင် ဘုရားရှင်၏ မယံတော်သည် အမြတ်
ဆုံး အရခဲဆုံးဖြစ်၏။

ရညော မာတာ မဟောသိတိ။
သုလဘာနာမ ဝိတ္တိနံ။
ဗုဒ္ဓမာတာတိ ယံနာမံ။
ဇေတံ ပရမဒုလ္လဘံ။

ထေရီအာဒါနံ။

မိန်းမတို့အား ဘုရင်မင်းမြတ်၏ မယံတော်ကြီး မိဖုရား
ကြီးဟူသော အမည်ကို ရလွယ်ပါ၏။ ဘုရားမယံတော်ဟူ
သော အကြင်အမည်သည်ရှိ၏။ ထိုဘုရားမယံတော်ဟူသော
အမည်ကိုကား အတိုင်းထက်အလွန် ရခဲထွပါသည်။

ခေတ္တမျိုးဥာတိန္ဒနှင့်ဆိုင်သော အခဏ်းပြီး၏။

အခဏ်း-၂၃။

သင်္ဃပေခမိမင်းဝတ္ထု။

(မှတ်ချက်။ ။ဤပါဠိစကားသင်စာအုပ်၌ ပါဠိစကားပြောပုံ နည်းများကို
ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ။ အခဏ်းပေါင်းများစွာ သီးသန့်၍ ရေးသားခဲ့ပြီးနောက်။ ငတ္ထုတခုကို
ရေးသားနိုင်ကြစေရန်။ နည်းပြနမူနာအဖြစ်ဖြင့်။ မဟာဝင်ကျမ်း။ သင်္ဃပေခမိ အဋ္ဌပုဏ္ဏိ
ကျမ်းတို့မှ လိုရင်းအချက်ကို ထုတ်နှုတ်၍။ ဝတ္ထုသွား ရေးသားတော်ပြုလိုက်ပါသည်။)

(၁) ဗဝေမကဏ္ဍ။

တဂဝတော သိရိမန္တဿ ပရိနိဗ္ဗာနတော စတုနုရတုာ
မိကသတ္တသတေဝသေ လင်္ကာယံ သိရိသင်္ဃပေခမိနာမရာ
ဇာ ဓမ္မေန ရန္တံ ကာရေထိ။ ခန္ဓိကော။ သီလသမ္ပန္နော။ ကာရုဏီ
ကော။ ရတနတ္ထယမာမကော။ သကလံဇနံ ဩရသံဝိယ အနု
ရက္ခိ။ သော ဂေါဠာဘယံနာမ သဟာယံ အဂ္ဂသေနာပတိ
ဌာနေ ဌပေတိ။

ကြက်သရေဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား
၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်မှ (၇ ၆ ၄) ခုနစ်ရာ့ကိုးဆယ့်လေး
ခုနှစ်၌။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သိရိသင်္ဃပေခမိမည်သော။ မင်းသည်
တရားသဖြင့် မင်းပြုတော်မူ၏။ တရားစောင့်၏။ အကျင့်သီလ
နှင့် ပြည့်စုံ၏။ သနားကရုဏာရှိ၏။ ရတနာသုံးပါးကိုလည်း
မြတ်နိုး၏။ အလုံးစုံသော တိုင်းသူပြည်သား လူများအပေါင်း
ကို ရင်၌ဖြစ်သော သားကဲ့သို့ စောင့်ရှောက်၏။ ထိုမင်း
သည် ဂေါဠာဘယမည်သော သူငယ်ချင်းကို စစ်ဗိုလ်မှူး
ကြီး၏ ရာထူး၌ ထားတော်မူ၏။

သောရန္တံ အနိစ္စန္တောပိ တိက္ခသုဗ်ဿ ဥပေျာဇနံ သကလဇနာနဉ္စ အဘိယာစနံ အာရပ္ပ ရန္တံ ကာရေသိ။ နိက္ခ မဏ္ဍာသယတ္တာ။ “ကဒါဟံ ရန္တံ ပဟာယ နိက္ခမိဿာမိ” တိ။ ဒိနေဒိနေ စိန္တယန္တော ဝသိ။

ထိုမင်းသည် မင်းအဖြစ်ကို အသိုမရှိသော်လည်း ရဟန်း သင်္ဘောတော်များ၏ တိုက်တွန်းခြင်း တိုင်းသူပြည်သားတို့၏ တောင်းပန်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ မင်းပြုရ၏။ တောထွက် လိုသောဆန္ဒရှိသောကြောင့်။ “ငါသည် အတယ်အခါ၌ မင်း အဖြစ်ကို စွန့်၍ တောထွက်ရပါအံ့နည်း” ဟု နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း ကြံ၍ နေတော်မူ၏။

တံရာဇာနံ သီလဝန္တံ ခန္တိကံ ဒေဝါပိ ဝိဟယန္တိ။ သဗ္ဗ သိဟဋ္ဌိကာစ။ တေ ရညော ဒိဃာယုကတံ အဓိကသိရိမန္တ တံ ပတ္တယိံ သု။

သီလနှင့် ပြည့်စုံသော တရားစောင့်သော ထိုသင်္ဘော ဗောဓိမင်းကို နတ်တို့လည်း ချစ်မြတ်နိုးကြကုန်၏။ အလုံးစုံ သော သီဟိုဠ် ကျွန်းသူ ကျွန်းသား တို့လည်း ချစ်မြတ်နိုးကြ ကုန်၏။ ထိုနတ်လူတို့သည် မင်းကြီး၏ အသက်ရှည်ကြောင်း အတိုင်းထက်အလွန် ဘုန်းကြက်သရေ ရှိကြောင်းကို ဆု တောင်းကြကုန်၏။

တသ္မိံကာလေ အဒဗ္ဗောန အသတ္တေန ရန္တမနုဿာသ တော ရညော အစ္စန္တ မုဒုစိတ္တတံ ဝိဒိတွာ ကေစိဒုဠမနုဿာ ဝါမ ဝိလောပါဒိကံ ကတွာ စောရာ ဒါမရိကာ အဟောသုံ။

ထိုအခါ ဒဏ်မထားဘဲ လက်နက်အသုံးမပြုဘဲ နိုင်ငံကို ဆုံးမအုပ်ချုပ်သော မင်းကြီး၏ စင်စစ်စိတ်နှူးညံ့ကြောင်းကို သိကြသဖြင့် အချို့သော လူဆိုးတို့သည် ရွာကို တိုက်ခိုက် လုယက်ခြင်း အမှုကို ပြုကြကုန်လျက် သူခိုးခါးမြ ဖြစ်ကြ လေကုန်၏။

ရာဇာ ကရုဏာသဘာဝေန တေ စောရဒါမရိကေ ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဝါဟာပေတွာ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗန္ဓာပေတွာ ရဟ သိတေသံ ရဇတဟိရညာဒိကံ ဒတွာ “မာဇေံကရောထာ” တိ ဩဝဒိတွာ ပလ္လာပေသိ။

မင်းကြီးသည် သနားခြင်းသဘောဖြင့် ထိုသူခိုး ခါးမြ တို့ကို အရှင်ဘမ်းပေးပြီးလျှင် နှောင်အိမ်၌ ထုတ်နှောင် ထား စေ၍ လူဆိတ်သောအချိန်၌ ထိုသူခိုး ခါးမြတို့အား ငွေရွှေစ သည်ကို ပေး၍ “သည်လိုမပြုကြနှင့်” ဟူ၍ ဆုံးမတော်မူပြီး လျှင် ထွက်ပြေးတော်မူစေ၏။

(၂) ဒုတိယကဏ္ဍ။

ကေဒါ သိဟဋ္ဌိကာနံ အကုသလဝိပါကေန ရတ္တက္ခော နာမ ဇကောယက္ခော သိဟဋ္ဌိဒိပံ အာဂတော။

တရံသောအခါ သီဟိုဠ် ကျွန်းသူ ကျွန်းသား တို့၏ အကုသိုတ် အကျိုးအားဖြင့် ရတ္တက္ခမည်သော သီလူးကြီး တကောင်သည် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ဆိုက်ရောက်လာ၏။ (မျက် လုံးနီသောကြောင့် ရတ္တက္ခ-ခေါ်သည်။)

သောယက္ခော တေသုတေသု ဂါမ ပရိယန္တေသု နိတိ ဒတိ။ ယေယေမနုဿာ တံယက္ခံ ပဿန္တိ။ တေသံ အက္ခိနိ ရတ္တာနိ ဟောန္တိ။ တံ ခဏညေဝ ရတ္တက္ခမရကော နာမ ပါတုဘဝိတွာ မာဓေသိ။ သောယက္ခော မတမတေ ခါဒတိ။

ထိုဘီလူးကြီးသည် ထိုထိုရွာစွန် ရွာဖျားတို့၌ နေ၏။ အကြင်အကြင် သူတို့သည် ထိုဘီလူးကြီးကို မြင်ကြလေကုန် ၏။ ထိုသူတို့၏ မျက်လုံးတို့သည် နီရဲကြကုန်၏။ ထိုမျက်လုံးနီ သောခဏ၌ပင်လျှင် မျက်လုံးနီ၍ သေသည်ဟုမည်သော အဖျားရောဂါ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် သေစေ၏။ ထိုဘီလူးကြီး သည် သေသေသမျှသော သူတို့ကို စား၏။

ဧဝံ နစိရေနေဝ ယက္ခဘယေန ဇရုရောဂေနစ ဇနာ ဒေါ ဝိရုဇ္ဇဇနော ဇာတော။

ဤသို့ဖြစ်လေရာ မကြာမြင့်မှီပင်လျှင် ဘီလူးဘေးနှင့် အဖျားရောဂါဘေးကြောင့် နယ်ပယ် ဇနပုန်များသည် လူပါးရှားသည် ဖြစ်လေ၏။

ရာဇာ တံပဝတ္တိံ သုတွာ “မယိ ဓမ္မေန ရန္တံ ကာရေန္တေ ဇနာနံ ဤဒိဿဿ ဘယဿ ဥပ္ပဇ္ဇနံ အနုနုစ္ဆဝိကံ” ဟိ စိန္တေတွာ တဒဟေဝ အဋ္ဌသီလံ သမာဒိယိတွာ ကတကု သလ ကမ္မာနိ အနုဿရိတွာ “အဟံ ဓမ္မဝိဇယောဘဝိဿာ မိ။ တံ ယက္ခံ အဒိသွာ နဥဋ္ဌဟိဿာမိ” ဟိ ဒဋ္ဌတရံ အဓိဋ္ဌ ဟိတွာ သိရိဂစ္ဆေ သယိ။

မင်းကြီးသည် ထိုအကြောင်းကို ကြားလေသော်၊ “ငါ သည် တရားသဖြင့် မင်းပြု၍နေစဉ် လူတို့အား ဤကဲ့သို့ ဘေး ဖြစ်ရခြင်းသည် မသင့်လျော်” ဤသို့ ကြံစည်တော် မူပြီးလျှင် ထိုနေ့၌ပင်လျှင် ရှစ်ပါးသီလကို ဆောက်တည်၍ ပြုတူးသော ကောင်းမှုကံတို့ကို အောက်မေ့၍ “ငါသည် တရားသဖြင့် အောင်သောသူဖြစ်အံ့။ (အောင်ပွဲယူအံ့)။ ထိုဘီလူးကြီးကို မမြင်ရဘဲ မထတော့ပြီ” ဤသို့ အပြင်း အထန် အဓိဋ္ဌာန်ပြီး လျှင် ကြက်သရေရှိသော တိုက်ခန်း၌ လျှောင်းစက်တေ မူလေ၏။

တဿ ရာဇာနုဘာဝေန သီလတေဇေန အဓိဋ္ဌာနပလေ နစ သောယက္ခော ဥတ္တယိတွာ ခဏံပိ ဋ္ဌာတုံ အသက္ကန္တော သီဃံ အာကာသေန အာဂတံဘာ ဗလဝပစ္စုဿသမယေ အန္တေဂန္တံ ပဝိသိတု မသက္ကောန္တော ဗဟိန္ဒါရေ ဋ္ဌတွာ ရညော အတ္တာနံ ဒဿေသိ။

ထိုမင်းကြီး၏ မင်းအာနုဘော်ကြောင့်၎င်း သီလတန်ခိုး ကြောင့်၎င်း အဓိဋ္ဌာန်အားအစွမ်းကြောင့်၎င်း ထိုဘီလူးကြီး သည် ထိတ်လန့်၍ ခဏမျှ တည်တန်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်သည် ဖြစ်၍ လျှင်မြန်စွာ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် လာပြီးလျှင် မိုဗန်း လင်းအားကြီးအချိန်၌ အခန်းတွင်းသို့ မဝင်ဝံ့သောကြောင့် တံခါးပြင်ဘက်၌ ရပ်တည်လျက် မင်းကြီးအား မိမိကိုယ်ကို ပြလေ၏။

ရည် “ကောသိတံ” တိ ပုဇ္ဇော။ “ရတ္တက္ခော နာမာဟံ ယက္ခော တဝါနုဘာဝေန ဗဒ္ဒေါဝိယ ဟုတွာ ဣဝါဂတော။ ဘာယာမိ ဒေဝါ” တိ အာဟ။

မင်းကြီးက “သင်ဘယ်သူလဲ” ဟု မေးအပ်သည်ရှိသော်။ “ကျွန်ုပ်သည် ရတ္တက္ခမည်သော ဘီလူး ဖြစ်ပါသည် ဘုရား အရှင်အာနုဘော်ကြောင့် ချုပ်ထား အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီး ယျှင် ဤအရပ်သို့ ရောက်လာရပါသည်။ အရှင် မင်းကြီး ကြောက်ဖွယ်ပါဘုရား” ဟု ယျှောက်တင်လေ၏။

အထ ရာဇာ သယနတော ဝုဠဟိတွာ နွါရံ ပိဝရိတွာ ဩလောကေန္တော “အရေဇမ္မ ကသ္မာ မမဝိဇိတေ မနုဿေ ခါဒသီ” တိ ပုဇ္ဇိ။

ထိုအခါ မင်းကြီးသည် လျောင်းစက်ရာမှ ထတော်မူပြီး ယျှင် တံခါးကို ဖွင့်၍ ရှုကြည့်တော်မူလျက်။ “ဟယ်-အဓိကံ ကောင်ကြီး။ အဘယ့်ကြောင့် ငါ့နိုင်ငံတော်၌ လူတို့ကို စား သနည်း” ဟု မေးတော်မူလေ၏။

တဒါ ယက္ခော ဧဝ မာရောဗေထိ။ “မဟာရာဇ တဝ ပိဇိ တေ မနုဿံ ဧကံပိ မာရေတွာ နခါဒါမိ။ အပိတု မတက လေဝရံ ခါဒါမိ။ နမေ ကောပိ အပရာခေါ အတ္ထိ။ အတ္ထိဗေ မမ ရာဇဒဏ္ဍံ ဒေဟိ” တိ အာရောဗေတွာ ပဝေမောနော ဘယ ဝေဂေန ဇာတလောမဟံသော ပုနဝေမာဟ “အဟံ ဗုဘုက္ခိ တော ဟုတွာ ဒိနဘာဝေန ဇိဝိတံ ကပ္ပေမိ။ အဘယံ မေ ဒေ ဟိ မဟာရာဇာ” တိ။

ထိုအခါ ဘီလူးကြီးသည် ဤသို့ ယျှောက်တင်လေ၏။ “အ ရှင်မင်းကြီး အရှင်နိုင်ငံတော်၌ လူတယောက်ကိုမျှ သတ်၍ မစားပါ။ စင်စစ်မှာ သူသေကောင်ကိုသာ စားပါသည်။ ကျွန် တော်မျိုးမှာ တစုံတခု အပြစ်မရှိပါ။ အကယ်၍ အပြစ်ရှိလျှင် ကျွန်တော်မျိုးအား မင်းဒဏ်ကို ပေးတော်မူပါဘုရား” ဤသို့ ယျှောက်ကြားပြီးလျှင် တဆတ်ဆတ် တုန်လှုပ်လျက် ကြောက် ခြင်းအဟုန်ဖြင့် ကြက်သီး မွေးညှင်းထလျက် တဘန် ဤသို့ ယျှောက်တင်ပြန်၏။ “ကျွန်တော်မျိုးသည် ငတ်မွတ် ဆာ လောင်သည်ဖြစ်၍ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းဖြင့် အသက် မွေးရပါ သည်။ ကျွန်တော်မျိုးအား ဘေးမဲ့ ပေးတော်မူပါ အရှင် မင်းကြီး” ဟု ယျှောက်တင်လေသည်။

အထ ရာဇာ ယက္ခဿ ဒိနဝစနံ သုတွာ ကရုဏာယ ကမ္မိတ ဟဒယော “မာတွံ ဘာယိ။ အဘယံ တေ ဒမ္မိ။ ဣန္ဒိ တံ တေ ဝဒါ” တိ အာဟ။

ထိုအခါ မင်းကြီးသည် ဘီလူးကြီး၏ သနားဘွယ် ကောင်းသောစကားကို ကြားလေသော်။ ကရုဏာဖြင့် တုန် လှုပ်သော စိတ်နှလုံးရှိတော်မူသည်ဖြစ်၍။ “သင်မကြောက် လင့်။ သင့်အား ဘေးမဲ့ ပေးတော်မူ၏။ သင်အလိုရှိအပ်သည် ကို ယျှောက်တင်လော” ဟု မိန့်တော်မူသည်။

မဟာရာဇ သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရဗြိတိကာ။ ဒေဝါ သုခါဘောဇန ပိဏိတာ ဇိဝန္တိ။ မနုဿာ ဓေဇ္ဇဘောဇ္ဇာဒိ အာဟာရေန ပိဏိတာ ဇိဝန္တိ။ မာဒိဿ ယက္ခာပန မံသ

လောဟိတံ ဘုဒ္ဓမာနာ ဇိဝန္တိ။ တသ္မာ တဝ ပိဇိတေ အာ
ကိဏ္ဍမနုဿံ ဧကံ ဇနပဒံ ဒေဟိ။ တတ္ထ မနုဿာနံ ဇိဝရုမိ
ရဗ္ဗ ဇိဝမံသဗ္ဗ ခါဒိတွာ သုခေန ဝထိတု မိစ္ဆာမိတိ အာရော
စေယိ။

အရှင်မင်းကြီး သတ္တဝါ ရှိသမျှတို့သည် အစာအာဟာ
ရတို့ဖြင့် တည်၍နေနိုင်ကြပါသည်။ နတ်တို့သည် နတ်သုခါ
ဘောဇဉ်ဖြင့် စိုပျိုသော ကိုယ်ရှိကြကုန်၍ အသက်ရှင်ကြပါ
သည်။ လူတို့သည် ခဲဘွယ် စားဘွယ်စသော အာဟာရဖြင့်
စိုပျိုသောကိုယ်ရှိကြကုန်၍ အသက်ရှင်ကြပါသည်။ ကျွန်
တော်မျိုးကဲ့သို့သော ဘီလူးတို့သည်ကား အသား အသွေး
ကို စားကုန်၍ အသက်ရှင်ကြရပါသည်။ ထိုကြောင့် အရှင်
နိုင်ငံတော်၌ လူပြီးပြွမ်းသော (လူများသော) ဇနပုဒ်နယ်တခု
ကို ပေးတော်မူပါ။ ထိုဇနပုဒ်နယ်၌ လူတို့၏ အသက်နှင့်တကွ
သော သွေးကို၎င်း အသက်နှင့်တကွသော အသားကို၎င်း
စား၍ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ အလိုရှိပါသည်ဘုရား-ဟူ၍
သျှောက်တင်လေ၏။

အရေပါဝိမ နာဟံ ပါဏာဝဓံ အနုဇာနိဿာမိ။
ဟယံဘီလူးမိက်။ ငါသည် အသက်သတ်ခြင်းကို ခွင့်မ
ပြုနိုင်။

ဇောနဟိ မဟာရာဇ ဒိနေဒိနေ ဧကံ ဧကံ မနုဿမလိ
ဒေဟိ။

အရှင်မင်းကြီး ထိုသို့မဟုတ်ပါလျှင် နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း
တယောက်တယောက်သော လူပူဇော်သကာကို ပေးတော်
မူပါဘုရား။

ဇိဝဗလိမေကံပိ နဒေမိ။
အသက်ရှိသော ပူဇော်သကာကို တယောက်မျှ ငါမပေး။

ဇံဝုတ္တေ ယက္ခော “ကိံကရောမိ ဒေဝ အဟံ ဗာဠ
ဒုက္ခိတော”တိ ဝတွာ အပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပေါ ဒိနမာနသော
အခေါမခေါ ပဏ္ဍာယိ။

ဤသို့ မိန့်ဆိုအပ်သည် ရှိသော် ဘီလူးကြီးသည် “အရှင်
မင်းကြီး ဘယ်လို ပြုရမည်လဲ။ ကျွန်တော်မျိုး အလွန်ဆင်းရဲ
လှပါသည်” ဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင် အကြံ မပြည့်စုံဘဲ
ပင်ပန်းသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မျက်နှာငိုက်ဆိုက် မှိုင်းဝေး
နေလေ၏။

တဒါရာဇာ ကရုဏာ ကန္တိတဟဒယော ဇံ ပိန္နဲယိ။
“အဟံ အဇ္ဈိတ္တိကဒါနံ ဒဿာမိတိ ပုရေတရံဝ ပတ္တေမိ။
ဣဒါနိ ကာလော သမ္ပတ္တော။ သကလသရိရဿ အဟမေဝ
ဣဿရော။ မမ ဇိဝမံသံ ဇိဝရုမိရဗ္ဗ ယက္ခဿ ဒဿာမိ”တိ။

ထိုအခါ မင်းကြီးသည် ကရုဏာဖြင့် တုန်လှုပ်သော
စိတ်နှလုံး ရှိသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ကြံစည်လေ၏။ “ငါသည်
(အဇ္ဈတ္တိက)အတွင်းအလှူကို လှူအံ့ဟူ၍၊ ရှေးမဆွကပင်လျှင်
ငါတောင့်တခဲ့၏။ ယခုအခါ အချိန်ဆိုက်ရောက်လာပြီ။ အလုံး

စုံသောကိုယ်ကို ငါသည်သာလျှင် အစိုးရ၏။ ငါ၏အရှင်
လတ်လတ်ဖြစ်သော အသားကုန်၎င်း အရှင်လတ်လတ် ဖြစ်
သော အသွေးကို၎င်း ဘီလူးကြီးအား လှူတော်မူအံ့” ဟူ၍
ကြံတော်မူလေ၏။

ဝေံ စိန္တေတွာ “ဟေ ယက္ခ၊ မမ ဇိဝံသံ ခါဒ၊ ဇိဝရုမိရံ
ဝိဝါ” တိ ဝတွာ အတ္တာနံ နိယျာဒေသိ။

ဤသို့ ကြံစည်တော်မူပြီးလျှင် “အို ဘီလူးကြီး လာခဲ့၊ ငါ၏
အရှင်လတ်လတ်ဖြစ်သော အသားကို စားလော့။ အရှင်လတ်
လတ်ဖြစ်သော အသွေးကို သောက်လော့” ဟု မိန့်တော်မူပြီး
လျှင် မိမိကိုယ်ကို အပ်နှင်းတော်မူလေ၏။

တဒါ ယက္ခော အဇ္ဇထိ ပဂ္ဂဏှိတွာ “ရညော သောတ္ထိ
ဘဝတု။ ဘဝန္တံ ခါဒိတုံ နဝိသဟာမိ။ ယဒိ ခါဒေယျံ။ မမ
မုဒ္ဒနိ အသနိပါတော ဘဝိသတိ။ လောကပါလာဝိ မေ သိ
သံ သိဒ္ဓိဿန္တိ” တိ ဝတွာ ဗဒ္ဓမာနော အဗ္ဗာသိ။

ထိုအခါ ဘီလူးကြီးသည် လက်အုပ်ချီ၍ “ အရှင်
မင်းကြီးအား ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာသည် ဖြစ်ပါစေ
သတည်း။ အရှင်ကိုစားခြင်းငှါ မဝံ့ပါ။ အကယ်၍ စားညားအံ့။
ကျွန်တော်မျိုး၏ ဦးထိပ်၌ မိဗန်းကြိုးပစ်ချခြင်း ဖြစ်ပါလတံ့။
လောကကို စောင့်သော နတ်တို့ကလည်း ကျွန်တော်မျိုး၏
ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ကြကုန်လတံ့” ဟု လျှောက်ထားပြီး တုန်
တုန် ထွပ်ထွပ် ရပ်၍နေလေ၏။

အထ ရာဇာ “တေနဟိ ယက္ခ ကိန္တေ မယာ ကာဘဗ္ဗ” န္တိ
အာဟ။

ထိုအခါ မင်းကြီးက “အိုဘီလူးကြီး သည်လိုဖြင့် သင့်
အတွက် ငါဘာလုပ်ရမည်လဲ” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ယက္ခော ဝေ မာရောစေသိ။ “ဒေဝနာဟံ အညံ ပတ္တယာ
မိ။ ကိန္တု ဣတော ပဘူတိ ရာဇာရဟေန ဘောဇနေန ဂါမေ
ဂါမေ ယက္ခဗလိံ လဒ္ဓု မိစ္ဆာမိ” တိ။

ဘီလူးကြီးသည် ဤသို့ လျှောက်တင်လေ၏။ “အရှင်မင်း
ကြီး ကျွန်တော်မျိုးသည် အခြားတပါးကို မတောင့်တတော့
ပါ။ စင်စစ် ယနေ့မှ အစပြု၍ မင်းသုံး မင်းဆောင်ဖြစ်သော
ဘောဇဉ်ဖြင့် ရွာတိုင်း ရွာတိုင်း၌ ဘီလူး ပူဇော်ပဿမှုကို
ရခြင်းငှါ အသိရှိပါသည်ဘုရား” ဟု လျှောက်တင်လေသည်။

အထ ရာဇာ သာဓုတိ သမ္ပုဒိန္တိတွာ ပါဏာတိပါဘ
ဝိရမဏာယ ဩဒိတွာ တံယက္ခံ ဥယျောဇေသိ။ တတော
သကလဒီပေ ဘေရိံ စရာပေတွာ ဂါမေ ဂါမေ ရာဇာ
ရဟေန ဘောဇနေန ယက္ခဗလိံ ကာရာပေသိ။

ထိုအခါ မင်းကြီးသည် “ကောင်းပြီ” ဟု ဝန်ခံဟော်မူ
ပြီးလျှင် အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် စေခြင်းငှါ
ဆုံးမ၍ ထိုဘီလူးကြီးကို ထွတ်တော်မူ၏။ ထို့နောက် ဘီဟန်၌
တကျွန်းလုံး၌ စည်ကို ထည့်လည် တီးခပ်စေပြီးလျှင် ရွာတိုင်း
ရွာတိုင်း၌ မင်းသုံး မင်းဆောင်ဖြစ်သော အစာ ဘောဇဉ်
ဖြင့် ဘီလူးပူဇော်ပဿမှုကို ပြုတော်မူစေသတည်း။

(၃) တေဘီယကဏ္ဍ။

တဿသဗ်ဗောဓိရညော ကာလေ လင်္ကာဒီပေ ဒုဗ္ဗုဒ္ဓိ
ကာပိ အဟောသိ။ တဒါ သူရိယသန္တာပေါ အတိတိဏ္ဍော။
တေန ဝါတာပိ အတ္တုဏ္ဍာ။ ဘူမိပိ အတ္တုဏ္ဍာ။ နဒီတဇ္ဇာက
သောက္ကာဒီသု ဥဒကာနိ သောသိံသု။

ထိုသဗ်ဗောဓိမင်းကြီး၏ လက်ထက်တော်၌ ဘိပုဋ္ဌ
ကျွန်း၌ မိဗန်းခေါင်ခြင်းလည်း ဖြစ်ဘူးသည်။ ထိုအခါ နေပူ
ရှိန်သည် အလွန်ထက်မြက်ပြင်းထန်၏။ ထိုနေပူရှိန်ကြောင့်
လေတို့သည်လည်း လွန်စွာပူကြကုန်၏။ မြေကြီးသည်လည်း
အလွန်ပူသည်။ မြစ်၊ တဘက်ဆည်ကန်၊ ထုံးအိုင် စသည်တို့၌
ရေတို့သည် ခန်းခြောက်ကြကုန်၏။

တဒါ ကဿကာ ကောဒါရေသု ဗိဇံ ဝပ္ပိတံ ဩကာ
သံ နလသိံသု။ မနုဿာ ဒုလ္လဘပါဏိယတ္တာ ဒုက္ခန္တိ။
တထာ မိဂပက္ခိအာဒယောပိ။ ကေမိ မရိံသု။

ထိုအခါ တောင်သူ လယ်သမားတို့သည် လယ်တို့၌
မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးခြင်း၌ အခွင့်မရကြကုန်။ လူတို့သည်
ရဲခဲသော-သောက်ရေရှိခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲကြကုန်၏။ ထို
အတူ သမင်၊ ငှက်၊ အစရှိသော သတ္တဝါ တို့သည်လည်း
ဆင်းရဲကြကုန်၏။ အချို့လည်း သေကြလေကုန်၏။

တံပဝတ္တိံ သုဘွာ ရာဇကရုဏာယ သဗ္ဗောဒိတမာန
သော အဋ္ဌသီလံ သမာဒိယိတွာ မဟာစေတိယင်္ဂဏ

မာဂတံဘာ “ယာဝ ဒေဝေါ သဗ္ဗတ္ထ ပိတ္တတာဟိ သလိလခါ
ရာဟိ သကလလင်္ကာဒီပံ ဝိနေန္တော ဝသပိတွာ မဟတာ
ဥဒကပ္ပဝါဟေန ဓံ နဥပ္ပုပိဿတိ။ မရမာနောပိ တာဝ
နဥပ္ပုပိဿာဒိတိ ဒဠတရံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ တတ္ထသိလာ
ပတ္ထရေ နိပ္ပဇ္ဇိ—အဟော မဟန္တရိယံ။

ထိုအကြောင်းကို ကြားတော်မူလေသော်။ မင်းကြီးသည်
သနားခြင်း ကရုဏာဖြင့် နှိုးဆော်အပ်သော စိတ်နှလုံးရှိ
သည်ဖြစ်၍ ရှစ်ပါးဘီလကို ဆောက်တည်တော် မူပြီးလျှင်
မဟာစေတီယင်ပြင်သို့ ထွက်တော်မူ၍ “မိဗန်းသည် အလုံး
စုံသောအရပ်တို့၌ ပြန့်နှံ့ကုန်သော ရေအယဉ်တို့ဖြင့် ဘိပုဋ္ဌ
တကျွန်းလုံးကို နှစ်သိမ့်စေလျက် ရွာသွန်း၍ ကြီးစွာသော
ရေအဟုန်ဖြင့် အကြင်မျှလောက် ငါ့ကိုယ်ကို မမျှောနိုင်
သေး။ သေချင်လျှင် သေပေစေ ငါ့ကိုယ်ကို ရေမမျှောသမျှ
ငါမထတော့ပြီ” ဤသို့ အပြင်းအထန် မိဋ္ဌာန်တော်မူပြီးလျှင်
လောလောပူသော ကျောက်ပြားထက်၌ လျောင်းစက်တော်
မူလိုက်လေ၏။ ဩဝါ—အံ့ဘွယ်ရှိစွာကား။

တံခဏောယေဝ ရညော သီလတေဇေန အဓိဋ္ဌာနာနု
ဘာဝေနစ ရာဇိနိ ပဿန္နာနံ ဒေဝနာဂယက္ခာနံ အာနု
ဘာဝေနစ သမန္တတော ဝဿဝဠာဟကာ ဥပ္ပုပိံသု။

ထိုအဓိဋ္ဌာန်သောခဏ၌ပင်လျှင် မင်းကြီး၏ သီလတန်
ခိုးကြောင့်၎င်း၊ အဓိဋ္ဌာန်၏အာနုဘော်ကြောင့်၎င်း၊ မင်းကြီး

နှစ်ကြည်ညိုကြကုန်သော နတ်၊နဂါး၊ဘိလူးတို့၏ အာနုဘော်ကြောင့်၎င်း၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ချမ်းတိမ်တို့သည် တက်လာကြကုန်၏။

- (က) သာယာ ဂိရိနံဝိယ ကာဠမေဃာ။
နာဘတ္တလာ ဒါသဂတာ လသိံသု။
ဂန္တိရ စိရတ္တနိတာ ပယောခါ။
တဟိံ တဟိံ ဝသိတု မာရဘိံသု။
- (ခ) မုတ္တာကလာပါဝိယ တေဟိ မုတ္တာ။
လမ္ဘိံသု ခါရာ ပသမိံသု ရေဏု။
ဝိဇ္ဇုလ္လတာ နန္ဒမိ ဝါစရိံသု။
ဗျာဝိံသု သဗ္ဗတ္ထ တဒါ မဟောဃာ။

ကျမ်းရင်းမှလာသောဂါထာ။

(က) တောင်ကြီးတို့၏ အရိပ်ကဲ့သို့ ညိုမှိုင်းနက်ကြောသော ချမ်းတိမ်တို့သည် ကောင်းကင်တည်းဟူသော မှန်ချပ်အပြင်၌ တက်လာကြကုန်ပြီးလျှင် မြူးကွန့်စမွယ်ကြကုန်၏။ နက်နဲပြင်းထန် ချမ်းခြမ်းသံ ပေးသော ချမ်းတိမ်တို့သည် ထိုထိုအရပ်တို့၌ ရွာသွန်းခြင်းငှါ အားထုတ်ကြကုန်၏။

(ခ) ထိုချမ်းတိမ်တို့မှ လျောကျသော ချမ်းရေ အယဉ်တို့သည် ပုလဲကုံးပုလဲဆိုင်တို့ကဲ့သို့ တွဲရေခွဲ ဆွဲကြကုန်၏။ မြူမှုန်တို့သည် ပြင်းကြလေကုန်၏။ လျှပ်စစ်တိမ်ပန်းနွယ်သည် ကချန်သကဲ့သို့ ကျင့်ကြကုန်၏။ ထိုအခါ ကြီးကျယ်

သော ငံ့ရေအယဉ်တို့သည် အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ပြန့်နှံ့ကြလေကုန်၏။

(ခိုဗ်းကို ခွဲဆိုရေးသားရာ၌ အရသာရှိ၍လွန်စွာကောင်းသော ဣန္ဒဝဇိရာဂါထာတို့ပေတည်း။)

ဇေံ မဟာမေဃော ဝဿန္တေဝိ ရာဇော “န ဝံ မဟောဃော ဥပ္ပိလာပေဘိတိ နဂုဠာသိယေဝ။
ဤသို့ ကြီးစွာသော ချမ်းသည် ရွာသွန်းပါသော်လည်း မင်းကြီးသည်“ငါ့ကို ရေအယဉ်က မမျှောသေး”ဟု ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် ထတော်မမူသေးသည်သာတည်း။

အထ အမဂ္ဂာ စေတိယင်္ဂဏေ ဇလနိဂ္ဂမနာလိယော တက္ကောသံ။ ဇေံသတိ အန္တောစေတိယင်္ဂဏေ သမ္ပုဏ္ဏဝါရိ ဟုတွာ ရာဇာနံ ဥပ္ပိလာပေဘိ။အထ သော ဥဠာယ စေတိယဿ မဟုဿဝံ ဝိခါယ ရာဇမန္ဒိရမေဝ ဂတော။

ထိုအခါ အမတ်တို့သည် စေတိယင်္ဂဏေပြင်၌လျှောက်သော ငြိန်ပေါက်တို့ကို ဝိတ်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ဝိတ်သည်ရှိသော် စေတိယင်္ဂဏေအတွင်း၌ ပြည့်သောရေရှိသည်ဖြစ်၍ မင်းကြီးကို မျှောစေ၏။ ထိုအခါ ထိုမင်းကြီးသည် ထတော်မူ၍ စေတိတော်မြတ်အား ကြီးစွာသောပွဲလမ်းသဘင်ကို စီရင် ခင်းကျင်းတော် မူပြီးလျှင် မင်းနန်းတော်သို့ ကြွတော်မူလေသာတည်း။

(၄) စတုတ္ထဂဏ္ဍ။

ဧကဒါ ရာဇော ဇေံစိန္တေသိ။ “ ကိံ မေ ဣမာယ ရန္တေသိရိ

ယာ။ဣဒံ သကောသံ၊ သပရိဇနံ၊ သဟောရောဓံ၊ သာမဗ္ဗံ၊ သဗလဝါဟနံ၊ ရန္တံ ကဿဗိ ဒါနရူပေန ဒတွာ ဝနံ ပဏိ သိတွာ ကာသာယာနိ နိဝါသေတွာ ကာယဝိဝေကံ စိတ္တ ဝိဝေကဉ္စ သမ္မာဒေတု ဝနုတိ”တိ အဘိနိက္ခမနေ ရတိ ဇနေသိ။

တရံသောအခါ မင်းကြီးသည် ဤသို့ ကြံစည်တော်မူ၏။ “ငါ့အား ဤမင်းစည်းစိမ်ကြက်သရေဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ ဘဏ္ဍာကျီကျနှင့်တကွသော၊ ခြွေရံပရိသာတ်နှင့် တကွသော၊ မောင်းမတွင်ခေါ် အပျိုတော်တို့နှင့်တကွသော၊ မှူးမတ်တို့နှင့်တကွသော၊ ဗိုလ်ပါနှင့်တကွသော၊ ဤမင်းအ ဖြစ်ကို တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူအား ဒါနသဘောအားဖြင့် ပေးလှူ၍ တောသို့ ဝင်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ် တို့ကို ဝတ်ဆင်၍ “ကိုယ်၏ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို၎င်း၊ စိတ်၏ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို၎င်း၊ ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ သင့်၏။” ဤသို့ ကြံ စည်ပြီးလျှင် တောထွက်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။

တဒါ ဂေါဠာဘယဿ သေနာပတိနောပိ ဝေရူပေါ ပါပဝိတက္ကော အဟောသိ။ “ဓာ်မေ ဣမိနာ သေနာပတိ ဘာဝေန။ ရန္တံ လဒ္ဓံ၊ ဥဿဟာမိ။ အယဉ္စသံဗာဗောဓိရာဇာ ခန္ဓိကော၊ မုဒုပာဒယော၊ သီလသမ္ပန္နော၊ ကာရုဏီကော၊ ယုဒ္ဓကမ္ပံပိ နဣစ္ဆိတိ။ သစာဟံ တေနရညာ ယုဒ္ဓံ ကရေယျံ။ သုခေနေဝ ရန္တံ လဘိဿာမိတိ။

ထိုအခါ၌ ဂေါဠာဘယမည်သော စစ်သူကြီးမှလည်း ဤသို့ သဘောရှိသော အကြံပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ “ငါ့အား

ဤစစ်သူကြီးအဖြစ်ဖြင့် အဘယ်အကျိုး ရှိအံ့နည်း။ မင်းအ ဖြစ်ကို ရေခြင်းငှါ အားထုတ်အံ့။ ဤသစ်ဗောဓိမင်းသည် လည်း တရားစောင့်၏၊ နူးညံ့သောစိတ်ရှိ၏၊ အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ သနားခြင်းရှိ၏၊ စစ်ထိုးခြင်းအမှုကိုလည်း အလို မရှိ။ ငါသည် အကယ်၍ ထိုမင်းနှင့် စစ်ထိုးခြင်းကို ပြုခဲ့ ပါလျှင်၊ ချမ်းသာ လွယ်ကူစွာသာလျှင် မင်းအဖြစ်ကို ရ လေတံ့”ဟူ၍ အကြံပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ဇေံ စိန္တေတွာ ဗဟံသပရိဇနံ၊ ဗလဝါဟနံ၊ မဟာဠှစ နာနိစ။ ဂဟေတွာ ဥတ္တရဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ ပုဗ္ဗစောရဒါ မရိကေ သန္နိပါတေတွာ နဂရမာဂဗ္ဗ ဥတ္တရဒ္ဓါရံ ဂဏ္ဍိ။

ဤသို့ ကြံစည်ပြီးလျှင် များစွာ မိမိ၏ အခြွေအရံများ ကို၎င်း၊ ဗိုလ်ပါများကို၎င်း၊ အဘိုးများစွာထိုက်သော ဥစ္စာ တို့ကို၎င်း၊ ယူ၍ မြောက်တံခါးဖြင့် ထွက်ပြီးလျှင် ရှေးက သူခိုးဖြစ်ဘူးသောသူ၊ ခါးမြဲဖြစ်ဘူးသောသူတို့ကို ရရုံး၍ ရှို့တော်သို့ လာပြီးလျှင် မြောက်တံခါးကို စီးလေ၏။

ရာဇာ တံပဝတ္တိံ သုတွာ “အဟောသာရ။ ရန္တံ ကဿဗိ ဒတွာ အဘိနိက္ခမံ ကရိဿာမိတိ ကတသန္နိဠာနဿ မမ အယံဝိတက္ကော ဒေဝါနုဘာဝေန သမိတ္တာပိတော မညေ။ ရန္တံ တသေဝဂေါဠာဘယဿ ဒိန္နံ ဟောတူ”တိ စိန္တေတွာ မောဒမာနသော ကိဉ္စိ အဇာနာပေတွာ ဇေံ ပရိသာဝန မတ္တမာဒါယ အညာတဝေသေန ဒက္ခိတာဒ္ဓါရာ နိက္ခမိတွာ ဂတော။

မင်းကြီးသည် ထိုသတင်းကို ကြားတော် မူလေသော်။
 “ဪ-ကောင်းလေစွ၊ တိုင်းပြည်ကို တစုံတယောက်သော
 သူအား ပေးလှူ၍ တောထွက်ခြင်းကို ပြုအံ့ဟု ဆုံးဖြတ်
 ပြီးသော ငါ၏ ဤအကြံကို နတ်တို့၏ အာနုတော်ဖြင့် ပြီး
 စေအပ်သည် ထင်၏။ နိုင်ငံသည် ထိုဂေါဗ္ဗာဘယအားသာ
 လျှင် လှူအပ်ပြီး ဖြစ်စေသတည်း” ဤသို့ ကြံစည်တော်မူ
 ပြီးလျှင် ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိတော် မူလျက်။ တစုံတ
 ယောက်သောသူကိုမျှ မသိစေဘဲ ရေစစ်တချက်သာယူ၍
 မထင်ရှားသော အသွင်ဖြင့် တောင်တံခါးမှ ထွက်၍ ကြွ
 တော်မူလေ၏။

ဇေံ နိက္ခန္ဓော သော ကမေန ဂစ္ဆိာ။ ဟတ္ထဝနဂလ္လိနာမ
 မဟန္တိ အရညံ သမ္ပတ္တောသိ။ နာနာရက္ခေဟိ သမ္ဘန္တံ၊ ဝိပု
 လသိလုတ္တယပရိဂုတံ၊ မိဂပက္ခိနိသေဝိတံ၊ မဟောသက္ခဒေဝ
 တာဝိဂ္ဂဟိတံ၊ ရမဏိယံ၊ သုလဘာမူလဖလသလိလံ၊ တံမဟာ
 ကာနနံ ဩလောကေန္တော “ဣဒံ မေ တပေါဝနံ ဘဝိတု
 မရဟတိ” တိ ကတနိစ္ဆ ယော။ တသ္မိံ မဟာကာနနေ ကာယ
 ဝိဝေကံ စိတ္တဝိဝေကဉ္စ ဘာဝေတွာ မေတ္တာဝိဟာရ မနု
 ယုဉ္ဇန္တော။ ဧကဂ္ဂမာနသော ဝိတိပရိပုဏ္ဏကာယော ဝါသံ
 ကပ္ပေသိ။

ဤသို့ ထွက်ကြွလေသော ထိုမင်းကြီးသည် အစဉ် အ
 တိုင်း သွားလေသော်။ ဟတ္ထဝနဂန္ဓု မည်သော တောကြီးသို့
 ဆိုက်ရောက်တော် မူလေ၏။ သစ်ပင် အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ဖုံး
 လွှမ်းအပ်သော၊ ကြီးပြန့်သောတောင်ကြီးတို့ဖြင့် ဝန်းရံအပ်

သော၊ သားသမင် ကျေးဇူး အပေါင်းတို့၏ အမြဲရှိချာဖြစ်
 သော၊ တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့ စိုးအုပ်၍နေရာ ဖြစ်သော၊
 နှလုံးမွေ့လျော်ဘွယ်ရှိသော သစ်မြစ်၊ သစ်သီး၊ ရေ၊ တို့ကို ရ
 လွယ်သော၊ ထိုတောကြီးကို ကြည့်တော်မူလျက် “ဤတော
 သည် ငါ၏ ကျင့်သုံးရာတောကြီး ဖြစ်ထိုက်ပေ၏” ဟု ဆုံး
 ဖြတ်တော်မူပြီးလျှင်။ ထိုတောကြီး၌ ကိုယ်၏ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း
 စိတ်၏ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို ပွား၍ မေတ္တာဖြင့် နေခြင်းကို ကြိုး
 စားတော်မူလျက်။ တည်ကြည်သော စိတ်နှလုံး၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း
 ဝိတိဖြင့်ပြည့်ပြီးသောကိုယ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေခြင်းကို ပြုတော်
 မူလေသည်။

(၅) ဗန္ဓမ္မကဏ္ဍ။

ဂေါဗ္ဗာဘယောဝိ ၊ ရန္တံ ပတွာ ကတိပါဟစ္စယေ “မမ
 စဏ္ဍာဘာယ ဒေါမနသိကာ မနုဿာ ဝနပ္ပဝိဋ္ဌံ သံဃု
 ဗောဓိံ ပုန အာနေတွာ ရန္တံ ကာရေတုံ ကဒါစ ဥဿာဟံ
 ကရိဿန္တိ။ တံ မာရာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ” တိ စိန္တိယ “သံဃာ
 ဗောဓိရညော ယော သိသံ အာနေတိ။ သော သဟာဿနေ
 လတိဿတိ” တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ။

ဂေါဗ္ဗာဘယသည်လည်း မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်၍ နှစ်
 ရက်သုံးရက် လွန်သောအခါ၌ “ငါ၏ ကြမ်းကြုတ် ခြင်း
 ကြောင့် အမျက်ထွက်ကြ ကုန်သော လူအများ တို့သည်
 တောသို့ဝင်လေသော သစ်ပင်ဗောဓိမင်းကို တာဘန် ဆောင်ယူ

၍ မင်းအဖြစ်ကို ပြုစေခြင်းငှါ တနေ့သောအခါ၌ အားထုတ်ခြင်းကို ပြုကြကုန်လတံ့။ ထိုသစ်ဗောဓိမင်းကို သေစေခြင်းငှါ (သတ်ခြင်းငှါ)သင့်၏” ဟု ကြံစည်ပြီးလျှင် “အကြင်သူသည် သစ်ဗောဓိမင်း၏ ဦးခေါင်းကို ဆောင်ယူနိုင်၏။ ထိုသူသည် တထောင်သော ဥစ္စာကို ရသတံ့” ဟူ၍ မြို့ကော်၌ စည်ကြီးကို ထုညှပ်လည်ဘီးခပ် စေတော်မူလေ၏။

တတော ကောဒုဂ္ဂတပုရိသော အတ္တနောကိစ္စေန ပုဗ္ဗဘတ္တံ အာဒါယ ဝနမဂ္ဂေန ဝစ္ဆန္တော။ တောဇနဝေသာယံ သောက္ခိသဒိပေ နိသိန္နံ သစ်ဗောဓိရာဇာနံ ပဿိ။ တဒါ ငဿအာကပ္ပေန ပဿန္တဟဒယော ဘတ္တေန တံ နိမန္တေထိ။ ရာဇာ တံ နသမ္ပုဗ္ဗိန္ဒိ။ ဒလိဒ္ဓပုရိသောပိ ပုနပ္ပုနံ “မမ ဘတ္တံ ခါဒါတိ” နိမန္တေထိ။

ထို့နောက် ဆင်းရဲသော ယောက်ျားတယောက်သည် မိမိကိစ္စဖြင့် ထမင်းထုပ်ကို ယူဆောင်၍ တောလမ်းခရီးဖြင့် သွားလေသော်။ ထမင်းစားချိန်အခါ၌ ထုံးအိုင်အနီး၌ ထိုင်နေသော သစ်ဗောဓိမင်းကြီးကို မြင်လေ၏။ ထိုအခါ ထိုမင်းကြီး၏ အသွင်အပြင်ဖြင့် ကြည်ညိုသော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ထမင်းဖြင့် ထိုမင်းကြီးကို ထိတ်ကြားလေ၏။ မင်းကြီးသည် ထိုထိတ်ကြားခြင်းကို လက်ခံတော်မမူ။ သူဆင်းရဲယောက်ျားသည်လည်း အဘန်ဘန် “ကျွန်ုပ်၏ ထမင်းကို စားပါ” ဟု ထိတ်ပြန်၏။

အထ ရာဇာ ဣမံဂါထံ ဝဇ္ဇာ ပဗ္ဗိက္ခိပိ။
ထိုအခါ မင်းကြီးသည် ဤဂါထာကို ရှုတ်ဆို၍ ပယ်
တော်မူ၏

ဆာယာယ ဂေဟံ သာခါယ။
သေယျံ ဝတ္တံ တစေနစ။
အသနံ ဗသပတ္တေဟိ။
သာဓေန္တိ တရဂေါ မမ။
ဧဝံ သမ္ပန္နဘောဂဿ။
န တဗျာ ပရသန္တကော။

သစ်ပင်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ အရိပ်ဖြင့် အိမ်ကို ပြီးစီးစေကုန်၏။ အခက်ဖြင့် အိပ်ရာကို ပြီးစီးစေကုန်၏။ အခေါက်ဖြင့် လည်း အဝတ်ကို ပြီးစီးစေကုန်၏။ အသီးအရွက်တို့ဖြင့် အစာကို ပြီးစေကုန်၏။ ဤကဲ့သို့ စည်းစိမ် အသုံး အဆောင် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်သော ကျွန်ုပ်မှာ သူတပါးတို့၏ ပစ္စည်း၌ တပ်မက်ခြင်း မဖြစ်ပါ။

ဧဝံ ပဗ္ဗိက္ခိတ္တောပိ သော ဗြဟ္မိန္ဒြေ ပဿန္တစေတသာ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇ “နာဟံ နိဟိနဇာတိယံ ဇာတော။ နကောဝဇ္ဇော ဝါ၊ လုဒ္ဓကောဝါ၊ ဘဝါမိ။ ဥတ္တမဝဇ္ဇေဟိ ပန သဟပရိတော ဝါရဟေ ဝံသေ သဗ္ဗာတောမိ။ မမ သန္တကံ ခမ္ဘိကမိဒဘတ္တံ အနုကမ္ဘာယ တောတ္တုမရဟာသိ” တိ ပုနာပိ နိမန္တေထိ။

ဤသို့ ဖြစ်ပတ်အပ်ပါသော်လည်း ထိုသူဆင်းရဲသည် ကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့် မြေ၌ ဝပ်၍ “အကျွန်ုပ်သည် ယုတ်ညံ့သော အမျိုး၌ မွေးဘွားခဲ့သောသူ မဟုတ်ပါ။ တံငါသည်လဲ မဟုတ်ပါ၊ မုဆိုးလဲ မဟုတ်ပါ။ မင်စစ်သော်ကား။ အမျိုးမြတ်သူတို့နှင့် အတူတကွ သုံးဆောင် စားသောက်ခြင်းငှါ ထိုက်သော အမျိုး၌ ဘွားမြင်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ အကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော တရားနှင့်လျော်သော ဤထမင်းကို သနားသဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်းငှါ ထိုက်ပါသည်” ဟူ၍ တာဝန်ထပ်၍ပင် ဘိတ်ကြားပြန်လေ၏။

တတော ရာဇာ တဿ နိမန္တနံ နိဝါရေတု မသက္ကောန္တော သဂါရဝံ ဒိယမေနံ ဘတ္တိဉ္စ သကပရိသာဝန ပရိပူတပါဏိယဉ္စ ပရိဘုဒ္ဓိတွာ ဟတ္ထမုခခေါဝနေန ပရိနိဗ္ဗိတဘတ္တကိစ္စော “အနေနာဟံ ကတူပကာရော။ ကိဒိသမဿ ပစ္စုပကာရံ ကရိဿာမိ” တိ စိန္တေထိ။

ထို့နောက် မင်းကြီးသည် ထိုသူဆင်းရဲ၏ ဘိတ်မန်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့်။ ရှိသေခြင်းနှင့်တကွ ပေးအပ်သော ထမင်းကို၎င်း၊ မိမိရေစစ်ဖြင့် စစ်အပ်သောရေကို၎င်း၊ သုံးဆောင်၍ လက်ဆေးခြင်း လုပ်ဆေးခြင်းဖြင့် အလုံးစုံ ထမင်းစားခြင်းကိစ္စ ပြီးလေသော်။ “ဤသူဆင်းရဲသည် ငါ့ကို ကျေးဇူးပြုအပ်ပေပြီ။ ဤသူဆင်းရဲအား အဘယ်သို့သော ကျေးဇူးတုန့်ဆပ်ခြင်းကို ပြုရပါအံ့နည်း” ဟူ၍ ကြံစည်တော်မူလေ၏။

ဇေံ စိန္တေတွာ “ဣဒါနိ အနုရာဓပုရေ ကာ ဝိသေသပဝတ္တိ” တိ ရာဇော ပုဆိ။

ဤသို့ ကြံစည်ပြီးသော် “ယခုအခါ အနုရာဓမြို့တော်၌ အဘယ်သတင်းထူးများ ဖြစ်ပါသလဲ” ဟု မင်းကြီးသည် မေးတော် မူလေသည်။

သောဒလိဇ္ဈေါ “ပုဗ္ဗရာဇာနံ ဓမ္မိကံ ပလာပေတွာ ဂေါဠာဘယောနာမရာဇာ ရန္တေ ပတိဋ္ဌာယ “ သိရိသံဃာဗောဓိရုညောယော သီသံ အာဒါယ ဒသေတိ။ တဿ သဟဿ ခနံ ဒဿာမိ” တိ နဂရေ တေရိ စရာပေတိတိ သုဏောမိ” တိ အာရောစေထိ။

ထိုသူဆင်းရဲက “တရားစောင့်သောရှေးမင်းကို နှင်ထုတ်၍ ဂေါဠာဘယမည်သော မင်းသည် မင်းအဖြစ်၌ တည်ပြီးလျှင် “အကြင်သူသည် သိရိသံဃာဗောဓိမင်း၏ ဦးခေါင်းကို ဆောင်ယူ၍ ပြုနိုင်၏။ ထိုသူအား အသပြာတထောင့် ပေးအံ့” ဟု မြို့တော်၌ စည်မောင်း တီးခပ် လှည့်လည် စေသည် ဟု ကြားရပါသည်။ ဤသို့ပြောကြားလေ၏။

တံ သုဘွာ။ ဝစနသမနန္တရမေဝ ရာဇာ တုဠဟဠဟဒယော “မမ သဟဿာရဟာသီသဒါနေန ဣဒါနိ ဇေတဿ ပစ္စုပကာရံ ကရိဿာမိ။ အဇ္ဈတ္တိကဒါနေန ဒါနပါရမိတာစ ကောဋိပတ္တာ ဘဝိဿတိ” တိ စိန္တေတွာ “တောပုရိသ အဟံ သိရိသံဃာဗောဓိနာမရာဇာဇေဝ ဟောမိ။ မမ သီသံ ဂဟေတွာ ဂေါဠာဘယဿ ရုညော ဒသေဟိ” တိ အာဟ။

ထိုစကားကို ကြားလေသော် စကားပြီးဆုံးသည်၏ အကြား ခွဲ၌ပင်လျှင် မင်းကြီးသည် နှစ်ထိမ့်ပြီး ရွှင်သော စိတ်နှလုံး ဖြစ်သည်၍ “ငါ၏တထောင်တန်သော ဦးခေါင်းကို ပေးလှူခြင်းဖြင့် ယခုအခါ ဤသူဆင်းရဲအား ကျေးဇူးတုန့်ဆပ်ခြင်းကို ပြုတော့အံ့။ အတ္တတ္တိက အလှူဖြင့် ဒါနပါရမီသည် အထွတ်ဆုံးသို့ ရောက်သည်ဖြစ်လတံ့။” ဤသို့ ကြံစည်တော် မူပြီးလျှင် “အို-ယောကျ်ား၊ ငါ သည် သိရိသံဃာဗောဓိမည်သော မင်းစင်စစ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ငါ၏ ဦးခေါင်းကို ယူဆောင်၍ ဂေါဠာဘယမင်းအား ပြုလေလော” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

သော တံ သုတွာ “ဒေဝနာဟမေံ ဝိခံ မဟာပါတကမ္ပံ အာစရိယာမိ၊ တာယာသိ” တိ အာဟ။

ထိုသူဆင်းရဲသည် ထိုအမိန့်တော်စကားကို ကြားလေသော် “အရှင်မင်းမြတ် ကျွန်တော်မျိုးသည် ဤသို့ သဘောရှိသော ကံကြီးထိုက်သော အမှုမျိုးကို မကျင့်ဝံ့ပါ။ ကြောက်ရွံ့ပါသည်” ဟု ဈေးကွက်ထားလေ၏။

အထရာဇာ “မာဘာယံ သပ္ပုရိသ၊ သဟယာဇနလာဘာယ အဟမေဝ တေ နယံ ဒဿာမံ၊ မယာ ဂုတ္တနိဟာမေနေဝ ပဋိပဇ္ဇာ” တိ ဝတွာ။ သိသစ္စေ ဒနာယ သတ္တံ အလာဘာနာ “အမိဋ္ဌာနတေဇာ သိသံ သန္ဓိတော ဝိသု ကတွာ ဒဿာသိ” တိ စိန္တေတွာ ပလ္လကံ သုတ္တိရံ ပန္နိတွာ “မမေဒံ သိသဒါနံ သပ္ပညုတညာဏပ္ပဋိလာဘာယ ပစ္စယော ဟောတူ” တိ သောမနသံပုဗ္ဗကံ ပတ္တနံ အကာသိ။

ထိုအခါ မင်းကြီးက “ အိုသူတော်ကောင်း မကြောက်ပါလင့်။ အသပြာတထောင်ရခြင်းငှါ ငါသည်ပင်လျှင် သင့်အား နည်းပေးပါမည်။ ငါဆိုသောအတိုင်းပင်လျှင် ကျင့်ပါလော” ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ရန် ခါးကို မရနိုင်သောကြောင့် “ အမိဋ္ဌာန၏ တန်ခိုးဖြင့် ဦးခေါင်းကို အဆက်မှ အသီးအခြား ဖြုတ်၍ လှူအံ့” ဟု ကြံစည်တော်မူလျက်။ တင်ပလ္လင်ကို ခိုင်ခိုင်ကြီး ဘွဲ့ခွေပြီးသော် “ ငါ၏ ဤဦးခေါင်းအလှူသည် သပ္ပညုတညာဏကို ရခြင်းငှါ အကြောင်းဖြစ်ပေသော” ဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော ဆုတောင်းပတ္တနာမှုကို ပြုတော်မူလေသည်။

တတော တံ အဒ္ဓိကပုရိသံ အတ္တနော သဒိပံ အာမန္တေ သိ၊ တဒါ သော အဒ္ဓိကော ဝေမာဟ “ အဟံ ဒေဝ အဒိဋ္ဌာ သုတပုဗ္ဗံ ဒုက္ကရကမ္ပဒိန္နံ သိသံ ဂဟေတွာ ဂေါဠာဘယ ရညော ဒသောမိ၊ ကော တံ သိရိသံဃာဗောဓိဿ သိသံတိ သဇ္ဇာနိဿတိ၊ ကော သဒ္ဓဟိဿတိ” တိ အာဟ။

ထိုနောက် ထိုခရီးသွား ယောကျ်ားကို မိမိအနီးသို့ ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုအခါ ထိုခရီးသွားယောကျ်ားက ဤသို့ ဈေးကွက်ထားလေ၏။ “အို အရှင်မင်းမြတ်၊ ကျွန်တော်မျိုးသည် ရှေးက မမြင်စဘူး၊ မကြားစဘူး၊ ထူးဆန်းခဲယဉ်းသော အမှုမျိုးဖြင့် လှူဒါန်းအပ်သော ဦးခေါင်းကို ယူဆောင်၍ ဂေါဠာဘယမင်းအား ပြုပါအံ့။ အဘယ်သူသည် ထိုဦးခေါင်းကို သိရိသံဃာဗောဓိမင်း၏ ဦးခေါင်းဟူ၍ မှတ်မိပါအံ့နည်း။ အဘယ်သူသည် ယုံကြည်ပါအံ့နည်း” ဟု ဈေးကွက်ထားလေသည်။

အထ ရာဇာ“မာသောပိ အန္တိက၊သစေ ဂေါဠာဘယော နသဒ္ဓဟိဿတိ။ အဟမေဝ သက္ခိ ဟုတွာ သဟဿဓနံ ဒါပေဿာဓိ”တိ ဝတွာ “ဇဟိ သပ္ပုရိသ မမ သန္တိကေ ဩဏတော ဟုတွာ ဥဘယဟတ္တာနံ ဧကိကရုဏာဝသေန ဗာဟံ ပဿာရေဟိ” တိ အာဟ။အန္တိကော ပိ ယထာဝုတ္တန ယေန အကာသိ။ ။တတော ရာဇာ သိသသန္တိံ ဇလလေ ခါယ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ သကဒက္ခိဏဟတ္ထေန စူဠာဗန္ဓနံ ဒဠ္ဋ ဂဏှန္တော“ယာဝ မမ သိသံ အာဒါယ အန္တိကပုရိသဿ ဟတ္ထေ သမပေမိ။ တာဝ မမ စိတ္တဇဝါယောခါတုဝေဂေါ အဝန္တိန္နော ပဝတ္တတူ”တိ အဓိဠာယ စူဠာဗန္ဓနံ ဥဒ္ဓါတိမုခံ ဥက္ခိပိ။

ထိုအခါ မင်းကြီးက“အို ခရီးသည်၊ မပိုးရိမ်လင့်၊ ဂေါဠာ ဘယသည် အကယ်၍ မယုံသည်ဖြစ်အံ့။ ငါ့ကိုယ်တိုင်ပင် လျှင် သက်သေဖြစ်၍ အသပြာတထောင်ကို ပေးတော်မူစေ အံ့”ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင်“အိုသူတော်ကောင်း လာခဲ့လော။ ငါ၏ အထံ၌ ကိုင်းညွတ်သည် ဖြစ်၍ လက်နှစ်ခုတို့ကို တ ပေါင်းထည်း ပြုသဖြင့် လက်ရုံးကို ဆန့်ထားလော” ဟု မိန့် တော်မူ၏။ခရီးသည်ယောကျ်ားလည်း မိန့်တော်မူသော နည်း အတိုင်းပင် ပြုလုပ်လေ၏။ ။ထိုနောက် မင်းကြီးသည် ဦး ခေါင်းတော် အဆက်ကို ရေအရေးအသားဖြင့် ပိုင်းခြား တော်မူပြီးလျှင် မိမိ၏ လက်ယာလက်ဖြင့် ဥသျှောင်ဆံထုံး တော်ကို မြဲမြံစွာကိုင်တော်မူလျက်“အကြင်မျှလောက် ငါ၏ ဦးခေါင်းတော်ကို ယူ၍ ခရီးသည်ယောကျ်ား၏ လက်၌ ပေး

အပ်နိုင်၏။ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ငါ၏ စိတ္တဇ ဝါယောခါတ်အရှိန်သည် မပြတ်နိုင်ဘဲ ဖြစ်စေသတည်း”ဟု မိဠာန်တော်မူပြီးလျှင် ဥသျှောင်ဆံထုံးတော်ကို အထက် သို့ ပင့်မျှောက်မချီတော် မူလေ၏။

တာဝဒေဝ သိသဗန္ဓော ပုထုဘူတော ဟုတွာ တေန သကဟတ္ထေန ဂဟိတောယေဝ အန္တိကဿ ဟတ္ထေ ပ တိဋ္ဌာသိ။တသ္မိံယေဝခဏေ ဝနာမိဝုတ္တာ ဒေဝတာ သာရဝါ ဒသဒ္ဓေန သကလဝနံ ဥန္နာဒေတွာ ပုပ္ဖဝဿံ ဝဿာပေတွာ သိသဿ အာရက္ခံ ဂဏှိံသု။

ထိုခဏ၌ပင်လျှင် ဦးခေါင်းအတွဲသည် အသီးအခြားဖြစ် ၍ မိမိလက်တော်ဖြင့် ကိုင်ထားလျက်ပင်လျှင် ခရီးသည်၏ လက်၌ တည်လေ၏။ထိုခဏချင်း၌ပင်လျှင် တော၌စောင့်ကြ ကုန်သော နတ်အပေါင်းတို့သည် သာရခေါ်သော အသံဖြင့် တတောလုံးကို ဝဲတင်ဟိန်းစေလျက် ပန်းမုန့်ကို ရှာဖွေ၍ ဦးခေါင်းတော် အစောင့်အရှောက်ကို ယူကြ လေကုန် သတည်း။

(၆) ဆဋ္ဌမဂဏန္တူ။

တတော သော အန္တိကပုရိသော ရာဇသိသံ ဂဏှန္တော သုဂန္ဓကုသုမမာလာဟိ တံသိသံ အလက်ရိတွာ ပူဂကုဟိ ဠိကာပုဇေ ပက္ခိပိတွာ သိဗာဂတိဝေဂေန အနုရာဓပုရံ ဂန္တံ ဂေါဠာဘယဿ ရညော ဒသေသိ။ “ဣဒံသိရိ သံဗာဗောဓိဿ သိသံ”တိ။

ထိုနောက် ထိုခရီးသည်ယောက်ျားသည် မင်း၏ ဦး
ခေါင်းတော်ကို ရသည်ရှိသော်။ မွှေးတကြိုင်ကြိုင် ရနံ့လှိုင်
သော ပန်းကုံးတို့ဖြင့် ထိုဦးခေါင်းကို တန်ဆာဆင်ယင်ပြီး
လျှင် ကွမ်းသီးဖက် အထုပ်ထဲ၌ ထည့်သွင်း၍ လျှင်မြန်
သောသွားခြင်းအဟုန်ဖြင့် အနုရာမြေတော်သို့ လာပြီးလျှင်
“ဤဦးခေါင်းကား သိရိသင်္ဃာဗေဒိမင်း၏ ဦးခေါင်း ဖြစ်ပါ
သည်” ဟု ဂေါဠာဘယမင်းအား ပြလေ၏။

(ပူဂဏုဟိဋ္ဌိကာ။ ကွမ်းသီးဖက်။)

ဂေါဠာဘယော တံသီသံ ဒိသွာ။ သဉ္ဇာနိတု မသာက္ကောန္တော
မနုဿလောကော အညမညသဒိသမနုဿာ ဗဟူ ဟောန္တိ
တိ သံသယပ္ပတ္တော ပေက္ခန္တော အဠာသိ။

ဂေါဠာဘယသည် ထိုဦးခေါင်းကို မြင်လေသော်။ မှတ်
မိခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သောကြောင့် “လူ့ပြည်လောက၌ အချင်း
ချင်းတူသောလူတို့သည် များစွာရှိကြကုန်၏” ဟု ယုံမှားသံ
ယာယိုရောက်၍ ရှုစားလျက် တည်နေတော်မူလေ၏။

အထ အဒ္ဓိကပုရိသော ပုဗ္ဗေ သိရိသံဃာဗေဒိရညာ ဝုတ္တ
ပိမိ မနုဿရန္တော တံသီသံ အာကာသေ ဥက္ခိပိတွာ “သမိ
သံဃာဗေဒိမဟာရာဇ တွမေတ္ထ မေ သက္ခိဘဝါ ” တိ
ဝတွာ အဉ္ဇလိ ပဂ္ဂဟေတွာ အာကာသ မုဒိက္ခမာနော
ယာစိ။

ထိုအခါ ခရီးသည် ယောက်ျားသည် ရှေးအခါ သိရိ
သင်္ဃာဗေဒိမင်းကြီး မိန့်တော်မူဘူးသော အစီအရင်ကို
သတိ ရလေသဖြင့် ထိုဦးခေါင်းတော်ကို ကောင်းကင်၌
မျှောက်၍ “အိုအရှင်၊ အိုသိရိသင်္ဃာဗေဒိမင်းမြတ်။ ဤအရေး
၌ သင်မင်းမြတ်သည်ပင်လျှင် ကျွန်ကော်မျိုး၏ သက်သေ
ဖြစ်တော်မူပါ” ဟု လျှောက်ထားကာ လက်အုပ် ချီးပြီးလျှင်
ကောင်းကင်ကို ရှုမျှော်လျက် တောင်းပန်လေ၏။

တဒါ တံ ဒေဝတာမိဂ္ဂဟိတံ သီသံ နိရာလမ္ပေ အပ္ပ
တိဠေ အပ္ပရေ ပဋိဠဟိတွာ ဂေါဠာဘယယာ အဘိမုခံ
ကတွာ ဣမံဂါထ မာဟ။

ရာဇာဟမေဝ သုဟဒေါ သိရိသင်္ဃာဗေဒိ။
သီသပ္ပဒါနပိမိနာသ္မိ သမိဒ္ဓပိတ္တော။
တွဉ္ဇာသိ ရန္တသိရိလာဘာသုရေန ကုဠော။
ဒေသာစ ဟောတု ပဋိလဒ္ဓသဟာသလဟဘော။

ထိုအခါ နတ်ဝင်ကာ စောင့်ရှောက်၍နေသော ထိုဦး
ခေါင်းတော်သည် မှီရာတွယ်ရာမရှိ ထောက်တည်ရာမရှိ
သော ကောင်းကင်၌ တည်တော်မူလျက် ဂေါဠာဘယ
မင်းအား ရှေ့ပြုတော်မူပြီးလျှင် ဤဂါထာကို ရှုတ်ဆို
တော်မူလေ၏။

စိတ်နှလုံး ကောင်းမြတ်သော သိရိသင်္ဃာဗေဒိမင်း ဆို
သည်ကား ငါပင်လျှင်တည်း။ ငါသည် ဦးခေါင်းတော်ကို

လျှာရသော အစီအရင်ဖြင့် စိတ်အလိုပြည့်စုံသည် ဖြစ်တော်မူ၏။ သင်သည်လည်း မင်းအဖြစ်တည်းဟူသော ကြက်သရေကို ရသောချမ်းသာခြင်းဖြင့် နှစ်သိမ့်သည်ဖြစ်လော့။ ဤခရီးသည်ယောက်ျားသည်လည်း အသပြာတထောင်တည်းဟူသောလားဘ်ကို ရသည်ဖြစ်စေလော့။

တံ သုတွာ ဂေါဠာဘယော သာမဇ္ဈော ဝိမိတဟဒယော သီဗံ သီဟာသနံ သဇ္ဇေတွာ ဥပဒါသေတစ္ဆတ္တံ ဝါရေတွာ “ဣဓ မဟာရာဇဩတရာ” တိ နမဿမာနော ယာပိ။ သိသံဝိ အာကာသတော ဩတဒါတွာ သီဟာသနေ ပလ္လွကေ အဠာသိ။ တတော ဩတိဏ္ဍိ တံသိသံ နာနာဝိခါဟိ ပူဇာဟိ အာရာဇေတွာ အတ္တနော အစွယံ ခမာပေတွာ မဟတာ မဟေန အာဠာဟန ကိစ္စံ အကာသိ။ အဒ္ဓိကဉ္စ သဟသာ ခနေန တောသေတွာ ဥပေျာဇေသိ။

ထိုဂါထာစကားကို ကြားလေသော်။ ဂေါဠာဘယမင်းသည် မှူးမတ်တို့နှင့်တကွ အံ့ဩသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ယျှင်မြန်စွာ ခြင်္သေ့ခံသောပလ္လင်ကို ပြင်ဆင်၍ အထက်၌ ထီးဖြူဆောင်းပြီးလျှင် “အို မင်းမြတ်။ ဤပလ္လင်ထက်၌ ဆင်းသက်တော်မူပါ” ဟု ရှိခိုးလျက် တောင်းပန် လေ၏။ ဦးခေါင်းတော် သည်လည်း ကောင်းကင်မှ သက်၍ ခြင်္သေ့ခံသောပလ္လင်ထက်၌ တည်တော်မူလေ၏။ ထိုနောက် ဆင်းသက်လာသော ထိုဦးခေါင်းတော်ကို အထူးထူးသော ပူဇော်မှုတို့ဖြင့် နှစ်သိမ့်စေပြီးလျှင် မိမိ၏ အပြစ်ကို တောင်းပန်ကန်

တော့၍ ကြီးစွာသောပွဲလမ်းသဘင်ဖြင့် သင်္ကြိုတ်ခြင်းကိစ္စကို ပြုတော်မူလေ၏။ ခရီးသည်ယောက်ျားကိုလည်း အသပြာတထောင်ဖြင့် နှစ်သိမ့် စေပြီးလျှင် လွှတ်လိုက် လေသည်။

(၃) သတ္တမကဏ္ဍ။

သိရိသံဃာဗောဓိဿ မဟေသီပန ရညောပလာတာဘာဝံ ဉာတွာ အဟံဝိ တံ အနုဂစ္ဆာမိတိ အညာတဝေသေန ဒက္ခိဏဒ္ဓါရာ နိက္ခမိတွာ ဥဗ္ဗမဂ္ဂံ အဇာနန္တိ ဖိမ္မမဂ္ဂေန တံတံ ဂါမံ ပဝိသိတွာ သကသာမိကံ ဂဝေသိ။

သိရိသံဃာဗောဓိမင်း၏ မိဖုရားကြီးသည်ကား မင်းထွက်ပြေးကြောင်းကို သိလေသော်။ ငါသည်လည်း ထိုမင်းကြီးသို့ အစဉ်လိုက်အံ့ဘု မထင်ရှားသောအသွင်ဖြင့် တောင်တံခါးမှ ထွက်၍ လမ်းဖြောင့်ကို မသိရှာသောကြောင့်၊ လမ်းမှားလမ်းကောက်ဖြင့် ထိုထိုရှာများသို့ ဝင်၍ မိမိ၏ အရှင်သခင်ကို ရှာဖွေလေ၏။

တေသုတေသု ဂါမေသု သာမိကံ အပဿန္တိ။ ရာဇဒဏ္ဍာတော ဘယေန ပုစ္ဆိတုံပိ အသာဟမာနာ။ ဒိဠဒိဠံ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တိ။ ကောမလတာယ သီဗံ ဂန္တု မသက္ကောန္တိ။ ကာလံ ယာပေတွာ ဟတ္ထဝနဂလ္လဿ သသီပမဂါသ္မိံ ရညော သီသဒါနပ္ပဝတ္တိံ အသောသိ။

ထိုထိုရှာတို့၌ အရှင်သခင်ကို မတွေ့ရှာချေ။ မင်းဒဏ်မှ ကြောက်သောကြောင့် မေးမြန်း ခြင်းငှါလည်း မဝံ့ရှာချေ။ တွေ့

တိုင်း တွေ့တိုင်းသော လမ်းကိုသာလျှင် လိုက်ရရှာ၏။ နူးညံ့ သိမ်မွေ့တော် မူသောကြောင့် လျှင်မြန်စွာ လှမ်းတော် မူခြင်း ဌါ မစွမ်းနိုင်ရှာ။ အချိန်ကိုသာ မျှတစေလျက် ဟတ္ထဝနဝဏ္ဏ မည်သော တောအနီး၌ရှိသော ရွာ၌ မင်းကြီး၏ ဦးခေါင်း ဣတော်မူသော သတင်းကို ကြားရလေ၏။

တဒါ “ နာဟံဇိဝမာနဿ သာမိကဿ ဒဿနမတ္တံပိ အလတ္ထံ” တိ နိတ္ထုနန္တိ သောကပရိပုဏ္ဏဟဒယာ တမေဝ ဝနသဏ္ဍံ ဩဂါဟိယ ဘတ္တုကလေဝရံ ဝိစိနန္တိ။ သဒိပဂါ မေသုမဟာဇနံ ပုစ္ဆန္တိ အဝိဒိတသကော်တတ္တာ ဣတောဗိ တော ဝိစရတိ။

ထိုအခါ “ငါသည် အသက်ရှင်တော်မူဆဲဖြစ်သော အရှင်သခင်ကို မြင်ရုံမျှမြင်ခွင့်ကို မရပါတကား” ဟု ငြီးတွား တော်မူလျက် သောကဖြင့် ပြည့်သော စိတ်နှလုံး ရှိတော်မူ သည်ဖြစ်၍ ထိုတောအုပ်ထဲ ဝင်တော်မူပြီးလျှင် လင်သခင် ၏ အလောင်းကို ရှာဖွေလေ၏။ ရွာနီးရှောက်ရှက်တို့၌ လူများ အပေါင်းကို မေးမြန်းတော်မူလျက် ထင်ရှားသော အမှတ် အသား မရှိသောကြောင့် ထိုမှဤမှ လှည့်လည်တော် မူရ ရှာသည်။

သဒိပဂါမဝါသိနော ဗာလကာ၊ ဂေါပါလကာ၊ ကဋ္ဌ ဟာဂိကာ ဣတ္ထိယောစ ဇေတိဿာဝိလာပံ သုတွာ။ ကမ္ဘိထ ဟဒယာ တာယ သဒ္ဓိံ ဝိစရိတွာ ဝဂေသန္တိ။

ရွာနီးရှောက်ရှက်၌ နေကြကုန်သော သူငယ်များ၊ နွား ကျောင်းသားများ၊ ထင်းခွေ မိန်းမများတို့သည်လည်း ထို

မိဖုရား၏ ငြီးတွားဆိုသံကို ကြားကြလေကုန်သော်။ တုန် လှုပ်သော စိတ်နှလုံးရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုမိဖုရားကြီးနှင့် အ တူတကွ လှည့်လည်ကာ ရှာဖွေကြလေကုန်၏။

သာ ဝိလပမာနာ သုပုပ္ဖိတံ ဝိမလဝါသုက ဝနဂုဗ္ဗံ ဒိသ္မာ တတ္ထ နိပတိတွာ ဘူမိယံ ပရိဝတ္တမာနာ အတိက ရုဏံ ဝိလပံ။

ထိုမိဖုရား ကြီးသည် ငိုကြွေး မြည်တမ်းတော် မူစဉ်။ ကောင် စွာပွင့်ဖူး၍နေသော၊ ဖြူပင်သော၊ သဲရှိသော၊ တော အုပ်ကို မြင်တော်မူလေသော်။ ထိုတောအုပ်၌ လှဲ၍ မြေ၌ လူး လှိန်ကာ အလွန်သနားဘွယ် ငိုကြွေးမြည်တမ်းတော် မူရှာ လေ၏။

သာ မဟာတာရောဒနေန တံရတ္ထိံ တတ္ထေဝ ခေပေတွာ ပုနဒိဝသေ ဣတောဗိတော ဝိစရန္တိ။ မဟာသောကဂ္ဂိနာ ဒယှမာနာ သန္တာပံ အဓိဝါသေကု အသက္ကောန္တိ။ ဧကသ္မိံ ခုဒ္ဒကဇလာသယေ နိပတိတွာ နိမုဂ္ဂါယေဝ မုစ္ဆိတာ အ ဟောသိ။

ထိုမိဖုရားကြီးသည် ကြီးစွာသော ငိုကြွေးခြင်းဖြင့် ထို ည၌အချိန်ကို ထိုတောအုပ်၌ လွန်စေပြီးလျှင် တာန်မိဗန်း သောက်သောနေ့၌ ထိုမှဤမှ လှည့်လည်တော်မူစဉ်။ အလွန် ကြီးသော သောကမီးဖြင့် လောင်မြိုက် အပ်သည် ဖြစ်၍ အပူကို သည်းခံခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ရှာသည်ဖြစ်၍ တခုသော ရေအိုင်ငယ်၌ လဲတော်မူလေရာ ရေနှစ်လျက်ပင်လျှင် တွေ ဝေမိန်းမော နစ်မျောတော်မူရှာလေသည်။

တတော သကမ္မဗလေန ဒေဝတာနုဘာဝေနစ ပုနဥပ
လဒ္ဓပဋိပေခါ ပရိဇ္ဇာဟံ နိဗ္ဗာပေတွာ တမ္ဘာဇလာသယာ
ဥဋ္ဌာယ အနုဂုဗ္ဗံ၊ အနုရုက္ခံ၊ အနုသိလာတလံ၊ ဂဝေသမာနာ
သောဏှိသမိပေ သယမာနံ၊ ဒေဝတာ ရက္ခိတေန သိဟ
ဗျုပ္ပာဒိဟိ အနုပဟာတံ၊ သုက္ခသရီရံ၊ ကဗန္ဓရူပံ ဒိသ္မာ သိဗံ
ဥပခါဝိတွာ သောကဝေဂဗလိတေန ဟဒယေန ဒဋ္ဌဇရံ
တံ အာလိဂေတွာ သယိတာ အဟောသိ။

ထိုနောက် မိမိ၏ကံအစွမ်းကြောင့်၎င်း၊ နတ်တို့၏ အာနု
ဘော်ကြောင့်၎င်း၊ တတန်နိုးကြားခြင်း (သတိရခြင်း)ကို ရှေ့
တော်မူပြန်လေရာ။ အပူကို ငြိမ်းစေ၍ ထိုရေအိုင်မှ ထတော်
မူပြီးလျှင် ဘောချုံတလျှောက်၊ သစ်ပင်တလျှောက်၊ ကျောက်
ဖြာတလျှောက်သို့ ရှာဖွေတော်မူစဉ်။ ထုံးအိုင်တခု၏ အနီး၌
လဲ၍ နေသော၊ နတ်တို့စောင့်ရှောက်အပ်သဖြင့် ခြင်္သေ့ ကျား
စသည်တို့၊ မထိပါးအပ်သော၊ ဦးခေါင်းမရှိသော၊ အလောင်း
ကောင်အခြောက်ကို မြင်လေသော်။ လျှင်မြန်စွာ ပြေး၍ သော
ကအရှိန်ဖြင့် ကွဲသောနှလုံးတော်ဖြင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထို
အလောင်းတော်ကို ပိုက်ဖက်ကာ လွှဲတော်မူလိုက်လေ၏။

(ကဗန္ဓ ဦးခေါင်းမရှိသောကိုယ်။)

သယမာနာဝ သာ ဘောဇနဝေကလ္လေန ဒုရာဂမနေန
တတ္ထတတ္ထ နိပတိတသရီရဗာဝတေနစ ကိလန္တရူပါ ဥဋ္ဌာ
တုံ အသဟမာနာ သသာမိကံ အာလိဂန္တိယေဝ ကာလ
မကာသိ။

လွှဲတော်မူနေရှာသော ထိုမိဖုရားကြီးသည် အစာချိုတဲ့
ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ခရီးဝေးကြီးကို သွားရခြင်းကြောင့်၎င်း၊
(ခရီးပန်းခြင်းကြောင့်၎င်း) ထိုထိုအရပ်ရွာနတ်တို့ လဲတော် မူ
သဖြင့် ကိုယ်၌ ပွမ်းပဲ နာကျင်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ ထတော်မူ
ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ရှာဘဲ မိမိအရှင်သခင်ကို ပိုက်ဖက်တော်
မူချက်ပင်လျှင် သေဆုံးတော်မူရှာလေ၏။

သဒိပ ဂါမဝါထိနေခ သဒ္ဓိပတိတွာ “မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ
ရညောစ မဟေသိယာစ သရီရံ အမ္ဘာဒိသေဟိ ဖုသိတုံပိ
နယောဝ္ဂံ” တိ သမ္ပန္နိတွာ ဝဿာတပနိဝါရဏာယ ကုဗ္ဗံ
ကတွာ သိဟဗျုပ္ပာဒိတိရစ္ဆာနပဋိသေခါယ မဟန္တံ ဝတိ
ကာတွာ အပက္ကမိံ သု။ တံစ ကရဏံ ရာဇာနံ နိဝေဒယိံ သု။

အနီးအနား၌ ရှိနေကြကုန်သော လူအပေါင်း တို့သည်
စည်းဝေးကြကုန်၍ “မုဒ္ဓါဘိသိကံသွန်းလောင်းအပ်ပြီးသော
မင်း၊ မိဖုရား၊ ၏ ကိုယ်တော်ကို ငါတို့ကဲ့သို့သော သူများတို့
သည်ထိရုံမျှထိခြင်းငှါ မလျှောက်ပတ်” ဟု ဆုံးဖြတ် ကြကုန်
ပြီးလျှင်။ မိဗန်း၊ နေပူ တို့မှ တားမြစ်ရန် တင်းကုပ်ကို ပြုလုပ်၍
ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ စသောတိရစ္ဆာန်တို့ကို တားမြစ်ခြင်းငှါ ကြီး
စွာသော စည်းစိမ်းရမ်းကို ပြုလုပ်၍ ဖဲသွားကြလေကုန်
၏။ ထိုအကြောင်းကိုလည်း မင်းကို လျှောက်ကြားကြလေ
ကုန်၏။

(၈) အဋ္ဌမကာဏ္ဍ။

ဂေါဋ္ဌာဘယောပိ သိရိသံဃာပေမိမဟာရာဇေသ အ

နညာသာခေရုဏဂုဏပ္ပဗ္ဗိ အနုဿရန္တော။ ရန္တေန အနတ္တိ
 ကတံ၊ ယက္ခဒမနံ၊ ဝဿာပနံ၊ ဝိသေသတော အန္တိကဒုဂ္ဂ
 တဿ သဟဿခနလာဘာယ သဟတ္ထေန သိသံ ကဗ္ဗ
 နာဠတော ဥဒ္ဓရိတ္တာ ဒါနံ၊ သိသဿ နိရာလဓမ္မ အာကာ
 သေ အဝဠာနံ၊ ဗျတ္တတရာယ ဝိရာယ သာမိပ္ပါယ နိဝေ
 ဒနံ၊ အတ္တရိယံ၊ အတ္တုတံ၊ အဒိဗ္ဗုပ္ပံ၊ အဿုတုပ္ပံ၊ နိမ္မလစ
 ရိတံ၊ မမ မဟာပရာဓကလကော်နေဝ သဒ္ဓိံ စိရကာလံ
 ပဝတ္တိဿတိ။ ။ အဟော အဟံ သုစိရဋ္ဌာယိနာ ဤဒိ
 သေန အကိတ္တိသဒ္ဓေန သာဂူဟိ နိန္ဒနိယော ဘဝိဿာမိ
 တိ အနုဿရိ။

ဂေါဋ္ဌာဘယမင်းသည်လည်း သိရိသဗ်ဗောဓိမင်းမြတ်
 ၏ သူတပါးတို့နှင့် မဆိုင်သော (ကိုယ်ပိုင်) ဂုဏ်ကျေးဇူး
 အစဉ်ကို အောက်မေ့ဆင်ခြင်သည်ရှိသော်။ မင်းအဖြစ်ဖြင့်
 အလိုမရှိခြင်း၊ တိလူးကြီးကို ဆုံးမခြင်း၊ ခိုဗုံးရွာစေခြင်း၊
 အထူးဝိသေသအားဖြင့် ခရီးသွားသူဆင်းရဲအား အသပြာ
 တထောင်ကို ရစိမ့်သောဌာ မိမိလက်ဖြင့် ဦးခေါင်းတော်ကို
 လည်ပင်းတိုင်မှနှုတ်၍ လှူတော်မူခြင်း၊ ဦးခေါင်းတော်၏ ဖြာ
 တွယ်ရာမရှိသော ကောင်းကင်၌ တည်တန့်နေခြင်း၊ အလွန်
 ဖြိသသော စကားသံဖြင့် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ဖြွက်ကြား သိ
 ရှိစေခြင်း၊ အံ့ဩဘွယ်၊ မဖြစ်စဘူး၊ မမြင်စဘူး၊ မကြားစဘူး၊
 အညစ်အကြေးကင်းသော အကျင့်စရိုက်တော်များသည် ငါ
 ၏ ကြီးကျယ်သော အပြစ်တည်းဟူသော အမှတ်တံဆိပ်

နှင့် အတူတကွ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစဉ်တည်
 နေတော့လတံ့။ ။ ဩဝါ-ငါသည် အလွန်ရှည်မြင့်စွာ တည်
 လေ့ရှိသော ဤသို့သဘောရှိသည့် ဂုဏ်သတင်းမဲ့ ကဲ့ရဲ့သံ
 များကြောင့် သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သောသူ ယုတ်မာ
 ကြီး ဖြစ်ရတော့မှာ ပါကလား” ဤသို့ ဆင်ခြင်မိလေသည်။

ပုနာပိ သော ဧဝံ အနုဿရိ “အဟော အဟံ နိစ္စကဿာ
 က မိတ္တဘူတဿ၊ ဤဒိသဿ၊ မဟာနုဘာဝဿ၊ အနုပရာ
 သဿ၊ မဟာပုရိသဿ၊ ရန္တံ အတ္တိပ္ပံတွာ ဝဿံ ကာရေသိ။
 အညဒတ္ထု မိတ္တဒုန္တိကဓမ္မေန အဟံ ပရိဝေဋ္ဌိတော ဘဝိဿာ
 မိ” တိ အနုဿရန္တောယေဝ ဘယသန္တပပေကံ နိက္ခန္တိ
 သေဒေါ ပဝေမောနော “ကထဝိဒိဿ မဟာပါပါ မုပ္ဖဿာ
 မိ” တိ ဥပပရိက္ခိ။

ထိုဂေါဋ္ဌာဘယမင်းသည် တဘန်လည်း ဤသို့ အောက်
 မေ့တော်မူပြန်၏။ “ဩဝါ-ငါသည် အမြတ်ဆွေကောင်း
 ကြီးဖြစ်ပေသော၊ ဤမျှလောက် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမြတ်
 ပေသော၊ တရံတရာမျှ အပြစ်မရှိပေသော၊ ယောက်ျားမြတ်
 ကြီး၏ မင်းစည်းစိမ်ကို လုယက်၍ သတ်ခြင်းအမှုကို ပြုစေ
 ခဲ့ပြီတကား။ ။ တကယ်စင်စစ်။ မိတ်ဆွေကို ပြစ်မှားသော
 ကံဖြင့် ငါ့ကို ဝန်းရံ ထွေးရစ်အပ်သည် ဖြစ်တော့အံ့” ဤသို့
 အောက်မေ့တော် မူစဉ်ပင်လျှင် ကြောက်လန့် ပူပန်ခြင်းတို့
 ကြောင့် တဖြိုင်ဖြိုင် ချွေးယိုထွက်လျက် တဖြတ်ဖြတ်တုန်

လှုပ်သည်ဖြစ်၍ “ဤသို့သော မကောင်းမှု အပြစ်ဘေးကြီးမှ ဘယ်သို့ လွတ်မြောက်ရ ပါအံ့နည်း” ဟု ဆင်ခြင်တော် မူ လေ၏။

တတော တဿ “ဒဏ္ဍကမ္မဿ ကရဏဝသေန ဥဇ္ဇာ ရတရံ ကုသလကမ္မံ ကာတဗ္ဗ” နှိ ပဋိဘာသိ။

ထို့နောက် ထိုဂေါဠာဘယမင်းအား “ဒဏ်ထားသော အမှုကို ပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် အလွန် မွန်မြတ်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုထိုက်ပေသည်” ဟု ထင်မြင်လေ၏။

(၉) နဝမကဏ္ဍ။

အထ သော အမစ္စေ သဒ္ဓိပါတေတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပန္နေတွာ ကတနိစ္ဆယော မဟတာ ဗလကာယေန သဒ္ဓိံ ဟတ္ထဝနဂဏ္ဍိနာမ အရညံ အဂမာသိ။

ထိုအခါ ထိုဂေါဠာဘယမင်းသည် မှူးမတ်တို့ကို စည်းဝေးစေ၍ ထိုမှူးမတ်တို့နှင့်တကွ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးတော် မူ ပြီးလျှင် အဆုံးအဖြတ် ချတော်မူ၍ များစွာသော ဗိုလ်ပါ အပေါင်းနှင့်တကွ ဟတ္ထဝနဂဏ္ဍိမည်သော တောသို့ ထွက် ကြွတော်မူလေ၏။

တဿ အရညာယတနဿ အဝိဒူရေ သေနာသဒ္ဓိဝေသံ ကာရေတွာ မဟာပုရိသဿ သိရိသံဃာဗောဓိရညော သိသ ဒိန္နဌာနံ သယမေဝ ဂတံ မတမဟေသိယာ အာလိဂိတံ

ကဗန္ဓရူပံ ကလေဝရံ ဒိသ္မာ အသာယုမုခေါ နမဿမာနော ပရောဒိ။

ထိုဟတ္ထဝနဂဏ္ဍ တောအုပ်၏ မနီးမဝေးသော အရပ်၌ စစ်သည်တို့၏ နေရာအဆောက်အဦးများကို ပြုတော်မူစေ ပြီးလျှင် သိရိသံဃာဗောဓိမည်သော ယောကျ်ားမြတ်၏ ဦး ခေါင်းလျှာဌာနသို့ ကိုယ်တော်တိုင်ဝင်လျှင် ကြွသွားလေ သည်ရှိသော် သေလေပြီးသော မိဖုရားကြီးသည် ပိုက်ဖက် ၍ထားအပ်သော ဦးခေါင်းမရှိသော အလောင်းတော်ကို မြင်လေရာ၊ မျက်ရေရှိ၍သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍ ရှိခိုး ထျက် ငိုတော်မူလေ၏။

သောဏ္ဍိသဒိပေ အနုရူပံ ပုညကရဏဌာနံ သလ္လကေတွာ အတ္တနော ရာဇာနူတာဝံ ဒသောန္တော အာပုဟနဌာနံ ဒေဝ နဂရမိဝ အလင်္ကာရိ။

ထုံးအိုင်အနီး၌ သင့်လျော်လျှောက်ပတ်သော ကောင်း မှုပြုရာဌာနကို မှတ်သားတော်မူခဲ့ပြီးလျှင် မိမိ၏ မင်းအာနု တော်ကို ပြုတော်မူလိုသဖြင့် သင်းချိုင်းရာဌာနကို နတ်မြို့ ကဲ့သို့ တန်ဆာဆင်တော်မူလေသည်။

တတော မဟန္တေဟိ စန္ဒနဒါရူဟိ ဥဂ္ဂတာရံစိတကံ ကာ ရေတွာ သိရိသံဃာဗောဓိရညော သိသသဒိသံ ဇမ္ဗောနဒက နကောဟိ သိသာကာရူပံ ကာရေသိ။

ထိုနောက် များစွာကုန်သော စန္ဒကူး နံ့သာထင်းတို့ ဖြင့် အလွန်မြင့်သော ထင်းပုံကို ပြုလုပ်တော်မူစေပြီးလျှင်

သိရိသင်္ဃာဗောဓိမင်းကြီး၏ ဦးခေါင်းနှင့်တူသော ဦးခေါင်း
တော် ရုပ်ပုံကို ဇမ္ဗူရာဇ်ရွှေစင်တော်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်တော်မူ
စေ၏။

သဗ္ဗကိစ္စေ နိဗ္ဗိတေ။ သုဝဏ္ဏသိသာကာရဉ္စပံ ကဗန္ဓုဂ္ဂ
ပေ သံဃာဋီတွာ ပိပိခရတနသမုဇ္ဇလံ သုဝဏ္ဏကိရိဇုကံ
ပိဇ္ဇန္ဓေတွာ မတမဟေသိဉ္စ တထေဝ အလင်္ကာရိတွာ တေ
ဥဘောပိ မဟန္တဒုက္ခလေဟိ အတ္ထာဒေတွာ အနေကရတန
ခဗိတေ သုဝဏ္ဏမဉ္စေ အာရောပေသိ။ တတော စန္ဒနဗိတက
မတ္တကေ ဌပေတွာ ဇောတိံ ဥဇ္ဇာလေတွာ အနေကတ္ထိယ
ကုမာရပရိဝါရိတော ဂေါဋ္ဌာဘယော သယမေဝ တတ္ထ
ဌတွာ အနေကသပ္ပိဗသုသတေဟိ သိဉ္စိတွာ အာဇ္ဇာဟန
မဟုဿဝ မကာသိ။

အလုံးစုံ ပြာတွယ်ကိစ္စပြီးစီးသည်ရှိသော်၊ ရွှေဦးခေါင်း
ရုပ်ပုံတော်ကို ဦးခေါင်းပြတ်သော အလောင်းတော်၌ စပ်
ဆက်၍ ရတနာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ထိန်ထိန်တောက်သော ရွှေ
မကိုဋ်တော်ကို ဆင်ပြီးလျှင် သေဆုံးလေပြီးသော မိဖုရားကြီး
ကိုလည်း ထိုနည်းတူစွာ တန်ဆာဆင်ယင်၍ ထိုအလောင်း
တော်နှစ်ခုတို့ကို အတိုးများစွာထိုက်သောဘွဲ့ဖြူ ပုဆိုးတို့ဖြင့်
ဖုံးလွှမ်း၍ ရတနာပေါင်း များစွာတို့ဖြင့် စိချယ် အပ်သော
ရွှေညောင်းစောင်း ထက်သို့ တင်တော် မူစေ၏။ ။ ထို
နောက် စန္ဒကူးနံ့သာထင်းပုံထက်၌ ထားပြီးလျှင် မီးကို
ညှိ၍ များစွာ စွာသော မင်းသားတို့ဖြင့် ခြံရံအပ်သော
ဂေါဋ္ဌာဘယမင်းသည် မိမိကိုယ်တော်တိုင် ထိုအရပ်ဌာန၌

ရင်တော်မူထျက် အရာမကသော ထောပတ်အိုး တို့ဖြင့်
သွန်းလောင်းတော်မူပြီးလျှင် သင်းမျှင်းပွဲသဘင်ကြီးကို ဆင်
ယင် ကျင်းပတော်မူလေသတည်း။

(၁၀) ဒသမလက္ခဏာ။

ဒုတိယဒိဝသေ ရာဇာ မဟာကာ ဘာဏောန အာဇ္ဇာ
ဟနံ ဝဇ္ဇေဒကေဟိ သိဉ္စိတွာ တဗျံဋ္ဌာနေ စေတိယာ
ဝနံ ဝဇ္ဇုလံနာမဝိမာနံ ကာရေတံ ဝဇ္ဇဟိတိ ပိဇ္ဇေသိ။
နှစ်ရက်မြောက်သောနေ့၌ ဂေါဋ္ဌာဘယမင်းသည် ကြီး
စွာသောပွဲလမ်းသဘင်ဖြင့် သင်းမျှင်းထော်ကို မွှေးကြိုင်
သော နံ့သာရေတို့ဖြင့် သွန်းဖျန်းပြီးလျှင် ထိုသင်းမျှင်းရာဌာ
န၌ စေတီတော်၏ တည်ရာဘုံဖြစ်သော ဝဇ္ဇုလမည်သော
ဗိမာန်ကို ပြုခြင်းငှါ၊ သင့်၏ဟု ကြံစည်တော်မူ၏။

(ပိုင်းသောဗိမာန်ကို ဝဇ္ဇုလဝိမာန-ခေါ်သည်။)

တတော အမဉ္စေ အာမန္တေတွာ “တေရဟိ ဒွိဘူမိကံ
ဝဇ္ဇုလဝိမာနဉ္စ စေတိယဉ္စ ကရိဿာမိ” တိ ဝတွာ မဟာ
ဗလကာယံ နိယောဇေတွာ သိရိသံဃာဗောဓိမဟာရာဇဿ
အာဇ္ဇာဟနဋ္ဌာနေ ဒွိဘူမိကံ ဝဇ္ဇုလဝိမာနံ မာပေတွာ။ တဿ
အတ္တန္တရေ သုဂတခါတုနိခါနံ စေတိယဉ္စ ကာရာပေတွာ
စေတိယ မဟုဿဝံ အကာသိ။

ထိုနောက် မှူးမတ်တို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ “ယခု ဘုံနှစ်
ဆင့်ရှိသော ဝဇ္ဇုလဝိမာန်ကို၎င်း၊ စေတီကို၎င်း၊ ပြုတော်မူ
အံ့”ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် များစွာစွာသော ဗိုလ်ပါအပေါင်း

ကို နှိုးဆော်စေခိုင်းတော်မူလျက် သိရိသဗ်ဗောဓိမင်းကြီး၏ သင်းချိုင်းတော်ရာ၌ သံနှစ်ဆင့်ရှိသော၊ ဝဇ္ဇုလမည်သော၊ ဗိမာန်ကို တန်ဆင်းတော်မူပြီးသော်။ ထိုဗိမာန်အတွင်း၌ ဘုရားရှင်၏ ဓါတ်တော်ကိန်းဝပ်ရာဖြစ်သော စေတီကိုလည်း ပြုတော် မူစေပြီးလျှင် စေတီပူဇော် ပွဲကြီးကို ပြုလုပ်တော် မူသည်။

တဿစေတိယဗရဿ အနေကာနိ ဂါမခေတ္တာနိ ပရောသဟဿံ ပရိစာရိကဇနဉ္စ နိယျာဒေသိ။

ထိုစေတီအိမ်အား များစွာသော ရှာနယ်တို့ကို၎င်း၊ တထောင်ကျော်သော အလုပ်အကျွေး အစောင့်အရှောက် လူများကို၎င်း၊ ယူတော်မူလေသည်။

တတော ပဗ္ဗတပါဒေ အနေကသတပါသာဒ၊ ပရိဝေဏ၊ စင်္ဂမ၊ ရတ္တိဌာန၊ ဒိဝါဌာန၊ ဓမ္မသာလာ၊ ဂေါပုရ၊ ပါကာရာဒိ ပသောဘိတေသံဗာရာမေ ကာရေတွာ တတ္ထ ဝသန္တဿ အနေကသဟဿ ဘိက္ခုသံဗာဿ နိစ္စစတုပစ္စယ သုလာဘာယ အနေကာနိ ဂါမခေတ္တာနိ ဒတွာ သိလာ ပတ္တရေ ဧဝံ လိခါပေသိ။ “အယံ မဟာဝိဟာရော လင်္ကာ ဒိပသာမိကာနံ ခတ္တိယဇနာနံ ကုလဇနဘူတော။ သဗ္ဗေဟိ ခတ္တိယေဟိ နိစ္စံ ပါလနိယော”တိ။

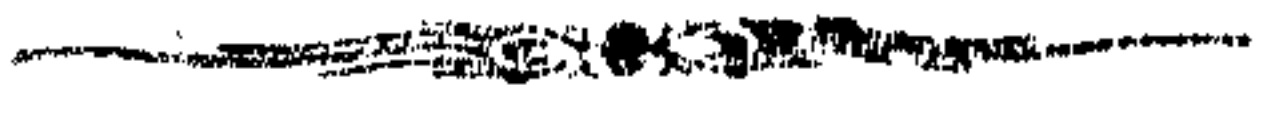
ထိုနောက် တောင်ခြေရင်း၌ အရာမက များစွာသော ပြာသာဒ်၊ ပရဝုဏ်၊ စင်္ကြံ၊ ညဉ့်သန့်ရာ၊ နေ့သန့်ရာ၊ တရားဟော ဓမ္မာရုံ၊ တံခါးမုတ်၊ တံတိုင်း စသည်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သော

သံဗာဘိုက်တာအရောင်တို့ကို ပြုတော်မူစေပြီးလျှင် ထိုတိုက်တာအရောင်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော အထောင်မကသော ရဟန်း သံဗာတော် အပေါင်းအား အမြဲပစ္စည်းလေးပါးကို ရလွယ်စိမ့်သောငှါ များစွာသော ရှာနယ်တို့ကို ယူတော်မူ၍ ကျောက်ပြားထက်၌ ဤသို့ ရေးသားတော်မူစေ၏။ “ဤကျောင်းတိုက်ကြီးသည် သီဟိုဠ်ကျွန်းကို အစိုးရကုန်သော မင်းတို့၏ အမျိုးနှင့်ဆိုင်သော ဥစ္စာဖြစ်သည်။ အလုံးစုံသော မင်းတို့သည် အမြဲစောင့်ရှောက်ထိုက်သည်” ဟု ရေးသားတော်မူစေသည်။

သိရိသံဗာ ဗောဓိဇ္ဇာတံပန ကိရ မပေသိယာ သဒ္ဓိံ မနုဿာဘံ ဇဟိတွာ သကမ္မဗလေန ကုသိတာပုရံ ဝတော တိ ပေါရာဏာ ပဏ္ဍိတာ ဝဒိံသု။

သိရိသဗ်ဗောဓိမင်းသည်ကား မိဖုရားကြီးနှင့် အတူ တကွ လူ့ဘဝကို စွန့်၍ မိမိကံ၏ အားအစွမ်းဖြင့် တုသိတာ နတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူလေသည်-ဟူ၍ ရှေးပညာရှိတို့ မိန့်တော်မူကြကုန်သတတ်။

သဗ်ဗောဓိမင်းဝတ္ထုပြီး၏။

နိဂမကဏ္ဍ။

- (င) ဂုဏ္ဍေနေတေန တေ ထေရာ၊
ဥဒ္ဓံဂါမိ ဝိသေသဂူ၊
အကနိဋ္ဌေ နိဗ္ဗာယန္တ၊
တရန္တ၊ တိဘာဏ္ဍံ။ ။
- (စ) ထေသဉ္စ သိရိမန္တာနံ၊
လိဝိတာ သာသိတာ နယာ၊
သိလာလေခါဝ သဏ္ဍန္တ၊
ယာဝ ကပ္ပက္ခယာ စိရံ။ ။
- (ဆ) ဗုဒ္ဓဘာသာတိ ဗျာကံသု၊
ပါဠိတိ ပါဠိကောဝိဒါ၊
သံသာဓေ နုလ္လာဘာ စေသာ၊
ပါဠိ ပါဝစနုတ္တမာ။ ။
- (ဇ) ကထယန္တုစ လိခန္တု၊
သာမဏေရာစ တိက္ခဝေါ၊
ယုဝါ ယုဝတိယော သိဗံ၊
ဣဝံ ပေက္ခိယ ပါဠိယာ။ ။
- (ဈ) မေတ္တာမဉ္ဇူသကော လောကော၊
သုဗုဇ္ဈော ဟောတု သဗ္ဗဒါ၊
မေတ္တာပုပ္ဖ သုဂန္ဓေန၊
သုခန္တု ဝါသိတာ ပဇာ။ ။

နိဂမကဏ္ဍ။

(က) မဟာဂုဏ္ဍော၊ ဂြေဟုန်းဂြေဟံ၊ ထက်သန် ကြီးမား
တော်မူပေသော၊ ယောလယ်တီထေရာ။ အကြင်ကျေးဇူးရှင်
လယ်တီမဟာထေရ်မြတ်ကြီးသည်၎င်း၊ ဝရာ၊ သိသ၊ သမာ
ဝိ၊ ပညာ။ ဂုဏ်ဝါထိန်ထျှပ်၊ မြတ်ကြီး မြတ်တော်မူပေသော၊
ယောဝိသုဒ္ဓါရာမိကော၊ အကြင် ကျေးဇူးရှင် ဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာ
တော်ဘုရားကြီးသည်၎င်း၊ အဟောသုံ၊ မြန်မာပြည်တွင်၊ အထင်
အရှား၊ ထွန်းကားဖြစ်ပေါ်တော် မူကြပေကုန်ပြီ။ ။ မဟာ၊
ပညာ၊ ကောင်းကင်အစုခူ၊ ပမာဒိုင်းဘွယ်၊ ကြီးကျယ်များ
ပုံ၊ ပညာဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူကြပေကုန်သော၊ တေဥဘော။
ထိုကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်အရှင်မြတ်ကြီး နှစ်ပါးတို့သည်၊
မမ၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ၊ နာမသမုတ်၊ အကျွန်ုပ်၏၊ ဒီပါ၊ ကျွန်းကြီး
ပမာ၊ ခြံရံရာလည်းဖြစ်တော်မူကြပေကုန်၏။ နာထာ၊ သာသနာ
ဂုဏ်တန်ခိုးဖြင့်၊ အားကိုးရာလည်း ဖြစ်တော်မူကြပေကုန်၏။
မမ၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ၊ နာမသမုတ်၊ အကျွန်ုပ်အား၊ ဝိဒန္တဒါ၊
အမြင့်ဆုံးအမြတ်ဆုံး၊ အဘိုးအတန်ဆုံးသော ပညာကိုလည်း
ထျှင်စွာပေးတော်မူကြပေကုန်၏။

(ခ) ဥဘောထေရာ၊ ကျေးဇူးရှင် မဟာထေရ်မြတ်ကြီး
နှစ်ပါးတို့သည်၊ မေ၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ၊ နာမသမုတ်၊ အကျွန်ုပ်
၏၊ ပညာဝိရသုပါယိနော၊ ပညာရင်နှိုက်၊ လိမ္မာတို့ တိုက်ကျွေး
၍ မွေးတော်မူကြ ကုန်သော၊ မာတရာ၊ မွေးသမိခင် ကျေးဇူး
ရှင်မယ်တော်ဘုရားကြီးတို့ ပေတည်း၊ ဥဘော မဟာထေရာ။

နိဂမကဏ္ဍ။

နိဂမကဏ္ဍ။

ကျေးဇူးရှင် မဟာထေရ်မြတ်ကြီးနှစ်ပါးတို့သည်။ မေ၊လယ်
တီပဏ္ဍိတ၊ နာမသမုတ်၊ အကျွန်ုပ်၏၊ ပညာလက်ရာတူသ
ကာ၊ ပညာထည်းဟူသော အဆင်ထန်ဆာကို၊ ထင့်တယ်စွာ
ဆင်ယင်၍ ပေးထော်မှုကြံကုန်သော၊ ပိတရော၊ မည်းထော်
ဘုရားကြီးတို့ပေတည်း။

(ဂ) ပဏ္ဍိထော၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ၊ အမည်ရသော၊ အဟံ၊
အကျွန်ုပ်သည်၊ ထေသံ၊ ထိုကျေးဇူးရှင် မဟာထေရ်မြတ်ကြီး
နှစ်ပါးတို့၏၊ ပါဒရဇောလိတ္တသိရော၊ ခြေထော်မှ ကြွကျ
သောမြှူတို့ဖြင့်၊ လိမ်းကျံအပ်သောဦးခေါင်းရှိသောသူသည်။
အမိ၊ ဖြစ်ပါသတည်း။ ထေသံ၊ ထိုကျေးဇူးရှင် ဆရာထော်
မြတ်ကြီးနှစ်ပါးတို့၏၊ နယံ၊ ဆုံးမသင်ကြား၊ ပေးသနားထော်
မှုအပ်သောနည်းကိုပင်လျှင်။ နိဿာယ၊ အားကိုးထရ၊ ငြိငြိမ်း
ပြု၍၊ ပါဠိဗောဓိနိ၊ ပါဠိအရာ၊ လွယ်စွာအသင့်၊ ဥာဏ်ကိုဖွင့်
သော၊ ပါဠိစကားသင်ကျမ်းကို၊ အကာထိ၊ အများအကျိုး။
သည်ပိုးဆောင်ကာ၊ ရေးခဲ့ပါသတည်း။

(ဃ) သော၊ ဤပါဠိစကားသင်သည်၊ ထေရာနု ဘာဝ
ထန္တိတာ၊ ကျေးဇူးရှင် မဟာထေရ်မြတ်ကြီး နှစ်ပါးတို့
၏၊ ကြီးမားတေဇော်၊ အာနုဘော်လျှင်၊ နှိုးဆော်ထောက်ပံ့
အပ်သည်ဖြစ်၍၊ နိဗ္ဗယာ၊ တစ်တရား၊ ထွေလာစွန်းညှိ၊ ဘေးမ
ထိဘဲ၊ အဋ္ဌဋ္ဌဒ္ဓေကသာကမိ၊ ၁၂၀၀-ခုနှစ်၊ ပထမသင်္ခ
ပုဏ္ဏမေ၊ ပထမဝါဆိုလပြည့်နေ့၌၊ နိဗ္ဗိတာဝ၊ လက်စသိမ်း၍
ပြီးငြိမ်းခြင်းသို့ရောက်လေသည်သာလျှင်တည်း။

(မှာထားချက်။ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်။ ၁၂၀၅-ခု။
ပထမဝါဆိုလပြည့်နေ့၌၊ ပျံလွန်တော်မူသည်။ ဤပါဠိစကားသင်ကျမ်းလည်း။ ထေ
ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သည်။ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာထော်
ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူသည့်နောက်သုံးနှစ်မြောက်၌ ကျမ်းပြီး၏ဟုဆိုလိုသည်။)

(င) ဇေတနုညေန၊ ဤပါဠိစကားသင်ကျမ်းကို။ ကြီး
ပမ်း တကုတ်၊ အားထုတ် ရေးသားရသော ကုသိုလ်ကံ
ကြောင့်၊ တေထေရာ၊ ထိုကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပါး
တို့သည်၊ ဥဒ္ဓံဂါဒိ၊ ထဆင့်ထက်ထဆင့်၊ မြင့်ထက်မြင့်သော
ဘုံနန်းသို့၊ ကြွမြန်းတက်ရောက်ထော်မှုကြံကုန်၍၊ ပိသေသဂူ၊
မဂ်အဆင့်ဆင့်ကူး၍၊ ထရားထူးကို သိမြင်ထော် မှုကြံကုန်
တော်၊ အကနိဋ္ဌေ၊ သုဒ္ဓါဝါသ၊ ဘဝထုံထိပ်၊ အကနိဋ္ဌန္တိ၊ နိဗ္ဗာ
ယန္တု၊ ခန္ဓာရှပ်ခါတ်၊ သမုပ္ပါဒ်လျှင်၊ ချုပ်ပြတ်ကင်းကွေ့၊ ငြိမ်း
ခြင်းကြီး ငြိမ်းတော် မူကြပါစေကုန်သတည်း။ ထိဘဝဏ္ဏဝံ၊
ဘဝသုံးသွယ်၊ အပြင်ကျယ်သည်၊ ပင်လယ်ခရီး။ ဝဋ်ဘုံကြီး
ကို၊ တရန္တု၊ မဂ္ဂင်ပေါင်ကြီး၊ ငြိမ်ငြိမ်စီး၍၊ ဥာဏ်ထီးဖွင့်ကာ
ကူးမြောက်ထော်မှုကြံပါစေကုန်သတည်း။

(စ) သိရိမုန္တံနံ၊ ကြက်သရေ ဘုန်းဂုဏ်။ နှုန်းမကုန်
အောင်၊ အလုံးစုံပြည့်ပြီးတော်မူကြပေကုန်သော၊ ထေသံ၊ ထို
ကျေးဇူးရှင်မဟာထေရ်မြတ်ကြီးနှစ်ပါးတို့၏၊ လိခိတာစ၊ ရေး
သားအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သာသိတာစ၊ ဆိုင်ရာ
ဆိုင်ရာ သိလိမ္မာအောင်၊ ကောင်းစွာဆုံးမအပ်သည်လည်းဖြစ်
ကုန်သော၊ နယာ၊ ညွှန်ပြနည်းလမ်း၊ စည်းကမ်းဥပဒေ၊ အထွေ
ထွေတို့သည်၊ သိလာလေခါဝ၊ ကျောက်သားပေါ်တွင်၊ ရေး
တင်ခိုင်စွာ၊ အက္ခရာအရေးအသားတို့ကဲ့သို့၊ ယာဝကပ္ပက္ခ

နိဂမကဏ္ဍ။

ယာ၊ ဤကမ္ဘာကြီး ပျက်စီးကုန်ဆုံးသည်တိုင်အောင်၊ စိရံ၊
နောင်ကာလစွန့်၊ လွန်ကာလွန်ကာ၊ ရှည်မြင့်စွာ၊ သဏ္ဍန္တိ။
မပျက်နိုင်ဘဲ၊ အမြဲကောင်းစွာ၊ တည်ကြဲပါစေကုန်သတည်း။

(ဆ) ဟိ၊ ပါဠိဘာသာအချက်ကို၊ အမြွက်မျှပြဆိုပါဦးအံ့၊
ပါဠိ၊ ပါဠိဘာသာကို၊ ပါဠိကောဝိဒါ၊ ပါဠိအရေးအရာတွင်၊
ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတော်မူကြကုန်သော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီး
တို့သည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာတိ၊ ရှင်တော်ဘုရား ဟောကြားပြော
ဆိုတော်မူသော ဘာသာတော်ကြီးဟူ၍၊ ဗျာကံသု၊ မိန့်ဆို
တော် မူကြလေကုန်သတည်း။ ။ သော၊ ထိုပါဠိဘာသာ
သည်၊ သံသာဓရေ၊ အနန္တသံသရာသံသရာ၊ အနန္တကမ္ဘာ
ကမ္ဘာ၌၊ ဒုလ္လဘာ၊ တွေ့ခဲ့ ကြုံခဲ့ အလွန်တရာ ရနိုင်ခဲ့သော ဘာ
သာအမြတ်ကြီးပေတည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိဘာသာသည်၊ ပါဝစ
နုတ္တမာ၊ အမြတ်မျိုးစုံပေသော၊ ပိဋကတ်သုံးစုံကြီးပေတည်း။

(ဇ) စ၊ ထိုပြင်တပါး၊ သာမဏေရာစ၊ ရှင်မဏေအများ
တို့သည်၎င်း၊ ဘိက္ခုဝေါစ၊ သာကီဒွယ်ဘွား၊ ရဟန်းတော်အ
ရှင်မြတ်ဘုရားတို့သည်၎င်း၊ ယုဝါစ၊ ပါဠိလိုလား၊ လုလင်ပျို
အများတို့သည်၎င်း၊ ယုဝတိယောစ၊ ဂါထာပါဠိ၊ တတ်သိလို
စွာ၊ ပျိုကညာတို့သည်၎င်း၊ (သုန္ဒရံ၊ ပါဠိစကား၊ အသွားအလာ
ကောင်းစွာသော) ဣမံ၊ ဤပါဠိစကားသင်ကျမ်းကို၊ ပေက္ခိ
ယ-ပေက္ခိတွာန၊ လေ့လာကြည့်ရှု၊ လက်ကိုင် ပြုကြကုန်
လျက်၊ သီဗံ၊ နှုတ်သွက်လက်သွက်၊ ထက်မြက် သန်သန်။

နိဂမကဏ္ဍ။

လျှင်အမြန်၊ ပါဠိသာ၊ ပါဠိဘာသာဖြင့်၊ ကထယန္တိ။ လိုရာလို
ရာ၊ ကောက်နှုတ်ကာလျှင်၊ နှုတ်ချွှာမဆိုင်း၊ မြင်းကောင်းစိုင်း
သို့၊ အလိုရှိတိုင်း၊ ပြောဆိုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။ လိခန္တိ။
စာရှုက်ပေါ်တွင်၊ ကလောင်တင်၍၊ ရေးလျှင်မဆိုင်း၊ မြင်း
ကောင်းစိုင်းသို့၊ အလိုရှိတိုင်း၊ ရေးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(ဈ) လောကေ၊ ဤကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်း၌၊ မေတ္တာ
မဇ္ဈိသကော။ မေတ္တာတည်းဟူသော၊ မဇ္ဈိသကနတ်ပန်းပင်
ကြီးသည်၊ သဒါ၊ မလစ်မလတ်၊ မပြတ်ဘယ်ခါ၊ ချိန်တိုင်းသာ
လျှင်၊ သုဗုလ္လော၊ အမြွတ်အမြွတ်၊ ခူးဆွတ်မကုန်၊ ဖူးဝံတွံ တွံ ။
ခိုင်ချင်းဖွဲ့လျက်၊ နွဲ့ထယိုင်ယိုင်၊ အဆိုင်ဆိုင်လျှင်၊ ကြိုင်လှိုင်
ဝေဝေ၊ ပွင့်လန်းလေသည်၊ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။
ပဇာ၊ ရှိရှိသမျှ၊ အနန္တများစွာ၊ သတ္တဝါတို့သည်၊ မေတ္တာပုပ္ဖ
သုဂန္ဓေန၊ မေတ္တာလှိုင်၍၊ ပန်းရနံဖြင့်၊ ဝါသိတာ၊ ထုံအပ်ကုန်
သည်ဖြစ်၍၊ သုခန္တိ။ သေးကင်းရန်ကွယ်၊ အန္တရာယ်မရှိ။
ဒဏ်မထိဘဲ၊ လိုရှိပြည့်စုံချမ်းသာကြ ပါစေကုန်သတည်း။

ပါဠိစကားသင်စာစုတ်ပြီးပြီ။

HOW TO WRITE PALI

ပါဠိစာရေးသင်စာအုပ်။

ပါဠိဘာသာဖြင့်၊ အသုံးအနှုန်း မှန်ကန်စွာ၊ ကာရက ကြိယာဆင်ပုံနှင့်တကွ၊ ရေးသားနိုင်ကြစေရန်၊ ပါဠိစာရေး ဆင် စာအုပ်ကိုလည်း၊ ရေးသားပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် စီမံထွက် ရှိပါသည်။

ဤပါဠိစကားသင်စာအုပ်မှာ၊ နာမ်ပုဒ်တို့ကိုသာ၊ များ ဘောအားဖြင့် ပြဆိုထားပေသည်။ အာချာတ်ကြိယာပုဒ်များ ကို၊ အထူးသဖြင့်ဘော်ပြုရေးသားထားခြင်းမရှိသေးချေ။

ပါဠိစာရေးသင်စာအုပ်မှာ၊ အာချာတ်ကြိယာတို့ကို အ ထူးသဖြင့်ရေးသားဘော်ပြုပါမည်။ ထို့ပြင်၊ ကြိယာနှင့် ကာရ က တွဲစပ်ကြသောအခါ မည်သို့ သုံးနှုန်းသင့်ကြောင်း များကို လည်းဘော်ပြုပါမည်။

ထိုပြင် ရဟန်းထော်တို့အား စာရေးသော မည်သို့ သုံးနှုန်း ထိုက်ကြောင်း၊ ဝိတ်ဆွေထုယောကျ်ား အချင်းချင်း မည်သို့ သုံးနှုန်းထိုက်ကြောင်း၊ အမျိုးသမီးများကိုမည်သို့သုံးနှုန်းထိုက် ကြောင်း၊ ဤအချက်များမှစ၍၊ ပါဠိဘာသာအားဖြင့်ရေးသား ရာ၌၊ နည်းနိဿယပေါင်း ဝုလင်သချဝုလင်စွာ ပါရှိစေရန် ဘော်ပြုပါမည်။

ထိုပြင်၊ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာ၊ မဝင်ဘွဲ့၊ မောင်ဘွဲ့၊ ဘုန်းဘွဲ့ နှင့်ဆိုင်သော၊ ပါဠိဘာသာအဘွဲ့အနွဲ့များကိုလည်း၊ ဘော်ပြု ပါမည်။

လေမံတိဗုဒ္ဓိတ၊ ဓာရာဠိးမောင်ကြီး။